

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

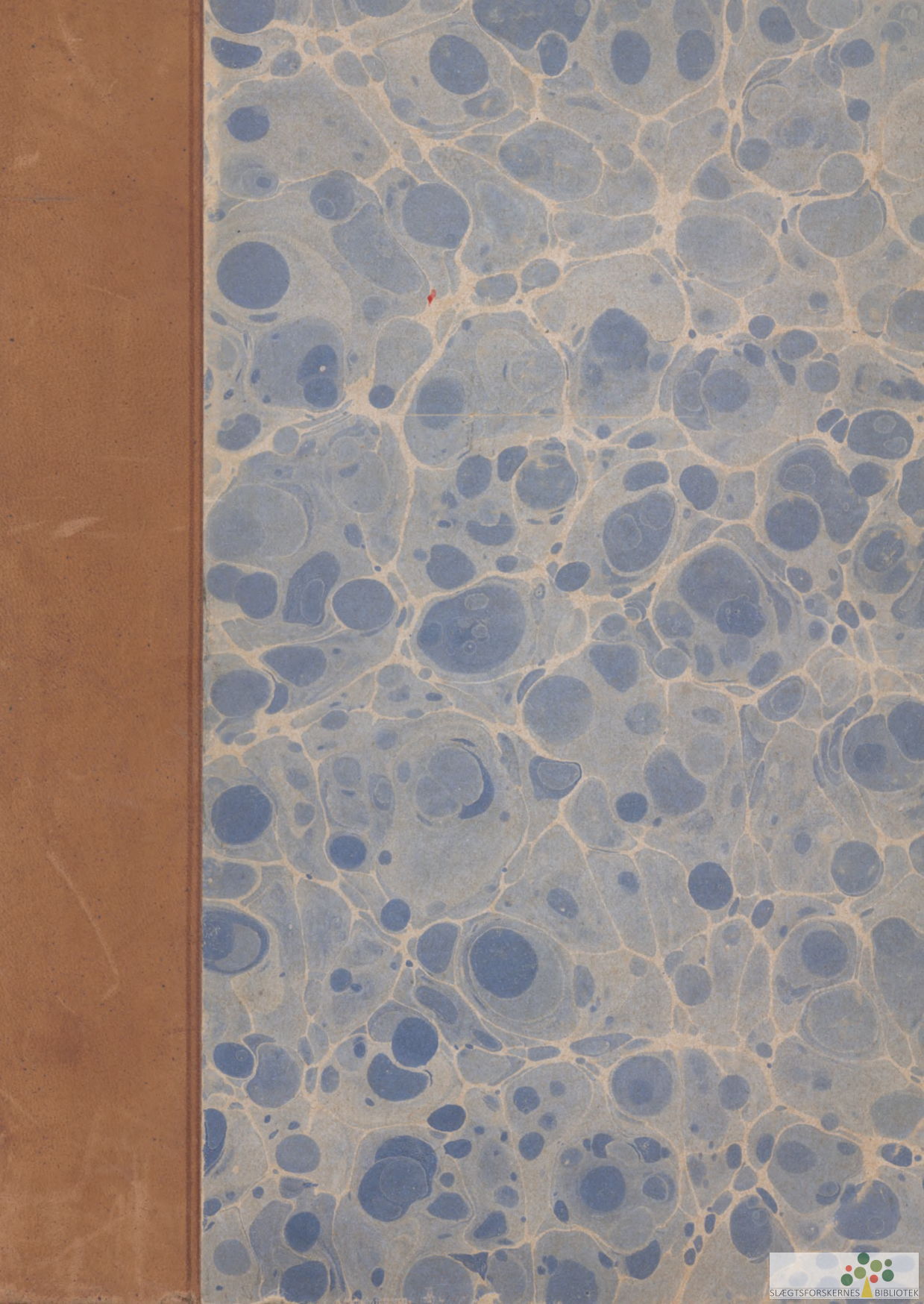
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Mynde

SLEGTEN EYDE

AF ARENDAL

GENEALOGISK-PERSONALHISTORISKE
MEDDELELSER

VED

S. H. FINNE-GRØNN.

CHRISTIANIA

W. C. FABRITIUS & SØNNER ^{As}

1916

De foreliggende meddelelser er udgivet efter opdrag af general- direktør, dr. Sam. Eyde, som paa denne maade har ønsket at faa bevaret i bogform hvad der fra arkiver og private optegnelser kunde tilveiebringes af oplysninger om hans slegt.

Som det vil sees indkom slekten Eyde i 1704 til Arendal fra gaarden Eide i Eide annex til Hommedals prestegjeld i Nedenes og har selvsagt sit navn fra denne gaard. Længere tilbage, paa 1600' tallet, var slegtens stamfædre knyttet til gaarden Ausøen og tidligst til gaarden Jordtvæt i samme sogn. Sidstnævnte gaard er saaledes dens egentlige arnested.

Da den samlede slegt Eyde kognatisk har sin rod i den saakaldte Nørholmslegt i Eide og i den adelige æt Friis paa Landvik i Hommedals prestegjeld, ligesom ogsaa dens økonomiske velstand kan føres tilbage til disse, er det fundet af interesse at medtage en kortfattet oversigt over nævnte slechter. Dermed har det ogsaa faldt naturligt at meddele en ahnetavle med de Friis'ers herkomst fra det gamle norske kongehus, en herkomst som gaar gennem udelukkende legitime led i modsætning til den linie, som gennem kong Haakon V's uægte datter Agnes fører til saa mangfoldige nulevende familier.

Christiania, 29. oktober 1916.

S. H. Finne-Grønn.

SLEGTEN EYDES KOGNATISKE
ASCENDENTS

Nørholm-slegten i Eide.

Hr. Lauritz Nielsen, sogneprest til Vestre Moland 15[96]—† 1621.

* Anne Albrektsdtr., kjøbte Tingsaker 1630, † 1654.

Albrekt Lauritzen
til Grefsvold i Holme
f. 1603, † 1675.
* *Adriane*, d. af hr. Sa-
muel Jørgensen til Hol-
me og Alis Hansdtr.
Baat. (Efterslegt i V.
Moland.)

Oluf Lauritzen
til Berge i Halsaa,
f. 1605, † 1681.
* 1. *Lucretia*, d. af hr. Sa-
muel Jørgensen til Holme.
* 2. *Bodil Muus*, d. af bor-
germ. Lauritz M. i Varberg.
Af hans børn var:

Agnete Lauritzdtr.
f. 1607, † 1689.
* 1. *Jacob Justsen*, gjest-
giver i Lillesand.
* 2. *Børge Trulsen*, Tings-
aker.
Børn af første egteskab
var:

Samuel Lauritzen
til *Nørholmen* i Eide,
f. 1608, † 1666.
* *Maren Friis* af Landvik,
d. af Niels Jacobsen
Friis og Anna Hansdtr.
Teiste.

Margrethe Lauritzdtr.,
f. 1610, d. ca. 1670.
* *Mads Thuesen*, sorens-
skriver i Sand og
Bringsvær 1624—1658.
Af deres børn var:

Hr. Samuel Mandal,
kapellan til Helle-
land,
f. 1633, † 1708.
* 1. *Ellen Pedersd.*
* 2. *AnneMarie Jæger*.

Jørgen Olufsen
Mandal,
overbirkedommer i
Jarlsberg, stamfader
til presteslegten
Mandahl.

Hr. Hans
Wolf,
sogneprest til
Id og Fred-
rikshald.

Just Wolf
til Molland,
f. 1654,
† 1711.
* *Dorthe To-*
rup, se s. 9.

Elchen Wolf,
* 1. *Lauritz Thur-*
mann i Arendal.
* 2. *Johan Riis*,
stifsskriver paa
Agdesiden.

Hr. Lauritz
Madsen,
† 1681, sognepr.
til Vestre Mo-
land.
* *Maren*, d. af hr.
Hans Sørensen
til Holt.

Mette Madsdtr.,
f. 1630, † 1705.
* *Mikkel Povlsen*,
sorenskriver i
Strengereid.
Efterslegt: fam.
Thue, Christian-
sand.

Niels Samuelsen
til *Nørholmen*,
f. 1650, † 1718.
* *Maren Topdal*, d. af hr.
Claus Jørgensen til Tveit
og Johanne Pedersd.
Kierulf.

Anne Samuelsdtr.
* 1. *Christen Pedersen Ausøen*
i Eide.
* 2. *Svenning Rasmussen*
Jordtvet i Eide.
Fra første egteskab stammer
Slegten Eyde.

Helvig Samuelsdtr.
* *Lauritz Christensen*
Dannevig, † 1701.

Lauritz Samuelsen
paa Skogsø ved Mandal.
* *Bodil Christensdatter*
Stjernsund.

Adelsætten Friis til Landvik.

Jacob Friis til Landvik, lagmand paa Agdesiden, † ca. 1605.

* *Helvig Nilssd. Skade*, se tabel s. 13, levede 1626.

<p><i>Sophie Friis</i> * 1. <i>Nils Hellesen</i> i Oslo † ca. 1612. * 2. Hr. <i>Hans Søfrensen</i> til Hommedal, † 1655.</p>		<p><i>Daniel Friis</i> til Landvik, foged i Nedenes 1603. * <i>Helle Mylting</i>, d. af <i>Jesper Jacobsen Mylting</i> og <i>Hilradt Henriksd. Lund</i>.</p>		<p><i>Nils Friis</i> til Landvik 1607. * <i>Anna Teiste</i>, sal. <i>Trond Benkestoks</i> til Hananger.</p>		<p><i>Henrik Friis</i> til Molland i Land- vik, † 1652. * <i>Maren Engelsd.</i> af Skien, d. af lag- mand <i>Engel Jensen</i> og <i>Karen Jør-</i> <i>gensd. von Ans-</i> <i>bach</i>.</p>											
<p><i>Jesper Friis</i> til Landvik. 1637 kaptein paa Kongens skib <i>Havhesten</i>; tolder i Nedenes 1645, † ca. 1670. * <i>Inger Mormand</i>, d. af <i>Anders Mormand</i> og <i>Kirsten Krabbe</i>, [og * 2. officer <i>Jean Reuttner v. Rösenberg</i> paa Landvik].</p>		<p><i>Hilradt Friis</i> * Hr. <i>Anders</i> <i>Mule</i> til Vestre Moland.</p>		<p><i>Peter Friis</i> til Land- vik; kaptein paa Kongens skib «Gak med» 1635. og <i>Kirsten Krabbe</i>,</p>		<p><i>Helvig Friis</i>, bosat 1661 <i>Grimstad</i>. * 1. <i>Lazarus Engelsen</i>, af Skien, † ca. 1643. * 2. <i>Erik Steensen</i> paa <i>Skaregrøm</i> i <i>Fjære</i>.</p>		<p><i>Maren Friis</i> * <i>Samuel Lauritzen</i> <i>Nørholmen</i>, se s. 9.</p>									
<p><i>Anders Friis</i> til Hananger. † 1718 sindssyg i Vanse. * 1. <i>Brynhilde Tronssd. Teiste</i>, † 1713. * 2. <i>Birgitte Cathrine Aastrup</i>, d. av raadm. <i>Nils Aastrup</i> i Chr.sand.</p>		<p><i>Helle Kirstine Friis</i>, * 1692 <i>Michel Sørensen Torup</i>.</p>		<p><i>Femja Friis</i>, * <i>Bendix Nærbo</i>, gaardbruger i Landvik.</p>		<p><i>Karen Friis</i>, † 1695 i Skien, * <i>Cornelius Jansen</i> <i>Trinepol</i>, raadm. i Skien, † 1678.</p>		<p><i>Jacob Friis</i> til Mol- land, f. 1622. * <i>Dorthe Chri-</i> <i>stensd. Torup</i>, f. 1631, † 1708. [* 2. <i>Just Jacobsen</i> <i>Wolff</i>, s. 9.]</p>									
<p><i>Pernille</i> <i>Cathr.</i>, f. 1674, † 1677.</p>		<p><i>Caspar</i> <i>Johannes</i>, † ugift sjøofficer.</p>		<p><i>Tønne</i> <i>Magnus</i>, † kaptein, skudt for Kiil.</p>		<p><i>Jesper</i> <i>Nicolaus</i>, f. 1717, † 1727 som sidste mand af ætten.</p>		<p><i>Inger Friis</i>, * <i>Peder</i> <i>Jensen Toft</i> paa <i>Hollum</i> i <i>Torup</i>, <i>Jylland</i>.</p>		<p><i>Helvig Friis</i>. * 1. <i>Lauridz</i> <i>Madsen</i> i Chr.sand. * 2. <i>Jens</i> <i>Christensen</i> <i>Rodsted</i>, raadm. i Chr.sand.</p>		<p><i>Karen Friis</i>, f. 1659, † 1700. * 1. <i>Christen El-</i> <i>lefsen</i> i <i>Arendal</i>, † 1690. * 2. <i>Hans</i> <i>Arntsen von</i> <i>Kampen</i>, † 1722, foged i <i>Nedenes</i>.</p>		<p><i>Maren Friis</i>, * 1. <i>Sten</i> <i>Iversen</i> <i>Torup</i>. * 2. <i>Anders</i> <i>Christensen</i> i <i>Vend-</i> <i>syssel</i>.</p>		<p><i>Hilradt Friis</i>, f. 1668, † 1746. * <i>Nils Ja-</i> <i>cobsen Lund</i> i Chr.sand, f. 1662, † 1712 Molland.</p>	

**Maren Nilsdatter Friis
Samuel Lauritzens paa Nørholmen.**

Friis'ernes sølvkruis fra Landvik.

Paa laaget Friis'ernes vaaben med egestubben med blade og nødder og ved siden et skjold med bogstaverne I H S (=: Jesus Hominum Salvator); det hele omskrevet: HINDRICH IACOP SON F. MAREENE ENGELS DAATER ANNO 1611. — Længs hankens ryg læses: SI DEVS PRO NOBIS QVIS CONTRA NOS 1611. Høide 27.7 cm. Stemplet med Skiens bymerke og sølvsmedens initial R Se side 10. (Tilhører minister Fyde.)

Slegten Eydes herkomst gennem de Friis'er fra det gamle norske kongehus.

Gudrød Veidekonge, † noget efter 810, konge paa Vestfold.

* Aasa, datter af Harald Granraude, konge paa Agder.

Halfdan Svarte, † omkr. 860, konge over søndenfjeldske Norge.

* Helga, datter af Dag den Frode, herse paa Hadeland.

Harald Haarfagre, Norges konge 872–930.

* Gyda, kong Eriks datter paa Hadeland.

* Svanhild, Eystein Jarls datter af Oplandene.

Aalof Aarbod.

* Thorer Ragnvaldssøn Mørejarl.

Bjørn Farmand,

konge paa Vestfold, † omkr. 927.

Bergljot af Møre.

* Sigurd Haakonsson Jarl, † omkr. 962.

Gudrød Bjørnsson,

konge paa Vestfold, † omkr. 963.

* Cecilie.

Haakon d. Mægtige, Ladejarl, † 995.

* Kvinde af lav byrd.

Harald Grenske,

konge paa Vestfold, † omkr. 995.

* Aasta, GudbrandKules dtr. af Fron.

Erik Ladejarl, † 1023.

* Gyda, dtr. af kong Svein Tjugeskjæg i Danmark.

Olaf d. Hellige, Norges konge 1015–1030.

* Astrid, dtr. af kong Olaf Skotkonung af Sverige.

Haakon Ladejarl d. Yngre, † 1030.

* Gunhild af Rygen, datter af vendisk fyrste Vortigern og søsterdatter af kong Knut d. Mægtige.

Ulfhild Olafsdatter, † 1071.

* 1042 hertug Ordulf af Sachsen.

Bothild Haakonsdatter af Lade.

* Ulf Galliciefarer, dansk jarl.

Thrugot Fagerskind, Hvidjarl.

* Thorgunna Vognsdatter.

Bothild Thorgautsdatter.

* Erik Eiegod, konge af Danmark, † 1103.

Knut Lavard, hertug i Sønderjylland,
† 1131.

* Ingeborg, dtr. af russisk storfyrst
Mstslav af Kiew, ætling i 3. led af
Constantin IX, keiser i det Østromer-
ske rige.

Valdemar d. Store, Danmarks konge,
† 1182.

* Sophie, dtr. af russisk fyrste Wolo-
dar og Richtza af Polen.

Sophie, prinsesse af Danmark.

* Siegfried, greve af Orlamünde.

Magnus, hertug af Sachsen, † 1106.

* Sophie, dtr. af kong Ladislaus I
af Ungarn.

Eilike af Sachsen, † 1142.

* Otto d. Rige, greve af Ballenstedt,
† 1123, søn af Adalbert af Ballenstedt,
† 1080, og Adelheid af Meissen, som
var datter af markgreve Otto af Meis-
sen og Adele af Løwen, som igjen gjen-
nem de franske konger var ætling i 8.
led af keiser Carl d. Store.

Albert Bjørn, † 1170,
markgreve af Brandenburg.
* Sophie af Staufen.

Herman, greve af Orlamünde, † 1176.
* Adelheid.

Siegfried, greve af Orlamünde.

* Sophie, prinsesse af Danmark.

Sophie af Orlamünde. † 1244.

* Lambert, greve af Gleichen, Thüringen.

Sophie, grevinde af Gleichen.

* Diderik, greve af Eberstein, † 1256.

Otto, greve af Eberstein, † 1279,
lehnsmand paa Neugarten, Pommern.

Albrecht, greve af Eberstein, † 1289 i Lübeck.

* grevinde Marianne, begravet i Viborg.

Ludvig Eberstein, † 1328, den danske
konges marsk.

* Else Pedersdatter.

Henrik Eberstein til Tybjerggaard,
dansk ridder og rigsraad 1307.

* Margrete Jonsdtr. Sjællandsfar.

Peder Eberstein til Tybjerggaard, gift med Cecilie Eberstein.

Margrethe Eberstein.

* Jens Johannessøn Grubbe.

Cecilie Grubbe

* Tyge Stensson Basse til Tybjerggaard.

Maren Basse til Basnæs, † 1458.

* Ove Jepsøn Lunge, ridder og rigsraad.

Tyge Lunge til Basnæs, ridder.

* Anna Nielsdr. Kabel, 1480.

Elsebe Lunge, 1512.

* Mogens Krabbe til Bistrup.

Helvig Krabbe,

* Palle Splid til Mindstrup.

Anne Splid

* Nils Skade til Skobling og Østergaard, 1609.

Helvig Skade, levede 1626.

* Jacob Friis til Landvik,

den første mand af denne adelsæt, som boede paa Landvik gaard i Hommedals prestegjeld i Nedenes, hvilken Kronens gaard med en landskyld af 9 huder han ved brev af 30. april 1583 fik af kong Frederik II til odel og eie mod mageskifte i en gaard af hans hustru fru Helvig Skades arvegods i Nørvangs herred i Veile amt i Jylland; «dog dersom til fornævnte Landvik findes nogen egeskov, som kan tjenlig være til bygning, vil kongl. Majestæt sig den forbeholdt have». Jacob Friis † omkr. 1605.

Nils Jacobsen Friis til Landvik.

beboede og eiede en trediepart i denne gaard, 1625.

* Anna Hansdr. Teiste,

datter af lagmand i Stavanger Hans Jonsson Teiste til Fet i Hafslo, † 1591, og enke efter Trond Tordsson Benkestok til Jordanger i Hafslo og Hananger paa Lister, hvilken sidste gaard han som barnløs ved testamente af 10. aug. 1611 skjænkede Anna Teiste.

Maren Nilsdatter Friis

* Samuel Lauritzen Nørholmen i Eide Sogn, Hommedal, født 1608 og † 1666; søn af sogneprest til Vestre Moland hr. Lauritz Nielsen, † 1621, og Anne Albrektsdatter, der som enke i 1630 kjøpte garden Tingsaker i Vestre Moland og † 1654.

Anne Samuelsdatter Nørholmen.

* Christen Pedersen Ausøen i Eide sogn, † 1678.

Slegten Eydes stamforældre.

SLEGTEN EYDE AF ARENDAL

Eide annexkirke.

Fot. af Løvfold, Arendal.

Jordtvet i Eide, seet fra nord.

Fot. af Løvfold, Arendal.

SLEGTEN EYDE AF ARENDAL.

1. **Peder Svenningsen Jordtvæt** er slekten Eydes tidligst kjendte stamfar. Han var født ved aar 1600 i Eide annexsogn til Hommedals prestegjeld i Nedenes, hvor hans far vistnok var leilænding paa Kronens anpart i gaarden Jordtvæt. Denne var sognets største eiendom med en samlet landskyld af 5¹/₂ hud eller 66 kalvskind, hvilken dog ved 1600-tallets midte blev nedsat til 4 huder eller 48 kalvskind; gaardens samlede besætning var 3 heste, 20 kjøer og 24 faar, og udsæden var 8 tønder korn. Jordtvæt, hvis navn i gammel form rimeligvis lød Jóreiðarþveit, som betyder kvinden Joreids part eller jordstykke, var efter reformationen delt i to lige store brug, hvoraf det ene tilhørte Kronen og det andet Hommedals og Øiestads prestebol. Hvert brug blev drevet af en leilænding. Som Kronens leilænding brugte Peder Svenningsen halve Jordtvæt til sin død i 1641, i hvilket aar han efterfulgtes af sin yngre bror *Rasmus Svenningsen*, der atter igjen efterfulgtes af sin søn *Elling Rasmussen*, som ved kongebrev af 9 juli 1658 blev «bevilget og tilladt at nyde den halve gaard Jordtvæt, som hans forældre ibor, kvit og frit for hans livstid; dog skal han tiltænkt være den at lade holde ved god hævd og magt, saafremt han denne vores benaadning agter at nyde». Da Kronen faa aar senere solgte sin andel i Jordtvæt til bønder, blev Elling efterhaanden og gennem flere transaktioner sluttelig eier af denne ved skjøder af 1669, 1671 og 1682, saaledes som det nærmere meddeles i det i tillæg til nærværende bog gjengivne skifte efter ham af 21 marts 1699.

Som leilænding paa prestebolens anpart i Jordtvæt sad ved udgangen af 1500-tallet *Christen Jensen*, og med dennes ældste datter *Amborg Christensdatter* indgik Peder Svenningsen ægteskab omkring aar 1630. Da Christen Jensen ingen sønner havde, vilde Peder efter rimelig beregning komme til at efterfølge ham som leilænding paa denne del af Jordtvæt. Udsigterne til at Peder saaledes skulde blive bruger af den samlede gaard var de bedste og tidspunktet indtraadte ogsaa ved Christen Jensens død i 1641, men

WS
6.19

Jordtvet i Eide, seet fra sydvest.

Fot. af Løvfold, Arendal.

omtrent samtidig, iallefald i samme aar, afgik Peder Svenningens ogsaa ved døden, og Christens anden værson Erik Andersen Haven blev hans efterfølger som leilænding. De to brug vedblev saaledes fremdeles at beholde hver sin leilænding.

Aaret 1641 er i det hele et merkeaar for slekten. I det dør samtidig Christen Jensen og hans værson Peder Svenningens, og i det fødes ogsaa Peders og Amborg Christensdatters søn *Christen Pedersen*, der blev slekten Eydes yngre stamfar — begivenheder som altsaa forefaldt for nøiagtig 275 aar siden.

Inden slegtshistorien videre fortsættes skal her anføres en kort genealogisk oversigt over Jordtvet-slegten:

Svenning Jordtvet, vistnok leilænding paa halve Jordtvet 1600, havde to sønner:

A. *Peder Svenningens*, f. omtr. 1600. Slegten Eydes ovennævnte stamfar;

B. *Rasmus Svenningens*, f. 1604 og død omtr. 1670, leilænding paa halve Jordtvet. Gift med *Ragnhild Ellingsdatter Enge*, f. 1616 og begr. 3 aug. 1706; datter af *Elling Svendsen*, som var lagmand Knut Knutsens leilænding paa gaarden Enge i Eide og fortsatte som Kronens leilænding, da lagmanden ved kongebrev af 18 aug. 1604 fik mageskiftet Enge med Kronens gaard Gurebo. Af deres børn var:

1. *Svenning Rasmussen*, f. 1643 og begr. 13 jan. 1711, gaardbruger paa Eide; gift med sit søskendbarn Christen Pedersen Ausøens enke *Anne Samuelsdatter Nørholmen*. Deres søn *Rasmus Svenningens*, f. 1687, blev gaardbruger paa Eide.
2. *Elling Rasmussen*, ældste søn, f. 1630 og begr. 19 jan. 1699, gaardbruger paa Jordtvet; skifte 21 marts 1699. Gift med *Marithe Christensdatter*, f. 1630 og begr. 7 jan. 1716. Fire børn:
 - a. *Anders Ellingsen*, f. 1674 og død 5 septbr. 1699.
 - b. *Rasmus Ellingsen*, f. 1676, gaardbruger paa Jordtvet; gift 1 novbr. 1705 med Aase Johnsdatter Arnevik, skifte 29 juni 1720. Tre børn:
 1. *Elling Rasmussen*, døbt 30 mai 1706, bruger paa Kalvehagen under Hove i Eide; gift 1. gang 21 oktbr. 1734 med *Helvig Nilsdatter Nørholmen*, døbt 25 marts 1709 og begr. 7 novbr. 1754 i V. Moland datter af *Nils Samuelsen Nørholmen* og *Maren Clausdatter Topdal*; gift 2. gang med *Maren Larsdatter Haugaard*, død 1768.
 2. *Marthe Rasmusdatter* døbt 30 oktbr. 1707 og begr. 14 marts 1735 i V. Moland; blev gift 25 juni 1730 med *Nils Andersen Møglestue* i V. Moland.
 3. *Anders Rasmussen*, døbt 22 decbr. 1709, levede 1720.
 - c. *Ragnhild Ellingsdatter*, f. 1678, blev gift 8 novbr. 1699 med *Ole Halvorsen Haldal*.
 - d. *Christen Ellingsen*, f. 1684, levede 1738.

Efter Peder Svenningens død vedblev hans enke Amborg Christensdatter at have sit tilhold paa Jordtvet, hvor hun først i aaret 1696 afgik ved døden i den høie alder af 94 aar og blev begravet 28 januar ved Eide kirke. I sit ægteskab havde de flere døtre, men, saavidt vides, kun én søn:

Ausøen i Eide, seet fra nord.

Fot. af Løvfold, Arendal.

2. **Christen Pedersen Ausøen**, født 1641, fór i sin ungdom tilsjøs og fik ved sit ægteskab med en datter af den mægtigste mand i sognet, Samuel Lauritzen Nørholmen, brugen af gaarden Ausøen i Eide. Denne eiendom, hvis navn oprindeligt vistnok lød Auðulfsøy, havde tilhørt velbyrdige Peder Brockenhuus og købmand i Skien Gjert Clausen Niemand og stod indtil midten af 1600-tallet i en aarlig landskyld af 1 hud eller 12 kalvskind, men nedsattes da til $\frac{1}{2}$ hud eller 6 kalvskind og blev omtrent samtidig købt af nævnte Samuel Lauritzen Nørholmen, som underlagde sig det bedste gods i Eide sogn og var en meget velstaaende herremand med mange gjøremaal; han drev saaledes ved siden af sine jordeiendomme skibsbygning, skibsrhederi, mølle- og sagbrug og exporterte baade egelast og almindelig trælast fra sine egne og andres skoge. Ved denne sin værfars død i 1666 arvede Christen Pedersen med sin hustru $1\frac{1}{2}$ kalvskind i Ausøen, som blev særskilt skyldsatt, idet han samtidig drev resten af gaarden som sine medarvingers leilending. Paa Ausøen holdt han en samlet besætning af 3 kjør og 6 faar og saaede aar om andet 1 tønne korn. Længe skulde han ikke faa drive sit gaardsbrug, idet han allerede i 1678 afgik ved døden, hvorefter skifte i hans bo afholdtes 23 oktbr. s. a. Under dette værdsættes hans eiendom i Ausøen til 30 rdl., hvad i nuværende pengeværdi vil svare til omtr. 1000 kr. Denne værdsættelse var ikke blot som vanlig ved udlæg af odelsgoods til livsarving forholdsvis lav, men i dette tilfælde usædvanlig ringe, hvad ogsaa fremgaar af en bemærkning i det skifte, som i 1738 blev afholdt efter Christens værdatter, Maren Løvorsdatter, hvor det heder at Ausøen «*ikkun* blev taxeret til en værdi af 30 rdl.», medens taxten i 1738 blev hele 80 rdl. Ved en sammenligning maa naturligvis behørig hensyn tages til den forandrede pengeværdi i 1738, men forskjellen bliver dog iøinefaldende. Nærmere kjendskab til Christens formuesforhold kjendes ikke, da skiftebrevet ikke er bevaret, men kun findes nævnt med anførte bemærkning i skiftet af 1738.

Omkring 1670 blev Christen Pedersen gift med *Anne Samuelsdatter Nørholmen*, ældste datter af den allerede nævnte velstandsmand *Samuel Lauritzen* paa Nørholmen, over hvis slegt en oversigt meddeles s. 9 og hustru *Maren Nilsdatter Friis* af de adelige Friis'er paa Landvik, hvis slegtstavle anføres s. 10. Ved dette ægteskab knyttedes Christen til kjærnen af egnens befolkning, til en i Eide og omliggende sogne udbredt anseet velstandsslegt, som var udgaaet fra Vestre Molands prestegaard og inden sin midte talte flere af egnens embedsmænd. Annes faster havde saaledes

Ausøen i Eide, seet fra sydvest.

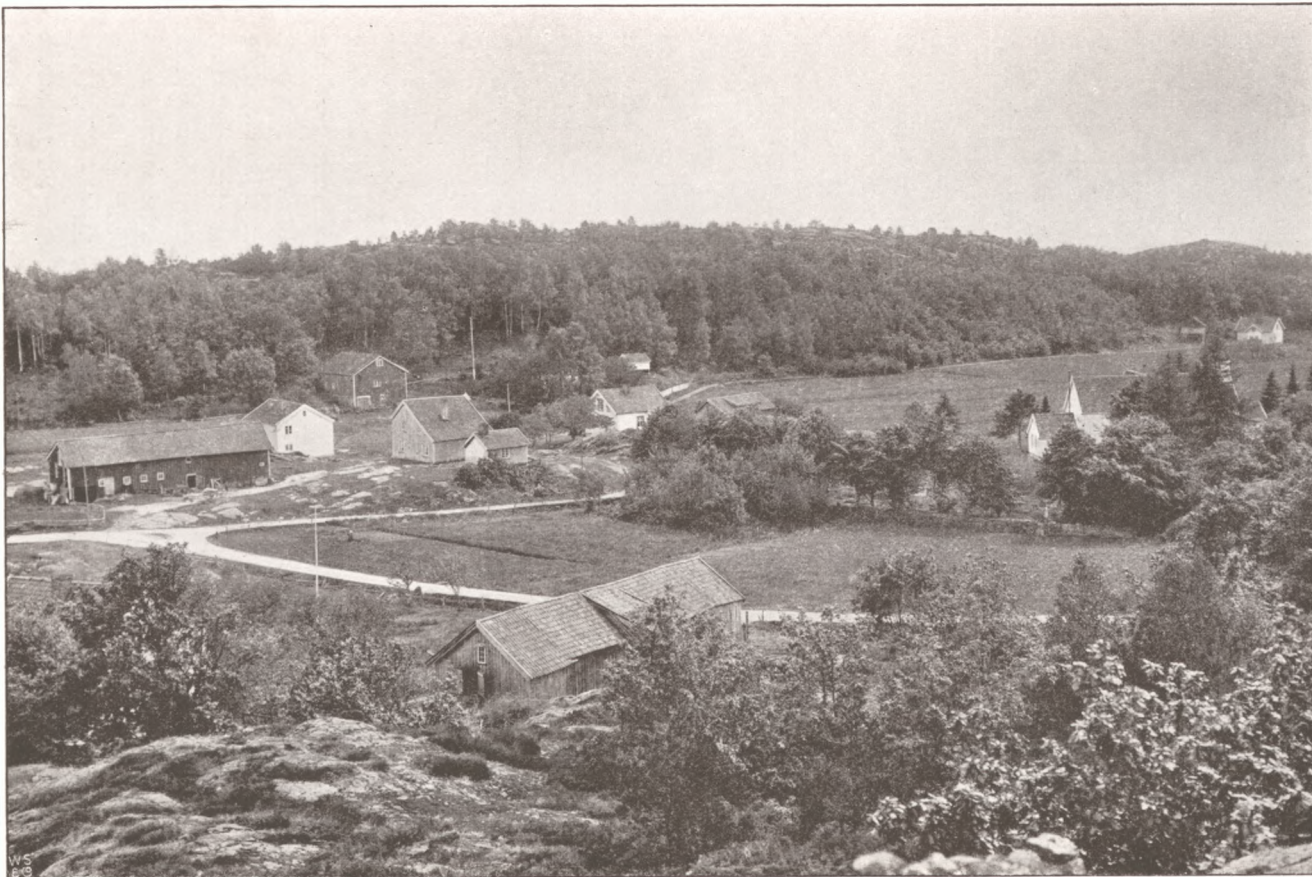
Fot. af Løvfold, Arendal.

været gift med sorenskriver i Sand og Bringsværs skibreder Mads Thuesen, hvis søn hr. Lauritz Madsen var Vestre Molands sogneprest og hvis værsøn Mikkel Povlsen var sorenskriver i Strengereid skibrede. Gjennem en anden af hendes fastre knyttedes forbindelse med familien Wolf i Lillesand, og hertil kom det nære slektskab med Friis'erne paa Landvik, hvis mandslinje ganske vist stod i begreb med at uddø, men som dog endnu hævdede sin stilling som den eneste adelsæt med sædegaard i Nedenes.

Efter Christen Pedersens død i 1678 indgik enken Anne Samuelsdatter nyt ægteskab i 1680 med *Svenning Rasmussen Jordtvet* paa Eide, der var født i 1643 og søn af forannævnte Rasmus Svenningssøn Jordtvet og Ragnhild Ellingsdatter Enge. Da han saaledes var søskendbarn af Annes første mand, maatte de have kgl. bevilling til giftermålet. Ogsaa denne ægtefælle var det Anne, som gjorde til selveier. Gaarden Eide var nemlig hendes far Samuel Lauritzens gods for de tre fjerdedeles vedkommende, idet han eiede de 3 af gaardens 4 huder, medens Hommedals prestebol var beneficert 1 hud i løs landskyld, og ved hans død i 1666 blev den udlagt til hans børn. Det var dengang en meget veldrevet eiendom med besætning paa 3 heste, 20 kjør og 24 faar og med aarlig udsæd af 8 tønder korn. Svenning overtog en arvelod paa 3½ kalvskind og blev de øvrige lodeieres leilænding for resten, og drev gaarden til sin død i 1711. I sin fars sted indtraadte da *Rasmus Svenningsen*, og af ham blev eiendommen i Eide ved skjøde af 25 oktbr. 1720 solgt til morbroderen Nils Samuelsen Nørholmens enke Maren Clausdatter Topdal.

Af sit ægteskab med Christen Pedersen Ausøen havde Anne Samuelsdatter Nørholmen kun ét barn, en søn:

3. **Samuel Christensen Eide**, født paa Ausøen 1672. Som otte-aars gut fulgte han moderen til gaarden Eide, hvor forholdene blev adskillig rummeligere, og hvor han voxte op sammen med sin nær femten aar yngre halvbror Rasmus Svenningsen. Selvsagt for den, som fra barnsben havde færdedes i havskjærene, drog Samuel tilsjøs som nykonfirmert gut, visselig med et af de skibe, hvori hans morbror Nils Nørholmen var parteier. Som voxen mand sees han at føre «en sandskude» for denne farbror og i 1704 blev han kaptein paa skibet «Fortuna», som tilhørte den rige skibrheder i Arendal Thomas Ellefsens enke Marthe Christensdatter, idet hendes søn Ellef Thomassen paa denne tid fratraadte førerskabet for at tiltræde moderens rhederibedrift. Samuel brød da op fra sit gode hjem paa Eide og flyttede til Arendal eller rettere til Kolbjørnsvik paa Hisøen, paa sydsiden af byens havn,

Eide gaard i Eide, seet fra nordvest.

Fot. af Løvfold, Arendal.

hvor ret mange af Arendals skibsførere og rhedere var bosatte som grundleiere under gaarden Trommestad. Faa aar efter, rimeligvis da han giftede sig i 1706, købte han selv hus der med tilliggende bygselplads under Trommestad, saa han fik en liden jordvei til et par kjør, og her skulde nu i en aarrække fremover familien have sin bolig. Efter faderens død i 1711 tog Samuel sin mor, Anne Nørholmen, hjem til sig, og her døde hun i høi alder.

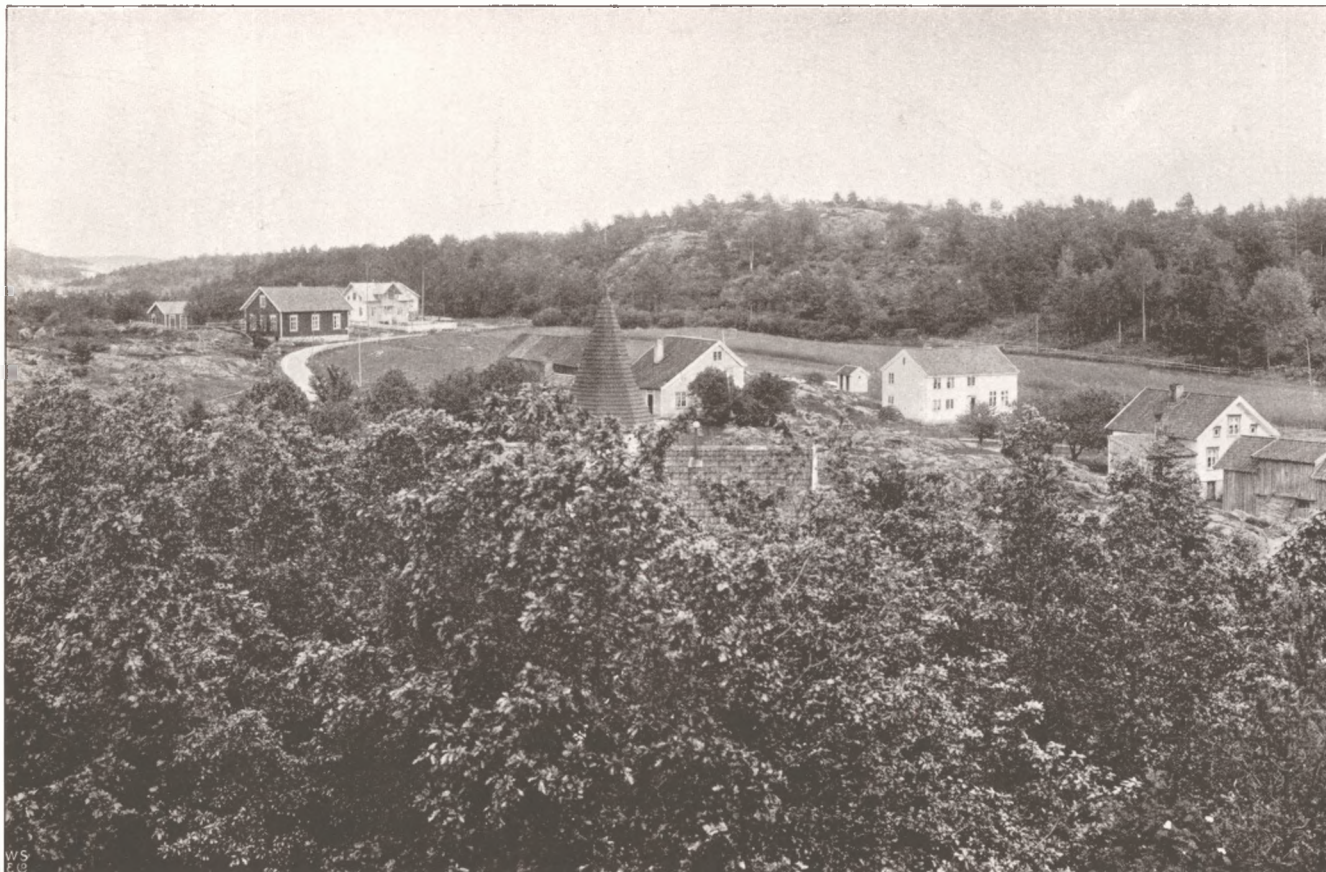
Som opvoxet paa gaarden Eide og knyttet til denne i de første manddoms aar faldt det naturligt, at Samuel Christensen førte dens navn med sig og almindelig kaldtes «Samuel Eide». Selv skrev han sig ogsaa saaledes og var dermed den første i slekten, som førte dette navn som familienavn, medens skrivemaaden «Eyde» først blev indført af hans søn Christen Samuelsen Eyde og siden beholdt denne form.

Den 7 decbr. 1706 blev Samuel Christensen Eide viet i Øiestad kirke til *Maren Løvorsdatter*, ældste datter af skibsfører i Sandviken *Løvor Johnsen* og *Bodil Stephansdatter*¹⁾.

Maren havde da siddet enke paa 6te aar efter skibsfører *Salve Johannesen Kallevig*, som var afgaaet ved døden i Kolbjørnsvik 6 decbr. 1699 i en alder af 24 aar, efterladende hende med en aars-

1) *Stephan Povlsen*, f. 1598, var i 1664 strandsidder i Kolbjørnsvik. Af hans børn var:

- a. *Anne Stephansdtr.*, skifte 21 oktbr. 1687 i Næskilen, gift med *Søfren Pedersen Mærdø*, der døde 7 april 1696, efter nyt ægteskab med sorenskriver Nils Hansens søster *Birgitte Hansdtr.*
- b. *Bodil Stephansdtr.* var i 1701 enke efter ovenn. *Løvor Johnsen* i Sandviken, der var f. 1634 og døde omkr. 1690, efterladende fem børn:
 1. *Anders Løvorsen*, f. 1664, skibsfører i Sandviken, blev gift med *Kirsten Hiis*, datter af *Nils Ellefsen* paa Hiis og *Gunhild Jensdtr.* Mange børn.
 2. *Anne Løvorsdtr.*, levede 1739 paa Nordodden i Øiestad som enke efter *Christen Thomassen Guldsmedengen*, der døde 1699, søn af *Thomas Christensen* paa Guldsmedengen og *Maren Gunleksdtr. Havsøen*. De er stamforældre til slekten Norberg gennem sønnen *Thomas Christensen*, hvis sønnesøns døtre: *Anna Norberg* i 1807 ægtede davær. adjunkt i Christianssand, senere sogneprest til Eker, Eidsvoldsmanden *Lauritz Andreas Oftedahl*, og *Øllegaard Jersin Norberg* i 1813 ægtede chirurgen *Carl Schultz* i Trondhjem, hvis sønnesøn igjen er direktør *Thomas Norberg Schultz*.
 3. *John Løvorsen*, f. 1672, skibsfører i Kolbjørnsvik, blev gift med *Anne Johannesdtr. Kalleviken*, datter af *Johannes Jensen* i Kalleviken og *Marthe Thorsdtr. Trommestad*. Mange børn.
 4. *Jens Løvorsen*, f. 1673, døde som ugift skibsfører hos søsteren *Anne* paa Nordodden 11 jan. 1739.
 5. *Maren Løvorsdtr.*, død 1738, gift først 3 sept. 1698 i Øiestad med *Salve Johannesen Kallevig* og derpaa 7 febr. 1706 med ovennævnte *Samuel Christensen Eide*.

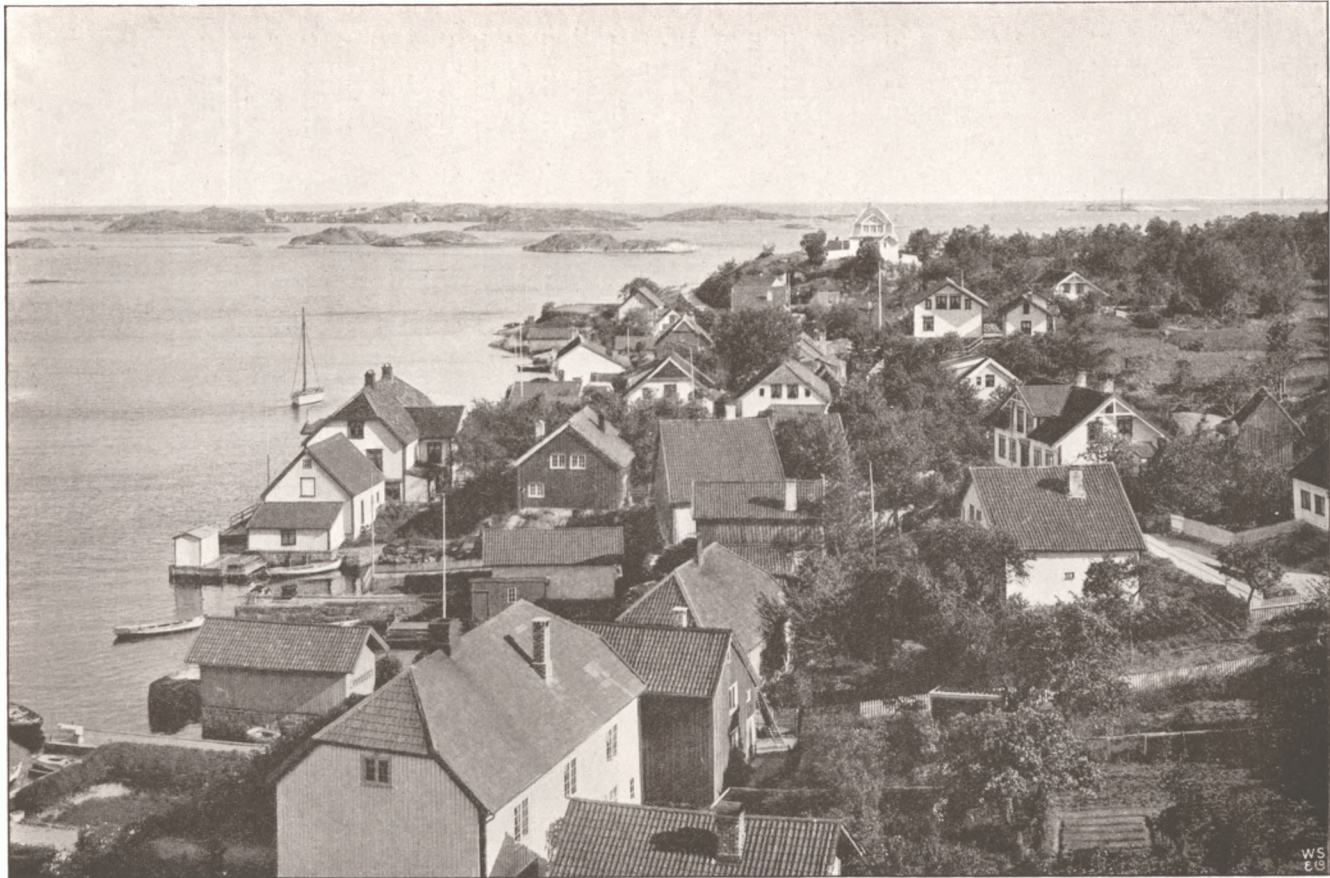

Eide gaard i Eide, seet fra vest.

Fot. af Løvfold, Arendal.

gammel søn Johannes, fra hvem den Arendalske slegt Kallevig stammer. Salve var en søn af skibsfører Johannes Jensen i Kalleviken, der døde 8 april 1689, og hustru Marthe Thorsdatter af en gammel selveierslegt paa Trommestad, under hvilken gaard Kalleviken, Slubreviken m. fl. mindre pladse var beliggende. Af det i Salve Kallevigs dødsbo under 6 decbr. 1699 afholdte skifte, som gjengives i tillægget til nærværende bog, viser det sig, at han havde siddet i gode økonomiske kaar. Han eiede selv sit hus og grund med anpart i Trommestad, arvelig tilfaldt ham gennem hustruen, og løsøret vidner om en solid jevnhed i alle forhold. Enken, Maren Løvorsdatter, antog sig selv værgemaalet for sin lille søn, som hun «af moderlig kjærlighed vilde forsyne med al nødtørftig kost, skolegang og anden kristelig optugtelse». Om end ikke formuende var Maren dog «en meget reputerlig enke», da hun i 1706 indgik nyt ægteskab med Samuel Eide.

Efter sin far havde Samuel Eide beholdt sin arvelod i Ausøen, og venner og bekendte i Eide sees han at have forstrakt med mindre pengelaan paa den tid, han indtraadte i ægteskab, saa han allerede da maa have lagt en del tilbedste. Hvor længe han vedblev at føre «Fortuna» eller i det hele at fare tilsjøs, kan ikke med nøiagtighed sees, men i begyndelsen af 1720-aarene var han iethvertfald ophørt for helt og holdent at drive handelsvirksomhed. Det kan vistnok temmelig sikkert forudsættes, at han løste sit borgerskabsbrev som handelsmand til Arendal i 1723, i hvilket aar denne by fik kjøbstadsprivilegier ved reskript af 7 mai, et reskript, der var frugten af en proces, som Arendal og Risør i forening havde ført i mangfoldige aar og med store omkostninger mod Christiansands magistrat. Efter helt at være afhængiggjort af Christiansand i henhold til denne bys privilegier af 1641 havde Arendal faaet nogen lettelse i sin handelsvirksomhed ved de reviderede privilegier for stiftsstaden af 1 marts 1690. Ved disse fik Arendal sin egen byfoged, og det tillodes byens handelsborgere og deres efterkommere at forblive boende (istedetfor som før at maatte flytte til Christiansand), men ingen andre nye maatte nedsætte sig, og ingen flere huse opføres; de fik tilladelse til at sælge trælast til hvem de vilde og at føre korn og indenlandske varer med deres egne skibe hjem fra Danmark, men al anden indførsel fra udlandet var forbudt undtagen paa den sidste reise om aaret, som deres skibe gjorde; da kunde der indføres hvadsomhelst paa den betingelse at varerne fortoldedes og skibene overvintrede i Christiansand. Da denne utaaelige lammelse af Arendals handelsvirksomhed endelig blev hævet ved reskriptet af 1723, gav det stødet til en voldsom opgang paa alle næringsomraader. Byens handelsmænd, skippere og skibsrhedere tog nu i flok og følge borgerskab

Sandviken på Hisøen.

Fot. af Løvfold, Arendal.

til Arendal, og blandt disse var utvilsomt i 1723 ogsaa Samuel Eide. Det var kornimport, han slog sig paa, tobak og andre udenlandske varer, men nogen nærmere redegjørelse for hans virksomhed og de forhold i det hele, hvorunder han levede, gives først ved det skifte, som han lod afholde efter sin hustru Maren Løvorsdatters død 14 august 1738, og som gjengives i tillæg til nærværende bog.

Allerede den første gjenstand, som skifteforvalteren, byfoged Thaulow, lod registrere, henviser til et velstandsbo, Det var en sølvkande paa 81 lod til værdi 42 rdl. eller saa meget, som fem skikkelige kjøer tilsammen kunde repræsentere; ægtefællernes navne var indgraverne og aarstallet 1722. Sølvtoiet i det hele kom op i 69 rdl. Meget nøiagtig beskrives vaaningshuset, som i 1ste etage indeholdt en 3 fags storstue, sengkammer, kjøkken og spiskammer og paa vestsiden af stuen en sval med opgang til 2den etage. Her laa en sal ud mod sjøen og 3 kammere, hvorhos trappen fortsatte til loftet, der bestod af 2 rum. Huset var laftet, tegltækt og i velholdt stand. Paa sydsiden laa bryggerhus med skorsten og kjedler til brændevinsbrænderi, en liden kvern og vandsval. Paa østsiden laa fjøs med høloft, grisehus og høsehus, og paa vestsiden sjøboder, delvis med indredede kornlofter. Alle bygninger var i god stand, og til sjøen var opført nye bolverk, alt paa Trommestad gaards grund, hvorfor betaltes en aarlig grundleie af 1½ rdl. Samtlige husebygninger med brygger og bolverk værdsattes til 600 rdl. eller omkring 12 000 kr. i nuværende pengeværdi. — Gaarden Ausøen i Eide blev værdsat til 80 rdl., medens den ved skiftet efter hans far Christen Pedersen kun var kommet op i 30 rdl., og derhos sees Samuel Eide at have faaet pant i gaarden Øvre Traalum i Fjære sogn, idet han mod sikkerhed i gaarden havde forstrakt eieren, John Olsen, med 66 rdl. kontante penge i 1729. Hos mange gaardbrugere baade i sin fødebygd og i omliggende sogne havde Samuel Eide udestaaende penge, som regel smaabeløb, forstrakte i en snever vending, men indimellem ogsaa beløb af større betydning, som f. ex. 77 rdl. hos hans frænde Nils Halvorsen Svennevig. Idet hele opførtes en sum af henved 200 rdl., som boet paa denne maade havde tilgode og som maatte anees som sikre penge.

Af husets løsøre kan nævnes 9 lave ruslæders engelske stole, som sammen med et lakeret hollandsk slagbord stod paa salen; et hollandsk indlagt skab, en dragkiste med beslag, et slaguhr i sort og forgyldt kasse og et gammelt speil i sort lakeret ramme havde plads i storstuen. Til kjøkkendepartementet hørte en rigelig forsyning med tintøi, messing og stentøi, ligesom lintøi og sengklæder var tilstede i god forsyning, ja, der noteres servietter og pudevaar med kniplinger.

Af hustruens garderobe kan nævnes sorte og brune damaskes kjoler, en brun silkekjole og en blomstret damaskes kaabe. Familiens aandelige næring hentedes fra den uundværlige Møllers Postille, fra «Sjælens Lysthave», «De udbedendes Kjæde» og «Naadens Merkestid» samt fra en gammel bog «Om Eder og Banden», som vistnok har været af samme væderkvægende kost som «en anden gammel bog» og «en ditto».

Paa sjøbodernes lofter laa 42 tønder korn og paa loftet over vaaningen 40 tønder rug og 36 tønder malt, hvorhos 11 tønder byg beroede i Arendal. Det anførte lager var, hvad boet eiede ved skiftet i august maaned, og paa den tid var endnu paa langt nær det i udlandet kontraherte korn hjemkommet. I denne forbindelse bør forøvrigt ogsaa bemerkes den oplysning, Samuel Eide afgav for skifteretten, at udenlandsk gjeld var han «ikke videre» beheftet med. Af varer han forøvrigt hjemførte, var tobak, som han lod præparere paa Halvor Groths tobaksspinderi i Arendal. Skibe eller skibsparter nævnes ikke ved skiftet, heller ikke noget sjømandsudstyr undtagen en gammel skibskiste, der kunde minde om Samuel Eides tidligere sjømandsfærd. Kornhandelen har været anlagt paa import ved befragtede skibe, da han ikke førte krambodvarer eller holdt krambod; forøvrigt drev han det til sin eiendom i Kolbjørnsvik liggende lille gaardsbruk med en besætning paa 5 køer paa baasen.

Boets samlede indtægt i løst og fast androg til 1712 rdl. 3 mark 15 skill. Herfra fragik 259 rdl. 2 mark i omkostninger og udgifter, hvoraf de 125 rdl. var hustruens begravelsesudgifter og ekvivalent for ham selv.

Boets beholdne midler blev saaledes 1453 rdl. 1 mark 10 skill., hvad der vil svare til omkr. 30 000 kr. i nuværende pengeværdi. Denne nettoformue blev delt i to lige dele mellem enkemanden paa den ene side og den afdøde Maren Løvorsdatters livsarvinger paa den anden side. Af de 726 rdl. 2 mk. 17 skill., som saaledes tilfaldt hendes barn, tilkom hendes søn af 1ste ægteskab Johannes Kallevig en broderlod paa 290 rdl. 2 mk. $16\frac{4}{10}$ skill., og hendes børn med Samuel Eide, nemlig en søn Christen Samuelsen og en datter Anne Samuelsdatter henholdsvis en broderlod paa 290 rdl. 2 mk. $16\frac{4}{10}$ skill. og en søsterlod paa 145 rdl. 1 mk. $8\frac{2}{20}$ skill.

Fire aar efter sin hustrus død tog Samuel Eide føderaad hos sin søn Christen — der som gift mand var flyttet ind i faderens hus — og i den derom under 19 mai 1742 oprettede kontrakt klager han over, hvorledes han, som nu har opnaaet en temmelig høi alder, nemlig 70 aar og derover, udi disse «kostbare tider har desværre maattet erfare, hvorledes min formue er bleven temmelig forringet,

idet jeg formedelst alderdom og skrøbelighed intet har kunnet for- tjene, imens ved husholdningsexpenser, skatter og tjenestefolks løn med adskillige andre udgifter som og min hustrus begravelse er kom- men anseelig tilkort». Han anslog sin formue til 500 rdl. Paa sin side skulde Christen for fremtiden forsyne sin gamle far med alt til et sømmelig, nødtørfdig underhold og desuden «levere ham fornødne haandskillinger, i det høieste aarlig 10 rdl.» og i sin tid besørge hans begravelse «christ sømmelig og lovtilladelig». Omkring 1747 af- gik Samuel Eide ved døden i sit gamle hus i Kolbjørnsvik og begræ- vedes ved Øiestad kirke.¹⁾

Af sit ægteskab med Maren Løvorsdatter havde Samuel Christen- sen Eide som allerede nævnt to børn [4 a.—4 b.]:

4. a. **Anne Samuelsdatter Eide**, født 1709 i Kolbjørnsvik, døde i Arendal 1741, begravet 24 novbr.

Gift 1. gang 1730 med *Christen Christensen Kaastrup*, født omkr. 1704 i Danmark og død i Arendal 1734, begravet 16 febr.

Gift 2. gang 3 decbr. 1738 i Arendal med *Niels Larsen Røer*, født 16 marts 1715 i Næskilen, Tromø sogn, og død 2 septbr. 1781 i Arendal; søn af skibsfører i Næskilen *Lars Nielsen Røer* og *Maren Johnsdatter*.

Om slekten Røer kan meddeles flg. genealogiske oplysninger:

Anders Nielsen, gjestgiver i Næskilen, f. 1608 og død omkr. 1670, havde med sin hustru *Birgitte Thomasdtr.* flere børn, af hvilke datteren:

Dorthe Andersdtr. blev gift med *John Nielsen Næskilen*, f. 1652, der før som skipper i indenrigs søfart. Af deres mange børn blev *Aasille Johnsdtr.* gift med *Anders Andersen Dedekam*, og:

Maren Johnsdtr., f. 1693 og begr. 2 juni 1757 ved Tromø, ægtede omkr. 1712 *Lars Nielsen Røer*, der var født ved Helsingør paa Sjælland og slog sig ned som skibsfører i Næskilen, hvor han døde omkr. 1745. Skifte efter Maren Johnsdtr. holdtes i Arendal 17 aug. 1757. Fire børn voxte op:

1. *Peder Larsen Røer*, f. 1713 i Næskilen og død 20 aug. 1762 i Christiania, skibsfører; gift 20 jan. 1745 i Arendal med *Margrethe Pedersdtr.*

2. *Niels Larsen Røer*, f. 1715 og død 2 sept. 1781, købmand i Arendal.

Gift 1. gang 3 dec. 1738 med *Anne Samuelsdtr. Eyde*, se ovenfor.

Gift 2. gang 28. nov. 1742 med *Milde Margrethe Falenkam*, se s. 35.

Af hans børn af sidste ægteskab var:

Lars Nielsen Røer, døbt 10 okt. 1746, skibsfører, senere navigations- skoleholder, eier af Vaagsnes paa Tromøen. Gift 11 jan. 1771 i Arendal med *Maren Christensdtr. Eyde*, se s. 43.

3. *Benedicte Dorothea Røer*, gift med *Christen Samuelsen Eyde*, se s. 35.

4. *Anders Larsen Røer*, f. 1721 i Næskilen, hvor han døde 29 dec. 1795 som skibsrheder.

¹⁾ Øiestad kirkebog mangler begravelseslister og er i det hele slet og mangelfuldt ført.

Gift 14 decbr. 1759 i Arendal med *Sophie Cathrine Meidel*, f. 7 juli 1741 i Helleland og død 23 juli 1812 i Rægevik, dtr. af provst *Søren Meidel* og *Sophie Qvisling*, som i 1757 som enke ægtede byfoged i Arendal *Henrik Arnoldus Thaulow*, hvilket gav anledning til voldsomme rivninger med byfogdens børn af første ægteskab. Af *Anders Rørs* mange børn var:

- a. *Christine Godtzen Røer*, f. 24 okt. 1764 i Næskilen og død 1 febr. 1854 i Christiania, hvor gift tre gange: 1784 med købmand *Iver Hesselberg*, 1794 med mægler *Bendix Heide Kloed* og 1805 med mægler i Drammen *Lars Christian Lassen Hüberts*. Blandt hendes efterslegt er grene af familierne *Scheel*, *Krebs*, *Roll*, *Egeberg*, *Knudtson* m. fl.
- b. *Lars Røer*, f. 18 nov. 1771 i Næskilen og død 21 aug. 1844 i Arendal; købmand, skibsfører.
- c. *Severin Meidel Røer*, f. 7 april 1775 i Næskilen og død 16 okt. 1865 i Rægevik; skibsfører, eiede *Vaagsnes* og *Rægevik*. Talrig efterslegt.
- d. *Margrethe Røer*, f. 18 dec. 1776 i Næskilen og død 21 juli 1859 i Styrsviken, Tromø.

Gift 4 aug. 1803 med skibsrheder i Arendal *Torres Madsen Andersen*, f. 20 aug. 1769 og død 9 marts 1849. Af deres børn var *Severin Christian Andersen*, f. 1817 og død 1899, bankier og dansk generalkonsul i Christiania.

Christen Christensen Kaastrup kom som skipper paa en kornskude op fra Danmark og fandt i Arendal saa mange landsmænd, som her havde slaet sig godt op, at han tog fast bopæl i byen med borgerskab til *Christiansand*. Paa *Friholmen* med brygge og bolverk til *Pollen*, hvor nu *Arendals* torv ligger, købte *Kaastrup* hus med grund af *David Andersen Wiborg* ved skjøde af 25 april 1730. Det var paa denne tid endnu ikke fuldt færdig indredet, men i 1738 beskrives det nærmere i det efter *Kaastrup* afholdte skifte, som gjen-gives i tillæg til nærværende bok. Det blev da værdsat til 600 rdl. Det vil sees af skiftet, at *Kaastrup* havde et meget veludstyret hus og hjem, og boets aktiver gik op til 1 280 rdl. Da der ikke heftede gjeld paa boet, blev der efter fradrag af omkostninger 1 184 rdl. 3 mk. og 6 skill. til deling mellem enken *Anne Eide* og deres to smaa sønner *Christen* og *Samuel Kaastrup*¹⁾.

Efter henved fem aars enkestand indtraadte *Anne Eide* i nyt ægteskab i 1738 med skibsfører *Niels Larsen Røer*, som overtog huset ved *Pollen*. Han var da en ungersvend paa 23 aar og stod som kaptein paa sin fars skib «*Laurentius*», det han senere overtog sammen med sine brødre *Peder* og *Anders Røer*. I begyndelsen af 1750-aarene tog han handelsborgerskab og havde sin forretning i huset ved *Pollen*. Skibsrhederi og skibsbygning var da hans væsentligste

1) *Christen Kaastrup* og *Anne Eides* børn var: a. *Samuel* døbt 2 decbr. 1730 og begr. 8 jan. 1731, b. *Christen*, døbt 27 novbr. 1731, ugift skibsfører og ødeland, c. *Samuel*, døbt 15 decbr. 1732, skibsfører i udenrigs sjøfart, gift 4 novbr. 1757 med *Ingeborg Christensdtr. Høgenhof*, og d. *Christine Doiothea*, døbt 12 mai 1734 og begr. 31 oktbr. 1735.

virkefelt og paa dette tjente han gode penge. Endnu saa sent som i 1779 lagde han kjølen til «Den norske Eg», et skib paa 73¹/₂ c. læster, og solgte dette et par maaneder før sin død i 1781 til Gabriel og Andreas Hofgaard i Drammen. Skiftet i Niels Røers dødsbo blev forrettet af private kommissærer; det var en ganske vidtløftig affære som sluttedes med den pene nettoformue af 13 918 rdl.

Efter Anne Eides død i barselseng med dødfødt barn i 1741 indgik Niels Røer nyt ægteskab 28 novbr. 1742 i Arendal med *Milde Margrethe Falenkam*, der var døbt 21 septbr. 1717 i Arendal og døde her 1765, begravet 6 april. Hendes forældre var *Fedor Arntsen Falenkam*, chordegn i Arendal fra 1707 til sin død 1729, og hustru *Sidsel Mathiasdatter von Westen*, som var et søskendbarn af «Finmarkens apostel» *Thomas von Westen*.

I sit første ægteskab med Anne Eide havde Niels Røer to børn, der begge døde smaa¹⁾, og i det sidste med Milde Falenkam fire børn, af hvilke sønnen *Lars Røer* overtog faderens hus ved Pollen.²⁾

4. b. **Christen Samuelson Eyde**, født 24 mai 1716 i Kolbjørnsvik og døbt 1 juni i Øiestad, døde 26 juli 1767 i Truro i England paa reise som skibsfører. Skibsrheder og forretningsmand i Arendal.

Gift 1. gang 1742 i Tromø med *Benedicte Dorothea Røer*, født omkr. 1719 i Næskilen og død 4 decbr. 1754 i Kolbjørnsvik; datter af den danskfødte skibsfører *Lars Nielsen Røer* og *Maren Johnsdatter*, om hvilke se s. 33.

Gift 2. gang 1757 med *Margrethe Sophie Hagerup*, født 30 decbr. 1727 i Aas paa Follo og død 1 febr. 1800 i Arendal; datter af sogneprest til Aas hr. *Søren Hansen Hagerup* og *Benedicte Christine Jørgensdatter Tønder*.

Som nykonfirmert gut kom Christen Eyde tilsjøs med Lars Røers skib fra Næskilen; det hed vistnok «Laurentius» og før paa England med trælaster. Han blev tidlig kaptein der ombord og synes at have gjort sommerturer tilsjøs, saalænge han levede. I 1738 overtog han sin fædrene odelsgaard Ausøen i Eide og i 1742, da han tog sin gamle far i føderaad, tiltraadte han dennes forretning helt og holdent med løse og faste eiendomme,

- 1) *Niels Røer* og *Anne Eides* børn var: a. *Lars Røer* døbt 9 sept. 1739 og begr. 12 juli 1741, og b. *John Røer* døbt 21 okt. 1740 og begr. 1 april 1741.
2) *Niels Røer* og *Milde Falenkams* børn var: a. *Fedor Røer* døbt 19 sept. 1743, skibsfører, b. *Lars Røer* døbt 10 okt. 1746, se s. 43, c. *John Røer* døbt 5 sept. 1748, skibsfører i hollandsk fragtfart, d. *Maren Røer* døbt 30 sept. 1757, gift 19 jan. 1780 i Arendal med kjøbmand *Johan Arnesen* i Christiania.

Kolbjørnsvik.

Fot. af Løvfold, Arendal.

deriblandt huset i Kolbjørnsvik, og her flyttede han ogsaa ind samme Aar som nygift Mand. Dels for at udløse sin Søster Annes Arvepart i Eiendom og Forretning og dels ogsaa for at kunne raade over kontante penge ved de med Forretningens overtagelse forbundne Dispositioner, laante Christen Eyde 160 rdl. hos Christen Torkelsen Vaagsholt i Eide mod Pant i Gaarden Ausøen, hvis «vaaningshuse nu var gamle og udhusene saa godt som aldeles nedraadnede.» Denne Pantobligation, som blev udstedt 28 Marts 1742 og thinglystes ved Søndstø Thing i Øiestad den paafølgende 16 April, havde faa Aar efter tilfølgende at Christen Eyde ganske skilte sig ved Ausøen, som dermed udgik af Slegten efter omtrent hundrede Aars uafbrudt Besiddelse.

Samtidig med at han overtog sin fars Hus i Kolbjørnsvik, lod Christen Eyde paa Skilsøen lægge Kjølen til sit første Skib. Det var 194 Trælastløster drægtig og fik til at begynde med Navnet «Catharina», hvilket senere blev forandret til «Laurentius», efter det Røer'ske Familieskib, som altid havde bragt sine eiere pene Indtægter. Efterhaanden fik han Dispositionen over et par andre, mindre Skibe, hvoraf Galeasen «Haabet» i mange Aar gik i fast Trælastfart paa England. Trælastexport blev nemlig i mange Aar ved Siden af Kornhandelen Eydes væsentligste Forretningsvirksomhed, en Tid havde den afgjort Tøten, men sluttelig veg den Pladsen for andre Spekulationer.

Som bosat i Kolbjørnsvik udenfor Arendals egentlige Byterritorium følte Eyde som de fleste af sine Naboer blandt den derboende Skibsrunderstand de store Ulemper ved de Vanskeligheder, Byens Handelsborgere stadig søgte at skabe dem ved at hindre at de fik kjøbe Fødevarer fra de danske og hollandske Fartøier, som regelmæssig indkom til Byen. Og da Borgerne i 1750 vedtog et direkte Forbud i denne Retning, indgik strax de mest fremtrædende Næringsdrivende i Kolbjørnsvik med en Supplik til Kongen, hvori de forklarer det uholdbare i Forholdet og andrager om lige Borgerlig Frihed med Byens Indvaanere. Da Christen Eyde havde været den drivende Kraft ved Supplikens Istandbringelse uden dog at have ført den i Pennen, vil det interessere at kjende noget nærmere til dens Indhold, saameget mere som den giver gode lokalhistoriske Bidrag:

«Udi Aaret 1735 haver Arendall efter allerundernaadigst Ansøgning nødt Kjøbstad Frihed og Privilegier, siden den Tid er det forblevet ved det gamle, at BorgerBørn og Skippere, som her under tegnet med flere, i Nærheden af Byen, dog uden Byes, er antaget til Borgere og havt Frihed at kjøbe af Danske Fartøier ved Toldstædet saa meeget Kornvahrer og Victualier, som vi har fundet fornøden til Huus og Skibs Provision, item tilforhandlede os af Bonden nogle

faa Bord og smaae Last, som undertiden kunde udkræves og ernødiges til vores Skibs Føring. Paa saadan erhvervet borgerlig Ret og Frihed, som saa lang tid, siden Privilegiernes Erholdelse, haver været uindskrænket, vi deels have bygget paa bedste — bequemme — og nærmest byen udfundne Steder, dels og de fleste i arv og gjælds udløsning antaget vore Borger-Forældres Huuse og Vaaninger, og derpaa med Reparation og deslige anlagt deres timelige Velfærd og Fortjeneste og til denne Tid, da og vore Forfædre, Venner og Forældre, som haver etableret og sat sig paa de Steder, eendeel af os boer og bygger, haver contribueret anseeligt til Arendals Byes Friheders Erhvervelse, og i al deres Tid saavelsom vi for vore Tider i Fred og Feyde fast meer end eendeel Indbyes Borgere maat erlægge ordinaire og extraordinare Skatter og Udgifter til Byen, som endnu vedvarer, og desuden som Søe-farende og Skib-Eyere været medtagen i Transporten og anden Deres Maj.sts Tjeneste, naar Fornødenheden det har udkrævet. Alt dette uagtet haver nu Arendals Inden Byes Borgere, hvoraf en stoer — om ikke største Deel selv ere Søe-farende og Skippere — fundet for godt i afvigte Aar og dettes Begyndelse at forbyde os uden Byes Borgere at vi ikke maa kjøbe af de danske Fartøyer fornøden Skibs- og Huus Provisioner, ey heller af Bonden tilforhandle os den ringe Andeel af Last, som vi til foranførte Føring undertiden kunde ernødige, og saaledes skiøndt Forfædre og vi have været og endnu ere indlemmet i Byens summariske Skatter, hvorefter de allernaadigste Privilegier 2den Posts Slutning giver Frihed til saadan Handel, vil de dog have os derfra reent excluderet, og paa den Maade udsætte os fra Leve Brød for os selv med Koner, Børn og Familie, særlig naar os som Skippere og tillige Anpart-Reedere af vore førende Skibe, skulde betages Borger Ret, hvoraf vilde følge, at vi ey kunde betjene os af vores Eyendom eller føre samme som Skippere, efterdi Toldrullen befaler, at Skippere, som føre Skib, skal være Borgere til en By; Og i hvorvel vi alt saadant med meere i den Materie haver forestillet vores inden Byes Medborgere, saa har det dog ikke fundet Stæd, men de vedbliver deres Forsæt med at hindre og trouble os i vores Nærings Vey til vor og Families Undergang, tagende til Fundament, at det er ifølge Privilegierne, og at vi enten skal udsættes fra Borger-frihed eller nedsætte os inden Arendals Byes inddelte Territorium eller Circumference, som ere tunge og umulige Vilkaar;

Thi saa mange Familier at rykke op fra Huus og Bolig og efterlade samme, som største part af Velfærd og Formue, øde og tomme, uden at kunne vente noget derfor, er betænkeligt og alt for føleligt for den, det rammer, ligesom umueligheden ligger derudi, at om

vi uden Byes Borgere, som bestaaer af hened, om ikke over 20 til 30 Personer og Familier enten blev imponeret, vilde eller kunde flytte ind i Byen, var der ikke i henseende til Byens Begrebs vanskelige og bekjendt forunderlige Situation enten Huus eller Tomter for os at bekomme, med mindre der vilde gøres os an^s eller henvisning til de saakaldede Stæder Stranden, Bendixklev, Blødekjær, øverst paa Klipper eller Boelværker paa Vandet, hvor ingen endnu kjøb^s eller Handelsmand til den Tid har villet bygge, og om der end fandtes i Byen nogen Byg^sværdig Tomt, hvoraf ikke vil gives mange, torde der vel begjæres meere for saadan ubeqvem Tomt eller Sted, end vore Kræfter tillod at udrede, og saa meget mindre for os at bygge med, naar vi uden erstatning var oprykket fra vore bekostelige Huuse og Boliger i Lehnet, deels ikke anderledes eller længere liggende fra Arendals Bye og dens Toldbod, end Bragnæs Bye i Aggershuus Stift ligger fra Strømsøe der sammesteds. Allernaadigste Konge! vi have nu herved saa sandfærdig, som allerunderdanigst paa den eene Side demonstreret hvor u^staaleligt det vilde blive for os og Familier at udsættes fra Borgerlig Frihed, hvorpaa vi og Forfædre have nedsat og etableret os med Huus, Hiem og Skibe og samme som vores Velfærd og leve Brød haft i rolig Besiddelse indtil nu, og paa den anden Side hvor u^sgjærligt det er, saavel i henseende til os selv og vore Vilkaar, som Byens Situation og Egenskab for alle uden Byes at bygge og boe i Arendal; derfor er det vi af Høyfornødenhed og til Velfærds Conservation allerunderdanigst bønfaller D. k. Majst., at vi undertegnede uden Byes Borgere og beboere, som have svaret og svare vor andeel til Byens Sumariske Skatter, saavel som vore Børn, som kand bringe sig i samme Stand, maatte blive tilladt med Borgerlig Frihed at beboe de Huuse, som vi eller vores Forældre nu eye og besidde, og saa mange af os, som ikke endnu have Huus og Bolig og ey dermed i Arendal for beqvemmelig og taalelig Priis kan blive forsynet, maatte tillades i Nærhed af Arendal enten at købe eller bygge Huus og Iligemaade der med Borger Frihed os ernære. Vores Fornødenhed og Kongens medfødte Mildhed giver os Haab om allernaadigst Bøn^shørelse, hvorom vi kunde gøre os saa meeget meere allerunderdanigst forvisset i fald os blev tilladt end ydermere at forklare os paa vores Modstanderes Erklæring om eller naar samme skulde vorde indhentet. Vi indstille dette vort allerunderdanigste Andragende under Deres k. Majst. allernaadigste og retfærdige Villie og forblive etc.

Colbjørnsvigen ved Arendal i Christiansands Stift udi Norge
den 4de Martii 1751.

Christen Samuelson Eyde. Stian Baggesen Berg. Thomas Jacobsen.
Albert Larsen. Morten Rasmussen. Niels Christensen Landvig.

Parti af det gamle Arendal. I forgrunden Pollen [nu torv].

Mads Hansen Dahl. Daniel Ch. Feif. Christian Toldorph.
Lars Petersen. Hans Jacobsen. Peder Willumsen.
Niels Petersen. Jan Marsilius Lindved. Stian Herlofsen.
Niels Willumsen. Niels Jensen. Jon Nielsen Hastensund.
Even Christensen. Asbjørn Tiøstelsen. John Andersen.
Bernt Jacobsen. Niels Jørgen. Rasmus Herlofsen
Efter Supplicanternes For-
langende og egen opgivne Materie
og Omstændigheder er denne Sup-
plique forfattet af mig som Stædets
Sorenskriver.

Peter Brønndorph.»

Da dette andragende ikke fik den gunstige følge, som forventet var, om det end senere var aarsagen til at flere eiendomme i Kol-
bjørnsvik blev indlemmet i byen — bestemte Eyde sig til at flytte
ind til byen, hvortil han ogsaa yderligere tilskyndedes ved sin hustrus
død i 1754. Denne plan iverksatte han dog først i 1757, i hvilket aar
han agtede sig i nyt ægteskab og derfor maatte holde skifte efter sin
første hustru. Ved boets opgjør 4 marts 1757 viste det sig, at han
havde lagt sig adskillig tilbedste, saa der blev i behold en nettoformue
paa 4 000 rdl., hvoraf halvparten tilfaldt børnene, men blev indestaaende
i boet under værgernes tilsyn.

I Arendal købte Eyde et ældre hus paa Friholmen, som senest
havde tilhørt skibsfører Jørgen Petersen, og her flyttede han ind i
1757 og hjemførte samme aar kammerraad Hans Hagerups smukke
søster som sin 2den hustru. Med hende synes Eyde at have faaet
en del kontante midler, for hvilke han begyndte at spekulere og
vovede sig herunder ind paa grubedriftens risikable gebet. Han
købte $\frac{1}{8}$ part i Frolands jernverk, som dengang befandt sig paa et
mindre pengestærkt konsortiums hænder og i den følgende tid synes
der at være trukket noksaa store vexler paa hans pung. Der er ingen
tvil om at denne affære var aarsagen til den svækkelse i hans økon-
omiske position, som fra nu af spores, og som efterhaanden trak mange
vanskeligheder med sig og sluttelig lammede hans virksomhed. Den
skridtvise udvikling af disse forhold lader sig nu ikke længer følge,
men resultatet foreligger tydelig nok i det skifte, som aabnedes i hans
bo 18 aug. 1767, tre ugers tid efter at Eyde var afgaaet ved døden
i Truro i England, hvor han personlig havde søgt en konference
med sine forretningsforbindelser for paa en for hans fremtidige virk-
somhed fordelagtig maade at faa afviklet en del af sine foretagender.

Skiftet aabnedes med den almindelige registrering af husets
løsøre, og det var da til «sølvskebet i Storstuen», vurderingsmændene

styrede sin gang. Ogsaa her er det den gamle sølvkande paa 82 lod, vel kendt fra tidligere skifter, som allerførst bliver værdsat: 41 rdl., men der var nu kommet en kostbarere til, en kaffekande paa 99 lod og værd sine 49¹/₂ rdl. Forøvrig var der, som det vil sees af det i tillæg til nærværende bog gjengivne skiftebrev, en hel del sølvtøi til en samlet værdi af omtrent 300 rdl. Sølvskabet hvilte paa en dragkiste med forgyldt messingbeslag. Af møblerne sees mange hjemført fra England; der var en ren rigdom paa gyldenlæders stole og i det hele en komfort, som ikke stod tilbage for ret mange af byens i den tid velstaaende huse. Det vil saaledes bl. a. bemerkes, hvilket rigeligt udstyr huset besad i kobber og messingtøi, i fint lintøi, dækketøi og sengeudstyr. Huset selv indeholdt mange rum: en storstue, rødsalen, blaasalen, grønkammeret, rødkammeret, husherrens eget værelse, skolestue, gutteværelse og en hel del mindre rum foruden køkken, krambod og ved siden deraf pakboder.

Boets aktiver kan i sine hovedposter opføres saaledes: løsøret med krambodvarer indbragte ved offentlig auktion 1976 rdl., boets eiende halvpert i skibet «Laurentius», solgt ved auktion, 1613 rdl., byggaarden 1455 rdl., 6 kalvskinds jordegods i gaarden Øvre Traalum og 4⁷/₁₀ kalvskind i gaarden Vesøen, begge i Fjære, hvilke eiendomme Eyde havde erhvervet i 1746 og 1754, blev solgt for tils. 385 rdl., anparten i det Frolandske jernverk udbragtes til 1747 rdl., udestaaende i gode pantobligationer beroede ca. 2 000 rdl.

Ialt androg boets aktiver til 10 913 rdl.

Overfor disse kom mange og store gjeldsposter: børnenes indestaaende arvemidler 2 000 rdl., hans søstersønner Kaastrup'ernes arvemidler, som Eyde havde forvaltet, 1 843 rdl., og forøvrigt vexelgjeld, pantegjeld og løs gjeld samt de ved skiftets afholdelse fra dets aabning i 1767 til dets endelige slutning i 1775, altsaa efter 8 aars behandling, medgaaede omkostninger.

Ialt androg boets passiver til 11 843 rdl.

Boet blev saaledes fallit paa 930 rdl.. Eydes efterladte hustru, som ved skiftets aabning havde fragaet arv og gjeld, fik ved en heldig ordning med panthaverne huset ved Pollen tilbage i 1778 og forblev siden boende her i sin lange enkestand til sin død i 1800; aaret i forveien havde hun solgt huset til sin svigersøn, kjøbmand Niels Beck, i hvis hjem hun da tilbragte sit sidste leveaar.

Christen Samuelsen Eyde havde i 1ste ægteskab med Benedicte Røer 9 børn og i 2det med Margrethe Hagerup 6, tilsammen 15 børn, af hvilke de 9 var sønner, men kun 1 af disse blev gift og forplantede slekten videre [5. a.—5. o.]:

5. a. **Lars Rør Eyde**, døbt 11 marts 1743 i Arendal, døde som barn og før 1752.¹⁾

5. b. **Maren Eyde**, døbt 31 decbr. 1744 i Arendal, døde 15. decbr. 1811 paa Vaagsnes paa Tromøen.

Gift 11 jan. 1771 i Arendal med sit søskendebarn *Lars Nielsen Rør*, der var døbt 10 oktbr. 1746 i Tromø; søn af kjøbmand i Arendal *Niels Larsen Rør* og 2den hustru *Milde Margrethe Falenkam*, om hvem se s. 33. Lars Rør før i mange aar tilsjøs som skibsfører fra Næskilen, blev senere navigations-examinator og holdt selv en meget søgt navigationsskole paa sin gaard Vaagsnes, i hvis gamle statelige vaaning helt til den sidste tid et af værelserne kaldtes «gymnasiet». Traditionen beretter at den brave Lars var en stor pedant, hvis passion om sommeren, naar navigationsskolen stod lukket, var ganske alene at seile omkring i leden i en stor baad, hvori han tilbragte nætterne under et seildugstelt, men søgte land, naar han skulde holde maaltid. Han eiede en ganske kort tid sin fars hus ved Pollen, som han i 1783 solgte til presten Tybrings enke i Moland Ellen Geelmuyden.

5. c. **Johnine Marie Eyde**, døbt 28 septbr. 1746 i Arendal, døde som lidet barn.¹⁾

5. d. **Anne Cathrine Eyde**, døbt 4 oktbr. 1748 i Arendal, døde her 1780, begravet 1 mai.

Gift 23 febr. 1776, ved hjemmevielse i moderens hus, med *Christopher Kloed*, døbt 27 aug. 1750 i Nes, Flekkefjord, og død 1789 i Arendal, begravet 27 april; søn af løjtnant ved 2det Vesterlenske infanteri-regiment *Bendix Heide Kloed* og *Anne Birgitte Storch*, om hvilke se s. 48 flg.

Efter denne sin hustrus død indgik Christopher Kloed nyt ægteskab i Arendal 29 juni 1781 med *Dorthe Falch Borthig*, der var døbt 7 septbr. 1759 i Arendal og døde her 22 juli 1789; datter af kjøbmand *Niels Borthig* fra Kallundborg og 1ste hustru *Dorthe Thomasdatter Bast*.

Efterat have «conditioneret» hos kammerraad Ebbell nedsatte Kloed sig som kjøbmand i Arendal, hvor han i 1775 købte hus ved Langbryggen og drev ikke ubetydelig trælasthandel med oplagssted i Koviken. Han havde to mindre fartøier, som besørgede exporten, krejerten «St. Johannes», som han eiede alene, og jagten «Erasmine & Louise», hvori han havde $\frac{3}{8}$ -parter. —

¹⁾ Øiestad kirkebog mangler dødslistes.

Af hans børn var *Niels Borthig Kloed*, døbt 18 septbr. 1781, stadsmægler i Christiania; gift 17 febr. 1809 i Fredrikstad med *Anne Hedvig Sinding*.

5. e. **Sidsel Sophie Eyde**, døbt 8 juni 1750 i Arendal, blev der gift 11 aug. 1782 med *Lauritz Løkke*, som var født 1736 og døde paa Tromøen 1795, begravet 5 febr. Han drev bondehandel i Arendal og skibsrhederi; eiede fregatskibet «Concordia» og briggerne «Haabet» og «Cecilie Sophie». Mest var han dog, trods mange gjøremaal, paafærde som prokurator for under- og overretterne i stiftet, og neppe nogen proces med lidt skandaløst tilsnit verserte for Arendals og omegns thing uden at Løkke optraadte for en af parterne. Han fik forøvrig ord paa sig for at «instigere trættekjære mennesker til proces for derunder at søge egen fordel, endog i de fleste tilfælde, som det sømmer sig prokuratorer at raade enfoldige folk fra». Han var imidlertid en dygtig mand, som blev søgt fra mange hold over hele amtet; i 1781 og 1782 var han konst. sorenskriver i Nedenes' dengang udelte sorenskriveri. Løkke købte i 1779 Hans Wolffs hus under Bendixklev og boede her til han igjen solgte huset i 1786, hvorefter han flyttede til sin hustrus stiftmor, madame Eyde, for sluttelig noget senere at tage bopæl paa Tromøen.
5. f. **Samuel Christensen Eyde**, døbt 17 juli 1751 i Arendal, døde i oktober 1769 i Portugal, hvortil han kom paa reise som sjømand med skibsfører Lars Nielsen Røer, der senere ægtede hans ældre søster Maren. Ved det efter ham under 16 decbr. 1775 i Arendal afholdte skifte, som gjengives i tillæg til nærværende bog, viste det sig, at der indestod i arvemidler efter moderen og bedstemoderen, noget over 464 rdl., som under hans morbror, Niels Larsen Rørs værgemaal med paaløbne renter var voxet til 608 rdl. Herfra gik udgifter ved hans sygdom og begravelse i Portugal 19 rdl., hvorved et beløb paa 589 rdl. tilfaldt hans søskende i beholden arv.
5. g. **Lars Røer Eyde**, døbt 16 oktbr. 1752 i Arendal, før tilsjøs ved skiftet efter broderen Samuel i 1775 og var i Flensburg i 1777. Senere erfares intet om ham, og han er formentlig ikke meget senere afgaaet ved døden; ugift.
5. h. **John Larsen Eyde**, døbt 29 decbr. 1753 i Arendal, anføres af praktiske hensyn efter sine søskende, s. 47.
5. i. **Benedictus Eyde**, døbt 16 jan. 1755 i Arendal, gik overbord som sjømand paa reise til Portugal i november 1773; ugift.

Ved det efter ham 16 decbr. 1775 i Arendal afholdte skifte, som meddeles i tillæg til nærværende bog, gives en række oplysninger om hans opdragelse og omkostningerne ved denne, som giver ganske gode kulturhistoriske bidrag til kundskab om forholdene i Arendal paa hin tid. Det sees saaledes at den unge person havde faaet sine skolekunderskaber hos chordegn Mathias Falenkam for 2 rdl. aaret, en billig betaling, som faderen tildels erlagde i krambodyvarer. Det er tydeligt, at Benedictus har havt musikalske evner, for han tog undervisning i violinspil hos Nicolai Them, en kapacitet, som var uundværlig til «musiquens tractering» ved enhver mere celeber festlighed dengang. Regnskabet over de med hans personlige forbrug forbundne udgifter viser, at den unge herre holdt paa et solid udstyr i enhver henseende, uden luxus. Han brugte paryk som enhver af stand dengang og undlod ikke at sende en passende present ved festlige leiligheder inden sin familie og omgangs kreds.

Det var med «De fire Søstre», at Benedictus Eyde skulde gjøre sin sidste reise i 1773 endnu ikke 19 aar gammel. Med indestaende arvemidler androg boets aktiver til 610 rdl., som fra draget udgifter paa 30 rdl. gav 580 rdl. i behold til hans da levende fem helsøskende og tre halvsøskende.

5. j. **Søren Hagerup Eyde**, døbt 31 aug. 1758 i Arendal, døde her 10 septbr. og blev begravet 19 sept. 1758.
5. k. **Søren Hagerup Eyde**, døbt 7 aug. 1759 i Arendal, fik med Generaldoldkammerets approbation post paa Arendals toldkontor 24 juli 1780 og blev af toldkasserer, krigsraad Aarestrup betroet kassen. Den aarlige aflønning paa 80 rdl., som han skulde oppebære, var imidlertid paa langt nær tilstrækkelig for den unge mands behov, grand kavaler og modeherre som han var. Og da hans ikke ubetydelige arvemidler paa det nærmeste var strøget med, optog han laan i toldkassen og fik derfor sin afsked 30 septbr. 1784. Nat til 14 novbr. s. a., da han i følge med pharmaceut Henrik Kiøhl, skulde hjem fra et belivet gilde, gik de begge udfor John Collett Dedekams brygge og druknede. Eyde blev begravet 19 novbr. 1784, Kiøhl dagen iforveien. Boet blev opgjort med en gjeld paa 978 rdl., overfor hvilken aktiverne kun androg til 243. Ugift.
5. l. **Michael Christian Tønder Eyde**, døbt 9 april 1761 i Arendal, gik tilsjøs i 1782 og kom i udenrigs fart. En sjelden gang besøgte han hjemmet i Arendal, men efter 1784 hørtes intet

fra ham, forinden det blev meldt moderen at han var afgaaet ved døden 15 juli 1787 ombord paa skibet «De trende Brødre», ført af Jan Rudolfsz, paa reise fra Amsterdam til Ceylon. Ugift.

5. m. **Benedicte Dorothea Eyde**, døbt 11 novbr. 1762 i Arendal, hvor hun døde 1763, begravet 22 febr.
5. n. **Eiler Hagerup Eyde**, døbt 24 sept. 1765 i Arendal, hvor han døde 1765, begravet 9 oktbr.
5. o. **Christine Benedicte Eyde**, døbt 28 decbr. 1767 i Arendal, hvor hun døde 6 decbr. 1847.

Gift 5 novbr. 1789 ved hjemmevielse i Arendal med *Niels Beck*, døbt 7 febr. 1761 i Arendal, søn af skibsfører og senere hospitalsforstander *Johan Eitters Beck*, som var født i Kallundborg og kom til Arendal i 1734, og *Dorthe Bast*.

Niels Beck, som havde faaet sin første uddannelse for hans del i sin senere svigerfar Christen Samuelsen Eydes krambod, nedsatte sig som kjøbmand i Arendal, hvor han i 1799 overtog Eydes hus ved Pollen. I 1803 fik han bevilling til at holde gjestgiveri og herberge for reisende og i 1817 bevilling til at anlægge en tobaksfabrik. Samtlige disse sine virksomheder udøvedes i eiendommen ved Pollen, hvor der til tobaksfabriken blev omdrettet et hus i baggaarden. Beck var forøvrig en mand med interesser og med initiativ til at faa noget ud af dem. Han var saaledes primus motor til oprettelsen af «Det kgl. Arendalske Skydeselskab», som konstitueres 1 aug. 1786 og holdt sin første skiveskydning 16 aug. s. a. Ved selskabets beslutning 17 sept. 1793 blev bestemt, at «dets samlings-, klub-, bal-, og forlystelsessted skal herefter under ét være forenet og forblive hos kjøbmand Beck», og paa kongens fødselsdag 29 jan. 1794 fungerte da Beck som vert ved et dundrende kalas med fire varme retter og behørige vine, hvortil den hele societet gav møde for 4 rdl. pr. par.

Oprettelsen af Arendals Borgervæbning var det ogsaa Beck, som gav stødet til, og som ivrig idrætsmænd paatog han sig selv at exercere rekruterne. Han var en duelig skytter og dygtig seiler, som stadig experimenterte med nye typer og forbedringer, en ualmindelig praktisk mand, som til lettelse i det daglige gjorde smaaopfindelser og sindrige redskaber; saaledes konstruerte han et fuldstændig system af ringeapparater i sit hus, kunstfærdige barometre og et kontrolsystem ved husets port til anvendelse for ud- og indgaaende om natten.

Niels Beck døde i Arendal 30 decbr. 1834, nær 74 aar gammel; han og hustru havde 10 børn og er stamforældre til en stor efterslegt.

5. h. **John Larsen Eyde**, var som paa s. 44 anført døbt 29de decbr. 1753 i Arendal og blev opkaldt efter en i ung alder afdød morbror John Larsen Røer. John blev den eneste af sin fars mange sønner, som efterlod descendens i Arendal. Han kom tidlig tilsjøs og havde med sine ikke ubetydelige arvemidler i baghaand udsigt til at gaa som fører ombord i eget skib, da broderen Søren ved et ulykkestilfælde afgik ved døden og efterlod sig en betydelig gjeld, som John fandt sig moralsk forpligtet til at dække, saa langt hans evner rakte. Derved blev hans haab om at staa som kaptein paa eget dæk udskudt i fremtiden for aldrig at blive opfyldt. John Eyde drog tilsjøs som styrmand og fik nogle aar senere stilling som saadan paa skibet «Falken», der tilhørte kammerherre Bernt Anker i Christiania og førtes af kaptein Jacob Christensen Natvig. I 1793 kom dette skib ud i overhændige høststorme, og John Eyde fik sig herunder en knæk, som i december samme aar lagde ham paa sygeleiet i hans svoger Nils Becks hjem i Arendal, og her afgik han ved døden 2. jan. 1794.

John Eyde havde som gift mand først sin bolig i Kolbjørns-
vik, flyttede herfra i 1782 til Koviken, som i geistlig henseende hørte til Tromø sogn, og udpaa vaaren 1791 lod han sin familie flytte til sin hustrus fødested Flekkefjord, hvor hendes mor tog venlig imod den i sit hjem paa Nes. Da Eyde var død i Arendal blev imidlertid skiftet i hans bo aabnet i denne by 3 jan. 1794 for at overføres til Lister sorenskriveris skifteret 23 jan. s. a. Af skiftebrevet, som gjengives i tillæg til nærværende bog, fremgaar at Eyde levede i trange kaar. Hele løseret blev værdsat til 109 rdl., og derhos eiede boet 4½ kalvskind i gaarden Nes ved Flekkefjord, som Eyde havde faaet overdraget af sin værmor, fru Kloed, i 1790 for 700 rdl., men herpaa var hidtil kun betalt de 240, saa der resterte hele 460 rdl. Boets samlede indtægt blev 809 rdl., hvorfra gik gjeld og udgifter paa 651, saa der blev kun tilbage 155 rdl. til enken og fire børn.

John Eyde blev gift 6 oktbr. 1780 i Arendal med *Birgitte Sophie Kloed*, der var født 11 aug. 1748 paa Nes, Flekkefjord, hvor hun ogsaa døde 12 jan. 1841, henved 93 aar gammel. Hendes forældre var premierløjtnant ved 2. Vesterlehnske regiment *Bendix Heide Kloed* og *Anne Birgitte Storch*, om hvilke familier anføres oversigtstavler s. 48 flg. Sex børn [6. a.—6. f.]:

John Eydes hustru Birgitte Sophie Kloeds fædrene ascendens:

Hr. Clemens Pedersen,
kantor i Oslo 1558, † 1580.

Hr. Christen Clemensen.
sogneprest til Ske i Bohuslen
1580 til 1622, † ca. 1630.

* Margrethe Nielsdatter.

Peder Johansen Heide,
raadmand i Oslo,
f. 1580, † 1623.

* Margrethe Christensdtr.

Hr. Clemens Christensen,
sogneprest til Strøm 1610 til 1658.

Johan Steenkuhl,
meddirektør i Saltkompa-
niet i Kjøbenhavn 1655.

Claus Bastiansen Stabel, *
foged i Nedre Romerike,
f. 1590, † 1671.

Hr. Oluf Lauritzen,
sogneprest til Hof,
Solør, † 1628,

Margrethe Olufsdtr.
† 1693.

Hr. Anders Heide,
sogneprest til Strøm,
f. 1618, † 1682.

* Margrethe Clemensdtr.,
f. 1629, † 1712.

Johan Steenkuhl, *
foged i Solør og Østerdalen,
f. 1644, † 1702.

* Birgitte Stabel,
f. 1642, † 1710

Bendix Heide,
sorenskriver i Solør og Østerdalen,
f. 1655, † 1716.

* Elisabeth Steenkuhl,
f. 1669, † 1706.

Birgitte Sophie Eide, f. 1698, † 1786.
* 1719 Christopher Kloed, major, † 1763.

Bendix Heide Kloed, pr.løitnant,
f. 1724, † 1759.
* Anna Birgitte Storch, f. 1718, † 1796.

Birgitte Sophie Kloed, f. 1748, † 1841.
* 1780 John Larsen Eyde.

John Eydes hustru Birgitte Sophie Kloeds mødrene ascendants:

Hr. *Jørgen Hemmingsen Storch*,
sogneprest til Vanse 1570, † 1596.

Michel Mørch,
foged i Robygdelaget 1620.

Hr. *Anders Jørgensen Storch*,
sogneprest til Vanse
1596—1601.

Mads Christensen, * *Anna Mørch*.
borgermester i Christiansand,
† 1681.

Evert Andersen,
gaardbr. Tomstad i Vanse,
f. 1610, † ca. 1685.

* *Marcus With*,
† 1641 i Flekkefjord.
Anne Hansdtr.

Christen Madsen,
raadm. i Christiansand
1678.

Søren Nielsen,
sorenskr. i V. Robygdelaget.
† 1688.

* *Abelone Mortens-*
datter.

Samuel Storch, *
toldbetjent i Flekkefjord,
f. 1637, † ca. 1719.

* *Kirsten With*,
† 1718.

Mathias Schrøder, *
borgermester i Christiansand,
† 1731.

* *Margrethe Sørensdtr.*
f. 1670, † 1739.

Hr. *Edvard Storch*,
sogneprest til Valle,
f. 1672, † 1728.

* *Birgitte Christine Schrøder*,
f. 1693, † 1753.

Anne Birgitte Storch, f. 1718, † 1796.
* 1746 *Bendix Heide Kloed*, pr.løitnant.

Birgitte Sophie Kloed, f. 1748, † 1841.
* 1780 *John Larsen Eyde*.

6. a. **Benedicte Dorothea Eyde**, født 2 jan. 1781 i Kolbjørnsvik og døbt 13 jan. 1781 i Arendal, døde 1781 i Kolbjørnsvik.

6. b. **Christen Johnsen Eyde**, født 1 juli 1782 i Koviken og døbt 9 juli 1782 i Arendal, fik sin første undervisning i sin mormors hjem paa Nes gaard, Flekkefjord, kom efter en tidlig konfirmation tilsjøs og avancerte til skibsfører. I vintermaanederne, naar skibet laa oplagt, assisterte han kjøbmand Ole Johannes Sundt, som var gift med hans moster Birgitte Christine Kloed, i hans handelsforretninger. Som almindelig skik og brug var i smaabyerne langs sydkysten aabnede skibsfører Eyde ogsaa selv en krambod, som hans hustru forestod i den tid ægtefællen var ude paa reis, og som hun fortsatte efter hans død. Naar denne indtraf har ikke med nøiagtighed ladet sig konstatere, men omkring 1837 maa det have været at Eyde afgik ved døden paa en reise til Sydamerika. Noget skifte i hans bo blev ikke afholdt, da alle børn var myndige.

Louise Eyde, f. Wiborg.

Gift 18 mai 1807 i Flekkefjord med *Petrine Louise Wiborg*, der var døbt 28 jan. 1785 i Flekkefjord, hvor hun døde paa Nes gaard 8 decbr. 1871; datter af toldvisitør, senere kjøbmand *Johannes Wiborg* og *Helene Ferøe*. Efter sin far og mormor overtog Eyde den dem tilhørende anpart i Nes gaard, paa hvis grund den største del af Flekkefjord er voxet op og til hvis

eiere derfor betales grundleie af byens huseiere. Disse grundretigheder indehaves fremdeles af hans efterslegt. Ved skjøde af 28 decbr. 1847 og thingl. 1 febr. 1848 solgte madame Louise Eyde med laugværge og børn boets anpart i Nes gaard, 18/43 engelsk eller 1 ort 16 sk., samt Lodsaukjøbet under Nes og jordstykket Enerthammer, skyldende 5 sk. under Dybvik, for 2000 spd. til hendes ældste søn John Eyde. Christen Eyde og hustru havde, foruden en dødfødt datter 12 novbr. 1822, flg. fem børn [7 a.—7 e.):

7. a. **John Severin Eyde**, født 27 novbr. 1807 og døbt 31 jan. 1808 i Flekkefjord, fór herfra tilsjøs som skibsfører og blev senere indrulleringsbetjent, lodsoldermand og havnefoged. Han brugte i nogle aar sin svigerfar Møllers eiendom i Kirkhavn og overtog ved skjøde fra sin mor 28 decbr. 1847

Christen Eyde med hustru Louise, f. Wiborg, og deres tre ældste børn.
(Silhouetter, tilhørende fru konsul J. P. M. Eyde i Flekkefjord.)

faderens tidligere anpart i Nes gaard. Han døde 18 jan. 1881 i Flekkefjord.

Gift 20 marts 1835 i Hitterø med *Johanne Martine Møller*, født 1 august paa Abildsnes i Hitterø og død 18 marts 1866 i Flekkefjord; datter af handelsmand og skibsrheder *John Møller* og *Gjertrud Waage*.

John Severin Eyde og hustru Martine, f. Møller.

Sivert Stange, (hvis forældre var *Isak Stange* paa Stange i Torvestad og hustru *Eli*, der blev begr. 10 mai 1773, 63 aar gl.), blev gaardbruger paa Stange og døde der 20. juni 1817, 78 aar gl. Han havde mange børn, af hvilke sønnerne:

1. *John Sivertsen Møller*, som antog familienavnet *Møller* efter sin pleiefar i Bergen, var døbt 2 juli 1780 i Torvestad, gik tilsjøs og blev skibsfører; senere nedsatte han sig paa Hitterø som handelsmand og havarikommissionær, drev sildesalteri og noget skibsrhederi og var en meget driftig mand. Han døde 9 decbr. 1833 paa Festervold.

Gift 30 novbr. 1804 i Hitterø med *Gjertrud Larsdr. Waage*, død 21. aug. 1842, som tidligere havde været gift, 5 decbr. 1800, med skibsfører *Søren Bernt Olsen* paa Abildsnes, der døde 28 aar gl. i 1803, begr. i St. Martin paa Isle de Ree. Møller havde tre børn:

a. *Larsæus Møller*, f. 21 marts 1813 i Hitterø, kjøbmand i Flekkefjord; gift 1 jan. 1837 i Hitterø med prestedatteren *Clara Rosenqvist*.

b. *Johanne Martine Møller*, gift med ovennævnte *John Eyde*.

c. *Søren Larsen Møller*, f. 31 decbr. 1820 i Hitterø, hvor død 31 decbr. 1850 paa Festervold, handelsmand og skibsrheder i Kirkhavn; gift 31 mai 1841 med *Jensine Christine Eyde*, se s. 77. Deres datter:

Sophie Jensine Møller, f. 5 juli 1845 i Hitterø og død 13 decbr. 1883 i Stavanger; gift 27 septbr. 1870 i Flekkefjord med skibsfører, senere kjøbmand i Stavanger *Nicolay Stange*, f. 29 decbr. 1841 i Flekkefjord, se s. 53.

2. *Niels Sivertsen Stange*, døbt 29 decbr. 1782 i Torve-

Sophie Stange, f. Møller.

stad, blev skibsfører fra Flekkefjord og døde her 18 marts 1867. Gift 27 jan. 1810 i Flekkefjord med *Inger Margrethe Walbom*, døbt 25 oktbr. 1777 sammesteds og død 6 aug. 1868; hun var da enke efter skibsfører *Jacob Damianussen Svege*, hvem hun havde ægtet 4 april 1803. Hendes forældre var kobbersmed *Peter Svendsen Walbom*, der døde 2 jan. 1832 i Flekkefjord, 86 aar gl., og 2den hustru *Birthe Marie Rasmusdr.* — Niels Stanges børn var:

- a. *Jacob Stange*, døbt 2 decbr. 1810 i Flekkefjord, hvor kjøbmand; død 1850 i Solvorn. Gift 29 novbr. 1840 i Flekkefjord med *Dorothea Christiane Buck* af Molde, død 1887 i Chicago. Af deres børn var: *Nicolay Stange*, f. 29 decbr. 1841, skibsfører, senere kjøbmand i Stavanger, se ovenfor.
- b. *Marthe Stange*, døbt 9 marts 1812 i Flekkefjord, blev her gift 8 jan. 1832 med skibsfører, senere kjøbmand *Wilhelm Walter*.
- c. *Benedicte Stange*, f. 30 septbr. 1814 i Flekkefjord, blev her gift 23 juni 1837 med kjøbmand *Johannes Wiborg Eyde*, se s. 54.
- d. *Sivert Stange*, f. 7 april 1817 i Flekkefjord, blev her gift 12 april 1848 med *Marie Elisabeth Søyland*.

John Eyde og hustru Johanne Martine Møller havde børnene [8 a.—8 k.]:

8. a. **Louise Gjertine Eyde**, født 30 juni 1835 paa Festervold i Hitterø, døde 1906 i Chicago.
Gift 1 august 1857 i Flekkefjord med *Thomas Andreasen Mørch*, født 19 oktober 1829 i Larvik og død 1880 i Chicago; søn af hattemager *Abraham Christian Mørch* og *Inger Kristine Thommesen*. Mørch nedsatte sig som kjøbmand i Holmestrand, var senere trælasthanthandler i Drammen og drog herfra omkr. 1870 til Amerika, hvor de har efterladt flere børn.
8. b. **Johanne Sophie Eyde**, født 11 novbr. 1838 paa Festervold, bosat i Trondhjem fra 1896.
Gift 19 mai 1858 paa Veblungsnes med kjøbmand dersteds *Halvor Julius Evensen*, født 27 juli 1829 paa Bragernes og død 20 juli 1893 paa Veblungsnes; søn af kjøbmand *Ole Evensen* og *Birthe Kirstine Norbye*.
8. c. **Laura Birgitte Eyde**, født 7 april 1841 paa Festervold og død 2 novbr. 1903 i Flekkefjord.
Gift 1 juli 1864 i Flekkefjord med sin fætter kjøbmand *Christen Eyde*, om hvem se s. 55.
8. d. **Christen Eyde**, født 8 juni 1843 paa Festervold, døde ved forlis 1882 som skibsfører for skibsrheder Middelthon i Stavanger; ugift.
8. e. **John Møller Eyde**, født 6 oktbr. 1845 paa Festervold, reiste til Amerika omkring 1865 og døde som farmer; han blev gift i

Michigan med en amerikanerinde fra Chicago, som døde før ham og efterlod en søn *Benton Eyde*.

- 8. f. **Lauritz Eyde**, født 27 septbr. 1848 paa Festervold, reiste 1869 til Amerika, hvor han først seilte paa indsjøen Michigan og senere har været bosat i Tacoma som seilmager. Gift med en frøken Buck. Flere børn, hvoraf to gifte døtre.
- 8. g. **Josepha Martine Eyde**, født 5 juni 1852 i Flekkefjord, hvor hun døde 28 juli 1852.
- 8. h. **Johan Severin Eyde**, tvilling, født 5 juni 1852 i Flekkefjord, hvor han døde 16 octbr. 1852.

Johannes Wiborg Eyde og hustru Benedicte, f. Stange.

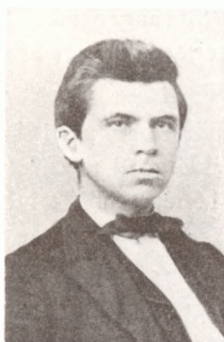
- 8. i. **Jenny Marie Eyde**, født 4 febr. 1854 i Flekkefjord.
Gift 24 marts 1887 i Stavanger domkirke med skibsfører, fra 1906 sjøkyndig besigtigelsesmand i Stavanger *Jacob Berg*, født 3 jan. 1850 i Stavanger, søn af bagermester *Lars Berg* og *Jacobe Stephensén*.
 - 8. j. **Christian Severin Eyde**, født 20 decbr. 1857 i Flekkefjord, drog til Amerika, hvor han først var sjømand og i senere aar farmer i Dakota, hvor han døde gift.
 - 8. k. **Clara Christine Eyde**, født 23 april 1861 i Flekkefjord, er gift i Chicago med *Ottar Ristvedt*, som først var bygmester i Christiania, drog derpaa til Amerika og har der været farmer i Dakota og nær ved Tacoma.
7. b. **Johannes Wiborg Eyde**, født 24 juni 1810 i Flekkefjord, hvor han døde 28 novbr. 1886 som kjøbmand, skibsrheder og fabrikeier.
Gift 23 juni 1837 i Flekkefjord med *Benedicte Stange*, født 30 septbr. 1814 sammesteds og død 28 mai 1903, datter af

forannævnte *Niels Stange* og *Inger Margrethe Walbom*. Deres tolv børn var [8 a.—8 l.]:

8. a. **Christen Eyde**, født 19 oktbr. 1837 i Flekkefjord, hvor han var købmand og døde 7 septbr. 1869.

Gift 1 juli 1864 i Flekkefjord med sin kusine *Laura Birgitte Eyde*, født 7 april 1841 paa Festervold og død 2 novbr. 1903 i Flekkefjord; datter af ovennævnte lodsoldermand *John Severin Eyde* og *Johanne Martine Møller*. Tre børn [9 a.—9 c.]:

9. a. **Benedicte Eyde**, født 10 juli 1865 i Flekkefjord, hvor hun døde 21 jan. 1866.

Christen Eyde.

Niels Eyde.

9. b. **Johanne Martine Eyde**, født 19 juni 1867 i Flekkefjord, hvor hun døde 26 febr. 1868.

9. c. **Johanne Benedicte Eyde**, født 1 august 1868 i Flekkefjord, hvor død 22 mars 1869.

8. b. **Niels Eyde**, født 18 juli 1839 i Flekkefjord, tog examen artium 1859, men gik over til handelen og nedsatte sig som købmand i Flekkefjord; her blev han indrulleringsbetjent, havnefoged og lodsoldermand 1879; tysk konsularagent fra 1889. Indehaver sammen med broderen J. P. M. Eyde af firmaet «Brødrene Eyde», sparebankdirektør fra 1886, medlem af kommunestyret fra 1879, storthingssuppleant 1886—88, i hvilket sidste aar han gav møde fra 30 april og var medlem af Næringskomiteen nr. 2; storthingsrepræsentant 1889—91. Døde 16 august 1891.

Gift 28 juli 1876 i Lyngdal med *Elida Johanne Pedersen*, født 12 juni 1847 i Flekkefjord, datter af købmand *Ole Pedersen* og *Karen Helene Tollaksen*. Ti børn [9 a.—9 j.]:

9. a. **Benedicte Eyde**, født 20 mai 1877 i Flekkefjord.

Gift 28 juni 1901 i Suldal med ingeniør *Valentin Valen*

tinsen, født 20 decbr. 1864 i Haugesund; søn af skibsrheder *Johannes Valentinsen* og *Helga Thorbjørnsen*.

9. b. **Karen Eyde**, født 7 august 1878 i Flekkefjord, hvor hun døde 4 oktober 1883.
9. c. **Wilborg Johanne Eyde**, født 25 oktbr. 1879 i Flekkefjord, hvor hun døde 10 april 1880.
9. d. **Olga Eyde**, tvilling, født 25 oktbr. 1879 i Flekkefjord, hvor hun døde 10 april 1880.
9. e. **Johannes Wiborg Eyde**, født 23 jan. 1881 i Flekkefjord. Teknisk leder af Aarenes Læderfabriker i Flekkefjord.
Gift 3 oktbr. 1914 i Stavanger med *Sigrid Jørgensen*, født 19 juli 1894 i Flekkefjord; datter af købmand *Simon Jørgensen* og *Louise Røiland*.
9. f. **Olga Fredrikke Eyde**, født 12 august 1882 i Flekkefjord.
Gift 30 april 1908 i Flekkefjord med fiskeexportør *Bernhard Johan Bakken*, født 14 marts 1882 i Flekkefjord; søn af fiskeexportør *Sivert Bakken* og *Agathe Østebø*.
9. g. **Halfdan Eyde**, født 9 mai 1885 i Flekkefjord. Kontorfuldmægtig ved Aarenes Læderfabriker i Flekkefjord. Ugift.
9. h. **Karen Eyde**, født 13 decbr. 1886 i Flekkefjord.
Gift 23 mai 1911 i Flekkefjord med købmand og nederlandsk vicekonsul *Jan Georg Axelsen*, født 7 aug. 1880 i Flekkefjord; søn af fabrikeier, vicekonsul *Ole Christian Axelsen* og *Anna Malene Jansen*.
9. i. **Johanne Benedicte Eyde**, født 3 april 1888 i Flekkefjord, døde 6 octbr. 1888 i Christiania.
9. j. **Niels Eyde**, født 31 decbr. 1890 i Flekkefjord, hvor han døde 23 aug. 1894.
8. c. **Ludvig Eyde**, født 17 april 1841 i Flekkefjord, hvor han døde 24 juni 1846.
8. d. **Johan Martin Eyde**, født 3 mai 1843 i Flekkefjord, hvor han døde 18 febr. 1847.
8. e. **Petroine Louise Eyde**, født 18 febr. 1845 i Flekkefjord, hvor hun døde 2 mars 1847.
8. f. **Ludvig Eyde**, født 20 novbr. 1847 i Flekkefjord, hvor han døde som købmand 3 juni 1876, ugift.
8. g. **Johan Peter Martin Eyde**, født 9 mai 1849 i Flekkefjord, hvor han døde 20 april 1851.

8. h. **Johanne Benedicte Eyde**, født 14 mai 1851 i Flekkefjord; døde 3 marts 1886 i Stavanger.

Gift 7 mai 1885 i Flekkefjord med *Henrik August Hess*, født 24 april 1848 paa Kongsvinger og død 16 febr. 1902 i Aalesund, søn af bogtrykker *Frederik August Hess* og *Henrikke Christine Bergh*. Efter examen artium 1870 med laud, examen philosoph. 1871 med haud, blev Hess juridisk kandidat 1881 med laud. Overretssagf. 1885; kgl. konst. politimester i Aalesund 1895

Fru Benedicte Hess, f. Eyde.

8. i. **Margrethe Louise Eyde**, født 12 febr. 1854 i Flekkefjord, hvor hun døde 25 febr. 1854.
8. j. **Johannes Julian Leopold Eyde**, født 20 oktbr. 1855 i Flekkefjord, hvor han døde 12 septbr. 1857.
8. k. **Jacob Petrus Martin Eyde**, tvilling, født 20 oktbr. 1855 i Flekkefjord, hvor han døde 3 marts 1921. Efter merkantil uddannelse i Danmark, Tyskland og England var Eyde ansat ved agentur-

J. P. M. Eyde og hustru Annette Louise f. Valentinsen.

kontor i Christiania, hvorpaa han sammen med broderen Niels Eyde fortsatte sin fars forretning under firma: Brødrene Eyde. Efter broderens død i 1891 drev han denne forretning videre indtil 1901, da han sluttede for at kunne koncentrere sit arbejde paa Aarenes fabrik (garverier), hvor han ved siden af broderen Niels Eyde allerede i lang tid havde været direktør, og hvor forretningernes udvikling lagde helt beslag paa ham.

I byens offentlige liv har Eyde taget meget virksom del. Fra 1888 har han uatbrudt havt sæde i bystyret og med undtagelse

af én periode været indvalgt i formandskabet fra 1895 til 1914; heraf ordfører i 1909 og i 1910 til 1913. I Flekkefjord Sparebank har Eyde været direktør og senere medlem af forstanderskabet i mange aar; dertil medlem af havne- styret, ligningskommissionen, reguleringskommissionen etc. I 1890 blev han formand for Redningsselskabets 7de kreds, fra hvilken han trak sig tilbage i 1915. I perioderne 1906 til 1908 og 1910 til 1912 var Eyde Storthingsvaramand og afgav herunder flere gange møde under repræsentantens forfald. — Britisk vicekonsul fra 1881 og tysk konsular- agent fra 1881 til 1914.

Konsul Eyde har alle dage været en for musiklivet varmt interessert mand; han instruerte i mange aar byens musik- korps og deltog aktivt som ivrig sanger. Paa sin 60' aars fødselsdag, 20 october 1915, skjæn- kede Eyde 10000 kr. til veldædigheds- foranstaltninger i sin fødeby, hvor han forøvrig altid har været en gavmild mand, paa hvis hjælp og bistand der ikke regnedes forgjæves.

Gift 25 aug. 1893 i Ulvik, Har- danger, med *Annette Louise Valen- tinsen*, født 20 juni 1857 i Haugesund, datter af skibsrheder *John Valentinsen* og *Jørgine Tønnesen*. Ingen børn.

O. J. S. Eyde.

8. l. **Margrethe Louise Eyde**, født 21 april 1859 i Flekkefjord, døde 22 jan. 1913 i Kjøbenhavn, begravet 29 jan. 1913 i Flekkefjord.

Gift 2 aug. 1887 i Flekkefjord med *Atte Alexander Schatteburg*, født 11 novbr. 1848 i Flekkefjord og død 10 septbr. 1891 i Christiania, hvor han var handelsmand; søn af kjøbmand *Henrik Schatteburg* og *Lene Abrahamsen*. Deres søn Johannes Wiborg Eyde Schatteburg er bosat i Kjøbenhavn.

7. c. **Ole Johannes Sundt Eyde**, født 26 juni og døbt 10 august 1812 i Flekkefjord, kom tidlig tilsjøs og blev skibsfører fra Drammen. Under 15 juli 1859 fik han ansættelse som fyrfor- valter ved Slotterø fyr og forflyttedes 18 septbr. 1863 i lige egenskab til Utsire fyr. Den 26 juni 1884 blev han efter an- søgning meddelt afsked med pension og flyttede til Flekkefjord, hvor han døde 13 marts 1888.

Gift 20 oktbr. 1844 paa Bragernes med *Susanne Kirstine Evensen*, født 2 juni 1825 paa Bragernes og død 13 marts 1888 i Christiania; datter af købmand *Ole Evensen* og *Birthe Kirstine Nordbye*. Tre børn [8 a—8 c]:

8. a. **Marie Eyde**, født 16 novbr. 1846 i Drammen; døde 21 mai 1916 i Skien.

Gift 31 juli 1870 paa Utsire med *Ole Amundsen Norshuus*, født 17 juli 1837 i Østre Gausdal og død 29 aug. 1913 paa Bækkelaget, Ø. Aker; søn af *Amund Johansen Norshuus* og *Anne Amundsdatter*. Norshuus tog telegrafexamen 1857 og avancerede til konst. telegrafinspektør i Bergenske distrikt 1892; tog afsked 1905. Ridder af St. Olavsorden 21 jan. 1904 for for-tjenstfuld virksomhed i sin stilling; ridder af 4 kl. af Preussiske Røde Ørns orden.

8. b. **Louise Eyde**, født 3 novbr. 1849 i Drammen; døde 23 jan. 1918 paa Bækkelaget i Østre Aker.

Gift 6 juni 1862 i Drammen med grosserer *Christoffer Nielsen Wiig*, født 11 juli 1846 paa Nedre Eker; søn af *Niels Christoffersen Wiig* og *Gunhild Marie Andersen*.

8. c. **Olga Eyde**, født 18 septbr. 1851 i Drammen.

Gift 6 juni 1872 i Drammen med *Hans Peter Egede Bjerck*, født 17 septbr. 1846 i Drammen, hvor han er disponent for firmaet O. Haugan & Co.; søn af bank-bogholder *Hans Peter Bjerck* og *Ellen Marie Brekke*.

7. d. **Christen Eyde**, døbt 21 mai 1815 i Flekkefjord, hvor han var købmand og afgik ved døden 4 juni 1860; ugift.

7. e. **Ludvig Eyde**, født 22 febr. 1816 i Flekkefjord; døde ung og ugift omkring 1839.

6. c. **Anne Benedicte Eyde**, født 2 oktbr. 1784 i Koviken og døbt 9 octbr. 1784 i Arendal; døde 30 novbr. 1870 i Flekkefjord.

Gift 12 juli 1830 i Flekkefjord med snedker *Niels Andersen*, som var døbt 18 febr. 1797 i Bakke og søn af *Anders Nielsen Mjaasund* og *Astrid Bjørnsdatter*. Uden børn.

6. d. **Samuel Eyde**, født 21 april 1787 i Koviken, fik ved daaben 24 april 1787 i Arendal sin oldefars fornavn. Han døde paa sjøen som skibsfører 5 novbr. 1822 og blev begravet 9 novbr. i Kallundborg.

Gift 15 juli 1812 i Kjøbenhavn, ved hjemmevielse i Holmens sogn, med *Jensine Christine Thorsager*, som var født 22 aug. 1792 i Kjøbenhavn, døbt 4 septbr. i Nicolai kirke, og datter af brændevinsbrænder i Lille Helliggeiststræde *Peder Nielsen Thorsager* og *Maren Madsdatter*¹⁾. Hun afgik ved døden 15 april 1879 i Herning i Jylland.

Strax efter sin konfirmation i Arendal 4 mai 1800 blev Samuel Eyde sendt tilsjøs som dæksgut. Han var da saavidt 13 aar gammel. Det var paa et dansk skib, han fik sin første hyre, og med danske skibe vedblev han at fare. Den 18 april 1807 fik han sin navigations^e examen med karakteren «bekvem» efter at være blevet examineret i Skipperlaugets Forsamlingshus i Kjøbenhavn «i det platte og voxende karts regning og passing, at holde journal, regne bestik ved marine^e kalender, afsætte og stille sin kurs og forbedre den for strømadrift og misvisning, at bruge octanten til at maale høider af sol eller stjerne, at finde compassets misvisning ved én eller tvende peilinger i horizon^e enten ved azimutpeiling, at finde bredden saavel ved meridianhøider af sol eller stjernerne som ved to høider af solen udenfor meridianen med tiden mellem observationerne samt at finde tiden af høi^e og lavvande».

Datert Flekkefjord 23 juni 1807 fik han styrmandspatent og beskrives da saaledes: «gammel 22 aar, blaa af øine, blond af haar, maadelig af skuldre og af ben».

Fra 19 mai 1809 til 28 jan. 1809 fôr Eyde som underofficer med orlogsskibet *Pulsuik*, «tilhørende hans keiserlige majestæt Napoleon» og ført af dansk marinekaptein *Rosenvinge*, der 3 mai sidstnævnte aar gav ham attest for at have opført sig «som en duelig sjømand, som han paa det bedste vil have recommendert.»

Den 25 juni 1810 fik Eyde sit skippercificat af Søsessionen i Kjøbenhavn²⁾, og i det følgende aar blev han kaptein paa pinkskibet «*Haabet*» paa 94 læster for van *Deurs & Comp.*, som havde kjøbt fartøiet i Amerika i 1811. Det var nu hjemmehørende i Helsingør og skulde i december gaa sin første tur til Stralsund og videre efter

1) *P. N. Thorsager*, som fik borgerskab 9 mai 1787 i Kjøbenhavn, døde her i Lille Kongens gade nr. 80 den 19 april 1810 og blev begravet 23 april paa Holmens kirkegaard, 55 aar gl. Hans enke *Maren Madsdatter*, som 4 mai 1810 fik bevilling til at sidde i uskiftet bo, døde 5 jan. 1825 i Vartov Hospital, 68 aar gl. Thorsagers bo blev i 1810 ansat til 1000 rdl. Enkens efterlængskaber tilfaldt hospitalet.

2) De ovenfor anførte data for Eydes examina og sjømandskab er hentet fra *Waterschoutprotokollerne* i Landsarkivet i Kjøbenhavn, samt *Borgerskabsprotokollen* for 1810 i Kjøbenhavns Raadstuearkiv.

ordre. Besætningen bestod forøvrig af 1. og 2. styrmand, tømmermand, kok, 4 matroser, 1 jungmand og 2 skibsgutter. I 1812 førte han galeasen «Die Hofnung» paa 39 læster for grosserer Seerup i Kjøbenhavn; den var bygget i Pommern i 1809, var i november bestemt til Christiania og videre efter ordre og havde foruden kapteinen 1 styrmand, 3 matroser og 1 skibsgut ombord. I marts 1813 er Eyde atter fører af «Haabet», som han skulde seile hjem fra Stralsund til Kjøbenhavn «og muligt videre efter ordre»¹⁾ Saa kom kaper tiden og Eyde havde ikke været norsk sjømand fra Agdesiden, hvis han ikke havde søgt en chance til at faa deltagelse i kaperlivets spændende og forvovne eventyr. Og der bød sig en chance. Grosserer Wedersøe i Kjøbenhavn søgte en modig mand til kaptein paa sin kaperbaad «Prøven», Eyde meldte sig og blev strax antaget. Han hyrede en styrmand, en prisemester og 11 unge, rappe matroser, og 2 octbr. 1813 blev kaperkonditionerne vedtaget. De lød saaledes:

§ 1. Naar et fiendtligt eller andet efter Kaperreglementet ufrigt Skib tages til Prise og bliver bragt i Sikkerhed, saaledes at derover kan disponeres og Skibet med dets Ladning lovformelig kan blive solgt, da bliver fra sammes fulde Beløb at afdrage Kaperbaadens Mandskabs Kostpenge for denne Krydstour, derefter de condemneerte Skibe Ladningers Salgs Omkostninger og alle andre flydende Udgifter, saadanne Skibe og Ladninger betræffende, samt hvad flere Afgifter, der nu eller i sin Tiid ved kongelige paabudne Anordninger kan bli at erlægge.

§ 2. Det Netto Beløb af de condemneerte Skibe og Ladninger bliver deelt i 10 lige Deele og hvoraf nyder Rederne eller Interessenterne af Baaden *Prøven* den eene halve Deel og sammes Mandskab eller Besætning den anden halve Deel dog saaledes

at Capitainen deraf faaer syv Mands Parter, Styrmand fire, Prisemester fire, Matroserne hver een, for Baaden to Mands Parter.

§ 3. Krydstouren er bestemt at vedvare i 2 à 3 Maaneder at regne fra den Dag, Kaperen lægges ud af Toldboden, og i hvilken Tiid ingen af Besætningen kan erholde sin Afskeed, med mindre Capitainen dertil godvillig vil give sit Samtykke. — Men dersom Rederiet maatte forgodtbefinde at opsigte denne Krydstour, forinden den bestemte Tiid er forløben, da skal enhver af Besætningen være forpligtet til at fratræde Kaperens Tieneste uden derfor at kan forlange nogen Gotgiørelse af hvad Navn nævnes kan, med mindre Kaperen skulde blive oplagt eller Besætningen afskeediget paa anden

¹⁾ Hyrerne var pr. maaned: 1. styrmand 25 rdl., 2. styrmand 16²/₃ rdl., tømmermanden 23¹/₃, kokken 15, 6 matroser hver 11²/₃, jungmanden 8¹/₃ og skibsgutten 6²/₃ rdl., hvortil hver mand fik 3 sk. daglig i kostpenge.

Sted end her i Kjøbenhavn ; i dette Tilfælde nyder Mandskabet enten frie Rejse og Underholdning eller passende Rejsepenge her til Staden.

§ 4. Mandskabet eller Besætningen nyder fra den Dag, Krydstouren tager sin Begyndelse, daglig Kostpenge saaledes, som ved enhver Mands Underskrift findes indført samt i Forskud hver 10 Rd., hvilke tie Rigsdaler d. C. Rbp. igien afkortes Mandskabet i deres Kostpenge med 2 Mk. Rbp. daglig pr. Mand saalænge indtil samme er Rederiet tilbagebetalt, men intet videre af Penge eller Vahre kan af Mandskabet paastaaes, saalænge denne Krydstour vedvarer.

§ 5. Enhver af Mandskabet skal være Capitainen saa vel som enhver anden Officier, der haver Comando over dem, hørig og lydlig i alt, hvad dem bliver befalet, vise sig ordentlig og anstændig inden Borde, i modsat Fald at nogen befindes ved Ulydighed eller anden slet Opførsel at have forseet sig, straffes med at miste alle sine tilgodehavende Prispenge eller i Mangel deraf med Straf efter Loven. Ligesom ogsaa at det staaer Capitainen frit for saadan en Person at afskeedige, naar og paa hvad Sted, han for got befinder uden enten at give ham Rejsepenge eller for ham at betale nogen Slags Rejseomkostninger, dog skal han om sin slette Opførsel lovlig overbevises.

§ 6. Den eller de af Mandskabet, som ved egen Forseelse ikke har været tilstæde ved Kaperen, naar een eller flere Priser gøres, eller efter erhold Tilladelse at gaae i Land og ikke igien indfinder sig ombord til den bestemte Tiid, taber sin Ret til Prispenge af saadanne opbragte Skibe og Ladninger og som da kommer de øvrige af Besætningen til Deeling.

§ 7. Ingen af Mandskabet eller Besætningen med Baaden Prøven maae ved Overmandingen eller Opbringelsen af et Priseskib understaae sig at fratage det fangne Mandskab det allermindste af sit Tøys eller private Ejendom eller i ringeste Maade at fornærme eller omgaaes dem uskikkelig eller ulovlig, da den eller de, derom lovlig overbevises, ej allene skal tilbagelevere sin Ejermand det saaledes berøvede i Paasyn af heele Besætningen, men desforuden have forbrudt alle sine Prispenge til de fattige og ydermeere efter Omstændighed bøde efter vort Lands Lov og Ret.»

Kapteinen, styrmanden og prisemesteren fik hver 4 skill. daglig i kostpenge, den øvrige besætning hver 2 skill. daglig.

Hvad kapertogtet indbragte fortier historien, men Eyde var ude baade i 1813 og 1814, og flere gange anløb han Arendal¹⁾ og omlig-

1) Under 1 novbr. 1815 blev Eyde optaget i frimurerordenen «De Eendragt» i Rotterdam. Det smukke broderbrev, paa pergament med laksegl i elfensbenskapsel, eies af minister Eyde.

gende udhavne, hvor han kjendte hvert smuthul og kunde stikke ud i det beleilige øieblik. I 1815 staaer han atter som kaptein paa det gamle «Haabet», som nu var blevet kjøbt af grosserer C. L. Lütken Enke & Comp. og för paa Holland; og i marts maaned gik han ud fra Göteborg bestemt for Middelhavet og videre efter ordre. Han var ude i 1816 og fremdeles i 1817, fra hvilket sidste aar er bevaret følgende brev fra hans rhederi :

«Capt. Saml. Eyde führend das Schiff Haabet von Copenhagen.
Copenhagen 11te Octbr. 1817.

Ihre Briefe vom 15^t & 29^t August aus Cadix habe ich erhalten. Auszerdem machen mir die Herren Biesterfeld eine klägliche Beschreibung über die Ladung Bretter von Lovisa, welches mir um so auffallender ist da Sie beauftragt hatten, kein Bret am Bord zu nehmen, welches nicht gesund war und das nicht die gehörige Dimension nach der Ihnen mitgegebenen Nota hatte. Ich bin nun neugierig auf die Verkaufrechnung und bin bange dasz kein Schilling Fracht für das Schiff übrig seyn wird, wovon Sie sich alsdann die Schuld allein zuzuschreiben haben.

Dagegen ist es mir angenehm, dasz Sie eine Fracht nach Antwerpen mit Wolle etc. angenommen haben, indem ich hoffe, dasz in Antwerpen wieder gute Frachten nach der Mittelländischen See seyn werden, woran Sie die beste wählen wollen. — Am liebsten wäre mir Marseille, wo jetzt sehr gute Frachten sind.

Sollten Sie nicht durch Ihre Cadixer Certepartie gebunden seyn sich an ein andres Haus zu wenden, so halten Sie sich einzig an Hr. Jean Martin Smets Wwe in Antwerpen, durch welche Sie diesen Brief erhalten. Laszen Sie alsdann durch dieses Haus die Frachtgelder einkasziren und mir dafür gute Remissen auf Amsterdam oder Hamburg senden. Ihre Ausgaben richten Sie ja so oeconomisch ein als möglich und schreiben Sie mir jedesmal, wenn Sie irgendwo an Land kommen.

I Marseille addressiren Sie sich an das Haus von Sieveking Fandon & Co. — Herr Sieveking ist Bruder vom hierigen Hr. Sieveking und wird sich Ihrer bestens annehmen.

Von der Mittelländischen See wünschte ich am liebsten eine gute Fracht nach der Ostsee, damit ich mit dem Schiffe nächsten Sommer wieder eine Expedition nach Spanien oder Portugall für eigene Rechnung machen kann.

Meine Galeas die Enigkeith, geführt von Captn Friedr. Lassen ist vorige Woche mit einer Ladung Gerste, nach Lissabon und Cadix

bestimt, von hier abgegangen. Sollten Sie etwas davon vernehmen, so theilen Sie es mir ebenfalls mit.

Ergebenst
p. p. C. L. Lütken Wwe
Garrigue —»

[Udenpaa brevet har Samuel Eyde skrevet:]

«Modtaget den 19 Novbr. 1817 og same øyeblik besvaret».

I 1817 stod Eyde for sidste gang ombord i «Haabet». Paa vei til Bergen kom han 18 decbr. ud i en «general storm». Med brukket baugspryd og fokkemast og yderlig ramponert forøvrig var det saavidt «Haabet» fik maset sig ind paa Bergens havn. Rhederiet fandt det ikke regningssvarende at reparere havaristen, og Eyde fik 31 jan. 1818 ordre til at sælge skibet med inventar, proviant og ladning, som bestod i 26 læster Cadixersalt. Han skulde afmønstre mandskabet og paa billigste maade begive sig til Kjøbenhavn. Ulykken vilde at han saaledes blev uden employ, og 8 juni 1818 sees han i den anledning at have tilskrevet auditor Sten Bille i Christiansted paa St. Croix i Vestindien: «Mine Rhedere haver lovet mig at naar Tiderne bliver bedre skulde jeg faa et andet Skib, men det ser langsomt ud. Det er derfor, gode Hr. Bille, at jeg tager mig den Frihed at bede Dem have mig i Erindring. Jeg haver talt med Hr. Hambro, men han kunde ej gjøre noget uden Deres Vilje. Jeg lever i det glade Haab, i Fald, det er Dem muligt, at skaffe mig et Skib, som jeg saa gjerne ønskede — De kan være overbevist om min Bestræbelse — eller at De ved en af Deres Venner kunde hjelpe mig til samme. — —»

Det varede imidlertid et par aar inden Eyde atter kom tilsjøs og han var da fastboende i Kjøbenhavn. Efter her at have taget borger- skab som skipper 22 juni 1810 havde han først bopæl i Lille Kongens gade 69, derpaa fra 1812 til 1815 i Dronningens gade 240 paa Christianshavn og fra 1815 til 1818 i Store Kongens gade 35 i Kjøbenhavn. Ved skjøde af 13 juli 1818 overtog Eyde sin afdøde svigerfar Thorsagers eiendom, Lille Kongens gade 80 med tilliggende brændevinsbrænderi og inventar, og flyttede did. Denne eiendom, som Thorsager havde kjøbt ved auktion 13 aug. 1792 for 2482 rdl., var nu forsikret for 3 500 rdbl. sølvværdi i Statens brandkasse og blev af Eyde samme dag stillet som sikkerhed for et laan paa 2 200 rdl., han havde optaget hos studios Christen Hansen Albech.

Medens han ventede paa at faa nyt skib at føre, drev han brændevinsbrænderiet, som hans svigermor fremdeles indehavde, men denne forretning var gaaet kjendelig tilbage og aftog aar om andet i den almindelige konkurrance, væsentlig af mangel paa driftskapital til nødvendig forbedring af remedier og anskaffelse af tidsmæssige destilla-

tionsapparater. For at bøde herpaa optog Eyde 27 jan. 1820 et nyt laan paa 2000 rdl. sølv hos frøken Susanne Marie Bertouch mod 2den prioritets sikkerhed i hans eiendom i Lille Kongens gade, hvori den tidligere laangiver og brandassurancen var bedre prioriteret for tils. 6 615 rdbl. sølv, samt mod 1ste prioritet i «brændevinsverket», hele hans indbo og i indboets assurancesum paa 3 000 rdbl. sølv. Denne gjeldsbyrde kunde Eyde ikke klare under de stadig svigtende indtægter af bedriften. I april 1821 solgte han sit hus for 1361 rdbl. sølv til brændevinsbrænder H. C. Olsen og flyttede til Laxegade nr. 194, og da hans tidligere rheder, Jan Arent van Deurs' enke i Helsingør, hvor Eyde havde tilgode 2821 rdbl., gik konkurs, kunde han ikke længer klare sine forpligtelser, hvorfor han 14 mai 1821 anmodede skifteretten om at tage boet under behandling. Det har øiensynlig været en lettelse for Eyde at faa gjort rent bord; forretningen var blevet ham en plage, og rimeligvis har han vel derfor heller ikke haft anlæg for den. Længselen til sjølivet, som stadig havde ligget og ulmet, brød frem med uimodstaaelig magt; han maatte ud og faa frisk luft i lungerne. Hos det store handelshus J. Prætorius & Sønner fik han leiet skonnertskipet «De 3de Venner», hyrede sit mandskab, og en vakker dag stod han ud Sundet for at gaa i trælastfart paa Drammen. For egen regning indtog han her en bordlast, som han førte til Holland, og i det følgende aar gik «De 3de Venner» til Skien, hvor skibet fik en bordlast hos Diderik Cappelen, bestemt til Odense. Dette skulde blive Eydes sidste reise. Han faldt i en heftig sygdom, forbundet med raseri, og døde ombord 5 novbr. 1822 under den jyske kyst. Styrmanden førte skibet ind til Kallundborg, og her blev Eyde begravet 9 novbr.

Imidlertid var hans bo blevet opgjort af skifteretten i Kjøbenhavn med et overskud af 304 rdbl., men det var neppe sluttet, forinden retten den 22 novbr. 1822 atter indfandt sig for nu at tage dødsboet under behandling. Herunder reiste sig en række konflikter mellem Cappelen og boet om eiendomsretten til ladningen, hvilke nærmere omhandles i det i tillægget til nærværende bog indtagne skiftebrev efter Samuel Eyde. Boet sluttedes uden nævneværdig underbalance, men hans enke kom i vanskelige kaar, hvorfor Skipperlauget i Kjøbenhavn under 17 febr. 1826 bevilgede hende 8 rdl. aarlig fra 1825 at regne, og dette beløb forhøiedes fra 1828 til 10 rdl., indtil det i 1835 igjen blev nedsat til 8 for ved hendes nye ægteskab i 1836 helt at inddrages.

Stine Eyde blev gift 2den gang 5 aug. 1836 i Trinitatis kirke i Kjøbenhavn med tømmermand *Niels Peter Sandfeldt*, som var døbt 28 novbr. 1806 i Trinitatis kirke og døde 7 septbr. 1849 i Hjort-

længen 156 i samme sogn; søn af barber *Peter Truelsen Sandfeldt* og *Anne Nebel*. Skifte aabnedes 11 septbr. 1849 og sluttedes samme dag, da boet intet eiede.¹⁾ Der var ikke børn i dette ægteskab, og efter Sandfeldts død kaldte enken sig atter «madame Eyde» og flyttede paa sine gamle dage, i 1869, til sin ældste søn John Eyde i Herning i Jylland, og i hans hus afgik «particulærinde Eyde» ved døden 15 april 1879 i den høie alder af 87 aar.

Samuel Eyde og hustru Stine f. Thorsager havde fem børn [7 a—7 e]:

7. a. **Birgitte Marie Eyde**, født 17 aug. 1812 i Kjøbenhavn og døbt 9 septbr. i Zebaoths kirke, døde 12 septbr. 1819 i Holmens sogn i Kjøbenhavn.
7. b. **John Eyde**, født 19 juni 1814 paa Christianshavn og døbt 7 septbr. i Vor Frelsers kirke. Gjestgiver i Herning i Jylland, hvor han døde 30 aug. 1894.

John Eyde og hustru Nielsine f. Byschou.

Gift 2 juni 1839 i Kjøbenhavn med *Nielsine Marie Kirstine Byschou*, som var født 24 aug. 1816 paa Nybøllegaard i Hillerslev sogn paa Fyen og døde 21 april 1887 i Herning; eneste datter af proprietær til Nybøllegaard *Frederik Brechling Byschou* og *Petrea Christiane Løgstrup*.²⁾

John Eyde begyndte som møllesvend paa Svanemøllen i Kjøbenhavn, gennemgik her en anstrengende læretid og fik en grundig indsigt i alle til møllefaget hørende gjøremaal. Ved sit

¹⁾ Hof- og Stadsrettens Skiftekom. Forseglingssprotokol 1848—49 Prot. B, s. 379. Landsarkivet i Kjøbenhavn.

²⁾ *F. B. Byschou*, født 1789 (daaben stadf. Himmelfartsdag) paa Gjelskov i Hillerslev sogn og død 24 mai 1821 paa Højrupgaard i samme sogn, var søn af *Niels Byschou*, som først var forvalter paa Gjelskov og derpaa i 1805 købte Nybøllegaard, og *Marie Cathrine Brechling*. Han blev gift 17 april 1814 med *Petrea C. Løgstrup*, født 5 mai 1788 paa Christianshavn og død 20 febr. 1852 paa Frøik mølle ved Holstebro.

giftermaal fik han en del midler og købte i 1839 Frøik mølle ved Holstebro, hvor han og hustru boede og arbejdede strengt i 15 aar. Det hele gik dog fremad for dem i et lykkeligt familieliv med en efterhaanden talrig barneflokk. Ved mageskifte af 13 aug. 1854 byttede Eyde Frøik mølle, som da værdsattes til 6000 spd., med eiendommen Christiansminde, den ældste og anseede gjestgivergaard, matr. nr. 24 a og 26 b., i Herning by, som dengang eiedes af Knud Fr. Hansen Bank. Christiansminde var værdsat til 12 000 spd., og Eyde gav saaledes 6000 rdl. i mellemlag. Han overtog dog ikke gjestgiveriet strax, men lod det bortforpagte, da etatsraad Tang paa Vosborg havde faaet øie for Eydes gode egenskaber, navnlig hans strævsomhed, dygtighed og ubestridelige ærlighed, og engagerede ham til at bestyre Skjersum mølle ved Vosborg med tilhørende brændevinsbrænderi og stort «landeri» for et tidsrum af 5 aar.

I 1859 flyttede Eyde med sin familie til Herning og blev her paa Christiansminde i en lang aarrække gjestgiver af den gode, gamle skole. I det almindelige omdømme stod Eyde som en type paa hvad en gjestgiver burde være. Da han ankom til Herning, havde denne lille by neppe mere end 40 huse og laa som en oase, omgivet af milelange hedestrækninger, men driftige nybyggere var begyndt at dyrke heden op, rige mergelleier fandtes lige i byens nærhed, mange torvmoser og store mængder af myrmalm. Samtidig med opdyrkningen af de bedste hedestrækninger omkring Herning blev den goldeste og fattigste del af heden beplantet med naaletrær, med saadant resultat at der neppe findes den kjøbstad i Danmark, som kan glæde sig ved saa smukke og velstelte plantager som Herning. Med hedens dyrkning øgedes omlandets indbyggerantal, og det blev saaledes hedebonden som ydede det store bidrag til byens opkomst. Da Eyde begyndte, havde Herning neppe flere end 3 handelsmænd, men da de store markeder, som tidligere holdtes i Gjelleruplund, blev henlagt til Herning og da navnlig høstmarkedet, som endnu er et af de største i Danmark og til hvilket der samles omkring 25 000 mennesker i den lille hedeby, fik Herning et voldsomt stød fremover.¹⁾

Af Christiansmindes grundareal skjænkede Eyde tomt til opførelse af Herning kirke og ligeledes til byens torv og vil derfor altid erindres med taknemmelighed for det borgersind, han saaledes viste. Efter en lang og strævsom arbejdsdag, som i sine resultater skaffede ham rig glæde og tilfredsstillelse, solgte Eyde Christiansminde samt halvdelen af en moselod matr. nr. 67 af Lind i Rind sogn, der afgav torvbrændsel til gjestgivergaardens eget brug, ved kjøbekontrakt af 11 juli

¹⁾ Se Illustreret Tidende for 14 jan. 1917.

Christiansminde gæstgivergaard i Herning.

«Hotel Eyde» i Herning. Det ombyggede Christiansminde.

1882 og skjøde af 13 novbr. 1883 for 50 000 kr., hvoraf 5000 kr. for løsøret. Med eiendommen fulgte dens andel saavel i Herning sogns som i Rind sogns kirke-, korn- og kvægtiende. Han fik udbetalt de 20 000 kr. kontant og for de resterende 30 000 kr. en 1ste prioritets pantobligation i eiendommen, som blev overtaget af den nye eier 1 novbr. 1882. Christiansminde blev nu ombygget til det velrenommerte «Hotel Eyde». Til familiebolig opførte Eyde et kose- ligt lidet hus i Søndergade og boede siden her til sin død, hvor- efter det blev solgt for 3000 kr.

Eyde gav sig ikke meget af med forretninger eller spekulationer udenfor sit gjestgiveri. Men dette passede han ogsaa fortrinlig. Ved opgjøret i hans dødsbo fandtes 30 000 kr. i unoterte Kreditforenings-

H. R. C. v. Brockdorff og hustru Petrea f. Eyde.

obligationer, og til deling mellem arvingerne faldt 108 139 kr. iberegnet de arveforskud, enkelte af børnene havde modtaget. Uden arveforskuddene androg boets nettomasse til vel 80 000 kr. Eydes begravelse fandt sted fra Herning kirke 7 septbr. 1894 under meget stor deltagelse.

John Eyde og hustru Nielsine f. Byschou havde fjorten børn [8 a.—8 n]:

8. a. **Petrea Christine Eyde**, født 21 septbr. 1839 paa Fødselsstiftelsen i Kjøbenhavn. Bosat i Kjøbenhavn.

Gift 1. gang 30 mai 1866 i Herning med *Henrik Rasmus Christian v. Brockdorff*, født 27 mai 1836 i Aa mølle i Gudum ved Lemvig, tog dyrlægeexamen i 1860 og blev 22 sept. 1860 dyrlæge i Ringkjøbing amt med bopæl i Herning, hvor han afgik ved døden 4 oktbr. 1875. Hans forældre var møller *Christian Christopher v. Brockdorff* og *Birgitte Hansen*.

Gift 2. gang 14 juni 1876 i Herning med *Lars Christian Madsen*, født 2 jan. 1845 i Gjellerup sogn, tog dyrlægeexamen

1873 og nedsatte sig i 1874 i Herning, hvor han døde 4 sept. 1880. Hans forældre var gaardeier og sognefoged i Hammerum, Nørgaard, *Mads Jensen* og *Dorthe Marie Larsdatter*.

8. b. **Samueline Christine Eyde**, født 17 juli 1841 i Maaberg sogn ved Holstebro; døde 20 juli 1884 i Herning.

Gift i Hamburg med skibsfører *Lauritz Tygesen*, en landmands søn, der var født i Slesvig og fór paa China med skib fra Hamburg, i hvilken by han døde efter et par aars barnløst ægteskab.

Lauritz Tygesen og hustru Samueline Christine, f. Eyde.

Christopher Eyde og hustru f. Strange.

8. c. **Christopher Strøjberg Eyde**, født 26 juni 1842 i Maalbjerg sogn, nedsatte sig 28 decbr. 1873 som kolonial- og produkt- handler i den gamle gjestgivergaard i Herning. Senere byggede han sin store kjøbmandsgaard ved byens torv og drev her en betydelig handel, indtil han i 1891 bortforpantede denne paa 10 aar og flyttede til Hyldgaard i Ikast, hvilken gaard han havde kjøbt i 1890. Her afgik Eyde ved døden 11 mai 1905 som en afholdt og agtet mand, som i en lang aarrække og indtil sin død var medlem af Hammerum herreds sparekasse, ligesom han i

Hyldgaard i Ikast.

ynge aar havde indehavt flere offentlige tillidshverv. Ved hans begravelse fra Herning kirke 17 mai 1905 blev «blandt mange smukke palmekranse nedlagt en stor krans fra Herning handelsforening og en smuk sølvkrans fra Hammerum sparekasse». Hans eiendom i Herning blev solgt til Herning Hede- og Discontobank.

Gift 24 novbr. 1874 i Horsens med *Fredrikke Christiane Laura Ottilia Strange*, født 13 novbr. 1853 i Kjøbenhavn, bosat i Herning; datter af prokurist *Poul Abraham Strange* og *Adolphine Wilhelmine Fredrikke Bystrup*. Syv børn. [9 a—9 g.] :

9. a. **Otto Johan Eyde**, født 23 oktbr. 1875 i Herning, hvor han døde 27 juni 1876.

J. P. Nielsen og hustru Christine f. Eyde.

9. b. **Christine Eyde**, født 14 oktbr. 1876 i Herning.

Gift 28 juli 1908 i Ikast med *Jens Peter Nielsen*, født 20 septbr. 1875 i Buddinge, proprietær til Lyngbakkegaard paa 65 td. land i Gladsaxe, hvilken eiendom han købte 1 oktbr. 1902; søn af gaardeier *Peder Nielsen* og *Dorothea Signe Christensen*.

9. c. **John Eyde**, født 24 marts 1878 i Herning, købte 18 aug. 1906 Hyldgaard efter faderen. Proprietær.

Gift 9 mai 1907 i Herning med *Kathrine Andersen*, født 16 marts 1889 i Herning; datter af hoteleier, rentier *Poul Andersen* og *Sophie Dorothea Michelsen*. Fire børn [10 a.—10 d.] :

- 10. a. **Sam John Eyde**, født 24 juni 1908 paa Hyldgaard i Ikast.
- 10. b. **Paula Strange Eyde**, født 5 decbr. 1909 paa Hyldgaard.
- 10. c. **Fredrik Wilhelm Strange Eyde**, født 7 novbr. 1912 paa Hyldgaard.
- 10. d. **Elise Strange Eyde**, født 4 septbr. 1915 paa Hyldgaard.

John Eyde og hustru Kathrine f. Andersen.

J. N. Jørgensen og hustru Ellen f. Eyde.

- 9. d. **Ellen Strange Eyde**, født 16 jan. 1880 i Herning.

Gift 14 novbr. 1900 i Ikast med *Jørgen Nielsen Jørgensen*, født 23 novbr. 1873 i Skjørring, tog realexamen 1891, dyrlægeexamen 1896 og nedsatte sig som praktiserende i Hammel, hvor han tillige er statsansat dyrlæge ved Hammel exportslagteri; søn af gaardeier *Niels Jørgensen* og *Christiane Jensen*.

- 9. e. **Marie Strange Eyde**, født 7 marts 1882 i Herning, hvor hun døde 1 febr. 1915.

Gift 28 oktbr. 1902 i lkast med købmand i Herning *Niels Kjeldsen Hansen*, født 16 septbr. 1875 i Gjøtrupsgaard i Farsø sogn; søn af landmand *Peder Hahorn Hansen* og *Jensine Christine Kjeldsen*.

9. f. **Pauline Eyde**, født 11 febr. 1884 i Herning, hvor hun døde 30 septbr. 1884.

9. g. **Volmer Strange Eyde**, født 27 septbr. 1885 i Herning, reiste til Amerika i decbr. 1905 og bosatte sig ved Brooklyn og senere ved Harrison pl. i vestkanten af New York, hvor han arbeider som motormand.

Gift 20 decbr. 1914 i Hoboken med *Valborg Karen Marie Petersen*, født 18 juni 1885 i Kjøbenhavn; datter af verksarbeider *Peter Julius Petersen* og *Marie Jørgensen*. Ingen børn.

8. d. **Sophie Frederikke Eyde**, født 8 oktbr. 1843 i Maabjerg sogn, døde 20 marts 1892 i Herning; ugift.

8. e. **Johnine Nielsine Eyde**, født 26 mai 1845 i Maabjerg sogn.

Gift 21 april 1867 i Herning med *Wulff Fredrik Engelbreth*, født 7 juli 1842 i Sleminge sogn paa Lolland, var først forpagter paa Pederstrup i Ferslev sogn og er senere eiendomsbesidder i Bilet ved Fredriksund paa Sjælland; søn af forpagter paa Norrengaard i Sleminge *Gorm Engelbreth* og *Laura Voigt*.

8. f. **Frederik Wilhelm Eyde**, født 24 novbr. 1846 i Maabjerg sogn, døde som købmand i Herning 9 oktbr. 1879.

Gift 8 novbr. 1876 i Frederiksberg med *Marie Christine Engelbreth*, født 6 novbr. 1844 i Sleminge sogn, bosat i Frederikssund; søster af ovenn. W. F. Engelbreth. Ingen børn.

8. g. **John Eyde**, født 12 mai 1848 i Maabjerg, døde 11 april 1877 i Vejle som købmand; ugift.

8. h. **Jenny Eline Eyde**, født 30 juni 1850 i Maabjerg sogn; bosat i Kjøbenhavn.

Gift 20 decbr. 1870 i Herning med manufakturhandler, senere boghandler *Lauritz Anton Walsted*, født 16 mai 1838 i Alling mølle ved Silkeborg og død 20 febr. 1883 i Herning; søn af møller *Lauritz Walsted* og *Anna Lauritzen*.

8. i. **Peter Brechling Løgstrup Eyde**, født 2 mai 1852 i Maabjerg sogn, hvor han døde 17 marts 1853.

W. F. Engelbreth og hustru Johnine f. Eyde.

Frederik Eyde og hustru f. Engelbreth.

L. A. Walsted og hustru Jenny f. Eyde.

8. j. **Peter Brechling Løgstrup Eyde**, født 20 jan. 1854 i Maabjerg sogn. Bosat i Kjøbenhavn.

I april 1869 kom Peter Eyde til sin onkel konsul Samuel Eyde i Arendal for at gaa tilsjøs for dennes rhederi. Han tog styrmandsexamen i mai 1873 og fik skib at føre for onkelen i 1875, da han endnu ikke var 22 aar gammel. Den 2 febr. 1876 tog Eyde skipperborgerskab i Arendal og førte skib paa langfart for onkelens rhederi til oktober 1888, da han sluttede paa sjøen og gik ind i sin yngre bror Evald Eydes vinfirma i Horsens. Ved broderens død i 1892 overtog Peter Eyde forretningen og købte nogle aar senere tillige firmaet K. Kelsens Efterflg., hvilke han senere drev til 1905, da han solgte dem

Sophie Eyde (s. 73).

Peter Eyde.

begge og flyttede til Kjøbenhavn, hvor han senere har levet som rentier.

I 1902 blev Eyde norsk-svensk vicekonsul i Horsens og frasagde sig denne stilling i 1905. Blev 1 decbr. 1904 ridder af den svenske Wasaorden og 12 jan. 1905 kommandør af den portugisiske Christusorden. Ugift.

8. k. **Elise Johanne Birgitte Eyde**, født 29 juni 1855 i Holstebro, døde 29 decbr. 1880 i Herning.

Gift 20 octbr. 1876 i Herning med *Edvard Julius Constantin Theill*, født 6 mai 1836 paa Herthalund ved Slagelse, og død 17 mai 1919 Herning; søn af justitsraad *Thomas Christian Theill* og *Anna Ingeborg Brandt*.

Theill blev postbetjent 1854, løjtnant i infanteriet 1861 og deltog i krigen 1864, tog afsked som kaptein. Den 6 octbr. 1862 blev han postexpeditør i Herning, fik kgl. udnævnelse 31 jan. 1879 og blev postmester i samme by 1 oktbr. 1889. Fik efter ansøgning afsked fra dette embede fra 1 jan. 1913. Ridder

af Dannebrog 1912, ridder af 1. kl. af St. Olavs orden 1913. Postmester Theill havde siden 1898 hvert eneste aar som turist besøgt Sætersdalen. «No kjem han!» raabtes det, længe før dampbaaden lagde til ved Ose, før kjarren var fremme ved Valle. Han ventedes saa sikkert som trækfuglene! Skjønt paa vei til de 80 aar rask og spænstig, færdedes han over hele Norge, men til Sætersdalen vendte han altid tilbage, og sin hengivenhed for Sørlandet søgte han at overføre paa sine landsmænd. Han

F. J. C. Theill og hustru f. Eyde.

Evald Eyde og hustru Mary f. Frandsen.

skrev reisebrochurer, anmeldte norsk reiseliteratur og udfoldede et uegennyttigt arbeide for den norske turistsag. Derfor viste Statsbanerne ham den opmerksomhed at sende ham reisebillet, og paa Christiansands Dampskibsselskabs skibe var han altid en velkommen gjest. Theill var medlem af Christiansands og Oplands Jorddyrkningselskab.

8. 1. **Andreas Evald Meinert Tang Eyde**, født 30 marts 1857 i Ulfborg sogn, opkaldt efter etatsraad Tang til Vosborg, nedsatte sig som vinhandler i Horsens og drev en betydelig forretning,

hvori han i 1888 optog sin ældre bror Peter Eyde. Efter længere tids sygdom døde Evald Eyde i Horsens 21 april 1892, og broderen overtog derefter firmaet.

Gift 16 novbr. 1888 i Tikjøb ved Fredensborg med *Mary Kathrine Frandsen*, født 31 oktbr. 1886 i Helsingør; datter af skibstømrer *Jacob Peter Frandsen* og *Sophie Marie Reinhardt*. Efter Eydes død ægtede hun 2. gang 17 sept. 1895 i Silkeborg isenkræmmer i Herning *Johan Kristofer Rasmussen*, født 7 novbr. 1859 i Silkeborg; søn af snedkermester *Søren Rasmussen* og *Andrea Bolette Andersen*. Ingen børn.

8. m. **Samuel Emanuel Eyde**, født 23 marts 1858 i Ulfborg sogn, døde 1 marts 1872 i «Hotel Eyde» i Herning.

8. n. **Hulda Eyde**, født 11 marts 1860 i Ulfborg sogn, døde 11 april 1861 i Herning.

7. c. **Jensine Christine Eyde**, født 24 oktbr. 1817 i København og døbt 10 decbr. i Trinitatis kirke, døde 9 decbr. 1845 i Kirkhavn paa Hitterø, Flekkefjord. Hun kom som ung til sin farbror Christen Eyde i Flekkefjord.

Gift 31 mai 1841 i Hitterø med skibsrheder og handelsmand i Kirkhavn *Søren Larsen Møller*, født 31 decbr. 1820 paa Abildnes i Hitterø og død 31 decbr. 1850 paa Festervold i samme sogn; søn af handelsmand i Hitterø *John Sivertsen Møller [Stange]* og *Gjertrud Waage*, se side 52.

7. d. **Samuel Eyde**, født 24 mai 1819 i København og døbt 25 juni i Holmens kirke. Afgik ved døden 18 april 1902 i Arendal. Skibsrheder; konsul.

Gift 9 aug. 1849 i Arendal med *Elina Christine Amalie Stephansen*, født 1 oktbr. 1829 i Arendal, hvor hun afgik ved døden 17 decbr. 1906; datter af skibsrheder *Lauritz Christian Stephansen* og *Marianne Jørgensen*, om hvem se de s. 155 flg. anførte slegtshistoriske meddelelser.

Vel konfirmeret gik Eyde tilsjøs med skib fra Søren Dedekams rhederi. Vaaren 1837 tog han navigationsexamen i Christiansand og i 1838 den høiere styrmandsexamen i Göteborg. Den 28 oktbr. 1841 tog han skipperborgerskab i Arendal og s. a. stod han som kaptein paa Søren Dedekams skib «Grimstad», 56 komm. læster, med hvilket han gjorde flere reiser paa Alexandria. I aarene 1843—45 førte han skib for konsul Søren Dedekam og for sin senere svigerfar, Arendals største skibsrheder, Christian

Stephansen, først briggen «Harmonien» paa 96 komm. læster, og gjorde med den flere reiser til Amerika, deraf en tur med 100 passagerer fra Arendal. I 1847 fik han barkskibet «Norge» at føre og i 1849 for sin svigerfar barkskibet «Arendal, og i dette stod han ombord til 1851, i hvilket aar han forlod sjøen for at gaa ind i sin svigerfar Stephansen betydelige og fortrinlig ledede skibsrhederforretning. Ved Stephansens død i 1863 overtog Eyde delvis forretningen og løste 18 aug. s. a. handelsborgerskab i Arendal.

Eyde oplevede glansperioden i Arendals skibsfart, og personlig bidrog han med fremragende dygtighed og energi til fremme af denne bedrift, hvori han selv i 1870 aarene sad som bestyrende rheder af op til 30 skibe. Hans syn paa forholdene gik langt

Konsul Samuel Eyde og hustru Elina f. Stephansen.

ud over den private driftsherres personlige interesse; for ham gjaldt det skibsfarten som landssag, og han tabte aldrig dette maal af øie.

Allerede i januar 1853 blev Eyde suppleant i direktionen for Arendals Sjømandsforening, og i september s. a. blev han valgt til direktør. Den 10 marts 1866 indvalgte han i direktionen for Arendals Skibsassuranceforening og havde vedblivende sæde i denne lige til 16 febr. 1896, og af direktionen for Arendals Sjøforsikringsselskab var han medlem fra 1862 til 1901. Ogsaa til kommunale hverv blev der lagt beslag paa Eydes arbejdskraft og almeninteresser. Fra 3 jan. 1865 havde han saaledes sæde i Arendals Bystyre, hvori han fra 13 decbr. 1866 til 15 decbr. 1870 var medlem af Formandskabet, 3 jan. 1871 indvalgte han i Repræsentantskabet, fungerede som midlertidig formand fra 14 decbr. 1874, indvalgte atter i Formandskabet 18 jan. 1875 og ligeledes 15 decbr. 1876. Han frabad sig gjenvalg 16 decbr.

1880, men sad fra 3 jan. 1881 atter i Repræsentantskabet og fungerede her siden uden atbrydelse til 1894, da han frabad sig ethvert valg.

Efter Arendals brand i 1863 byggede Eyde sit hus, matr.-nr. 99, hvori han siden var bosat til sin død; det blev bygget paa flaader paa bundløs grund og med hulsten. I mange aar besad han som landsted eiendommen Løvli paa Hisøen.

Konsul Joseph Hammers hus paa Tyholmen i Arendal, hvor konsul Eyde boede efter byens brand i 1863 og hvor minister Eyde blev født.

Eyde var tysk konsul i Arendal fra 1875 til 1893. Under den voldsomme udvikling, den tyske marine og handelsflaade gennemgik efter krigen i 1870 og som førte frem til Tysklands stormagtsstilling ogsaa paa sjøen, anløb tyske skoleskibe og krigsskibe jevnlig Arendal, og i konsul Eydes hjem mødtes deres officerer med aaben og hjertelig gjestfrihed. Mange af marinens senere spidser, deriblandt prins Heinrich af Preussen, har i sine yngre dage været gjester hos konsul Eyde, og det ridderkors

af Preussiske Kroneorden, som den gamle herre modtog i 1892, var et synlig bevis paa anerkjendelse af den udmerkede maade, hvorpaa Eyde varetog sin stilling som Tysklands konsulære repræsentant. Den 22 juli 1891 blev Eyde ridder af St. Olavs orden «for almennyttig virksomhed».

Da konsul Eyde og hustru i 1899 feirede sit guldbryllup, var Arendals by rigt flagsmykket, ligesaa seilbaadene og de rute-gaaende dampskibe. Allerede tidlig paa morgenen saluterte dampskibet «Alfen» byen til ære for guldbrudeparret med fire skud, som strax blev besvaret af marinens «Heimdal», der laa paa havnen. En stor skare gratulenter indfandt sig paa formiddagen i parrets smukke hjem, hvor byens ordfører frembragte kommunens tak til Eyde for langt og værdifuldt arbejde og for hans virke som medborger og menneske, ligesom han dvælede ved fru Eydes utrættelige omsorg for dem, der levede paa livets skyggeside og bar paa nød og sygdoms tunge lod. Repræsentanter fremmødte for alle de institutioner, af hvis bestyrelse Eyde var og havde været medlem, kong Oscar telegraferede fra Marstrand sin lykønskning¹⁾, og byens avis, «Vestlandske Tidende», sluttede sin artikel om guldbrudeparret saaledes: Vi bringer det raske, rørige hæderspar en hjertelig hilsen, ønskende at de aar, det maatte have tilbage, kunde bringe dem begge endnu mange glæder i livet, omgivne af en i inderlig kjærlighed hengiven familie og en stor vennekreds, som i en række af aar

- 1) Kong Oscar pleiede gjerne ved privat brev at takke for den lykønskning, konsul Eyde og frue sendte ham til hans fødselsdag og andre høitidelige anledninger. Det sidste brev, datert «Stockholms Slot den 21 November 1905», lød saadan:

Min bedste Fru Eyde!

Jeg sender dem min hjerteligste Tak for deres så venlige brev, som gjenkalder de gamle tider i min erindring! Disse tider ere for mig så meget kjærere, som min samvittighed ikke giver mig nogen bebreidelse for at deri er indtrådt en så sørgelig forandring.

Deres brev, ligesom de mange andre, som jeg i den sidste tid fra Norge har modtaget, har været mig kiære bevis på at der endnu findes lojale følelser, og givet mig trøst for meget andet, som er sagt, skrevet og gjort!

Jeg ønsker dem, min bedste fru Eyde, alt godt, og, idet jeg beder dem at hilse, fra mig, alle dem som i Arendal endnu har noget af de gamle følelser for mig, forbliver jeg stedse

Deres venligt bevågne
Oscar

har vidst at værdsætte deres oprigtige og trofaste venskab». ¹⁾)

Da konsul Eyde tre aar senere, i 1902, afgik ved døden efter et kort sygeleie, skrev samme blad blandt andet følgende: « — Endnu for ikke ret længe siden kunde man se den 83' aarige mand færdes rask og rørig i byens gader, hilsende og nikkende til gamle og unge, han mødte paa sin vei. Der lyste hjertensgodhed og velvilje af denne mand, som alle saa op til med

- 1) Af de sange, som blev sunget ved guldbryllupsfesten, var følgende, forfattet af A. J. : adjunkt *Andreas Jensen* :

Mel. : I Rosenlund under Sagas Hal.

Hvor godt at hvile ved Aftentid,
Naar mildt sig Skyggerne brede
Med svale Luftning, fra Dagens Id
Med al dens Møie og Hede ;
Og herligt Kveldsols Straalekrands
I Aftnens dunkle Gløden,
Naar Dagen helder, med sin Glands
Os varsler Morgenrøden.

Gud signe Eder, I kjære To !
Saa lang en Dag fik I vandre,
I kjærligt Samliv, I Fredens Ro
I trøstig Tro til hverandre.
Nu træder Gjæster til Jer ind,
Men sikkert dog I finder,
At det, der kvæger mest Jert Sind,
Er Livets lyse Minder.

De hvisker kjærligt og mildt idag
Om Livets Alvor og Gammen,
Om hvad i Arbeid for ædel Sag
I trofast virked tilsammen,
Om Venners Skare, som I fandt,
Som nu med Jer sig fryde,
Om al den Kjærlighed, I vandt
Ved selv den først at byde.

Toldinspektør, kammerherre *Thorvald Christensen* sendte et kort med følgende hilsen :

Plyndret er idag jo alle Haver,
Ingen Blomster mer at faa,
Derfor er Buketten maver
Og Roserne kun faa,
Men varmt og fyldigt Ønsket kommer
Til de kjære gamle To
Om efter Samlivs lange Sommer
En skyfri Høst i fredet Ro !

tillid og høiagtelse. Et langt og velsignet familieliv havde han gjen-
nemlevet og vundet venner og bekendte fjernt og nær, for hvem
hans smukke hjem stod aabent med aldrig svigtende opmærksomhed
og gjestfrihed. Han og hans elskværdige og trofaste hustru eiede
derfor indenfor sine vægge et fredeligt sted, hvor godslighed og hygge
kunde trives . . .»

Ved Eydes begravelse, 23 april, der foregik under en ganske over-
ordentlig stor deltagelse, udtalte provst Irgens blandt andet: «Hvor
rige er ikke minderne for den gamle gjenlevende ægtefælle, der fik
leve et langt, lykkeligt og fredfuldt ægteskab ved hans side! Lyse

↑ Konsul Eydes hus i Arendal som det fremdeles ligger.

og rige minder sænker sig over børnene ved tanken paa hvad han
var som far i den lange tid for dem, som han i faderkærlighed bar
i sit hjerte. Og den store venneskare, som nu savner en kjærlig og
trofast ven, — thi vennesæl var Eyde, og de hang ved ham fra ung-
dommen til de graanende haars dage — den har saa mange lyse min-
der om den gamle, koselige manden, som gik saa venlig om blandt
os med sit lune blik og gode smil» Talrige krans blev ned-
lagt paa baaren: ved ordføreren en sølvkrans fra kommunen, pragt-
fulde krans fra direktionen for alle de selskaber og foreninger, kon-
sul Eyde havde været medlem af, «fra barndomsvennen, gamle kon-
sul Hans Smith, Cronstadt», fra H. Clarkson & Co., New York,
fra firmaet Daniel Milberg, Hamburg etc. Æreporte var reist saavel

udenfor afdødes hjem som paa kirkegaarden, og over hele byen og paa havnen flaggedes paa halv stang.

Konsul Samuel Eyde og hustru Elina f. Stephansen havde fire børn [8 a.—8 d.] :

8. a **Christian Samuel Eyde**, født 6 oktbr. 1850 i Arendal. Skibsrheder, konsul.

Efter at have frekventert Arendals middel- og realskole fra 1858 gik Christian Eyde i 1866 ind paa Nissens skole i Christiania. Privat dimitteret af senere skolebestyrer i Grimstad Joseph Landgraff tog han i 1869 examen artium og i 1870 examen philos., begge med haud illaud. I august 1870 reiste han til London

Konsul Christian Eyde og hustru Augusta f. Lund.

og fik her ansettelse hos det anseede skibsmæglerfirma H. Clarkson & Co., hos hvilket han arbejdede til december 1876. Ved nytår 1877 gik Eyde ind i sin fars skibsrhederi og befragtningsforretning og oprettede ved siden heraf egen kommissionsforretning under firma Eyde & Hein. Siden 1894 har han drevet dampskibsrhederi, mægler- og assuranceforretning i Arendal, hvor han efter faderens død overtog dennes hus, som han siden har beboet. Under verdenskrigen solgte han de af ham bestyrede dampskibe.

Eyde var fra 1882 til 1905 de Forenede Staters konsularagent i Arendal og blev i 1908 nederlandsk konsul. Han var i en aarrække medlem af Arendals bystyre, siden 1887 fungerende formand i bestyrelsen for fiskerifilialen Flødevigens Ud-klækningsanstalt, er formand i bestyrelsen for Arendals museum og for Arendals dramatiske Selskab og sidder i styret for Arendals kreds af Selskabet for Skibbrudnes Redning og for Sel-

skabet for Dyrenes Beskyttelse foruden i det kommunale dyreværn.

Gift 30 novbr. 1882 i Arendal med *Christiane Augusta Lund*, født 2 oktbr. 1855 i Arendal og død 17 oktbr. 1919 i Christiania, datter af konsul *Peter Lorentz Jessen Lund* og *Caroline Sophie Dorothea Kløcker*. Fru Augusta Eyde var en livlig og meget musikalsk dame med sands for naturens skønhed og kjærlighed til hvad der rørte sig i den. Mange aars nervegigt tvang hende til at søge lægedom ved badesteder hjemme og ude, men alt forgjæves. Vaaren 1919 stødte andre lidelser til, og fru Eyde blev indlagt paa Røde Kors' klinik i Christiania, hvor hun afgik ved døden 17 octbr. Ved hendes bisættelse i Krematoriet

Sophie Eyde.

Jens Ugland og hustru Elinor f. Eyde.

20 oktbr. forrettede Arendals tidligere sogneprest, stiftsprovst Gleditsch, og gav et sandt og smukt billede af den afdøde, som gennem saa mange aar havde baaret sine sygdomme med enestaaende taalmodighed¹⁾.

Konsul Christian Eyde og hustru Augusta f. Lund har to børn [9 a—9 b]:

9. a. **Sophie Eyde**, født 12 novbr. 1883 i Arendal.

9. b. **Elinor Eyde**, født 28 juni 1887 i Arendal.

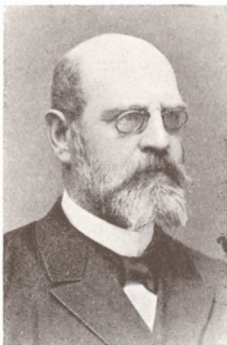
Gift 23 febr. 1921 i den norske kirke i London med bryggerimester i Arendal *Jens Lassen Ugland*, født 14 decbr. 1878 i Arendal; søn af skibsrheder *Jens Lassen Ugland* og *Cathrine Margrethe Ugland*.

8. b. **Marianne Eyde**, født 24 novbr. 1853 i Arendal. Bosat i Christiania.

1) Gravtalen er senere trykt i John S. Olsens trykkeri i Arendal. 3 sider duodec.

Gift 24 april 1879 i Arendal med læge *Paul Fredrik Blich*, født 23 juli 1847 i Christiania og død 24 novbr. 1901 i Arendal; søn af høiesteretsassessor *Christian Julius Blich* og *Emilie Poulsson*.

Dimittert fra Nissens skole tog Fredrik Blich examen artium i 1864, examen philos. i 1865 og medicinsk embedsexamen i mai 1872, alle med laudabilis. Efter at have praktiseret som læge i Arendal til vaaren 1873 gjorde han fra 16 marts til 5 aug. 1873 tjeneste som kandidat ved Rigshospitalets medicinske og kirurgiske afdelinger og fra høsten 1873 i omtrent tre maa- neder som kwarantæne- og epidemilæge i Christiania. Fra no- vember 1873 var han siden praktiserende læge i Arendal; i 1891 blev han amtslæge for Nedenes amt og fra 1 juli 1895 ordfører for Arendals, Østre Molands, Barbu og Tromø sundhedskom-

Dr. Fredrik Blich og hustru Marianne f. Eyde.

missioner. I aarene 1890—93 og 1896—99 var han medlem af Nedenes Amtslægeudvalg.

Paa grund af sin dygtighed og sit tillidvækkende og vindende væsen blev Blich snart en søgt læge i Arendal. I senere aar blev hans tid væsentlig optaget med offentlige lægeforretninger som ordfører i byens og de omliggende herreders sundheds- kommissioner, hvoraf fulgte at han efterhaanden trak sig mere ud af kontor- og reisepraxis, men var fremdeles den afholdte huslæge. Baade med hensyn til evner og kundskaber var Blich en vel udrustet læge. Han satte ogsaa lægens kald høit og fordrede respekt for stillingen; dermed fulgte at hans ellers saa rolige og fredelige sind kunde komme i stærk effekt ved kolle- gers undertiden mindre noble optræden. Selv var Blich ogsaa en sjelden retskaffen og uegennyttig kollega i al sin færd, en varmhjertet og trofast familiefar og ven.

8. c. **Jenny Christine Eyde**, født 19 juni 1856 i Arendal, hvor hun døde 15 septbr. 1857.
8. d. **Samuel Eyde**, født 29 oktbr. 1866 i Arendal. Dr. ing., generaldirektør. Minister.

Fra Eydes barndomsaar i Arendal har hans legekammerat, fru Nina Leganger, f. Moe, nedskrevet følgende erindringer¹⁾:

«Inderst i Kittelsbugt nede ved bryggen laa konsul Eydes to-etages murgård og lige overfor et noksaa stort hus, endnu ikke bordklædt, hvor Baades bondehandel var nedenunder og ovenpaa boede familien Moe. Vis à vis disse et gammelt dampbageri; bygningen lav med en høi pibe, det udgjorde en trekant, hvis ene side vendte mod en træsken, brøstfældig bryggestump, fuld af kasser og skrab, medens den anden løb langs med en bakke, som den ligesom forsvandt under. Her akede vi børn stadig; var føret glat, kunde vi svinge om lygtepælen udenfor kramboden og naa høit op i gaden helt til der, Fürsts baadbod senere kom til at ligge. Sam havde en prægtig, høi kjælke — rimeligvis arvet efter hans store bror Christian — min bror Axel og jeg en mindre.

«Utrolig, hvad vi vovede paa dette meget befærdede sted. Alle de mange hestebeben var vi ikke bange for og af konstablerne kun for én: — den lille ivrige Pettersen. Han gik nemlig med merker efter tre knivstik i ryggen, hentet i slagsmaal med vilde sjøgutter, og det gav respekt. Det var uhyggeligt, hvad vi børn kunde komme til at se af disse fæle slagsmaal, navnlig paa de tider af aaret, naar fremmede fartøier laa indefrosset paa havnen. Syngende drog sjøfolkene rundt i gaderne med en harmonikaspiller i spidsen. Der skulde ikke stort til før den ene flok ægledede sig indpaa den anden, og spektaklet var i fuld gang. Hvilke lidelsesfulde stunder tilbragte jeg ikke da? — Som den ældste skulde jeg jo tage mig af gutterne. Under bønner og taarer, som intet hjalp, slæbte jeg af med dem. Lille og spinkel med en vældig vateret kyse paa hovedet og tunge, skindforede botforer paa fødderne var jeg just ikke egnet til hurtige bevægelser.

«De uhyggelige raab: — Pas dig, gut! — pas dig, Svensken trækker kniven! Børnene skjalv, saa tænderne klaprede, og de i rædsel opspilede øine i de blege smaa ansigter var som fastgroede til det grufulde syn: de røde pletter paa den hvide sne.

«Kunde jeg faa lodset de modstræbende stakler ind i Eydes portrum eller op paa Bugges trap, var jeg berget, men det holdt haardt.

¹⁾ *Eugenie Nicoline Jacobine Moe* er født 10 septbr. 1858 i Arendal af forældre tandlæge *Halvor Georg Theodor Moe* og *Hansine Constance Halling*; hun blev gift 18 marts 1904 i Kjøbenhavn med sogneprest til Høland *Philip Wilhelm Nicoll Leganger*.

Slige sammenstimlinger kom saa hurtig som fluesværme, saa undsætningen fra Eydes eller hjemmefra ofte blev udestængt, og vi var tvunget til at vente til gaden atter blev nogenlunde farbar.

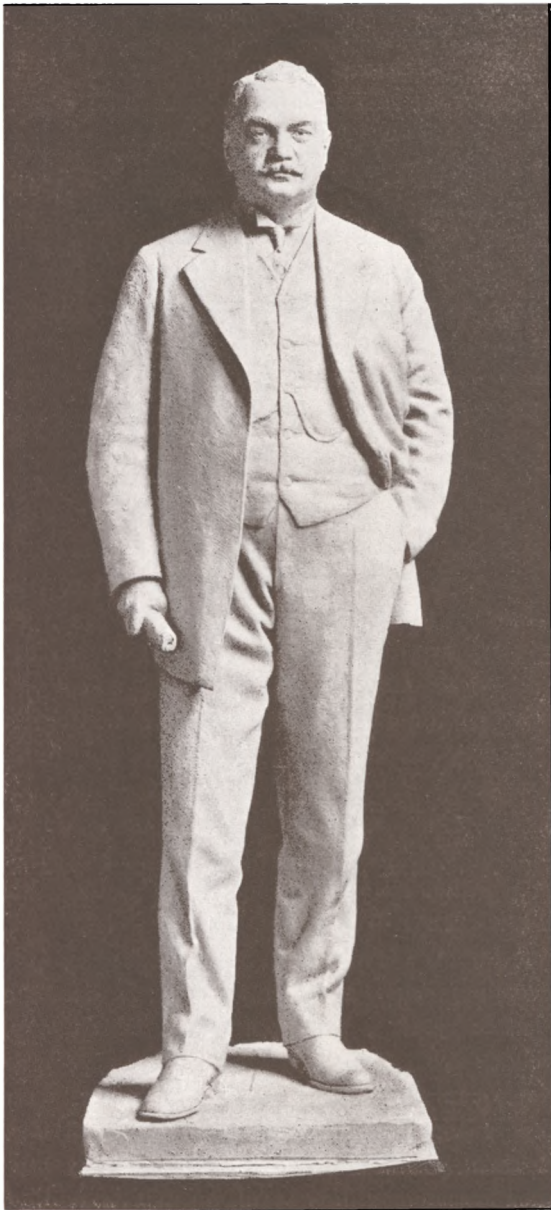
«Konsul Eyde og min far vare landsmænd; den første født i Jylland, pappa i Kjøbenhavn — saa det var naturlig, at de fælles interesser ofte førte dem sammen. Hvor levende staar ikke konsulens skikkelse for mig: kanske lidt under middels høide som min far — bredskuldret, sjømandsmæssig vuggende i gangen og gjerne iført tilknappet pjækkert — meget spadserende frem og tilbage paa gulvet med hænderne i lommerne, rolig, stilfærdig, venlig mod alle, og hele denne elskværdige personlighed præget af den gammeldagse ridderlighed, som aldrig fornægtede sig, ikke engang overfor en jentunge som mig. Hvor ofte jeg end var over paa kontoret med det danske blad «Dagstelegrafen», som min far holdt, reiste konsulen sig altid, fulgte mig til døren, trak mig venskabelig i fletterne og spurgte efter mine dukker.

«Saa jeg om aftenen disse to fædre promenere sammen nede paa bryggen, var jeg ikke sen med at komme der ned og ganske stilfærdig stikke mig ind mellem dem. — Nu forstaar jeg, det var Sønderjylland de talte om. Naar papa ivrig gestikulerende glemte, han havde mig i haanden, listede jeg min anden ind i konsulens, og der laa den sikkert og trygt som en fugl i sin rede, og jeg saa tilidsfuld op i det velsignede, milde ansigt, som smilte ned til mig.

«Særlig godt mindes jeg en slig aften tidlig paa vaaren. Bugten var alt isfri og fuld af sjægter og prammer. Jeg havde seet Sam pusle med noget lige indenfor porten til det gamle dampbageri — nu kom han helt frem og vinkede: — Kom, kom! — Kan du se den fæle krabba, som sidder fast mellem bjælkerne der nede? Se, se der! — Og manæderen, den har jeg delt op i smaabidder, som skal anfalde krabba — Nei se, se det rottebæstet — maa jeg ikke —!

«At gutten ikke var ræd for de rene uhyrer af vandrotter, kan jeg ikke forstaa. Det høres som en skrøne, men lignede de ikke mangan gang grangivelig gamle sjølke, med rynkede, veirbidte fjæs, formelig fulde af skjægbørster, hvorfra de hadefulde, smaa øine gniestrede frem. De kunde være saa sinte, at de fræste som katter. Sam fortalte, han slog mange ihjel; jeg var heldigvis aldrig vidne til det. Vi laa begge paa maven ude paa bryggekanten, og jeg som nersynt kom naturligvis snart i iveren for langt ud og havde sikkert faaet mig en dukkert, om ikke Sams lille, stærke næve havde faaet tag, men ved bevægelsen gik min fine, blanke sjømandshat, papa havde bragt med fra Kjøbenhavn, overbord. Maalløse af rædsel glemte vi aldeles den interessante undervandstragedie, da vi vakte

ved Axels skjældende latter. Han stod i porten og glædede sig over os: Sam! nu fylder vi skuden med hestepærer, saa er den Eber-

Gunnar Utsonds udkast til statue paa Rjukan af generaldirektør Eyde.

hardtstræsko, som kommer fra Løgstør — —!

«Gutterne lo og bombarderte hatten med den smukke last, til den duvende kom ud i strømmen fra en eller anden kloak, som udmundede her, og drev ind mellem prammer og sjægter. Da fik Sam heldigvis se et glimt af mit ansigt, hvor forfærdelsen stod skrevet tydelig nok. Let som et ekorn sprang han ned i den nærmeste baad — efter dog først at have sendt et hurtigt blik op til dagligstuevinduet, hvor hans mor pleiede at sidde ved sybordet. Fru Eyde kunde her i det mindste til den ene side holde godt øie med ham i sladrespeilet, som viste helt op til Torvet, mens den paa den anden kun afspejlede fjeldvæggen bag Baades hus, hvor der blev mineret og arbejdet paa udbedring af Strømsboveien. — Nei, hans mor sad der heldigvis ikke, og videre frem

kravlede og sprang den raske, uforfærdede gut. Fra sjægtstavner ned i synkefærdige pramme, over seil, fisketiner og anden oppakning, til han langt ude virkelig

fik standset seileren, som naturligvis aldrig blev noget til hat mere.

«Eberhardts jagt, det er ogsaa et minde! — Den kom som nævnt fra Løgstør hver høst, ladet med mange, gode sager, og en eftermiddag mødtes konsulen og min far paa turen ud til Langbryggen, hvor den laa, for at gjøre det vanlige indkjøb. Store-bror Louis var med. Med skotteluen bag i nakken og skaftestøvler gik han alvorlig som altid og hørte paa de voksnes passiar, medens Sam, Axel og jeg fulgte bagefter. Det var høst og noksaa sølet. Sam havde en force, som selv jeg, den ældre og fornuftigste af os tre, maatte beundre: at kunne hoppe paa en bestemt maade paa den nederste ende af de lange bretter, som laa over rendestenene ude paa Fiskebryggen, saa sølen skvat alenhøit paa den øverste. Axel jublede, gjorde alle slags skarnstregere og som jevnlig, naar han blev altfor slem og jeg vilde tilkalde min far, satte den søde unge i at skraale «Sønner af Norge», saa en ikke fik ørenslud. Var han rigtig ærtende som nu, kunde det ligne ham med paatagen bedrøvelig mine og en veltalende gebærde at istemme «Hvo ved hvor nær mig er min ende» — rigtignok ikke i den smukke, gamle salmes betydning.

«Jagten saa tillokkende ud: langs rælingen hang slagtede, fæde gjæs og paa dækket vældige hauger af forskellige sorter æbler, gulerødder, kaalhoveder, lervarer o. s. v. Husfædrene hilste venlig og kjendt paa skipper Eberhardt, der talte det morsomste sprog, som gutterne hermede efter bag de voksnes ryg. Der blev gjort store indkjøb, og medens gjæssene blev udsøgt efter alle kunstens regler og de øvrige varer udtaget, gnavede vi børn naturligvis i os saa mange æbler, vi bare kunde. Skipperens opfordring behøvedes saamæn ikke. Da handelen var afsluttet, blev vi alle budne ned i den trange kahyt for at smage ægte, holstensk mjød. Slig mjød findes vel ikke mer i verden. — Duft som af en kløvereng en rigtig varm junidag, hvidtjørn og vilde roser. Consulen og min far bøiede sig over glassene og nød aromaen. — Den rummede vel barndoms minder for dem; de sendte hinanden nemlig et underlig bevæget blik, og Eyde citerte stille: — «Danmark, deiligst vang og vænge». Men gutterne havde ikke længe ro paa sig, de stak glassene ud og styrtede op paa dækket igjen. Skibsgutten og matrosen var sandsynligvis i land, der var ingen til at holde øie med krabaterne, jeg maatte følge, og om jeg end pligtmæssig skjændte nu og da, var jeg jo selv barn og morede mig storartet!

«Skipperens og matrosernes træsko stod i rad, det var alt for fristende. Børnene stak de smaa fødder ind i dem og dansede ril, saa det dundrede. Ret som spektaklet var paa det værste, stak Louis

hovedet op af kahyttrappen: Vil I holde fred, I skidtunger! det er jo værre end det var dommedag! — Nu kan jeg fortælle det, da det næsten er en menneskealder siden: Sam satte en af Eberhardts træsko ud at seile. Rigtig en Arendalsgut! Der fandtes knapt løsstaende gjenstande, som slige kunde komme over, uden det fristede dem til et: probér gut, om han kan flyde! —

«Just som vi børn morede os bedst og høstdagens skumring bredte sig mer og mer, blev vi afbrudt ved at der raabtes til os: Har I al ting færdig? — Nu har jeg faaet bud, at kongen af Danmark kommer i morgen. Der skal skydes fra batteriet! Det var Dorothea Sylows høie skikkelse, vi saa inde paa bryggen, iført som altid nystrøgen blaåtøiskjole med hvidt spidstørklæde om halsen, høihælede træsko og barhovedet. Hendes pludselige tilsynekomst nu i skumringen greb os børn saa stærkt, at vi blev helt stille og skyndte os ned i kahytten. Hvem var hun? — Senere har jeg forstaaet, hun maatte være dansk. Man fortalte, hun var blevet slig af skuffet kjærlighed til en dansk søofficer — andre sagde en høitstillet person. Hvorfor var hun kommet her op til en liden norsk kystby for at leve resten af sit ulykkelige liv? At hun tilhørte den gamle, danske embeds-slegt Sylow betviler jeg ikke.

«Flere aar efter at jeg havde forladt Arendal, hørte jeg, at en stormfuld høst blev Eberhardts jagt ventet forgjæves. Den venlige tykke skipper fandt sin grav der, hvor saa mangen kjæk sjøgut hviler.

«I nutiden med al dens sport og sundhedsinteresser er det underlig at tænke paa de gamle Arendalsfruer i fordums tider. Hvorledes kunde disse kvinder vedligeholde deres sundhed? Man saa dem aldrig spadsere. Færdedes de ude eller gjennem byens gader en enkelt gang, var det altid kjørende. Saaledes kan jeg ikke erindre Sams bedstemor — den gamle, aristokratiske fru Stephansen uden indenfor den hyggelige havestues ramme ude paa Strømsbonessets verft. Haven med det høie, hvide stakit og rosenbedene bekranset med konkylrier. Jeg har paa følelsen at der var meget med høie planke-gjærder og stakitter — hvide og grønmalede, ligesom for at lukke den uvedkommende verden ude. Dog ikke slig, at den deilige udsigt over elven med Terneholmens dampsag og Hisøens prægtige granskog til baggrund blev udestængt.

«Om sommeren, naar vi boede paa vort landsted Egelund, badede vi daglig i Strømsbo badehus, og derfra til Nesset var der kun et ganske lidet stykke, saa vi kom der iblandt. Det var ganske underligt at iagttage, hvor den eiendommelige, stilfulde stilhed, der — trods dampfløiten og støien fra sagen og hammerslagene fra verftet -- hvilede over enkefru Stephansens hjem, virkede selv paa et saa uroligt

barn som bror Axel. Hans høirøstede tale blev til hvisken, idet han listede om paa tærne.

«Naar vi børn havde spist efter de voksne i den lidt mørke og lavloftede spisestue med vinduerne noksaa langt nede ved jorden, tegnede vi op «Paradis» i gruset udenfor dem. Nærsynt sparkede jeg let stenen langt udenfor stregen, men altid lige kavalmæssig bragte Sam sin ældre legesøster ind i Paradiset igjen, medens Axel forargt hvislede mellem tænderne: — Dere fuser, Dere fuser!

«Her har jeg set Sam, den ellers sirlige og renvaskede gut, saa skidden som det vel paa nogen maade er muligt at blive. En vidunderlig blanding af raadden tang, grønske, tjære eller lignende. Naturligvis havde han været paa jagt efter sine kjære vandrotter og dumpet ned mellem bjælkerne paa verftets brygge. Heldigvis var der i familien Stephansen slige pragtexemplarer af gamle tjenere, nutiden sjelden opviser, der stiltfærdig bragte en slig liden synder gennem en grundig renselsesproces til at se nogenlunde ud som før og paa denne maade forhindre straffeprækener og mors og bedste-mors ængstelse. Jeg har tydelig indtrykket af at trods Sam var kjæledæggen — saa meget yngre end sine søskende — opdrog fru Eyde ham noksaa strengt. Han blev derfor mere velopdragen end nogen af Arendalsgutterne i de tider, som forældrene desværre havde liden eller ingen tugt paa. Konsulen derimod takkede sikkert Gud for sin frues forstand paa barneopdragelse; han kunde ikke være streng mod nogen — kun mod sig selv. Det var en ren fest at komme til familien Eyde, rollerne var saa ligelig fordelt, at der blev harmoni over hjemmet.

«Om sommeren var vi børn lidet sammen. Veiene var lange mellem os, dog tviler jeg ikke paa, at Sam, saa sandt han var hjemme, var med ude paa Egelund, naar vi 10 septbr., min fødselsdag, legte røvere i skog og have, medens begfaklerne paa havegjærdet lyste fantastisk. Min far var nemlig en stor barneven og samlede den yngste ungdom fra alle samfundslag i store skarer om sig ved slig anledning. Jeg kan i det mindste ikke erindre noget særligt, skjønt jeg er overbevist om, at Sam var en heltmodig røverhøvding eller prægtig «Sorte ørn», der frelst «Hvid pige». Vinteren var derimod vor samværstid, og jeg maa endnu omtale en leg, som var særlig morsom, «Soldaterlegen.»

«Kolorerede billedark, rimeligvis tyske, blev klistret paa pap, klippet ud og soldaterne sat paa træbrikker. Vi havde tusindvis af dem i alle mulige vaabenarter, dertil fæstninger og forskellige slags krigsskibe af karton. Vi skjød paa dem med metraljører og buer. Pilene blev skudt ud ved hjælp af elastik. Store-bror

Louis var en mester til at forarbejde dette. Europakartet var opdelt mellem os, og min far var selv med for at paase, at alt gik ordentlig til, saavidt det kan i krigstid. Den meget store hjørnestues gulv var krigsskuepladsen. En slig interessant søndag eftermiddag med krigsleg var det Sam sagde disse bevingede ord, som længe levede efter ham: Dersom du skyder Frankrige i læggene, skal jeg laane Ruslands metraljose og mase dig sønder og sammen. Jeg repræsenterer nemlig Frankrige og Axel en del af Tyskland. Imidlertid syntes den hidsige Lille-bror at det gik mig alt for godt og begyndte, da forsynet, min far, for et øieblik var fraværende, at sigte paa mine ben.

«En af Sams fødselsdage husker jeg særlig, fordi jeg skulde have ny gul kjole og faa lov at bære mit svære haar udslaet. Dertil skulde der være en fremmed gut med, en fætter af Sam, jeg tror han hed Winge. Vi skulde danse og flere dage i forveien havde jeg undervist Sam i polka nede i portrummet, endog han sparkede svært. Saa kom organist Thoschlag med slængkappen og nodebunken under armen. Han boede i et morsomt, graat hus, som laa paa tvers i Kirkebakken, og den lille, overgroede have var fuld af søndrede, gamle galionsfigurer, det antog i det mindste vi børn det for. Gutterne stormede saa vildt ned ad trappen for at modtage ham, at en faldt og slog en tand ud. Dansen blev det imidlertid ikke stort af, kavalerene var som sagt i krigshumør og vilde heller bokse, derfor blev der givet ordre til en stille leg: finde en gjenstand efter musik. Fødselsdagsbarnet gjemte et lidet lømmetørklæde ved at sno det om en af lysene i kronen. Det var svært interessant, da gjenstanden altsaa hverken var paa gulvet eller i taget, men midt imellem.

«For resten var det underligt, vi morede os bedst alene. F. ex. naar konsulen og fruene skulde i selskab. Vi sad da om bordet i spisestuen under den store hængelampe, tegnede og gnavede i os de vældige stykker chocolate, Sams mor havde uddelt. Gutterne tegnede naturligvis skuder og atter skuder, som de forstod at rigge til aldeles som de skulde være.

«Altfor snart blev der en slig aften sengetid. Sam var jo et lydigt barn, og dadra nikkede ind ad døren. Men før vi gik og skulde sige godnat, da sad han i sin lille seng og læste aftenbønnen. Axel, den praktiske lille mand, foldede ogsaa hænderne og mumlede med i det reglementerede, saa havde han det overstaaet og kunde nøie sig med et: Jesu navn, naar han om nogen øieblikke selv skulde puttes i skabsengen paa den anden side af gaden.

«Da Sam var færdig, hviskede han noget helt privat ned i tæppet. Vorherre maatte bevare — her kom hele rækken af de nærmeste

Sam Eyde som kadet.

slegtninge og — ikke være vond, om han havde gjort noget galt i dagens løb.

«Snart hvilte det mørke barnehoved rolig og trygt paa puden. — Spøgte der i den lille hjerne om det virksomme liv, som ventede ham? Alt længe havde han færdedes i drømmenes land, da vægteren paa kirketaarnet over paa Tyholmen raabte sit monotone: klokken er slagen 10, vinden n. n. ost. Alt vel!»

Selv skriver Eyde om sine ungdomsaar¹⁾:

«Jeg var en fuldblods Arendalsgut, for hvem sjøen og fars skuder stod høit hævet over lærdom og skolegang. Jeg var en af de mest fremskudte repræsentanter for den aandsretning, som behersker enhver Arendalsgut, der vil nyde agtelse blandt sine skolekamerater, og indtog derfor stadig pladsen som nummer schak eller næstschak i klassen. Det eneste, der trøstede min far i denne situation, var at jeg altid holdt længst ud og var den ivrigste i min leg blandt kameraterne. Med 6 aar laa jeg ude og seilte i min egen baad, og jeg var knapt 10 aar gammel, da jeg havde gjort bekendtskab med toppen paa stormasten af de fleste skibe, der laa paa Arendals havn.

«Jeg havde allerede tidlig interesse for alt hvad der hed sjømandskab, jeg riggede min egen baad og byggede mine egne kanoer; men forøvrig kan jeg ikke sige, at jeg udover hvad en almindelig gut har af opfindsomhedsevne, specielt ogsaa for gale streger, udmerkede mig noget særlig.

«En hel omvæltning i mit liv fremkaldte den beslutning af mine forældre i mai 1880 at lade mig deltage i korvetten «Nornen»s togt som vølontør, en institution som i sin tid fandtes ombord paa vore kadetskibe, naar man nød chefens protektion. Det var dette middel mine forældre fandt at burde anvende for delvis at stille min varme interesse for sjøen og samtidig bringe mig sammen med unge mennesker, hvis livssyn var lidt anderledes end det, mine kamerater i Arendal havde ligeoverfor kundskaber og lærdom. Jeg traf her blandt de unge sjøkadetter sammen med gutter, der strævede sig fremover for at naa sit maal, ikke alene ved mod og de egenskaber, en sjømand skal være i besiddelse af, men ogsaa ved at sidde inde med kundskaber paa de omraader, som hos mig havde mødt mindst paaagtelse. Jeg lærte her at forstaa og vurdere den ting at kunne noget ved siden af at være en kjæk gut. Og da jeg kom hjem fra dette togt, var jeg bestemt paa at ville blive en flink gut ogsaa paa skolen. Og dette gennemførte jeg samvittighedsfuldt, idet jeg kom ind i helt nye omgivelser paa Giertsens skole i Christiania».

1) I jubilæumsbogen 1911 for Studenterne fra 1886.

I 1885 tog Eyde *examen artium* paa reallinjen med karakteren *haud illaudabilis* og gjennemgik derefter Krigsskolens 1ste klasse, hvorfra han i 1886 udexaminertes og ansattes som værnepligtig *second-løitnant* i Christiansandske brigade. Han avancerede 26 septbr. 1899 til kaptein i 2den Akershuske brigades landstorm med anciennetet fra 1 oktbr. og befordredes 7 aug. 1907 til *major* ved Telemarkens landstormsbataljon af Christiansandske brigade med anciennetet fra 1 aug.

Efter at være udgaaet af Krigsskolen begyndte Eyde i 1886 sine tekniske studier som elev af Den tekniske Høiskole i Berlin. «Her samlede jeg,» skriver han, «gjennem et flittigt studium de kundskaber, som var nødvendige for at kunne tage imod en chance, om den

Berlins høiskoles belønningsmedalje. Aversen.

skulde byde sig for mig i det praktiske liv. Jeg tog mine examiner og vandt sogar Høiskolens belønningsmedalje for en prisopgave. Jeg glemmer aldrig min gamle fars glæde, da han en paaskemorgen løftede paa servietten ved frokostbordet og fandt et etui med Høiskolens vakre medalje i; jeg havde holdt det hemmelig for de gamle for ikke at skuffe dem, om det ikke skulde lykkes mig at vinde prisen.» —

Det var 1 juli 1890 at Eyde vandt Friedrich Wilhelm IV's store sølvmedalje for besvarelsen af den af 2. fakultet (jernbanes, vand- og brobygning) opstillede prisopgaver, og det var første gang en udlænding vandt denne medalje.

«Det, som specielt interesserte mig ved Høiskolen, var statik og brobygning, og under min udmerkede lærer, professor Müller Breslau, vandt jeg langt frem paa dette omraade. Det var takket være hans interesse for mig, der skulde bringe mig seire ude i det praktiske liv.»

I 1891 tog Eyde diplomexamen ved Høiskolen som bygningsingeniør, og kort efter fik han i s. a. ansættelse i staten Hamburgs tjeneste ved udarbejdelsen af projekterne til en ny centralbanegaard for byen. I 1892 blev han *konstruktør* ved det store Dortmund Unions brobygningsværksted og gik i 1893 i staten Lübecks tjeneste, hvor han i 1896 blev *sektionsingeniør* for bygningen af Elbe-Travekanalen med dermed forbundne omreguleringer af byens havneforhold. Under opholdet i Lübeck blev Eyde af det norske Kirkedepartement tildelt Houens legat for at studere statistisk ubestemte brosystemer, og som resultat heraf fremgik hans første bemærkelsesværdige ingeniørgjerning: konstruktionen af den bekendte Mühlenbrücke i Lübeck,

Berlins høiskoles belønningsmedalje. Reversen.

en forstivet hængebro med statisk tilbageløbende horizontaltryk. Det var det første eksempel paa anvendelsen af et statisk 3 gange ubekendt system, som aldrig tidligere havde været udført.

Under en brand i Lübeck 15 juli 1893 reddede Eyde med fare for sit eget liv en tjenestepige Schröder fra at indebrænde. Han kom fra det med slemme brandsaar, særlig paa hænderne, og modtog af Lübecks senat medaljen «Für Rettung aus Gefahr».

De mange interessante opgaver, som Eyde blev stillet overfor i sin virksomhet i Lübeck, hvor paa den tid den gamle Hansestad gennemgik en helt ny udvikling med hensyn til udbygningen af sine havneanlæg og jernbaneanlæg, var en glimrende skole for ham, og her var det han samlede erfaringer som senere kunde udnyttes ved de internationale konkurrancer, hvori han sammen med den tyske ingeniør C. O. Gleim i Hamburg skulde gaa af med seiren.

I april 1897 vandt han saaledes 1. præmie, kr. 10 000, ved den paa Stortingets foranstaltning aabnede konkurrence om stationsarrangement i Christiania, fremdeles i 1897 til 1899 1. præmier for havnearrangementet i Christiania og for stationsarrangementet i Stockholm samt en præmie for stationsarrangement i Kjøbenhavn. Den første af disse konkurrancer medførte at Eyde høsten 1898 aabnede ingeniørkontor i Christiania, og i 1899 indredede han ligeledes kontor i Stockholm, samtidig som han fremdeles deltog i Gleims ingeniøretablisserment i Hamburg, hvor Gleim havde den personlige ledelse. Der blev i den følgende tid overdraget dem en række interessante opgaver saavel i Norge, som i Sverige og Finland; saaledes behand-

Redningsmedaljens avers.

ledes stations- og havnearrangementer i Bergen, Arendal, Göteborg, Malmö, Helsingborg m. fl.

«Allerede tidlig var jeg begyndt at interessere mig for *elektriciteten*,» skriver Eyde. «Det var kraftoverføringen fra Laufen til Frankfurt i 1892, der specielt vakte min interesse, og jeg saa den mulighed der var tilstede paa dette omraade for at kunne udrette noget i mit eget land. Efter min hjemkomst til Norge tog jeg ogsaa spørgsmaalet op paany; men jeg skjønnte snart, at skulde der udrettes noget stort med vor vandkraft, saa maatte først og fremst den industri skabes, som kunde nyttiggjøre den. Jeg gik derfor igang med at studere de elektrokemiske industrier, der skulde kunne tænkes at finde sin anvendelse i vort land, og for hvilke Norge havde betingelser. Jeg blev herunder specielt staaende ved kvælstofindustrien og forstod meget snart, at det, det gjaldt for denne industris vedkommende, var at finde en rigtig flamme, der kunde i

sig samle de store energikvanta, idet jeg af de experimenter som tidligere havde været foretaget i Amerika, var blevet klar over de feil, som de amerikanske forsøg var beheftet med.

«Det var under disse betragtninger jeg den 13. febr. 1903 traf professor Christian Birkeland i en middag i Christiania hos daværende statsraad Gunnar Knudsen, hvor jeg for Birkeland kom til at nævne, at jeg ønskede at faa de største lyn, man kunde skaffe, ned paa jorden for at nyttiggjøre dem, og hvor han mente, at han netop havde opdaget saadanne lyn for nogen dage siden, idet han experimenterte med en elektrisk strømbryter.»

Dette var oprindelsen til Birkeland-Eydes ovn til fremstilling

Redningsmedaljens reverse.

af kvælstofoxyd og begyndelsen til den norske salpeterindustri historie.

Problemet var at faa opfanget luftens kvælstof og gjøre det nyttig for menneskene væsentlig til brug ved planters ernæring. Det var et problem af den største praktiske betydning. Thi da kvælstoffet hører til et af de forholdsvis faa stoffer, af hvilke alle levende væsener er bygget, og da nu mennesker og dyr stadig taber en del af de stoffer, som deres legemer er bygget af, maa de søge erstatning gennem næringsstoffer, der kan tilføre dem de samme ting, som stadig føres bort. Blandt disse er kvælstof. En mængde af dette findes i luften, ja omtrent $\frac{4}{5}$ 'dele af denne er kvælstof, men de levende væsener formaar ikke at bemægtige sig noget af dette uhyre forraad uden ad omveie. Kvælstoffet maa først slutte sig sammen med andre stoffer, optages i jordbunden og opløses i vand, forinden planterne kan til-

egne sig det, og gennem dele af planterne kan det saa komme mennesker og dyr tilgode. Paa udyrket land faar planterne det kvælstof, de skal bruge, ved at gamle plantedele eller dyrekropper under forraadnelsen giver sit kvælstof tilbage til jorden igjen, men naar kornsorter dyrkes og høstes, bortføres med kornet en hel del kvælstof, som saaledes berøves jordbunden, og denne bliver da fattigere paa det. For at nye planter skal kunne dyrkes med held paa samme sted maa derfor jorden faa sit tab erstattet, og dette sker ved gjødning, men skal jorden tilføres større mængder, maa der bruges kunstig gjødning, som indeholder kvælstof.

Den kvælstofholdige, kunstige gjødning er hidtil hovedsagelig hentet fra Chili, hvor der findes store lag af salpeter, som netop indeholder kvælstof. Salpeteret er meget let opløseligt i vand, og dette gjør at planterne har let for at optage det, men netop denne egenskab hos det er skyld i at det kun vil forekomme i større mængder i meget tørre egne. Det regner da ogsaa overmaade lidet paa de strækninger i Chili, hvor salpeterleierne er. Egnen er derfor høist ubehagelig at færdes i for mennesker, og dette gjør igjen arbejdsforholdene ved bruddene vanskelig, hvad atter medfører en usikker produktion. Fra salpeterleierne i Chili, som blev fundet i 1830, udførtes $1\frac{1}{2}$ million tons i 1905, altsaa 1500 millioner kilo, til en pris af 300 mill. kroner — en ganske staselig indtægt! En saadan export indebærer imidlertid som en stærkt truende mulighed at salpeterleierne vil være udtømt om mindre end femti aar, hvad ikke bare vil blive uheldig for Chili, men for hele den akerdyrkende verden, og dermed for menneskenes ernæring — hvis der ikke kan findes en erstatning. Men denne erstatning er det, som er fundet ved Birkeland-Eydes metode til udvinding af kvælstof i luften, det uendelige hav af netop det eftertragtede stof, hvori menneskene lever.

Vanskeligheden ved at faa tag i luftens kvælstof laa i dets store utilbøielighed til at forbinde sig med andre stoffer. Ved eksperimenter blev det allerede for mange aar siden opdaget, at en elektrisk gnist, medens den farer gennem luften, faar en liden smule af dennes kvælstof og lidt af dens surstof til at slutte sig sammen og danne nyt stof, hvori et kvælstofatom og et surstofatom er bundet til hinanden, medens de to stoffer ellers i luften vandrer frit om imellem hverandre uden noget indbyrdes baand. Virkningen er dog meget ringe. I 1897 opdagede den berømte engelske fysiker lord Rayleigh, som senere har faaet Nobelprisen, at den elektriske lysbue mellem kulstænger — kjendt fra gadelamper — havde samme virkning som gnisten paa den luft, der berørte dem; ogsaa her var imidlertid virkningen for ringe.

Birkeland—Eydes idé var det nu at *forøge lysbuen*s udstrækning saaledes at samtidig en stor luftmængde kan komme i berøring med den. Dette opnaaedes ved at anbringe lysbuen mellem polerne af en stærk elektromagnet af form som en hestesko. Fra Ørsteds dage er det bekjendt at en bevægelig leder, hvori der gaar en elektrisk strøm, vil kastes til siden, naar den anbringes paa passende vis mellem en magnets poler. Lysbuen mellem de to kulstænger er netop dannet af let bevægelige glødende luftdele, hvorigjennem elektriciteten strømmer; anbringes den nu mellem magnetens poler kastes de lysende luftdele ud til siden, strax efter træder nye i dens plads, som saa faar samme skjebne, og saa fremdeles i det uendelige. Birkeland—Eyde lod nu strømmen mellem kulspidserne skifte retning mange gange i sekundet; derved kastes lysbuen snart til den ene side og snart til den anden, og der fremkommer en stor, flad, lysende, omtrent cirkelformet skive. Denne skive blev frembragt til en størrelse af indtil 6 fod i tvermaal.

Istedetfor kulstænger til lysbuen benyttes kobberrør, som afkjøles ved vand. Kullene vilde nemlig hurtig fortæres ved den uhyre varme, men de afkjølede kobberrør kan holde sig i ugevis, og den store lysflade staar saa fredelig mellem dem, at den «brænder saa rolig som en kakkellovn». Lysfladen lukkes inde i et rum, «ovnen», som er føret indvendig med et stof, der kan taale den uhyre varme. Gjennem ovnen sendes nu en stadig strøm af luft, og herunder skeer den ovenfor omtalte sammenslutning af kvælstof og surstofatomer, og under paavirkning af den meget store lysflade i langt større mængde end ved tidligere anvendte metoder. Luften i lysbuen opvarmes samtidig til 3000 ° og maa nu hurtig trækkes ud af ovnen, da ellers den med saa stort besvær dannede forbindelse igjen vil gaa itu. Hvis den derimod hurtig afkjøles til 600 à 700 °, vil den holde sig.

Hermed var ganske vist det første og vigtigste skridt gjort for at faa fængslet luftens kvælstof, men meget stod endnu tilbage, inden opfindelsen kunde føre til praktisk nytte. Den nydannede luftart maatte opsamles i vand. Hertil var den imidlertid slet ikke villig; den maatte forandres noget, før det blev gjørligt, og maatte formaaes til at tage noget mere af luftens ilt med sig end den havde fra ovnen. Naar den fik ro til at opholde sig nogen tid sammen med luft, vil den imidlertid godvillig slutte sig sammen med lidt mere af dennes ilt, og den nye forbindelse vil saa være vel oplagt til at lade sig optage af vand, naar den blot faar leilighed til at komme rigtig godt i berøring med dette. Efter at luften fra ovnen paa en listig maade er blevet noget afkjølet, ledes den ind i et stort taarn, oxydationstaarnet, hvor den staar i ro nogen tid, og føres derefter ned i et andet taarn,

absorbtionstaarnet, hvor den langsomt strømmer nedenfra og opefter, medens den møder vand, som strømmer ovenfra og nedover. Taarnet er indvendig fyldt med puk af kvarts, for at vandet kan fordeles over dette og derved byde en stor overflade til berøring med luften. Denne optages nu delvis i vandet, og naar den samme proces gjentages 3 à 4 gange i taarn efter hinanden, da vil hele den nye forbindelse med kvælstoffet i være fængslet til vandet. Dette ledes sammen med kalk, og derved dannes gjødningsstoffet. En del overflødig vand skal sluttelig dampes bort, og den hertil nødvendige kogning sker paa bekostning af den varme, som den hede luft berøves, der træder ud af ovnen. Produktet er kalksalpeter. Dette maa ledes over tromler, som maa holdes kolde, saa stivner salpetret og bliver stenhærdt, hvorefter det males smaat som gryn, fyldes i tønder og sendes paa markedet som *Norgessalpeter*.

De vandfald, som maatte til for drift i stor stil, fandtes i Telemarken, men der maatte opdæmninger til, bores tunneller, opføres kraftstationer og bygninger til salpeterverket, der maatte anlægges jernbane og holdes dampskibe paa sjøen, en hær med arbejdere maatte rykke ind, og disse skaffes tag over hovedet. Til alt dette trængtes uuhørte kapitaler — 50 à 60 millioner kroner. De første væsentligste pengemidler blev reist i Sverige og Frankrige (Banque de Paris) ved hjælp af cheferne for Stockholms Enskilda Bank, herrerne Wallenberg og da særlig Marcus Wallenberg, som ogsaa blev Eydes bedste medarbejder under hele den følgende udvikling, og i konstituerende møde i Christiania 2 decbr. 1905 valgtes Eyde til *generaldirektør* «for de fabrikker, som skal opsættes til fremme af norsk salpeterudvinding efter det Birkeland-Eydeske system». Efterhvert stiftede Eyde »Det norske Aktieselskab for elektrokemisk industri» med 5 millioner, «Norsk hydroelektrisk kvælstofaktieselskab» med 7½ million kroner osv. Med det tyske selskab «Badische Anilin & Sodafabrik» i Elberfeld og Berlin, som kunde ventes at ville konkurrere paa markedet, fik Eyde tilveiebragt sammenslutning, saa derved opstod tre selskaber: »Norsk kraftaktieselskab» med 16 mill. kr. for udnyttelsen af vandfaldene i Rjukan i Telemarken og andre fosser, »De norske Salpeterverker» med 18 mill. kr. samt «Norsk Transportaktieselskab» for jernbanedrift til Saaheim i Vestfjorddalen i Telemarken og for dampfærgetrafik paa Tinnsjøen.

Saa reiste sig da verk efter verk til den industri, som er blevet den vældigste i Norge. I 1909 havde Eyde i sin tjeneste 80 ingeniører, 120 kontorfunktionærer og 3000 arbejdere. Svelgfoss og Lienfoss var udbygget, og han raadede over 100 000 hestekræfter paa *Notodden*, som hurtigt blev til en oplomstrende by.

For at regulere hele Telemarksvasdraget blev Møsvandet opdæmmet, saa det kunde rumme en beholdning af indtil 800 millioner kubikmeter vand — en af de største opdæmninger i verden.

Oppe ved Skarfoss øverst i Vestfjorddalen blev Maanelven opdæmmet og vandet ledet gennem en 5 km. lang tunnel ind i et bassin, som sprængtes ind i fjeldet ovenfor Vemork og rummer 7 000 m³. Ved siden af fossen opefter bratte fjeldet lagdes 10 vældige jernrør, og ind i disse blev vandmassen drevet. Faldet er 300 m. og driver svære turbiner, hver paa 14 500 hestekræfter. Dette blev kraftstationen «Rjukan I», som kan give 149 000 hk., den største i verden. Den elektriske kraft ledes gennem aluminiumstraader til Saaheim, hvor de svære anlægsbygninger opførtes, deraf taarnhuset med grundflade paa 7000 m² og 30 m.'s høide. Derefter byggedes en ny tunnel paa 5 km., for derigjennem at lede det vand, som er brugt paa Rjukan I, videre til Saaheim, hvor det faar en faldhøide paa 270 m., og hvor en ny kraftstation Rjukan II er opført. Ialt raades der ved Saaheim over mere end 300 000 hk. Eyde lod selskabet købe størsteparten af al jord omkring Saaheim, og her er en ny by vokset op.

Telemarken var en idyl, nu er det midtpunktet for en industri, som vel er den merkeligste, verden har seet. To byer, Notodden og Rjukan, er vokset frem med tilsammen over 15 000 indbyggere i et strøg, hvor for tyve aar siden mindre end tusen mennesker havde bopæl. Og det var ikke nok med anlæggene her. Eyde stiftede tilige «Aktieselskabet Tyssefaldene», «Hardanger elektriske Jern- og Staalverk», «Aktieselskabet Elektrometal» og «Arendals Fossekompagni» og «Arendals Smelteverk» med anlægget af den efter ham navngivne Eydehavn. Det var anlægskapitaler paa mere end 80 millioner, som skulde reises og det til formaal, som for den store almenhed stod som noget ubegribeligt: at kunne tage noget ud af selve luften, og hermed fulgte naturlig en vis mistro til projektets gennemførlighed, som ikke skulde gjøre det lettere at reise de svære anlægskapitaler. Den svenske kaptein Oscar Wallenberg gav udtryk herfor i en tale, han holdt paa Eydes 50 aars fødselsdag i 1916: da Eyde fremkom med planerne for sit livsverk høsten 1903 «forefaldt de fantasirigt over alle grænser, og man sagde sig først at dette gaar dog vel ikke. Nu, rækkevidden af det første skridt syntes det vel muligt at overskue, men det næste og de følgende frembød næsten uoverstigelige hindringer. Der laa i tiden en saadan mistro mod alt nyt, man vilde ikke vide af noget, man ikke straks forstod — men det findes dog sager, som har en slags naturlig adel, som maa bryde sig frem. En saadan var Eydes idé om tilgodegjørende af luftens kvælstof — og han fandt venner, som til en begyndelse fængsledes af denne idé og

Sølvopsats, skjænket generaldirektør Eyde i 1913 af funktionærer ved Norsk Hydro og tilliggende selskaber i anledning af forløbet af det første 10 aar siden den norske salpeterindustriens anlæg.

siden fængsledes af hans fantasi og kraftige vilje. Han havde ogsaa den utrolige fordel at træffe paa et arbejdsfelt, som blev noget særligt for Norge. Det er saa eiendommeligt for Norge som for intet andet land, og han har i udførelsen af dette arbejde vist, at den skaberkraft og den viljestyrke, han besad, just var de egenskaber, som skulde staa sin prøve, naar samarbeidet med andre kræfter viste sig umulig. — Det har fundet sit bevis for Norge og blevet til et eksempel for verden, at energi, viljekraft og fantasi er drivfjere af den allerstørste betydning. Den personlighedsidé, som omkring aar 1900 var i saa høi grad mistænkeliggjort, den har i de følgende aar brudt igjennem og gjort sig stadig mere gjældende. Eyde har forstaaet at virkeliggjøre personlighedsidéen. — »

Salpeterindustriens vældige opsving medførte naturlig stærke strømninger i det norske landbrug, og det var Eyde som ogsaa her var den klartskuende og tidlig søgte at skaffe Norgessalpeteren indpas paa det indenlandske marked. Men ogsaa her mødte han til en begyndelse modstand, fordi Tyskerne havde indarbejdet sig til en dominerende stilling med sin import af gjødningsstoffer. Saa kom verdenskrigen i 1914, den store mængde Norgessalpeter gik til den udenlandske sprængstofindustri, og en tilsvarende mængde chilisalpeter blev derved frigjort for landbruget. Eyde forstod nu at gribe det gunstige øieblik og indkjøbte saa store kvanta chilisalpeter til fordel for det norske landbrug, at dette ikke blot blev forskaanet for at gjøre indkjøb af gjødningen til den omtrent 50 % høiere markedspris, som alle andre staters landmænd maatte betale, men tillige kunde holde forbruget oppe og endog øge det, hvad der medførte en betydelig fortjeneste for landbruget. Hermed har Eyde sikret det norske marked for Norgessalpeteren, og det er beregnet at denne sammen med fosfat og kali vil kunne give en meravling af brødkorn, som vil være tilstrækkelig for 6 à 7 millioner mennesker eller mere end det dobbelte af Norges nuværende folkemængde. Hvad det vil betyde i statsøkonomien og for folkelykken er lettere at tænke end beskrive.

Paa sin 50 aars fødselsdag, 29 oktober 1916, blev Eyde hyldet i praktisk talt alle landets aviser og af mange i udlandet som den skabende kraft i en ny og vældig industri. Fra Norsk Hydro og de mange selskaber, hvis grundlægger og øverste chef han var, overraktes ham pragtfulde gaver, og hans statu, modellert af Gunnar Utsond, besluttedes reist i bronze paa Rjukan. Norsk Hydro stiftede s. d. et fond paa 100 000 kr. under navnet «Sam Eydes fond til fremme af teknisk og fysikalsk forskning», og selv oprettede generaldirektøren legater og skjænkede forskellige institutioner gaver paa

Royal Society of Arts sølvmedalje.

mere end 100 000 kr. Et følgende afsnit i nærværende bog giver nærmere meddelelser om de til fødselsdagen knyttede begivenheder.

I tolv aar stod Eyde som generaldirektør i spidsen for Norsk Hydros vældige virksomhed, og hans ledelse merkedes ud til de yderste arbejdsfibre. Det var en stilling, der krævede sin mand i høispændt udnyttelse af arbejdskraft, organisationsevne og administrativ dygtighed, og denne udnyttelse maatte en dag kræve sin naturlige afløsning. Der var ingen, som endnu ventede en saadan afløsning, og ingen havde tænkt sig den uden Eyde selv. Medens han endnu stod paa høiden af sin arbejdskraft fandt han at burde træde tilbage fra den mægtige lederstilling i norsk industri, som han selv havde skabt. For generalforsamlingen paa Notodden 14 novbr. 1917 forelaa Eydes andragende om demission som generaldirektør i Norsk Hydro. Den blev ham bevillet, men samtidig valgtes han med forsamlingens demonstrative akklamation til selskabets ærespræsident for livstid. Den følgende 4 decbr. hyldedes Eyde paa Notodden af et folketog og 6 decbr. paa Rjukan af et fakkeltog paa 3 000 mand, og togenes førere tolkede de to industricentrers beklagelser af hans fratræden, men de kunde vel forstaa at han trængte hvile.

Det var dog ikke for at skaffe sig ro at Eyde traadte tilbage; han havde interesser, som drog ham andetsteds hen, og planer, hvis udførelse for den nærmeste tid vilde tilfredsstille hans aldrig hvilende virksomhedstrang.

I Christiania havde Eyde købt fru Rings eiendom Drammensveien 54, hvor han lod foretage betydelige udvidelser og i flere aar havde bopæl; samtidig byggede han «Solstua» paa Voksenkollen med den herligste udsigt over fjorden og Akersdalen. Senere, da han havde købt «Braaten» og Bygdølund m. m. paa Bygdø og efter omfattende indredninger tilflyttet Braaten, solgte han bygaarden til skibsrheder Halfdan Wilhelmsen og «Solstua» til fabrikeier Halvor Schou. Alt dette var herskabelige boliger med park og havearealer, men uden gaardsbrug. Da Eyde i 1916 kjøpte den skønne Sem hovedgaard af fru Kristine Ingier, og dertil gaarden Sande, alt i Borre, var det med tanken paa at realisere en gammel plan: at føie sin lyst til jordbrug i stor stil, hvor han selv kunde se frugterne af sit arbejde i naturens egen husholdning. Og til Sem, som han gav sin hustru til personlig eiendom, var det Eyde trak sig hen, da han fratraadte som generaldirektør, og her har han siden drevet som den ivrige og varmt interesserte godseier og altid søgt tilbage, naar han har kunnet komme noget løs fra de offentlige gjøremaal, som siden har lagt beslag paa hans tid og kræfter.

I 1918 stillede Eyde sig til valg som storthingsrepræsentant for Jarlsberg og valgtes som de Konservative og frisindede Venstres kan-

didat til Stortinget 1919—21. Han fik sæde i Specialkomiteen for udenrigske anliggender samt i Finants- og Toldkomiteen. I 1919 besluttede Stortinget at oprette norsk legation i Polen, som efter verdenskrigen var blevet selvstændig stat, og i 1920 udnævntes Eyde til overordentlig udsending og befuldmægtiget *minister* samt tillige generalkonsul i Polen med sæde i Warschau, med aarlig gage 40 000 kr. samt 10 000 kr. i kontorhold. Det blev saaledes givet i minister Eydes haand at grundlægge den diplomatiske og kommercielle forbindelse mellem Norge og det nye rige, og han fik saaledes i emi-

Fru Ulla Eyde, senere fru v. Arnold.

nent grad anledning til paany at anvende sine organisatoriske og administrative evner, og denne gang paa et omraade, som ogsaa særlig maatte interessere en mand, der som Eyde havde haft anledning til at stifte bekendtskab og benytte forbindelser med fremtrædende mænd i udlandet.

Fra sine tidligste guttedage har Eyde været en interessert sportsmand, og da særlig, som naturlig vil være, en ivrig seiler. Fra 1899 medlem af Kgl. norsk Seilforening indkjøbte han i 1905 fra Danmark 11' meteren «Beduin», bygget i Kjøbenhavn af Bonnesen i 1901. Det var et af foreningens største og smukkeste fartøier, men distancertes i 1911 af Eydes nye «Beduin», 12 m. R' baad, konstruert af Johan Anker, og endelig fik Eyde i 1914 sin tredje «Beduin», en engelsk 15' meter, bygget af Fife, som han købte fra Tyskland for at Norge under Europaugen s. a. kunde møde frem med en international 15'

meter. Denne baad solgte han senere til grosserer Alfred Larsen. I 1913 blev Eyde valgt til formand i Seilforeningens styre og under hans følgende to-aarige formandsvirksomhed indtraf afholdelsen af Europa-ugen paa Horten og i Christiania i 1914, en regatta, som ikke alene blev en glansfuld succes, og hvor Eyde som præsident repræsenterede paa prægtig maade, men som ved verdenskrigens udbrud kort efter blev den sidste store internationale seilregatta. Under Eydes formandstid stiftedes ogsaa i 1914 «Det nordiske Seilerforbund», som baade har faaet og yderligere vil faa betydelig indflydelse paa seil-sportens udvikling i Norden. — Af andre sportsgrene har Eyde sær-

Fru Elly Eyde.

lig interessert sig for skiidretten, og i Kgl. Norsk Automobilklub har han fungert som formand.

Den 19 marts 1903 blev Eyde ridder af svensk Wasa-orden, 21 jan. 1905 af St. Olavs orden, 3 oktbr. 1907 af fransk Æreslegionen, 1 aug. 1907 kommandør² af siam. Kroneorden, 3 aug. 1908 officer af oldenburgske Hus- og Fortj. orden, 12 juli 1909 ridder af preuss. Røde ørn 3 kl., 21 oktbr. 1910 kommandør af St. Olavs orden «for almen-nyttig virksomhed», 4 novbr. 1914 kom. af svensk Wasaorden, 28 febr. 1917 kom. af dansk Dannebrog — Royal Society of Arts sølv-medalje 1. febr. 1911.

Æresdoctor, dr. ing., ved Høiskolen i Darmstadt 6 decbr. 1911; medlem af Videnskabsselskabet i Christiania 26 marts 1909; æresmedlem

af Den norske Ingeniørforening 9 decbr. 1914 og af Polyteknisk Forening 30 marts 1915; æresmedlem af Norsk kemisk Selskab; 20 febr. 1914 medlem af Kaiser Wilhelm-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, Berlin, af raadgivende komité for The American Scandinavian Foundation, af Den Letterstedske Forenings norske afdeling, af Kgl. Svenska Landbruks-Akademien 17 mai 1915, af repræsentantskabet i Selskabet for Norges Vel, af repræsentantskabet for Norsk teknisk museum; livsvarigt medlem af Selskabet for Christiania Bys Vel og af Studenter-samfundet 1909; formand i Værnepligtige Officerers forening.

Den 17 aug. 1895 indgik Eyde i Stockholm ægteskab med grevinde *Anna Ulrika* [Ulla] *Mørner* af Morlanda, født 13 juni 1873 og efter ægteskabets opløsning gjengiftet 25 octbr. 1914 med godseier Otto von Arnold, Beckershof i Södermanland; hendes forældre var greve *Carl Robert Stellan Mørner* af Morlanda til Hofstagaard, Bettna i Södermanland, og *Sara Lovisa Ulrika Friis*.

Eydes 2den hustru, *Elida* [Elly] *Simonsen*, af en gammel slegt fra Skavong i Aurdal i Valdres, er født 9 marts 1885. Fru Elly Eyde er varmt interessert for musik og kunst. Det Eyde'ske hjem blev derfor stadig et samlingssted for kunstnere og kunstvenner, som hun ofte selv har glædet med sin smukke og sympatiske sang. Hendes sikre smag har ikke alene gjort sig gjældende i det hjem, hun har skapt, men ogsaa ude i det fremmede, hvor hun som ministerfrue paa en fortrinlig maade har forstaaet at repræsentere. Fru Eyde har interessert sig varmt for sin mands gjerning under hans virksomhet som generaldirektør i Norsk Hydro, og hvilken hjælp hun har været for ham fremgaar tydeligt af den dedikation, hvormed Eyde til julen 1917 forsynte et album om Norsk Hydro, som han overrakte hende, da han fratraadte sin stilling i selskabet: «Til min elskede hustru. Du mere end nogen har hjulpet mig i skabelsen af dette livsværk; derfor vil disse billeder tale til dig varmere end ord og tolke min tak hjertesligere end nogen tale.»

Minister Eydes børn:

9 a. *Astri Mørner Eyde*, født 10 septbr. 1896 i Lübeck.

Gift 12 aug. 1916 i Bjørkviks kirke i Sverige med *Hans Baltasar Reinhold von Arnold*, født 26 oktbr. 1890 paa Lungsbo i Östergötland, jur. og fil. kandidat, sekretær i Handelsdepartementet i Stockholm; søn af godseier *Otto von Arnold* og 1ste hustru *Josephine Marie von Poll*.

9 b. *Sigurd Mørner Eyde*, født 16 juli 1898 i Kiil; landbrugskandidat fra Önnestad landbrugsskole i Skaane 1920, driver med stor dygtighed sin fars gods Sande i Borre, en eiendom paa 1200 maal

indmark og 600 maal skog med 70 kjør af rødkolleracen paa baasen og 10 hester.

9 c. *Liv Mørner Eyde*, født 4 juli 1902 i Christiania.

9 d. *Haakon Eyde*, født 4 mai 1906 i Christiania.

H. B. R. von Arnold og hustru Astri F. Eyde.

Sigurd Eyde.

Liv Eyde.

Haakon Eyde.

7 e. *Sophie Petrine Eyde*, født 12 april 1822 i Holmens sogn i Kjøbenhavn, afgik her ved døden 15 novbr. 1860; ugift.

6 e. *Anna Cathrine Eyde*, født 6 septbr. 1788 i Koviken og daaben stadf. 12 oktbr. i Tromø kirke, døde 26 juli 1852 i Arendal som en for sin godhed og personlig opofrende hjælpsomhed overfor trængende inderlig afholdt dame, hvis nekrolog berømmer hende som en ufortrøden sygepleierske og tillige bringer en sidste tak «fra de mange, der ved hendes omhu gjenvandt sin helbred; en tak fra Arendals by i det hele taget for hver lang nat, hun vaagede ved smertens leie, og for hver balsam, hun lagde paa de glødende saar.» [Den Vestl. Tidende 31 juli 1852.]

Gift 30 novbr. 1813 i Arendal med *Johan Samuel Fritsche Hachenberg*, født 13 febr. 1784 i Fredericia, student, chordegn i

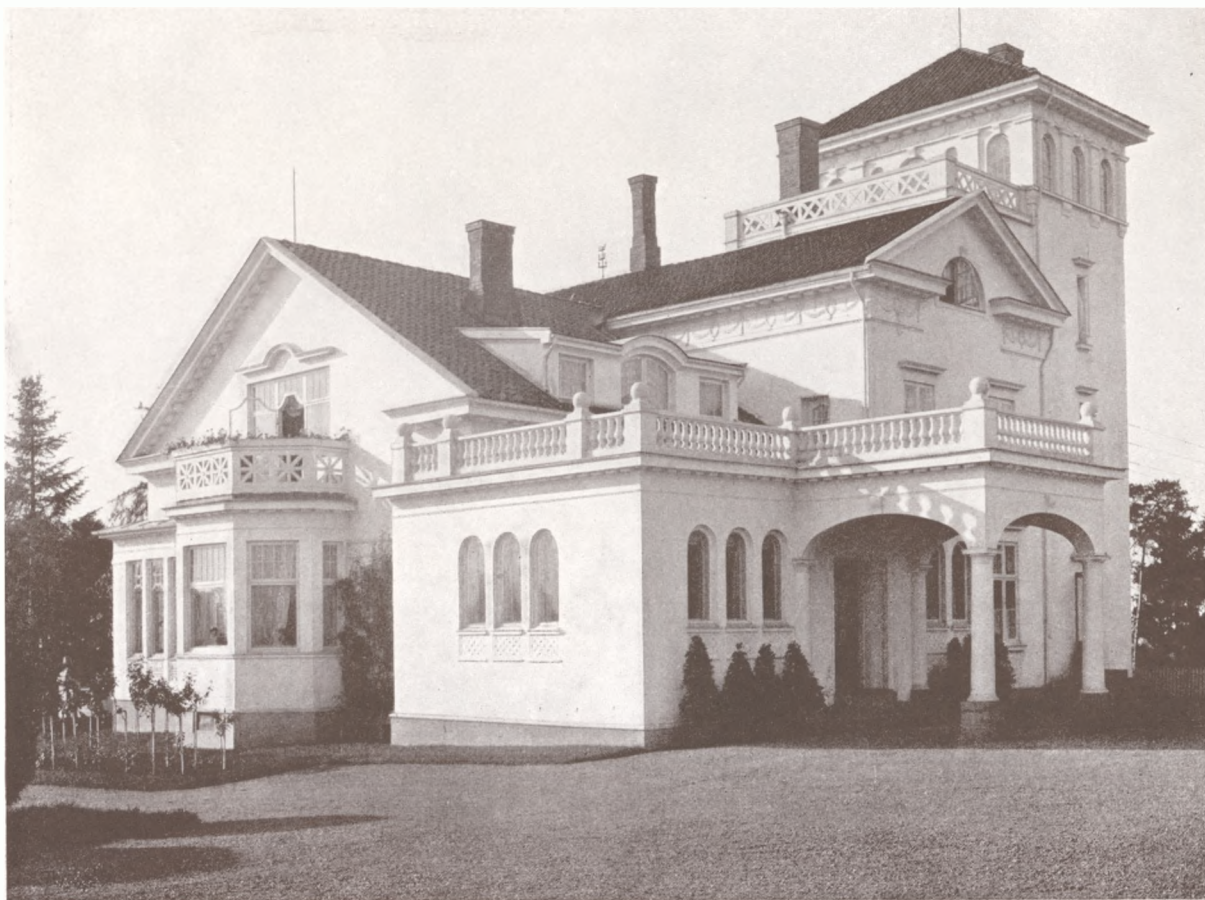
Arendal fra 1807 til sin død 30 novbr. 1829; søn at hoboist *Hans Petersen Hachenberg* og *Gunde Rosina Fritsche*. Af deres børn var Hans Peter Hachenberg praktiserende læge i Arendal og Birgitte Rosine Hachenberg, gift med organist Friedrich Wilhelm Thoschlag.

6 f. *Edvardine Johnine Eyde*, døbt 14 aug. 1791 i Flekkefjord, døde her 8 mai 1792 og blev begravet 15 mai.

Parti med Arendals ældste kirke paa Tyholmen.

BILLEDER FRA MINISTER EYDES HJEM OG EIENDOMME

Braaten paa Bygdø.

Fra Braaten. Hallen.

Fra Braaten. Salonen.

Fra Raaten Kabinet

Fra Braaten. Spisestuen.

Sem i Borre seet fra parken.

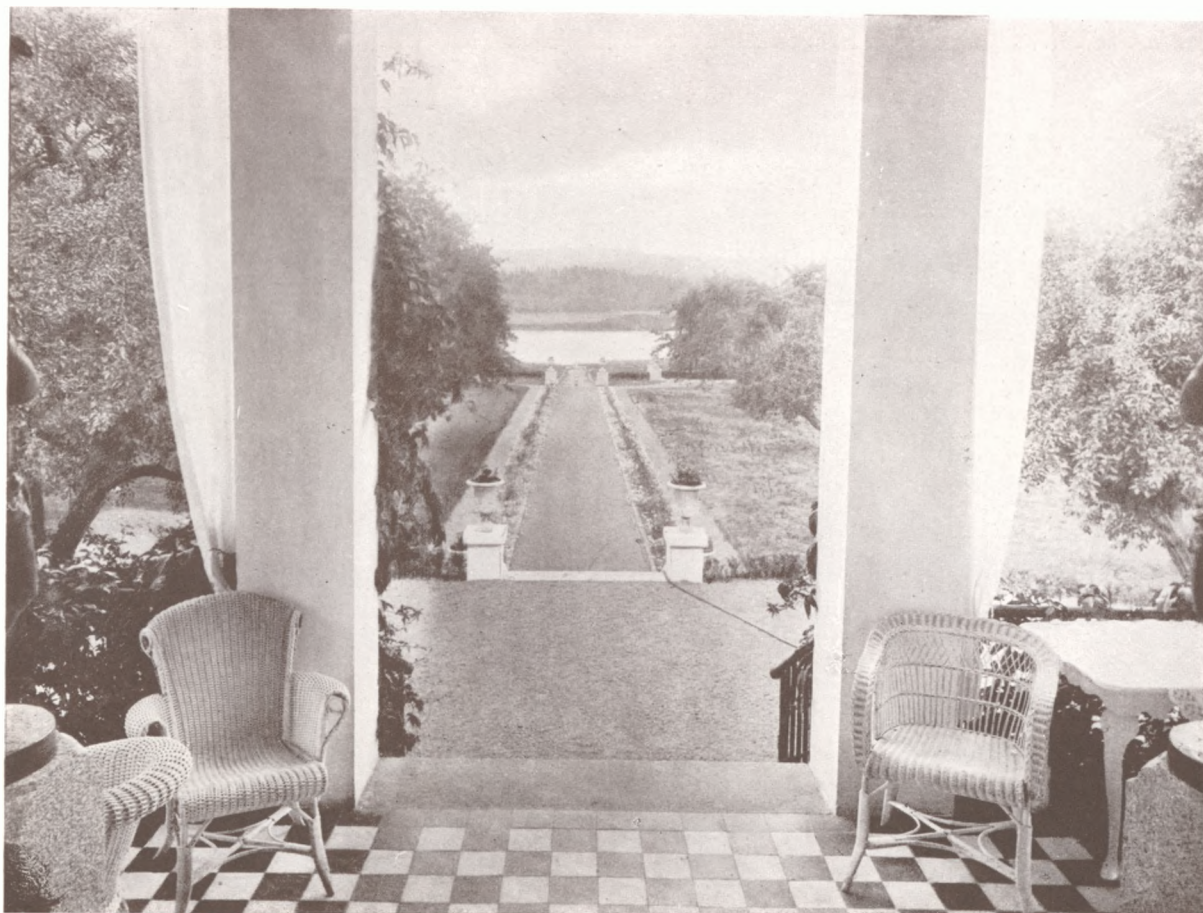
Sem. Façade mod haven og Borrevandet.

Den gamle del af hovedbygningen paa Sem, bygget over 2 svære hvælv.

Fra Sem. En del af tunet.

Fra Sem. Udsigt mod Borrevandet.

Fra Sem. Udsigt over Borrevandet.

Fra parken paa Sem.

Fra Sem. Hallen.

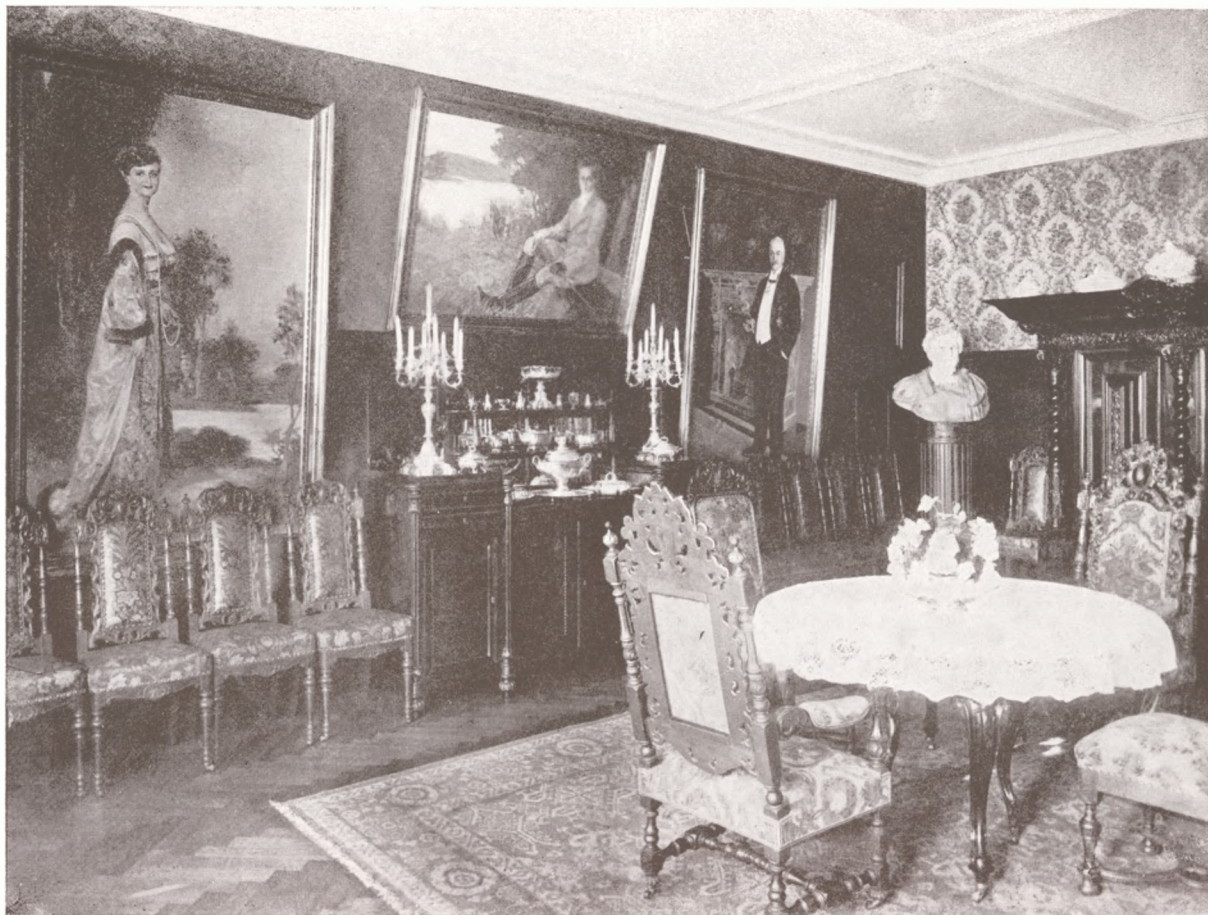
Fra Sem. Hallen.

Fra Sem. Ministerens værelse.

Fra Sem. Salon.

Fra Sem. Spisestuen.

Gerritse Cuyp: Den tyske maler C. Troost's datter. 1575.

Alessandro Varotari: Le rapt de Helena.

Reynolds: Den hellige familie

Jean Baptiste Greuze.

Cossen de la Fosse: Noce au bon vieux temps.

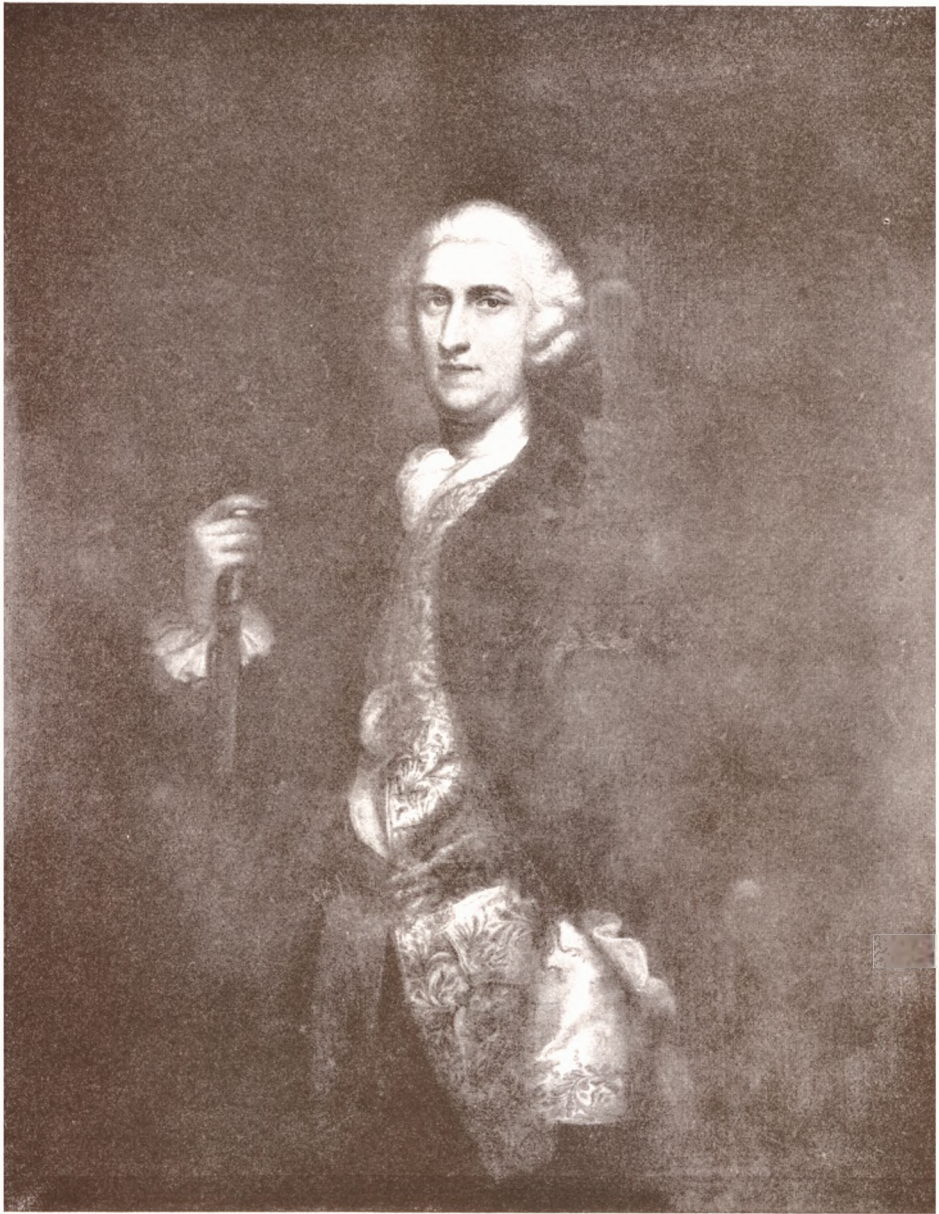
Jan van Goyen: Fra Fladern.

Kowalsky: Polsk landskab.

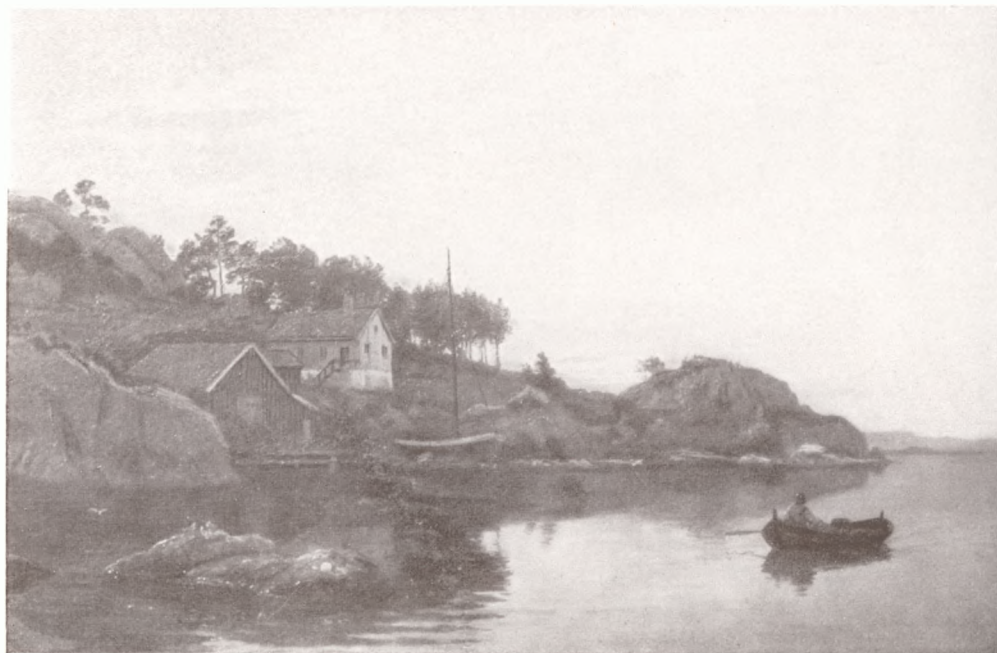
Josef Brandt: Jagt i Ukraine.

Ramsay: Hertugen af Norfolk.

Ramsay: viscountess Falkland.

Hans Gude: Solnedgang.

Frits Thaulow.

Sande i Borre.

Sande i Borre. Hovedbygningen.

ADRESSER OG GAVER
TIL GENERALDIREKTØR EYDE I ANLEDNING AF HANS
50 AARS FØDSELSDAG 29 OKTOBER 1916

I generaldirektør Eydes hjem paa villa Braaten, Bygdø, indfandt sig om formiddagen 29 oktbr. 1916 en række deputationer, som komplementerte i anledning av 50' aarsdagen og overrakte kunstfærdige adresser og gaver.

En deputation fra *Norsk Hydros* repræsentantskab, bestyrelse og direktion overbragte som hædersgave et pragtstykke inden norsk kunstindustri, en i alle detaljer gennemført model af kraftstationen Rjukan II, baaret paa en konsol af to kraftige søiler, som er forbundet ved rig ornamentik, omfattende en mindeplade med følgende indskription:

Fra
Norsk Hydros
Repræsentantskap
Bestyrelse
og
Direktion
til
Generaldirektør
Dr. Ing. S. EYDE
ved hans 50 aarige Fødselsdag
den 29. Oktober 1916.
Til Erindring om det ved hans
Initiativ og under hans Ledelse
fuldbragte Storverk paa
Kvælstofindustriens Omraade.
ACTA TIBI MONUMENTUM.

For at markere forholdet mellem den 60 meter høje kraftstationsbygning og omgivelserne er der paa modellen anbragt et lokomotiv — den lille prik, som paa billedet s. 150 sees tilvenstre for stationen.

Kunstverket er 1,60 meter højt og bestaar af 56 kilo sølv, tildels forgyldt og med indlagte stene. Det er udført i drevet frihaandsarbejde hos juveler Tostrup.

Æresgave i sølv fra Norsk Hydro.
[Se teksten s. 149.]

Tinn kommunes ordfører med en deputation overbragte og afslørte en gibsmodel af den *statue* af generaldirektør Eyde, som senere er reist i bronze paa Rjukan og gjengives s. 88 med flg. adresse:

De har været banebrytende for norsk teknik og industri.

De har ikke alene skapt en helt ny storindustri, men Deres virksomhet blev et signal og en fanfare for fremskridt i vort land.

Derfor reiser vi til ære for vor første ingeniør et monument, som skal være varden paa fjeldet, som skal være fyret i skjærgaarden. Efter det skal kursen lægges.

Dette merke reiser vi paa Rjukan, hvor Deres vilje og virke vandt sin største seier.

Derfor reiser Rjukan dette monument.

Der skal generaldirektør Eydes skikkelse staa. Den skal nu og til alle tider mane os og kommende slegter til at sætte os høie maal.

(Undertegnet af 10 navne og i et særhefte af 479 navne.)

Rjukan ingeniører og kontorfunktionærer overbragte ved sin ordfører flg. adresse:

Ingeniører og kontorfunktionærer ved de Herr. Generaldirektøren underlagte bedrifter og anlæg paa Rjukan tillader sig herved at frembære sine bedste ønsker i anledning 50 aars dagen. I taknemlighet og beundring over hvad De har virket for vort lands industrielle udvikling i almindelighed og med særlig tak for Rjukans udvikling ønsker vi, at De endnu i mange aar fremover blir staaende i spidsen for bedrifterne og anlæggene i Vestfjorddalen.

(Undertegnet af 117 navne.)

Fra Rjukans formænd og verksmestre overrakktes flg. adresse:

Undertegnede Rjukan Formænds og Verksmesterforenings medlemmer tillader sig herved at frembære for Dem sine hjerteligste lykønskninger i anledning 50 aars dagen.

I taknemlighet for Deres geniale arbeide for norsk industri og for al sympati og velvilje, De har udvist for vor stand og vor by, ønsker vi Dem held og lykke i fremtiden.

(Undertegnet av 112 navne.)

Fra Hovedkontoret og fra funktionærer og arbeidere ved Notodden og Hydros øvrige anlæg overrakktes et pragtfuldt skrivegarnitur i guld og ornamentert med ædelstene, bestaaende af skaal, blækhus, papirkniv og fotografiramme, samt en adresse saalydende:

Funktionæerne ved NORSK HYDRO's hovedkontor tillader sig at frembære sine varmeste ønsker i anledning af 50 aarsdagen. Med inderlig tak for Deres hjertevarme sindelag mod os alle og med dyb beundring for Deres geniale førerskab udtaler vi haabet om, at det maa være Dem forundt i mange aar at lede dette af Dem skabte selskab til held og lykke for landet, Dem selv og os.

(Undertegnet af 115 navne.)

Fra *funktionærer* ved Notodden salpeterfabriker, Svælgfoss og Lienfoss kraftstationer overbragtes flg. adresse:

Funktionærer ved Notodden Salpeterfabriker, Svælgfos og Lienfos kraftstationer frembærer herved sine bedste lykønskninger i anledning Deres 50 aarige fødselsdag den 29. oktober 1916. Vi takker Dem for Deres varme hjertelag og store velvilje mot hver og en av os gjennom alle aar, De har staat som vor øverste chef, og uttaler vi haabet om at det endnu i lang tid maa forundes Dem at leve og virke som hittil, Dem til ære, fædrelandet og os til lykke og gavn.

(Undertegnet av 136 navne.)

Fra *Notoddens kommune* flg. adresse:

Notodden — landets yngste by — vokset op paa grundlag av de av Dem skapte store industrielle bedrifter, sender Dem gjennom sit formandskap ved magistrat og ordfører sine bedste lykønskninger i anledning av Deres 50 aarige fødselsdag den 29 oktober 1916 i ærbødig anerkjendelse av den store og indgripende betydning De har havt for landets og de enkelte kommuners næringsliv.

Byen vil ved denne anledning ogsaa uttale sit haab om at det maa forundes Dem endnu i mange aar at bevare Deres arbeidskraft og virkelyst usvækket, til gavn og styrke for vort land, og frembærer sin tak for, hvad der er vist byen av velvilje og støtte.

J. R. Jensen M. M. Kleppen
Magistrat. Ordfører.

Fra *ældre arbeidere* paa Notodden flg. adresse:

Med vor bedste tak for de mange aar, vi har arbeidet under Dem, tillater undertegnede ældre arbeidere ved Notodden Salpeterfabriker sig herved at frembære sine varmeste lykønskninger i anledning av Deres 50 aarige fødselsdag.

Notodden i oktober 1916.

(Undertegnet av 110 navne).

Fra *Rjukanbanen* flg. adresse:

Funktionærer ved Rjukanbanerne med tilhørende færge- og lægtertrafik frembærer herved sine bedste lykønskninger i anledning av Deres femti-aarige fødselsdag, idet vi uttaler vor beundring for hvad De i de forløpne aar har utrettet av storverk til ære for Dem selv og til gavn for vort land, og takker Dem for det gode hjertelag og for den velvilje De altid har vist os, ønsker vi, at De fremdeles maa ha mange frugtbare arbeidsaar og lykkelige groaar liggende foran Dem.

(Undertegnet av 154 navne).

Fra *Norsk Hydros* forskjellige anlæg flg. adresse:

Fra Funktionæerne ved Maarvandenes Regulering, Anlægget Menstad, Norsk Hydros Expeditionsafdeling, Tyin Kraftanlæg og Brevik Kalkværk. I dyb beundring for hvad De saa genialt har skabt og i taknemlig erkjendelse af alt det som vi skylder Dem, tillater vi os at bringe Dem vor hyldest — føiende til vore varmeste ønsker og det inderlige haab om, at

De i mange aar fremover maa kunne staa som leder af bedrifterne, hvorfra taknemlig hengivenhed altid vil strømme Dem imøde.

(Undertegnet av 41 navne.)

Fra *Idrætsforeningen Rjukan* flg. adresse:

Idrætsforeningen «Rjukan» tillater sig herved — i dyp taknemlighet for alt hvad Hr. Generaldirektøren har utrettet for idrætten paa Rjukan — at frembære sine ærbødigste lykønskninger i anledning av Hr. Generaldirektørens 50 aars fødselsdag. Hertil knytter vi de varmeste ønsker for fremtiden og uttaler haabet om at Generaldirektør Eyde endnu i lang tid maa virke blandt os som et manende eksempel paa norsk initiativ og handlekraft.

(Undertegnet L. Broch, formand.)

Ved den store fest, generaldirektøren holdt om aftenen paa Grand Hotel for 200 indbudne overrakte professor Axel Johannessen følgende adresse fra *Christiania Videnskabselskab*:

I taknemlig Anerkjendelse av Deres store Arbeide for Anvendelse av Videnskaben i det praktiske Livs Tjeneste tillater Videnskapselskapets Bestyrelse sig at sende Dem sine bedste Lykønskninger i Anledning av Deres 50.aarige Fødselsdag. I Tilknytning hertil vil vi ogsaa faa Lov til at uttale en hjertelig Tak for den storartede Maate, hvorpaa De repræsenterte norsk Gjestfrihet overfor vore Nabolandes Videnskapsmænd under Sommerens Naturforsker møte.

W. C. Brøgger Axel Johannessen J. Fr. Schroeter H. H. Gran
D. Isaachsen A. Kjær Magnus Olsen Wilh. Schencke

Af gaver, som generaldirektøren modtog paa fødselsdagen, kan forøvrig nævnes:

Fra *Elektrokemisk* et pragtfuldt skrivebord med drevne ornamenter i Ludvig 15' stil og en sølvbolle med drevne drueranker, fra *Arendals Fossekompani* et sølv blomsterbæger med drevne roser, fra *Arendals Smelteverk* en dreven sølvbolle og fra *Haaøen fabriker* en sølvbolle med drevne frugter.

I anledning av dagen skjænkede generaldirektøren følgende legater og gaver:

Legat paa kr. 50 000 til Arendals by, skjænket til minde om hans forældre og bærende deres navn, skal hede Konsul Samuel Eyde og hustru Elida f. Stephansens legat. Renterne skal uddeles til trængende sjømænd samt verftsarbeidere af begge kjøen og da særlig til dem, som har været i Eydens families tjeneste. I de første 20 aar skal hele renteindtægten uddeles, derefter kun $\frac{2}{3}$, medens resten tillægges kapitalen til denne har naaet kr. 100 000. Fra dette tidspunkt uddeles atter hele renteudbyttet.

Til *Videnskabssekabet* i Christiania kr. 10 000 til æresgaver, guldmedalje og pengebeløb, som hvert 3die aar uddeles til den, som i 3aars perioden har forfattet det bedste videnskabelige arbeide af betydning for vort lands næringsliv inden kemiens eller fysikens omraade.

Til *Den norske Ingeniørforening* kr. 10 000 til æresgaver (paa samme maade som foregaaende) til den, som har planlagt og udført det bedste bygningsarbeide.

Til *Polyteknisk Forening* kr. 10 000 til æresgaver (paa samme maade som næstforegaaende) til den, som har planlagt og udført det bedste elektrokemiske eller elektrometallurgiske anlæg i Norge.

Til *Svensk kirke* i Christiania kr. 5 000.

Til *orgel i Eide kirke*, Nørholmen ved Grimstad, hvorfra generaldirektørens slegt stammer, kr. 3 000.

Til *H. M. Dronningens komité* til athjelp af nød kr. 2 000.

Til *Selvhjelpsforeningen* kr. 2 000.

Til *Foreningen for Blinde* kr. 2 000.

Til *De døves Forening* kr. 2 000.

Til *fattige paa Bygdø* kr. 1 000.

Til *fattige syge og tuberkuløse paa Rjukan* kr. 1 000.

Og, endelig, til *extraforpleining til Notoddens* og til *Rjukans sygehus* hver kr. 500.

Tilsammen kr. 101 500, hvortil kom vandrepokaler til idretsforeningerne paa Rjukan, Notodden og Eydehavn.

Fru Elina Eyde f. Stephansens mødrene forfædre.

Se side 77.

Simon Jørgensen, f. ca. 1555, † 1634, kapiteldomestik i Stavanger.

* ca. 1604 *Johanne Pedersdtr.* fra Bergen, brændt for troldom 1623.

Hr. *Simon Jørgensen*, f. 1612, † 1692 som sogneprest til Witseltofta i Skåne

* *Anna Bøgh*, dtr. af hr. Peder Nielsson Bøgh til Witseltofta.

Simon Jørgensen Wesseltoft,
f. 1660, † 1739, kjøbmand i Skien.
* *Martha Holst*, f. 1668, † 1733, dtr. af
kjøbm. i Skien Jørgen Pedersen Holst
og Amborg Rasmusdtr.

Jørgen Simonsen Wesseltoft,
f. 1695, † 1760, kjøbmand i Skien.
* *Inger Coldevin*, f. 1707, † 1745, dtr.
af kjøbm. i Larvik Jokum Jansen Col-
devin og Inger Clausdtr. Bertelsen.

Maten Wesseltoft, f. 1664.
* hr. Samuel Broderson, sogneprest til
Stensbrohult i Skåne.

Kristina Broderson, f. 1688, † 1733.
* hr. Nils Ingemarson til Stensbrohult.

Carl von Linné, f. 1707, † 1778.
Berømt svensk botaniker.

Jokum Jørgensen, f. 1739, † 1778, kjøbmand i Skien.

* *Anne Winther*, f. 1740, † 1774, dtr. af kjøbmand Elias
Hansen Winther og Kirsten Boyesdtr. Ording.

Elias Winther Jørgensen, f. 1771, † 1838, proprietær til
Melsom i Stokke; stortingsmand 1815.

* *Georgia Rebekka Amalie Molberg*, f. 1768, † 1843,
dtr. af auditor Christian Gran Molberg og Charlotte
Amalie Fuchs.

Marianne Jørgensen, f. 1802, † 1886.
* 1827 *Lauritz Christian Stephansen*, f. 1801, † 1863,
skibsrheder i Arendal.

Elina Christine Amalie Stephansen, f. 1829, † 1906.

* 1849 *Samuel Eyde*, f. 1819, † 1902,
skibsrheder i Arendal.

FAMILIEN STEPHANSEN

Peter Stephansen

var i 1730-aarene forpagter paa Lunderup ved Varde i Jylland. Han var muligens i slegt med den i 1716 afdøde borgermester Stephan Rasmussen Hofgaard i Horsens, da hans søn, nedennævnte Lauritz Nyeland Stephansen, i 1771 giver en af sine sønner navnet Stephan Hofgaard Cortsen, hvad kun kan være opkaldelse af en af borgermesterens datter Gjertrud Hofgaards sønner i hendes ægteskab med den velstaaende negotiant i Horsens Claus Cortsen.¹⁾ I 1730 ægtede Peter Stephansen *Anne Cathrine Nyeland*, som døde i 1768, og havde med hende sønnen:

Lauritz Nyeland Stephansen

døbt 11 aug. 1733 i Varde, tog 29 april 1765 borgerskab som brygger i Kjøbenhavn, hvor han tillige blev bogholder ved Tontinen og døde 18 novbr. 1807. Han var justitsraad og en meget velstaaende mand, hvis gaard i Badstuestrædet nr. 129, som han overtog efter sin svigerfar, i 1799 værdsattes til 35600 rdl. og i 1813, da sønnen, kammerraad Peter Stephansen solgte den, var værd sine 57000 rbdll. sølv.

Gift 28 juni 1765 i Helliggeists kirke i Kjøbenhavn med *Anna Sejersløv*²⁾, født 5 april 1744 i samme kirkesogn og død 1781, indsat 22 octbr. i sin fars murede begravelse i Trinitatis kirkes søndre

¹⁾ Se E. A. Thomle: Familien Hofgaard i Norge, s. 228 flg.

²⁾ Søsteren *Margrethe Sejersløv*, døbt 5 juli 1746 i samme kirke, blev her gift 28 febr. 1778 med sogneprest til Baarse og Beldringe hr. *Jens Tvede*. Deres søn hr. *Nicolai Sejersløv Tvede*, født 23 marts 1779 i Baarse, døde 4 oktbr. 1832 som sogneprest til Holt i Nedenes og havde i ægteskab med *Elisabeth Meldahl* datteren *Elise Amalie Tvede*, født 19 febr. 1815 i Dybvaa. Hun holdt skole i Tønsberg fra 1834, derpaa i Lillesand fra 1838 og blev 4 april 1839 gift med hvalfangeren *Svend Foyn*. Dette ægteskab opløstes i 1842 og hun udvandrede i 1847 til Texas, hvor hun købte land i Four Mile Prairies. I 1848 ægtede hun *Johan M. C. W. Wærenskiold*, som var født 24 aug. 1824 paa Fredrikshald og blev myrdet 17 novbr. 1866 af en methodistprest i Texas. I 1894 flyttede enken til Hamilton i denne stat og døde her 22 jan. 1895; to sønner i sidste ægteskab. (Se forøvr. Personalhist. Tidsskrift 6, III, 254).

gang. Hendes forældre var brygger i Brolæggerstrædet *Niels Sejersløv* (begravet 19 jan. 1761 i sin far *Hans Olsens* murede begravelse i samme kirke, 66 aar gl.) og *Else Cathrine Petersdatter*. Af deres 11 børn, som alle var døbt i Helliggeists kirke, døde Peter Nicolai, Stephan Hofgaard Cortsen, Peter Nicolai, Niels Sejersløv og Peter som smaa, medens Cathrine Petrea, Juliane Sophie, Niels Sejersløv, Louise Andrea, Stephan og Peter levede op. Af disse skal her nærmere omtales

- A. **Niels Sejersløv Stephansen**, født 27 oktbr. 1775, student 1791. theol. examen 1797, pers. kapellan i Hyllested paa Sjælland 1799, sogneprest til Tjølling 1800 og provst 1829; i dette embede døde

Christian Stephansens hus i Arendal før branden i 1863.

han 16 novbr. 1833 som høit anseet og afholdt prest og meneske. I «Nutid og Fortid», bind 2, har svogeren Aall skrevet hans biografi, og i «Rigstidende» 1833 nr. 120 læses hans gravskrift.

Gift 11 decbr. 1800 i Larvik med *Kirsten Wright Bøckmann*, født 1 juni 1776 i Larvik og død 11 decbr. 1853 paa Østre Halsen i Tjølling; datter af købmand *Christian Schurmann Bøckmann* og *Else Petersdatter Hesselberg*. Af deres 13 børn voxte følgende 9 op:

1. **Lauritz Christian Stephansen**, født 8 septbr. 1801 i Tjølling og død 7 aug. 1863 paa Strømsbones ved Arendal. I ung alder blev Christian Stephansen skibsfører og før som saadan til 1832, hvorefter han var handelsmand og skibsrheder i Arendal og drev skibsbyggeri paa sin eiendom Strømsbones.

Sit rhederi drev han op til et af landets største og erhvervede sig ved dygtighed og sin ubeskikkelig hæderlige karakter og noble tænkemaade sine medborgeres høiagtelse og et velkendt anseet navn. Han var medlem af Arendals bystyre fra 1839 og af formandskabet fra 1848 til 1861, medvirkede ved oprettelsen af Arendals Skibsassuranceselskab, Sjøforsikrings-selskab og flere andre indretninger til byens og næringslivets gavn. Sammen med en svensk befuldmægtiget mødte Stephansen i Paris 1847 for at forhandle om afslutningen om en handelstraktat, og i 1858 var han med statsraad Helliesen i Hamburg for at optage et statslaan. Han var medlem af de kgl. kommissioner 1849 om lodsloven, 1850 om sjøfartsloven og 1856 om styrmandsexamen. I 1857 var Stephansen stor-thingsrepræsentant fra Arendal og Grimstad, men mødte ikke paa grund af sygdom; paa det overordentlige Storting i 1858 afgav han møde og var da medlem af Finantskomiteen. I perioden 1859—60 var han 1ste suppleant. Ridder af St. Olavs orden 12 decbr. 1848.

Gift 23 octbr. 1827 i Tjølling med *Marianne Jørgensen*, født 19 octbr. 1802 paa Melsom i Stokke og død 6 aug. 1886 i Christiania (begravet ved sin ægtefælles side paa Thorbjørnsbo kirkegaard, Arendal). Hun stiftede «Christian Stephansens Legat» for gamle, trængende sjømænd, paa 7000 kr. Hendes forældre var proprietær *Elias Winther Jørgensen* og *Georgia Rebekka Amalie Molberg*; se side 155, 4 børn, hvoraf 3 voxte op:

- a. **Elina Christine Amalie Stephansen**, født 1 oktbr. 1829 i Arendal, hvor hun døde 17 decbr. 1906.

Gift 9 aug. 1849 i Arendal med skibsrheder *Samuel Eide*, se side 77.

- b. **Laura Christiane Stephansen**, født 21 april 1831 i Arendal, døde 10 octbr. 1906 paa Tretten.

Gift 11 april 1859 i Arendal med *Rudolf Winge*, født 8 jan. 1825 i Christiania, hvor han var kjøbmand og skibsrheder og døde 8 april 1878; søn af mægler *Paul Clausen Winge* og *Anna Jacobi Gandil*.

- c. **Simonine Marianne Stephansen**, født 18 juni 1840 i Arendal; bosat paa Bygdø.

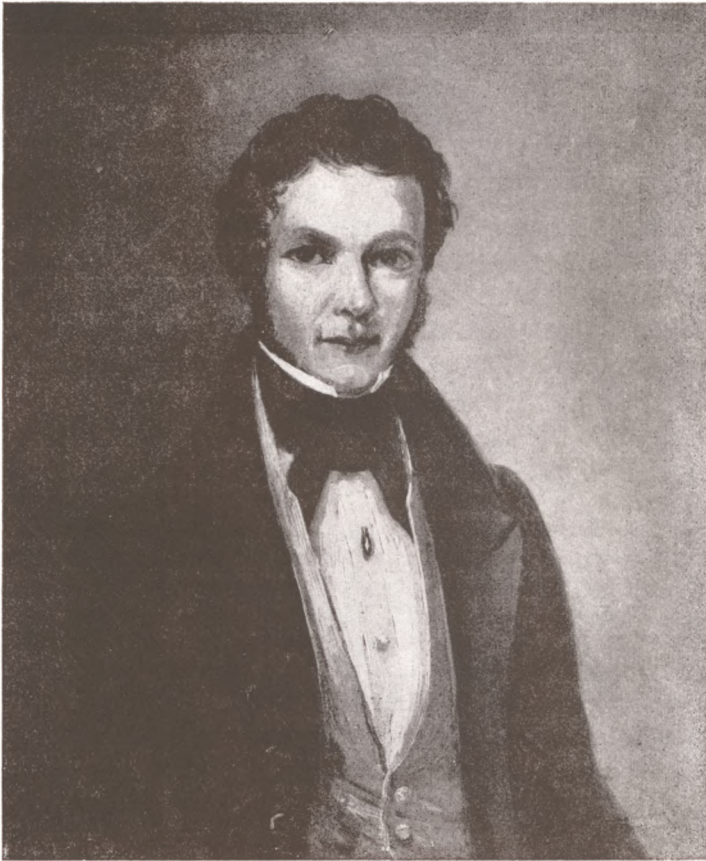
Gift 23 septbr. 1862 i Arendal med *Andreas Michael Hansen*, født 4 april 1834 i Bergen, sogneprest til Trefoldigheds menighed i Christiania, hvor han døde 30

novbr. 1901; søn af købmand, senere bankkasserer *Claus Hansen* og *Elisabeth Concordia Schram*.

2. **Anne Elisa Stephansen**, født 22 jan. 1803 i Tjølling, hvor hun døde 20 oktbr. 1867.
Gift 1 febr. 1829 i Tjølling med danskfødt skibsfører *Johan Christian Weberg*, der døde 29 marts 1867 paa Østre Halsen, 87 aar gl.
3. **Else Cathrine Stephansen**, født 22 septbr. 1805 i Tjølling, hvor hun døde 7 novbr. 1880.
Gift 25 septbr. 1836 i Tjølling med *Magnus Hesselberg*, født 11 juni 1806 sammesteds, sagfører og skibsrheder i Larvik, død 22 jan. 1877 paa sin gaard Brekke i Tjølling; søn af skibsfører *Iver Magnussen Hesselberg* paa Brekke og *Anne Cecilie Heegaard*.
4. **Anne Cathrine Stephansen**, født 10 mai 1808 i Tjølling, døde 23 decbr. 1883 i Larvik.
Gift 23 decbr. 1838 i Tjølling med *Hans Jørgen Hesselberg*, født 20 april 1810 sammesteds, skibsrheder, død 16 marts 1864 paa Gloppe i Tjølling; bror af nysnævnte *Magnus Hesselberg*.
5. **Jacob Aall Stephansen**, født 3 marts 1810 i Tjølling, skibsfører i Arendal, døde 15 juli 1870 paa Havstad, Tromøen. Ugift.
6. **Johan Christian Stephansen**, født 8 novbr. 1812 i Tjølling, sogneprest 1853 til Nissedal og 1863 til 1874 til Kinn, død 18 mai 1875 i Skien.
Gift 8 marts 1842 i Arendal med *Karen Thomine Lunøe*, født 8 febr. 1810 i Arendal og død 14 juni 1885 i Skien; datter af købmand *Erik Lunøe* og *Svenne Maria Bøeg*. Deres søn var bankkasserer *Niels Sejersløv Stephansen*.
7. **Nicolaj Stephansen**, født 13 marts 1814 i Tjølling, skibsrheder i Arendal, død 22 septbr. 1881 paa Havstad, Tromøen.
Gift 6 aug. 1850 i Arendal med *Anna Cathrine Fabricius*, født 6 mai 1826 sammesteds og død 9 febr. 1892 i Christiania; datter af sorenskriver i Østre Nedenes *Caspar Laurentius Fabricius* og *Sophie Amalie Aschehoug*. Deres søn var overlæge ved Larvik Bad *Caspar Laurentius Stephansen*.
8. **Dorothea Louise Stephansen**, født 12 septbr. 1815 i Tjølling, døde 2 decbr. 1858, begr. ved Tjølling; ugift.

9. **Peter Julius Stephansen**, født 1 oktbr. 1818 i Tjølling, skibsrheder i Arendal, hvor han døde 7 juni 1894.

Gift 1845 med *Dorothea Catharina Amalia Jessen*, født 29 novbr. 1820 i Trinitatis sogn i Kjøbenhavn og død 10 septbr. 1881 i Arendal; datter af hofbygmester *Peter Krogh Bonsach Jessen*, død 2 decbr. 1828, 49 aar gl., og *Magdalene Dorothea Willerup*. 3 sønner og 1 datter.

Skibsrheder Christian Stephansen.

B. **Louise Andrea Stephansen**, født 30 octbr. 1777, døde 30 mai 1825 paa Nes jernverk i Holt.

Gift 6 decbr. 1799 i Helliggeist sogn i Kjøbenhavn med Eidsvoldsmanden, jernverkseier *Jacob Aall* til Nes jernverk.

Marianne Stephansen f. Jørgensen med datteren Elina, senere fru Eyde

Proprietær Elias Winther Jørgensen
Se s. 155.

Amalie Jørgensen; f. Molberg.
Se s. 155.

SKIFTEBREVE VEDKOMMENDE
SLEGTEN EYDE

Skifte efter Elling Rasmussen Eide

afholdt paa Jordtvedt i Eide 21. marts 1699.

[Retsprotokol 2460 fol. 139. Stiftsarkiverne i Kristiania.]

Arnt Isachsen, sorenskriver over Nedenes lehn, gjør vitterligt, at anno 1699 den 21. marts blev efter anmodning og foregaaende forkyndelse holdt rigtig registrering, vurdering, skifte og deling paa Jordtvedt udi Eide sogn efter afg. *Elling Rasmussen* imellem hans efterladte enke *Marithe Christensdatter* og deres sammen avlede børn, navnlig: *Anders* 24 aar gl., *Rasmus* 22 aar gl., *Christen* over 15 aar gl., *Ragnild* over 19 aar, alle tilstedeværende. Overværende bondelensmanden udi Eide sogn velagte *John Anderssen Woxholt*, saavel som *Svenche Olsen Jordtvedt*, *Knud Olsen Robersvig*, edsvorne lagrettemænd af Eide sogn, desforuden den afdødes broder *Svenning Rasmussen Eide*.

Hvor da blev fremvist og angivet efterskrevne stervboen tilhørende midler, beløbende efter registrering og vurdering som følger:

Summa paa boens løsøre beløbes: 47 rdl. 16 skill.

Tilstaaende gjeld angaves ingen; kongl. Majts skatter og rettigheder bevistes med kvitterede skattebøger at være betalt for anno 1698.

Videre bortskyldig gjeld blev og ingen angiven.

Enken begjærede intet forlods undtagen hendes seng, bestaaende af 1 graa vadmel's dyne à 2 rdr., 1 liden pude med strievar à 2 mark, 2 lagen à 3 mark, 1 sengklæde à 1 rdr. Saa og hendes gangklæder, hvilke hende og blev tillagt.

Af den afdødes gangklæder blev ingen registrerede, men med moderens og samtlige søskendes vilje den yngste søn tillagte, saasom de andre søskende vedgik derimod at have bekommet jevnet, saa og enken derforuden saa vel som alle søskende hver sin kiste eller skrin.

Af oven beregnede midler tilkommer enken paa sin halvning 23 rdr. 2 mark 8 skill.

Og som moderen med samtlige brødre begjærede at datteren maatte udi løsøret ansees brodergild, thi blev det for saa vidt samtykket, at de 2de brødre og faderbroderen indestaar rettens middel for al den paatale, som den yngste broder i sin tid kunde have, hvorfor hver af samtlige søskende tilfaldt af løsøret 5 rdr. 3 mark 14 skill.

Faste gods.

Angaves dette stervbo at tilhøre med hus, herberge og alle tilhørende herligheder, udi

Jordtvedt i Eide sogn 2 huder. Og fremvistes adkomst til eiendel for samme gods et af Bjørn Bjørnsen Tønnevold udgivet skjøde til Rasmus Svenningsen og Elling Rasmussen paa halvandet gjedeskind udi ditto Jordtvedt, dat. Eskedal den 7. juli 1669, thinglyst paa Jordtvedt ledingsting den 28. november 1671.

Nok Lauritz Povlsens skjøde paa halvanden hud og $\frac{1}{8}$ del kalvskind i ditto Jordtvedt til Elling Rasmussen, dat. Kjøbenhavn den 15. april 1681, paaskrevet af velb. lagmand Undal den 30. september 1682.

Nok et ditto Lauritz Povlsens skjøde paa samme gods, dat. Christiansand den 18. januar 1682, thinglyst paa Bringværs ting den 18. september samme aar.

Af ovenn. 2 huder i Jordtvedt tilkommer enken paa sin halvning 1 hud, hver broder $3\frac{3}{7}$ kalvskind, søsteren $1\frac{5}{7}$ kalvskind.

Til ombudet for den yngste søn blev foreslaaet hans ældste broder *Anders Ellingsen*, under tilsyn af hans faderbroder Svenning Rasmussen Eide, og antog moderen selv ombudet for hendes datter. Dog hvad løsøret for samme tvende børn angaar da svares ingen rente i henseende moderen lovede at forsyne sine børn med fri kost, klæder og kristelig optugtelse til deres fremfærd, indtil de paa andre maader kan blive forsynede, hvor fore, saa snart skiftebrevet efter begjæring og imod betaling er bleven forfærdiget, haver de det for velb. hr. stiftsbefalingsmand til videre. høig. ratifikation at anvise, siden samme forhvervede anstalt tillige at lade læse og paaskrive til øvrighedens frem for alle andre prioriterede forsikring paa de umyndiges vegne udi deres bo og bedste midler og derefter med ombudene forsvarlig at omgaaes, særdeles det faste gods haandhæves og skatværges.

Paa arvetomten mødte Erik Andersen, boende udi Haven under Ulenes i Fjære sogn, med sin hustru Karen Christensdatter saavel som hans hustrus søskende, Anne og Ellen Christensdøtre, hvilke med haandsrækning blev med den afdødes efterladte enke og arvinger venligen og vel udi alle maader forligte saaledes, at Erik Haven paa egne vegne med sin hustrus og hendes søskendes samtykke for altid afstaar alt det, som de paa dette stervbo kunde have at sige angaaende bygsel og rydning af Jordtvedt med underliggende Nordjorde. Hvorimod stervboet betaler til dennem udi alt tolv rigsdaler, af hvilke penge Erik strax annammede sin part, og har saa Christen Jensens samtlige efterladte børn med Jordtvedt og underliggende Nordjorde her efter aldeles intet at skaffe, men den ryddelig at gjøre, naar dette stervbos enke og arvinger den behager at bruge og tiltræde, og indtil saa længe haver enken med samtlige børn tilladt de 2de søstre Anne og Ellen at sidde paa Nordjorde, saa længe de selv vil eller kan undvære, dog med forord at de svarer til stervboet efter nøie aarl. afgift, forholder sig skikkelig, hørige og lydige, og ingen upligt mod jordrotterne begaar. Derforuden følger de paa Nordjorde bestaaende huse samtl. Christen Jensens børn at gjøre sig

III

saa nyttige som de bedst vide, vil eller kan. Til denne forligs ydermere bestyrkelse blev af Erik Andersen til stervboet leveret efterfølgende breve, nemlig: 1. forrige foged Mads Thomessens bygselseddel paa en hud og paa et gjedeskind udi Jordtvedt, dat. Nedenes den 21. marts 1641, 2. sorenskriveren Mathias Hvids dom, afsagt paa Indtjore ledingsting den 31. januar 1662, 3. Ditto sorenskriver og mænds udbytningsbrev paa Jordtvedt dat. 1659 den 14. april, 4. Nils Lauritzens og mænds besigtelse paa ditto gaard den 2. mai 1662. Af ovenn. 12 rdr. betaler enken og børnene en hver sin part som de er lodtagne.

Skifte efter Salve Johannessen Kallevig

afholdt i Kolbjørnsvik 6. decbr. 1699.

[Retsprotokol 2460, fol. 353. Stiftsarkiverne i Kristiania.]

Hans Pedersen udi kongl. Maj. sorenskriver over Nedenes lehn seig. Arnt Isachsens lovl. absence befuldmægtiget gjør vitterlig, at anno 1699 den 6. december blev efter lovlig foregaaende forkyndelse holdt rigtig registrering, vurdering og skifte udi Kolbjørnsvigen efter afg. *Salve Johannessen* imellem hans efterladte hustru *Maren Løvorsdatter* og deres sammen avlede barn, navnl. *Johannes* $\frac{3}{4}$ aar gl.; overværende bondelensmanden udi Øiestad prestegjeld, velagte Svenning Johnsen Fjære, tillige vurderingsmand med Haavor Gulbrandsen Ranneklev, beediget lagrettemand af Øiestad sogn. Derforuden var nærværende den afdødes moder, *Marthe Thorsdatter Kallevig*, saa og enkens broder *Anders Løvorsen Sandvigen*.

Hvor da blev fremvist og angivet efterskrevne stervboet tilhørende midler, beløbende efter registrering og vurdering som følger:

Sølv:	Rdr.	Mrk.	Skill.
1 fladskaffet sølvske	1	—	1 — »
1 mindre ditto	1	—	» — 12
$\frac{1}{5}$ part udi 6 sølvskeer	2	—	3 — »

Tin og messing:

1 fladt tinfad	»	—	1 — 12
1 gl. mindre ditto	»	—	» — 12
1 dybt tinfad, bruddent	»	—	» — 16
5 tin tallerkener, 2 saltsirkener og 1 lidet saltfad	1	—	2 — »
2 gl. tallerkener à 8 skill.	»	—	» — 16
1 smør brikke	»	—	» — 6
1 sengepotte	»	—	1 — »
1 messingstage med tvende piber	»	—	1 — 12

Jern:

1 liden høi gryde	»	—	1 — »
1 stor naver	»	—	» — 8
1 haand høvl	»	—	» — 6
1 ditto listhøvl	»	—	» — 6

Sengklæder:		Rdr.	Mrk.	Skill.
1 brunrandet bolsters underdyne		2	»	»
1 blaa randet ditto		3	»	»
1 rødtribet overdyne		1	3	»
1 par skind puder		»	3	»
1 blaarandet bolsters hovedpude		»	2	»
1 lang ditto		1	»	»
2 rødrandede olmerdugs hovedpuder, lange		1	»	»
1 sengeklæde		»	2	»
1 tæppe		»	1	8
1 svensk sengeklæde		1	»	»
1 grøn rye		1	1	»
1 randet borddækken		»	3	»

Linklæder:		Rdr.	Mrk.	Skill.
1 par lærreds lagen 3 ¹ / ₂ al. dobb.bredd.		1	2	»
1 par teppelins lagen 3 ¹ / ₂ al. dobb. bredd.		1	»	»
1 par strielagen		»	2	12
1 par pudevar		»	2	»
1 par ditto		»	1	8
1 gaasøiet vævet dug, lang 3 ¹ / ₂ al.		»	3	»
1 ringvævet dug		»	2	12

Gangklæder:		Rdr.	Mrk.	Skill.
1 sort klædes kjole med sorte plüschbuxer		8	»	»
1 brun klædes kjole og buxer		4	»	»
1 rød klædes undertrøje med 3 dusin sølvknapper udi		4	2	»
1 par røde sarses underbuxer		»	2	»

Trævarer:		Rdr.	Mrk.	Skill.
1 sort furukiste med laas og hængsler		1	»	»
1 ditto uden beslag		»	3	»
1 kiste uden jern		»	2	»
1 ditto		1	»	»

Kreaturer:		Rdr.	Mrk.	Skill.
1 ko		3	»	»
1 svin		1	»	»

Tilstaaende gjeld:

Tilkommer den afdøde, som hannem paa skiftet efter hans sal. fader, sluttet udi Kallevik d. 13. juni 1689, arvel. er tilfalden hos Trygge Thorsen Trommestad kapital 20 rdr. 3 mark 14 skill. Rente deraf 6 ¹ / ₂ aar à 6 %: 8 rdr. 12 skill., saa og udi 4 aar à 5 %: 4 rdr. 16 skill., beløber tilsammen kapital og rente . . .	33	»	18
Ligeledes hos Christen Thorsen Trommestad 9 rdr. 1 mark 3 skill. Renten deraf som ovenmeldt beregnet til 5 rdr. 1 mark, beløber kapital og rente til dato	14	2	3

VI

	Rdr.	Mrk.	Skill.
Salve Klep	»	— 1	— 18
Lars Pedersen Lille Løddesøl	»	— 2	— 6
Christen Røed	»	— 1	— »
Johannes Natvig	»	— 2	— 1
Daniel Vigeland	2	— »	— 3
Derforuden som efterfølgende til den afdøde er skyldig, nemlig sergeant Bertel Jacobsen Lund	3	— 3	— 16
Marthe Thorsdatter Kallevig skyldig, som hun selv vedgik	6	— 2	— »

Bænkeklæder:

1 par flamske hyend	»	— 2	— 16
1 flamsk hyend	»	— 2	— »
Summa paa det ganske boets løse midler med den tilstaaende gjeld beløber	115	— »	— 11

Derfra afgaar efterfølgende, som enken angav og vedstod i alle maader at være rigtig:

Lars Kolkjærs efterladte arving af Danmark tilkommer	16	— »	— »
Enken for jevnet imod hendes sal. mands begravelse og for hendes fæstengave prætenderede	12	— »	— »

Summa paa det som fra boets midler afgaar beløber hvortil blev gjort efterfølgende udlæg:

	28	— »	— »
--	----	-----	-----

Odelsgods:

Efter fremvist skiftebrev af forrige sorenskriver over Sands og Bringsværs skibrede afg. Bagge Nielssen, forfattet og oprettet efter den afdødes fader *Johannes Jensen udi Kallevik* den 13. juni 1689, hvoraf fornemmes, at den afdøde tillige med sine søskende arvel. er tilfaldt den halve part udi Kallevik, som er $1\frac{1}{2}$ kalvskind. Deraf tilkommer dette stervbo en broderlod, som er $\frac{3}{7}$ kalvskind, hvortil efter ditto skiftebrevs sigende henhører en broderlod udi de der paa staaende indz og udhuse med jern kakkellovn og al sin forefindende indredning, nu vurderet à 100 rdr. Hvoraf moderen paa sin halvning tilkommer $\frac{1}{14}$ del 7 rdr. $13\frac{5}{7}$ skill.

Den umyndige Johannes Salvesen ligeledes 7 » $13\frac{5}{7}$ »
 Og udi odelsgodset i Kalleviken tilkommer enken den $\frac{1}{2}$ part $\frac{3}{28}$ kalvskind
 Sønnen ligesaa $\frac{3}{28}$ —»—

Hvortil den umyndige paa sin sal. faders vegne efter loven har sig ældste broderz og aasædesret i alle maader forbeholden.

Til videre retledigelse for dette stervbo er den bag udi skiftebrevet efter afg. *Johannes Jensen* imellem den afdødes moder og hendes søskende sluttede skifteforening om deres odelsgods' deling og brug ord efter andet indført saaledes lydende:

Her efter blev samtl. sal. *Thore Olufsen Trommestads* arvinger, nemlig *Trygge*, *Erik* og *Christen Thorsønner*, item *Marthe Thorsdatter* paa egne og søster *Helge Thorsdatters* vegne, hvis part fornævnte *Marthe* sig havde tilforhandlet efter dette imellem dem oprettede kjøbebrev, dat. d. 8. april 1689, dets videre formelding, som disse tvende allerede vedkommer, vensommelig kontraheret og forenet om deres til dato imellem værende arv og odelsbytte udi fornævnte *Trommestad* med underliggende tvende gjedesk. pladser, navnlig *Slubreviken* og *Kalleviken*, som gjør tilsammen 4 huder 6 kalvskind.

Da er bemeldte arvingers forening som følger:

Først: *Trygge Thorsen* som ældste broder skal herefter nyde udi hovedgaarden *Trommestad* sit hovedbøle efter loven 2 huder, saaledes at forstaa indenjordtet af ager og eng, dernæst sin fjerdepart udenjords udi skog og mark, fiskevand og fægang og al anden herlighed og retlighed, som uden og indenjords falde kan.

Andet: skal *Erik Thorsen* følge, nyde, bruge og beholde *Slubreviken* under bemeldte *Trommestad*, som er 3 kalvskind. Dernæst den fjerdepart af al udenjords eiendeler, saasom skog og mark, fiskevand og fægang, med al anden herlighed som deraf dependere kan; dog her udi imellem samtl. arvingerne besluttet det han forud af foreskrevne herligheder skal have, nyde og beholde upaaanket, angerløst, en bugt kaldes *Helleviken* med der paavoxende eng og den fiskelods lod, der paa samme bugt kan falde.

Tredie: skal *Christen Thorsen* nyde, bruge og beholde 2 huders brug udi hovedgaarden *Trommestad* af ager og eng indenjords med videre, saa vidt inden gjærds er, paa lige maade som fornævnte hans broder *Trygge* det har og bruger. Dernæst den fjerdepart udenjords af skog og mark, fiskevand og fægang med al anden herlighed, som deraf falde kan.

Fjerde: tilfalder *Marthe Thorsdatter* paa egne og søsters *Helge Thorsdatters* vegne hvis part, lod og odel hun sig udi alt tilforhandlet har efter forhen erte kjøbebrevs videre indhold, den paaboende plads *Kallevik*, som er 3 kalvskind, upaaanket og for alle angerløst. Dernæst den fjerdepart af skog og mark, fiskevand og fægang med al anden herligheder, som deraf og herefter falder, ved hvad navn det nævnes kan, saa vidt uden hovedgaardens grunde og indhægning kan paaløbe, tilligemed efterskrevne pladser, *Næset* i *Kolbjørnsviken* og derom at forstaa, da skal alle lodeierne være lige delagtige udi de husmænds oppebørsler, som paa bemeldte *Næset* nu er eller herefter kommer, og den plads *Helge Thorsdatter* nu paabor med den landlov ret, som hun nydt og havt har, efter skibets vinterleie samt og bjelkeleie, item en engeplads, som kaldes *Sølleviken*, som alt iligemaade følger hende angerløst; mens hvis videre da alle lodeierne efter advenant at nyde sin lod derudi.

Femte: hvad sig angaar *Amborg Thorsdatter*, da som hun er beladet med en sær svaghed og ei kan forestaa noget af hendes andel arvelod, saa har samtl. arvingerne derom saaledes besluttet, det hun af dennem skal undholdes hendes livstid med nødtørfdig klæde og føde, og naar hun ved døden afgaar, skal hun af dennem samtl. hæderlig begraves og tilforn med presten til hendes saligheds befor-

VIII

dring tilbørlig forsynes; hvorimod hendes arvelod er merbemeldte søskende imellem delt som foreskrevet staar, dog skal hun til egen fornødenhed nyde og beholde den aarlig afgaaende rettighed af tvende husmandspladser, som er Lars Johnsen paa Sandviken, som giver aarlig 2 rdr., og Peder Taraldsen, som giver aarlig $1\frac{1}{2}$ rdr., og det upaaklagelig og uden nogen imodsigelse af samtlige arvinger, i hvem de og er.

Anlangende de paa Trommestad gaardens grund beboende husmænd og strandsiddere, da er de forhen meldte afdelte 4 søskende derom saaledes forenet, at de samtlige til deling skal nyde hver sin fjerdepart af den der afgaaende aarlige grundleie, ubement de husmænd, som bor paa de 2de gjedeskinds pladers eiendeler, saa og Amborgs tillagte tvende husmænd eller strandsiddere.

At denne gjorde vensommelige kontrakt og forening ubrødelig og for enhver af dennem og deres arvinger fødte og ufødte upaaklagelig og angerløst skal staa, holdes og blive ved magt, og uryggelig i alle maader, hvorpaa de gav hverandre deres hænder, paa egne og arvingers vegne, hvilket alle samtlige lodseierne med haand og signet hermed sandfærdigen stadfæster og bekræfter.

At saaledes passeret blev bekjendes med egen haand og undertrykte signeter. Actum, anno, loco et die ut supra.

Bagge Nielssen Kierulf, eg.hd. (L. S.)

Af alt ovenmeldte, saa vidt paa den afdødes moders anpart beløber, er den afdøde paa en broderlod udi fæderne arv tilfalden $\frac{1}{7}$, hvoraf moderen denne sinde arver $\frac{1}{14}$ og den umyndige $\frac{1}{14}$, og det med samme ret, rettighed, herlighed og vilkaar, som ditto skifteforening indeholder.

Ombudet for den umyndige antog moderen selv godvillig under tilsyn af den umyndiges faders moderbroder *Erik Thorsen Slubrevik*, og som moderen af moderlig kjærlighed belovede at underholde og forsyne sit barn med al nødtørftig kost, klæder, skolegang og anden kristelig optugtelse, indtil han efter loven opnaar de aar, at han selv kan fortjene sit brød, hvorfor hun svarer hannem sine midler, naar han dennem efter loven kan annamme enten med lige godt løsøre eller rede penge, dog uden nogen rente, hvorfor, saa snart skiftet brevet efter begjæring og imod betaling er bleven forfærdiget, har de det for velb. hr. stiftsbefalingsmanden at anwise, og om videre ratifikation den umyndiges ombud angaaende at anholde, siden samme høig. forhvervet anstalt til thinge at lade læse og paaskrive til øvrighedens frem for alle andre prioriteret forsikring paa den umyndiges vegne udi deres bedste og redebareste midler, hvorfor de saaledes med ombudet har at omgaaes, som de i sin tid agter at ville tilsvare, særdeles det faste gods haandhæves, skatværges og skogen ikke til uplight forhugger eller hugge lader.

Skiftets bekostning med skiftetbrevets udfærdigelse og det stempede lede papir betaler enken og børnene, en hver som de er lodtagne og beløber til 6 rigsdaler.

Derpaa blev enken tilspurgt om nu alting, som imellem hende og hendes barn til skifte og deling komme burde, rigtig var angivet

IX

og intet den umyndige til skade og afgang underslaet og fortiet, hvortil hun svarede, at alting var saa rigtig angivet, som hun for Gud, øvrigheden og den umyndige i sin tid agter at ville tilsvare og bekjendt være. Hvormed dette skifte sluttedes.

Saaledes paa arvetomten at være passeret, registreret, vurderet, udlagt, skiftet og sluttet bekjendes med egen haand og undertrykte signeter. Actum anno, loco et die ut supra.

Hans Pedersen m. pr[opria].

Efter den af min fuldmægtig og mændene indleverede koncept af mig udi pennen at være befattet, som og hermed udstedes, bekjendes med egen haand og undertrykte signet, ut supra.

Arnt Isachsen, m. pr[opria].

Skifte efter Maren Løvorsdatter,

afholdt i Kolbjørnsvik 14. august 1738.

[Retsprotokol 2418, fol. 221. Stiftsarkiverne i Kristiania.]

Anno 1738 den 14. august indfandt jeg Henrik Arnoldus Thaulow deres kongl. Maj. allerunderdanigste byfoged og skifteforvalter udi Arendal og Øster-Risør mig udi sr. Samuel Christensen Eides hus udi Kolbjørnsvig for sammesteds at gjøre en lovlig registrations- og vurderingsforretning til paafølgende skifte og deling efter bemeldte borger *Samuel Christensen Eides* afdøde sal. hustru *madame Maren Løvorsdatter* imellem enkemanden paa den ene og hendes efterladte 2de børn af sidste kuld: *Anne Samuelsdatter* sal. *Christen Christensen Kaastrups* efterladte enke og *Christen Samuelsen* 23 aar gl., item *Johannes Salvesen*, den afdøde *Maren Løvorsdatters* ældste søn med forrige mand *Salve Johannesen*, og stervboets kreditorer paa den anden side. Nærværende saavel enkemanden mr. Samuel Christensen med hans førbemeldte søn og datter som stiftsønnen *Johannes Salvesen*. Hvor da skifteretten blev sat af de til skifteforretningens bivær ved registrering og vurdering opnævnte 2de edsvorne borgere af Arendal, mons. Ole Abrahamsen [Falch] og seig. Anders Lund.

Enkemanden derefter til registrering og vurdering samt skifte og deling anviste efterfølgende:

Sølv:

1 stor sølvkande med løve fødder og fladt laag uden stukken med fulde bogstaver Samuel Christensen og Maren Løvorsdatter, aarstal 1722, vægtig 81 lod à 2 ort 2 skill.	Rdr.	Mrk.	Skill.
	42	—	» — 18
1 dusin sølvskeer, merket paa bladet S. C. S. E., M. L. D., vægtig 35 lod	15	—	2 — 22
9 stk. gamle ditto, vægtig 21 lod, pr. lod 2 ort	10	—	2 — »
1 rødt krus med sølvlaag	3	—	» — »

Tin:

3 stk. flade hamrede tinfader no. 1, vægt 19 R à 16 skill.	3	—	» — 16
2 ditto, no. 2, vægtig 8 R à 14 skill.	1	—	» — 16
2 mindre ditto, no. 3, vægtig $5\frac{1}{2}$ R à 14 skill.	»	—	2 — 22
1 dybt ditto, no. 4, vægtig $5\frac{1}{4}$ R à 16 skill.	»	—	3 — 12
2 dybe ditto søbefader, no. 5, vægtig $6\frac{1}{2}$ R à 16 skill.	1	—	» — 8
2 ditto, no. 6, vægtig $4\frac{1}{2}$ R à 14 skill.	»	—	2 — 17

XI

	Rdr.	Mrk.	Skill.
3 umage ditto, no. 7, vægt 4 ¹ / ₂ ₰ à 14 skill.	»	— 2	— 17
1 dusin flade tintallerkener, no. 1	1	— 3	— »
1 dusin ditto med smale bredder, no. 2	1	— 3	— »
11 stk. dybe ditto, no. 3	1	— 2	— »
10 stk. gamle ditto, no. 4	1	— »	— 16
2 gl. dybe fade og 1 saltbrikke, vægt 4 ¹ / ₂ ₰ à 10 skill., no. 8	»	— 1	— 21
1 tin natpotte	»	— 1	— 4
2 engelske tin lystager, no. 1	»	— 2	— »
1 par ditto, no. 2	»	— 1	— »
1 par ditto, no. 3	»	— »	— 20
1 tin thekande	»	— »	— 16

Kobber:

1 gl. kobber potage pande med laag, 3 jern fødder og jernhanker, fortinnet og messing baand	1	— 1	— »
1 gl. liden skjænkekjedel	1	— »	— »
1 gl. suppe pande med jernfødder og skaft	»	— 2	— 12
1 liden stivelsepande	»	— »	— 20
1 kobber fyrfad	1	— 1	— »
1 thekjedel	»	— 3	— »

Messing:

1 messing fyrfad	»	— 2	— 16
1 lysestage med saks	»	— 1	— »
1 ditto	»	— »	— 16
1 lyseplade	»	— »	— 12
1 bordring	»	— »	— 6
1 skummeslev med skaft	»	— »	— 16
1 gl. liden kaffekande	»	— 2	— »
1 stor ditto	1	— »	— »

Jernmalm:

1 stor jerngryde i bryggerhuset	2	— »	— »
1 mindre ditto	»	— 3	— »
1 mindre ditto	»	— 2	— »
1 høi dyb ditto med brist	»	— 1	— 16
1 ditto	»	— 1	— 12
2 smaa ditto à 20 skill.	»	— 1	— 16
1 strygejern	»	— 1	— 8
1 fire lispunds vægt	1	— 2	— »
1 stegespid	»	— 1	— 8
1 ildtang	»	— »	— 12
1 mindre ditto	»	— »	— 8
1 gl. krum sabel	»	— »	— 16
1 morter med støder	»	— 3	— »
1 par gl. pistoler, umage	»	— 3	— »
2 gl. biløxer	»	— 2	— »
1 kagekniv	»	— »	— 6
1 bøsse med holl. nøddetræs skjæfte	2	— »	— »

XII

	Rdr.	Mrk.	Skill.
Træboskab i storstuen:			
1 trækkiste med laas og beslag	5	»	»
1 gl. holl. skab med sort træ indlagt	2	2	»
1 huskløkke med hus, sort malet og forgyldte lister .	9	»	»
1 brunmalet furukiste med beslag	4	»	»
1 stort ovalt bord med fod	1	1	»
4 gl. læderstoler	2	»	»
6 gl. træstoler	»	3	»
1 gl. læder feltstol	»	»	20
1 gl. speil med sortlakeret ramme	2	»	»

I sengekammeret:

1 gl. firkantet egebord	»	3	»
2 smaa gl. træskaaler	»	»	20
1 liden brunmalet furukiste med laas	»	1	16
1 liden gl. skibskiste	»	2	»
1 sengested med blaat gl. makeys omhæng	2	2	2

Paa salen:

1 stort lakeret hollandsk slagbord	2	2	»
9 stk. lavryggede rydslæders engelske stole à 1 rdr. 1 mark	11	1	»
1 liden kuffert med sælskind's overtræk paa laaget med laas	1	1	»
1 stort grønmalet flaskefor med dobbelte flasker	2	»	»

Paa salskammeret:

1 ny rydslæders stol af forrige indførte slag	1	1	»
1 gl. egebord med fod	»	3	»
1 gl. sengested med gl. blaat stoffes omhæng	1	2	»
1 ditto med gult sirtses omfiæng	3	»	»
1 lakeret natskrin	»	2	»

Kammeret over spiskammeret:

1 sengested med graat stofs omhæng, temmelig mølædt	2	»	»
1 gl. hjulrok	»	1	12

I bryggerhuset:

1 bryggekar med 2 jerngjorder, no. 1	1	»	»
1 ditto, no. 2	1	1	»
1 ditto, no. 3	1	»	»
1 ditto, no. 4, med jerngjord	»	3	»
1 saa med 2 jerngjorder	»	3	»
1 ditto med 1 jerngjord	»	2	»
4 tomme halvtønder	»	3	»
10 stk. halvankere	»	3	8
3 stk. gamle baljer	»	1	»

Indenfor køkkenet:

1 lakeret træbord	»	3	»
1 bordbænk	1	»	»

XIII

	Rdr.	Mrk.	Skill.
2 melkebøtter	»	—	» — 12
6 stk. store kar	»	—	» — 18
3 nye sold	»	—	1 — 12
1 flors sigte	»	—	1 — 12
2 gl. ditto, vel lappet	»	—	» — 18
4 stk. bagetraug à 12 skill.	»	—	2 — »
2 nye humlesiler	»	—	» — 16
1 begkulle beslagen med jern	»	—	1 — 12
1 gl. sagblad	»	—	2 — 16
1 liden saa	»	—	» — 10
1 stor baad med seil, rorbeslag, mast og spri og andet tilbehør	12	—	» — »
1 gl. ditto uden seil	1	—	» — »
1 liden ditto	3	—	2 — »
62 favne birkebrænde à 2 mark 8 skill.	36	—	1 — 8
1 gl. baadseil	1	—	2 — »
1/2 tylvt dobbelt tolv allinger	»	—	1 — 12
15 stk. enkelte tolv al.	»	—	2 — 16
4 tylvter granbord dobbelte med maals og undermaals	3	—	» — »
3 tylvter bjelker af gran og furu om hinanden à 1 rdr. 2 mark	4	—	2 — »
Paa bryggen:			
10 tylvter enkelt maal last à 2 mark	5	—	» — »
Glas og stentøi:			
3 hvide og blaa stenfad à 8 skill.	»	—	1 — »
8 stk. blaa og hvide stentallerkener	»	—	1 — 8
9 stk. grove ditto	»	—	» — 18
Paa gl. søboden:			
1 tønde østlands tjære i 2 troer	2	—	1 — »
2 tønder salt	2	—	2 — »
13 stænger jern, vægt 26 lis ^{te} à 2 mark	13	—	» — »
Stentøi:			
2 stenspilnummer	»	—	» — 16
1 sten thekande	»	—	» — 2
1 brun ditto	»	—	» — 12
7 stk. sten thekopper	»	—	1 — 4
1 tabelet i storstuen	»	—	1 — 8
1 lidet speil med brun ramme	»	—	1 — 16
1 mindre ditto	»	—	» — 10
2 halvpotteglas à 10 skill.	»	—	» — 20
7 stk. mindre ditto	»	—	1 — 18
3 smaa studsglas	»	—	» — 18
1 vinkrus	»	—	» — 16
1 1/2 dusin buteljer à 2 skill.	»	—	1 — 12
1 messing lysestage	»	—	1 — 12
2 staal lysesaxer	»	—	» — 16

XIV

	Rdr.	Mrk.	Skill.
2 skaalvægter med balance og lodder .	2	—	» — »
5 stk. stenmunker .	»	—	1 — 16
2 store glasbuteljer .	»	—	1 — 4
2 jern gryde skaarer .	»	—	2 — »
1 liden bedærvet puster .	»	—	» — » — 4

Gangklæder:

1 sort damaskes kjole og skjørt	6	—	» — »
1 lyse brun damaskes kjole	7	—	» — »
1 brun silkestofs kjole .	4	—	» — »
1 sort flonels kjole .	2	—	2 — »
1 sort chagerins skjørt	2	—	» — »
1 brun og hvid blomstret damaskes kaabe .	3	—	» — »
1 hvid demettes jakke	1	—	2 — »
1 gl. blaa maars jakke	1	—	2 — »
1 rød stukken tafts flasketrøie	»	—	2 — 8
1 brun stofs regnkappe	2	—	» — »
1 brunt stofs skjørt	1	—	2 — »
1 blaat sribet ditto callemanque	1	—	2 — »
1 callemanques graat skjørt	1	—	» — »

Og som aftenen var for haanden blev med forretningen ophævet til i morgen.

Den 15. august 1738 indfandt skifteretten sig atter i stervbohuset for videre at fortfare med registrering og vurdering.

Kreaturer:

	Rdr.	Mrk.	Skill.
1 gl. graa bjeldeko	3	—	2 — »
1 liden hvidgraa ditto	3	—	3 — »
1 rød ditto	3	—	2 — »
2 sorte ditto à 4 rdr. 2 mark	9	—	» — »
1 kvige i Fjære sogn	3	—	» — »

Linklæder:

1 par hjemmegjorte lærredslagen 3 ¹ / ₂ al. lange og 3 bredder, no. 1	2	—	2 — »
1 par ditto, no. 2	2	—	2 — »
1 par ditto, no. 3	2	—	2 — »
1 par ditto, no. 4	2	—	1 — »
1 par ditto, no. 5	1	—	3 — »
1 par ditto, no. 6	2	—	» — »
1 enkelt lagen, no. 7	»	—	3 — »
1 par grove strielagen, no. 8	»	—	3 — 12
1 par ditto, no. 9	»	—	3 — 12
1 par ditto, no. 10	»	—	3 — 12
1 par grovere ditto, no. 11	»	—	3 — »
1 par ældre ditto, no. 12	»	—	2 — 16
1 par ditto, no. 13	»	—	3 — »
1 par ditto, no. 14	»	—	3 — 12
1 gl. damaskes dug, no. 1	1	—	» — »
1 dreils ditto, no. 2	1	—	3 — »

	Rdr.	Mrk.	Skill.
1 ditto, no. 3	1	— 3	— »
1 ditto, no. 4	1	— 3	— »
1 ditto, no. 5	1	— 2	— »
1 ditto, no. 6	1	— 1	— »
1 ditto, no. 7	1	— »	— »
1 gaasøiet ditto, no. 8	»	— 3	— »
1 gl. ditto, no. 9	»	— 1	— »
1 ditto, no. 10	»	— 2	— »
1 strie dreils, no. 11	»	— 2	— 16
1 ditto, no. 12	»	— 2	— 16
1 gaasøiet ditto, no. 13 .	»	— 3	— »
1 ringvævs ditto, no. 14 .	»	— 3	— »
2 gl. udslidte ditto, no. 15	»	— 1	— 8
1 enkelt strielagen, no. 16	»	— 2	— »
1 par grove lærreds pudevar, no. 1	1	— »	— »
1 par ditto, no. 2	1	— »	— »
1 par ditto, no. 3, med kniplinger .	1	— 1	— »
11 stk. gaasøiede servietter	3	— 2	— 16
3 stk. damaskes ditto	1	— »	— »
1 liden thedug, no. 16	»	— 3	— »
2 dreils servietter, no. 1	»	— 1	— 16
1/2 dusin grove servietter, no. 2	1	— »	— »
3 gl. ditto, no. 3	»	— »	— 16
87 alen bleget strie à 10 skill.	9	— »	— 6
60 alen hjemmegjort lærred à 20 skill.	12	— 2	— »
74 alen dansk ditto à 12 skill.	9	— 1	— »
1 dreils dug, no. 17	»	— 2	— »
1 ringvævs do, no. 18	»	— 3	— »

Sengklæder:

1 blaa og hvid randet overdyne, no. 1	3	— »	— »
1 hvid og blaa randet bolsters underdyne, no. 2 .	5	— »	— »
1 ditto, no. 3	6	— »	— »
1 ditto, no. 4	6	— »	— »
1 gl. ditto, no. 5	3	— »	— »
1 gl. ditto, no. 6	3	— »	— »
1 ditto, no. 7	4	— »	— »
1 rød og hvid randet olmerdugs overdyne, no. 8 .	5	— »	— »
1 blaarandet ditto, no. 9	2	— 2	— »
1 olmerdugs overdyne med svanedun, no. 10	6	— »	— »
1 gl. kattuns overdyne, no. 11	2	— 2	— »
1 sirtses sengedækken med kattuns underfor, stoppet og syet i ruder	5	— »	— »
1 blomstret kattuns ditto	3	— »	— »
1 hvid rye	»	— 3	— »
1 ditto graa	1	— »	— »
1 gl. randet underdyne, no. 12	1	— 2	— »
1 par hvide og blaa sribede hovedlag, no. 1	3	— »	— »
1 enkelt olmerdugs ditto rød og grøn randet, no. 2 .	1	— 1	— »

	Rdr.	Mrk.	Skill.
1 gl. blaa og hvid randet ditto, no. 3	1	—	» — »
1 ditto, no. 4	1	—	» — »
1 ditto smaa blaa stribet, no. 5	1	— 1	— »
1 par ditto, no. 6, hvid og blaarandet	1	— 2	— »
1 gl. ditto, no. 7	»	— 1	— 12
1 ditto, no. 8	»	— 3	— »
1 skindpude med var, no. 9	1	— 2	— »
1 gl. blaa og rødrandet overdyne, no. 13	»	— 3	— »
1 par staut lagen	»	— 3	— »
34 R linz og strygarn à 8 skill.	2	— 2	— 8
1 gl. udslidt skude fok	3	— »	— »
Dernæst angav enkemanden mr. Samuel Christensen Eide følgende <i>jordegods</i> at være stervboet tilhørende, nemlig: udi Ausøen $\frac{1}{2}$ hud med bygsel og herlighed beliggende i Eide sogn og Nedenes lens fogderi. Hvilket arvingerne indbyrdes blev enige om (uagtet bemeldte $\frac{1}{2}$ huds gods paa <i>skiftet efter sal. Christen Pedersen Eide efter skiftebrevets formeld af 23. oktober 1678</i> ikkun er taxeret til værdi 30 rdr.) ansatte til værdi	80	—	» — »
Pantegods:			
udi gaarden Øvre Traalum, i Fjære sogn beliggende, $\frac{1}{2}$ huds <i>jordegods</i> med underliggende herlighed af ager, eng, skog og mark samt fiskevand og fæsgang med hvad andet tilliggende efter pantebrevs formel udstedt af John Olsen Traalum den 14. december 1729, som ved Sandstø thing den 14. november 1730 lovlig er publicert, for kapital rede penge	66	—	» — »
Kornvarer:			
Paa den nye sjøbod udenfor vaanhusene 37 tdr. byg à 1 rdr. 12 skill.	41	— 2	— 12
5 tdr. rug à 1 rdr. 12 skill.	5	— 2	— 12
Paa loftene over vaanhusene:			
40 tdr. rug à 1 rdr. 1 mark 12 skill.	55	—	» — »
36 tdr. malt à 1 rdr. 1 mark	45	—	» — »
11 tdr. byg hos Anne sal. Kaastrups i Arendal pr. td. 1 rdr. 1 mark 12 skill.	12	— 1	— 12
Boets visse udestaaende gjeld:			
Bogen no. 1 fol. 5:			
Thore Terjesen Langang i Holt sogn skyldig	3	— 1	— 1
Terkel Stiansen ibd.	1	— 1	— 14
Fol. 10. Halvor Halvorsen Lindtved i Eide sogn	3	— 1	— 10
12. Nils Halvorsen Svennevig i Eide sogn	77	— 2	— 4
Ellef Olsen Traalum i Fjære sogn efter bevis af 27 oktober 1735 skyldig til stervboet	56	—	» — »

XVII

Bogen no. 2:		Rdr.	Mrk.	Skill.
Fol. 1	Anders Nilsen Gurrebo i Landvig sogn	1	—	1 — 20
2.	Aslak Frimand i Kolb.vig	7	—	» — 21
	Anders kobbersmed i Kragenæs	»	—	1 — 4
3.	Anne sal. Jens Mathiesens paa Rævesand	3	—	2 — »
	Christopher Rolfsen paa Rævesanden	»	—	1 — 12
	Lars Ellefsen paa Kolbjørnstangen	1	—	» — »
4.	Christian Thommesen ibd.	3	—	1 — 11
5.	Claus Groth	1	—	» — 16
	Maren Bentsdatter ibd.	»	—	2 — 12
6.	Engel Olsen Tønnesøl i Landvig sogn	2	—	1 — 22
7.	Gamle Jens Jensen Bjørnebo i Molands sogn	3	—	2 — 12
	Jakob Nilssen Bakke paa Tromø	1	—	1 — 12
8.	Hellie Larsdatter Kolbjørnsvig	1	—	2 — 12
	Jakob Jensen paa Sandvigen	1	—	2 — 16
9.	Stephen Paulsen i Kolbjørnsvig	2	—	3 — 14
10.	Ellef Olsen Traalum i Fjære sogn	2	—	2 — 16
	Lars Nilsen Lindtved i Eide sogn	2	—	1 — 16
11.	Salve Hørte i Landvig sogn	»	—	3 — »
	Inger Ellef Samuelsens i Fjære sogn	3	—	2 — »
12.	Peter Paulsens kone paa Nordodden	2	—	» — »
13.	Nils Andersen Grøm i Fjære sogn	2	—	» — »
	Hans Tirup i Kolbjørnsvig	6	—	» — »
15.	Simen Bergen i Arendalsstrand	1	—	2 — »
	Christen Larsen Kolbjørnsvig	2	—	» — 12
16.	Mathias Bøeg i Arendal	6	—	1 — »
	Elling Rasmussen Jordtvedt i Eide sogn	»	—	2 — »
17.	Sal. Maurits Nordan	15	—	» — 16
	Gjeruld Fløjstad i Moland sogn	2	—	3 — 4
18.	Torgius Hørte i Landvig sogn	8	—	» — 12
	Christine sal. Thore Tygesens i Kolbjørnsvig	»	—	3 — 5
19.	Ole Alexanders Karevaag	1	—	3 — 12
20.	Ole Christensen Kolbjørnsvig	3	—	2 — »
21.	Ole Paulsen i Arendalsstrand	3	—	» — »
	Christen snedker i Kolbjørnsvig	5	—	» — »
22.	Christen Stephensen paa Kolbjørnstangen	5	—	» — »
24.	Torsten Terkelsen Fevig	5	—	» — 23
25.	Terje Samuelsen Vessøen	»	—	1 — 21
26.	Gunder Albretsen Bakken i Kolbjørnsvig	10	—	» — 5
	Salve Nævedal i Froland sogn	1	—	3 — »
27.	Thomas Pedersen i Kolbjørnsvig	»	—	3 — 8
28.	Christen Iversen Fløjstad i Østre Moland sogn	3	—	1 — 20
	Hans Jakobsen Gamø i Kolbjørnsvig	»	—	1 — 12
29.	Nils Sørensens kone i Brattekleiv	1	—	» — 18
	Stephen Brattekleiv	1	—	2 — »
	Peder Kjelsen Skagen	3	—	1 — 12
30.	Rasmus Aamundsen Bomsholmen	1	—	» — »
31.	John Ellingsen Vrengen	1	—	2 — 18
	Jens Larsen, skomager paa Refsnæs	»	—	3 — 17
33.	Anders Arentsens kone i Krogenæs	1	—	1 — 1

XVIII

	Rdr.	Mrk.	Skill.
Ole skrædder paa Refsnæs	1	—	1 — 21
34. Karen Gitmark i Arendal	7	—	3 — 12
Anders snedker ibid.	1	—	» — 12
38. John Løvorsen Kolbjørnsvig	2	—	1 — »
40. Peder Svendsen Holmen	1	—	3 — 17
Videre anmeldte enkemanden hos Halvor Groth at have leveret til forspinding 92 R bladtobak, pr. R 6 skill., som beregnes stervboet til indtægt med	5	—	3 — »
Item Halvor Halvorsen Lindtvedts gjeld, hvorpaa af enkemanden i dag den 15. mai er oppebaaret kontant	9	—	» — 12
Og som da saavel enkemanden som arvingerne, saa mange myndige var tilstede, erklærede ikke videre havde at anmelde stervboet til indtægt at føre, blev til vaanhusenes taxation og vurdering de til førindførte til denne forretnings bivær opz nævnte borgere mr. Ole Abrahamsen og mr. Anders Lund tilkaldet 2de flere vurderingsmænd mr. Lars Bertelsen og mr. Nils Frantsen, hvilke 4 opz nævnte mænd tog vaanhuset udi øiesyn og forez fandt dennem at bestaa: udi <i>underværelser</i> en stor stue med 3'de fag vinduer og en jernkakkellovn, paa østre kanten et sengekammer med jernkakkellovn og 2 fag vinduer, dernæst ved et spiskammer og paa søndre side en kjælder opz bygget med sten paa de 2 kanter af væggen. Dernæst ved vester et kjøkken med skorsten, hvor udi er en jernstøtte, ved vestre kanten af stuen en sval, hvor opgangen gaar til <i>overværelserne</i> , bestaaende udi en stor sal med 2 fag vinduer ud til sjøen, dernæst ved 2 kammere, som er ovenz over spiskammeret, derved et andet kammer, som er oven over kjøkkenet, med kakkellovn; fra bemeldte overværelser kontinuerer svalen hen paa søndre side af huset, hvorfra trapper opgaar til øvreværelserne eller <i>lofterne</i> , som bestaar i tvende rum over det hele vaanhus, røstet laft og tegltækt tag med render og vindskier vel forsynet, foruden at bemeldte vaanhus rundten om med bordklædning og tjære vel forsynet. Paa søndre side af vaanhusene et <i>bryggerhus</i> med skorsten, bagerovn og indmuret kobberbryggerkjedel paa fem fjerdinges rum indrettet til brændevins brænden og derfor med laag, hat, tønne med pibe og tilbehør forsynet, samt en liden underkvern oven over et røstet loft, ved siden en vandsval, bordklædt paa de 3 kanter samt tegltækt og i andre maader i brugbar stand med render og vindskier vel forsynet. Østre side er bestaaende et lidet			

gl. svinz og hønsehus og paa søndre side et fæzhus med høløft, ligeledes tegltækt, samt dernæst ved paa vestre kanten et gl. bordhus og sjøbod, der er ableret til vedhus, med røstet tag tegltækt, og endelig der næstved et af ny opbygget sjøbodhus af 2 laft høi, røstet laft med 2 rum, der er indrettet med de undre værelser til kornzlofter, paa den 3. side af sjøboden er sval under og over, rndt om klædt og tjæret, vel forsynet med døre, laaser, hængsler og beslag, taget tegltækt med render og vindskier i aller bedste tilstand, staaende paa nyt oplagt bolverk, saa vel som der ved og omkring de samtlige huse er fuldkommen bryggerum og andre bolverker, paa Trommestad grund beliggende, hvoraf svares aarslig grundleie 1½ rdr., taxeret og vurderet til sammen for kapital 600 — » — »

Enkemanden erindrede sig endel bøger endnu uanmeldte til registrering og vurdering, som han begjærede til boets forbedring at antegnes og bestod udi:

1 bibel	1 — » — »
Doktor Henrik Møllers postil	» — 3 — »
Paul Andersen Medelbyes huspostil	» — 1 — 8
De udvaldes krone	» — 1 — 8
Den bedendes kjæde	» — » — 16
Aandelige sanger	» — » — 12
Naadens aandelige merkestid	» — » — 12
1 liden moralsk bibel	» — » — 12
Sjælens lysthave	» — » — 16
1 gl. bog om eder og banden	» — » — 12
Kristendommens kjærne	» — » — 16
1 anden gl. bog	» — » — 8
1 ditto	» — » — 10

Hvortil føies boets visse udestaaende gjeld:

Efter bogen no. 1:

Fol. 9. Ole Paulsen Kjømmø	6 — 1 — 10
19. Tollef Nilsen Homborg i Eide sogn	1 — 3 — 12
Nils Nilzens enke i Kolbjørnsvig	1 — 3 — 22
34. Peder Andersen Strandfjord	» — 2 — 18
41. Jens Valentinsen Suhm	1 — 1 — 12

Summa boets visse og uvisse indtægt 1712 — 3 — 15

Enkemanden monsr. Samuel Christensen Eide deklarerede for skifteretten at dette stervbo med ingen udenlandsk gjeld var beheftet, hvorfor han var begjærende at skifteforvalteren, det snarest muligt ske kan, vilde skride til skifte og dele imellem

ham og arvingerne, og til den ende var begjærende at skifteproklamer i næst omliggende sogner i fogderiet maatte udstedes, saa som Eide sogn, Landvig sogn, Fjære sogn, Frolands sogn, Øiestad sogn, Holt sogn, Østre Molands sogn og Tromø sogn, for derved at indkalde stervboets debitance til likvidation og afregning samt forklarede, at stervboet ei med videre udenlandsk gjeld var beheftet uden alene Halvor Groth, som kom tilgode for spindeløn af tobak	8 — 3 — 10
Christen Knudsen Lindtvedt	8 — » — »
Hvorefter enkemanden Samuel Christensen indleverede sin under dags dato forfattede regning over indeværende aars halve byskat, konsumtion og tjenestefolkenes løn med videre smaa omkostninger, han til stervboets nytte har anvendt, hvilke han forhaabede forlods af stervboets masse at blive godtgjort med	18 — » — »
Saa og en regning, forfattet over de paa hans sal. kjærestes begravelse anvendte bekostninger af denne dags dato, hvorefter han ligeledes paastod udlagt forlods af boets fulde masse forskudt, der opløber til	62 — 2 — 4
Hvorved enkemanden anmeldte sin paastand efter løven ligeledes forlods af boets fulde beløb at nyde equivalent udlagt til sin begravelser bekostning i mod sin sal. hustrus, som akkorderes med	62 — 2 — 4
Skifteretten eragtede paa mr. Samuel Eides eget ansøg og tilsvær, ifald det imod forhaabning for eftertiden skulde opdages udenlandske eller andre kreditorer til dette stervbo, end nu anmeldt er, at optage og utsætte dette skifte til endelig afhandling og slutning til førstkommende 5. september indeværende aar for des midlertid at besørge proklamer til de anmeldte debitorers behørig indkaldelse og afregninger, da og enkemanden og øvrige ved denne registrations- og vurderingsforretning overværende myndige arvinger sig behagtelig ville indfinde, da der udi alt skal handles, skiftes og deles hvad lovmedfølgelig er.	
Anno 1738 den 5. september indfandt skifteretten sig atter udi stervboet for samme sted efter de ergangne proklamationers formeld, der efter fogden i Nedenes len ædle Henrik Christopher Schnores skriftlige kommunikation paa alle vedhørigte steder eller sogner ved lensmændene behørig er bleven publiceret til debitorer og kreditorers lovlig indvarsling til i dag efter proklamernes saavel som velbemeldte fogdens skrivelse. Ved forretningen	

var nærværende mr. Samuel Eide med hans med sal. Maren Løvorsdatter sammen avlede 2 børn: Christen Samuelsen og Anna Samuelsdatter sal. Christen Kaastrups efterladte enke, saavelsom den afdøde Maren Løvorsdatters med forrige mand Salve Johannesen sammen avlede søn Johannes Salvesen Kallevig. Samme Christen Samuelsen indleverede sin under første september indeværende aar formerede regning over endel varer og kontante penge, hans sal. moder Maren Løvorsdatter medforstrakt haver, hvilke arvingerne ikke benægtede, hvorfor samme regningsbeløb blev anført stervboet til afgang med summa	47 — » — »
Fogden sr. Henrik Schnore lod indlevere sin under 4. september 1738 forfattede beregning over medgaaende omkostninger for dette skiftes proklamers proklamation udi Eides, Landvig, Fjære, Øiestad, Froland, Tromø, Østre Moland og Holt sogner, saavel med skyds som lensmændenes salaria, hvilke blev tilstaaet med	7 — » — 16
Hvortil anføres dette skiftes omkostninger med det stemplede papir og skifterettens betjentes salaria saavelsom stemplet papir til skiftebrevet	4 — » — »
Mænds opnævnelse til denne skifteforretning	» — 1 — 8
Ditto til husenes vurdering	» — 1 — 8
Skiftesalar af boets formue à 1 %	14 — 3 — 23
Skiftebrevets beskrivelse omtrent paa 26 ark à 2 mark pr. ark	13 — » — »
De 2 borgermænd, som ved registrering, vurdering og skiftet har bivaaget, deres salar	8 — » — »
Skifteforvalterens tjener	1 — 2 — »
Proklamers udstedelse med dessen expresses bekostning til fogden	2 — 1 — »
Og endelig de 2 borgermænd Nils Frantsen og Lars Bertelsen, som husene vurderede,	1 — » — »
Summa boets afgang	259 — 2 — »
Naar nu boets afgang drages fra boets hele beløb, bliver til deling imellem enkemanden og børnene = 1453 rdr. 1 mark 10 skill., hvoraf kommer:	
Paa enkemandens halvning	726 — 2 — 17
Johannes Salvesens broderlod	290 — 2 — 16 ⁴ / ₁₀
Christen Samuelsens broderlod	290 — 2 — 16 ⁴ / ₁₀
Anne Samuelsdatters søsterlod	145 — 1 — 8 ² / ₁₀
Gjør boets beholdne midler	1453 — 1 — 10

Hvorefter skifteforretningen til endelig aflæsning paa arvetomten blev udsat til førstkommende 12. september indeværende aar.

1738 den 12. september indfandt vi os atter paa arvetomten og fuldendte dette arveskifte med efterfølgende udlæg og slutning:

Faderen Samuel Christensen forbliver sin søns Christen Samuel-
sens kurator følgelig lovens bydende, hvorfor han bør have nøiagtig
indseende at bemeldte myndling sine tilfaldne arvemidler ikke unytte-
lig anlægger eller forrykker. Hvilket alt han saaledes behandler som
han selv vil til- og forsvare.

Saaledes paa arvetomten at være passeret og forrettet bekræftes
med haand og segl. Actum Arendal ut supra.

H. A. Thaulow (L. S.). Anders Lund (L. S.).

Ole Abrahamsen Falch (L. S.).

Skifte efter Christen Christensen Kaastrup.

afholdt i Arendal 16. oktober 1738.

[Retsprotokol 2418, fol. 227. Stiftsarkiverne i Kristiania.]

Henrik Arnoldus Thaulow, kongl. Majts byfoged og skifteforvalter udi Arendal og Øster-Risør gjør vitterligt, at aar 1738 den 16. oktober indfandt jeg mig paa forlangende af madame *Anne Samuelsdatter*, sal. *Christen Kaastrups* efterleverske udi bemeldte madames hus her udi Arendal for samme sted udi hendes broders monsr. *Samuel Christensen Eides* og halvbroder *Johannes Kallevig*s overværelse at gjøre en lovlig registrerings- og vurderings- samt skifte- og delingsforretning mellem enken paa den ene og hendes med sal. *Christen Kaastrup* sammen avlede børn, 2 sønner, navnlig: *Christen Christensen*, 7 aar gl., og *Samuel Christensen*, 6 aar gl., paa anden side, og som der paa begjær af enken var udnævnt de 2 velfornemme borgere af Arendal monsr. *Anders Lund* og sr. *Peter Bøeg* i denne forretning at bivaane saavel som de umyndiges tarv tillige at observere, saa blev da af enken til registrering, vurdering samt skiften og deling som meldt anvist følgende:

	Sølv:	Rdr.	Mrk.	Skill.
1 dusin sølvskeer, vægt 36 lod à 2 mark pr. lod . . .		18	—	» — »
2 sølvlaagruser		8	—	» — »
1 sølv strøbøsse, vægtig 14 lod à 2 mark		7	—	» — »
2 sukkerfåde, vægtig 18 lod à 2 mark		9	—	» — »
1/2 dusin theskeer		1	—	2 — »
1 sukkerklype		»	—	2 — »
	Tin:			
6 store tinfåde		4	—	2 — »
7 smaa ditto à 2 mark		3	—	2 — »
5 dusin tallerkener à 1 rdr. 2 mark		7	—	2 — »
3 par tin stager à 2 mark		1	—	2 — »
2 smør tinboller à 16 skill.		»	—	1 — 8
2 thekander		2	—	» — »
	Kobber:			
4 kobber og messing fyrfåde		4	—	» — »
1 thekjedel		1	—	» — »
1 æbleskivepande		1	—	1 — »

XXIV

	Rdr.	Mrk.	Skill.
2 smaa kobberpander	»	— 2	— 16
1 metal morter	1	— »	— »
Messing:			
1 kaffekande	2	— »	— »
1 skaalvegt med lod	1	— »	— »
Glastøi:			
1 dusin spidsglas	»	— 2	— »
1/2 dusin studsglas	»	— 1	— 12
1 vinkrus	»	— 1	— »
1 dusin tomme buteljer	»	— 1	— 12
Blik:			
2 dæksler	»	— 2	— »
1 pottemaal	»	— »	— 16
1 gl. bliklygte	»	— 1	— »
Jernfang:			
3 gryder	3	— »	— »
1 stegepande	»	— 1	— 12
1 riste	»	— »	— 16
2 ildtænger og en ildskuffe	1	— »	— »
1 stegespid	»	— 1	— 8
1 tørlis Ⓔ vegt	1	— »	— »
Trævarer:			
1 dusin høiryggede halmstole	14	— »	— »
8 stk. ruslæders ditto	8	— »	— »
6 stk. uden overtræk	3	— »	— »
6 stk. træstoler	»	— 3	— »
1 dragkiste	4	— »	— »
1 skriver-kontor	4	— »	— »
1 stort klædesskab	4	— »	— »
1 grøn malet kiste	3	— »	— »
2 lakerede borde	3	— »	— »
2 ege ditto	2	— »	— »
1 lidet rundt ditto	»	— 2	— »
1 blaat lakeret speil	4	— »	— »
2 mindre ditto	2	— 2	— »
3 smaa skrin og en liden kiste	2	— »	— »
1 lænestol	1	— »	— »
1 thebord	»	— 2	— »
2 taburetter	»	— 2	— »
2 bryggekar	1	— »	— »
4 saær à 16 skill.	»	— 2	— i6
4 stk. baljer à 8 stk.	»	— 1	— 8
1 liden tragt	»	— »	— 4
4 øltønder	1	— »	— »
4 traver à 12 skill.	»	— 2	— »

XXV

	Rdr.	Mrk.	Skill.
1 slagbæk	»	— 2	— »
1 pyramide	»	— 2	— »
1 baad med aarer	3	— 2	— »
1 nøgleskab	1	— »	— »
Bøger:			
Chr. V's bibel	1	— »	— »
1 huspostille	1	— »	— »
Doktor Johan Arnts sande kristendom	»	— 2	— 16
Sjælens faste borg.	»	— 1	— 12
6 smaa andre bøger.	»	— 3	— »
Skilderier:			
2 dusin smaa tavler à 2 mark dusinet	1	— »	— »
Sengeklæder:			
4 stk. bolsters underdyner à 5 ¹ / ₂ rdr.	22	— »	— »
4 stk. olmerdugs overdyner à 3 rdr.	12	— »	— »
4 stk. bolsters underdyner à 5 rdr.	20	— »	— »
8 stk. bolsters puder à 1 rdr. 2 mark	12	— »	— »
4 sengesteder med omhæng à 5 rdr.	20	— »	— »
2 kattuns sengedækken.	4	— »	— »
Linklæder:			
1/2 dusin drejls duger à 1 rdr. 2 mark	9	— »	— »
3 dusin drejls servietter à 3 rdr.	9	— »	— »
8 stk. grove drejls duger	8	— »	— »
1 ¹ / ₂ dusin grove servietter à 1 rdr. 2 mark	2	— 1	— »
12 par lærreds lagen, grove, à 2 rdr.	24	— »	— »
10 par grove strie ditto à 1 rdr.	10	— »	— »
4 par knipels pudevar à 1 rdr. 1 mark	5	— »	— »
4 par slette ditto à 3 mark	3	— »	— »
6 stk. lærreds gardiner	4	— »	— »
6 stk. kattuns ditto	2	— »	— »
6 stk. lærreds gardiner paa loftet	1	— 2	— »
I boden:			
52 sækker stry à 4 rdr.	208	— »	— »
1 skippund uhæglet hør	16	— »	— »
3 sækker humle à 4 ¹ / ₂ rdr.	13	— 2	— »
4 ⌘ kanari-sukker à 20 skill.	8	— 1	— 8
400 ⌘ sirup i et fad à 2 ¹ / ₂ rdr.	10	— »	— »
150 ⌘ renhæglet hør à 12 rdr.	18	— »	— »
Stentøi:			
1 ¹ / ₂ dusin porcellæns thekopper	2	— 1	— »
1 spilbolle	»	— 1	— 8
1 dusin grove stentallerkener	»	— 1	— »
1/2 dusin ditto fade.	»	— 1	— »
Og som der ei videre husmøbler var at anmelde blev til hus og gaards taxation og vurdering opnævnt			

til forrige benævnte mr. Anders Lund og Peter Bøeg mr. Thomas Paulsen og Halvor Groth. Hvilke opnævnte mænd tog vaanhusene udi nøie betragtning og befandt dem at bestaa udi en stor stue med kakkellovn og 3 fag vinduer, og kammer indenfor med kakkellovn. Dernæst et køkken med skorsten og et fag vinduer, dernæst ved et sengekammer med kakkellovn og 2 fag vinduer. Oven over en liden sal uden kakkellovn, og der ved siden et lidet kammer med kakkellovn, nok 2 spisekammer, og under vaanhusene et bryggerhus med en liden kjælder og bod, der nogenledes er i god stand. Udenfor huset er brygger og bolværker og fri grund i sit begreb, der tilsammen blev taxeret og vurderet for. 600 — » — »

Tilstaaende gjeld:

erklærede enken ei videre at have udestaaende end hos Erik Gundersen i Næskil, som efter revers af 15. marts indeværende aar er skyldig . . . 10 — » — »

Summa boets formue 1208 — » — 6

Gjeld erklærede enken at stervboet ei var med beffett, hvorfor blev skreden til lodning imellem enken og børnene |: Eftersom enken intet vederlag prætenderede for sin sal. mands begravelses bekostning:| efterat skiftets omkostninger først var beregnet og fradraget saa som stemplet papir til skiftebrevet 3 — » — »

For mands opnævnelse til skiftet og husenes taxation » — 2 — 16

Skifteforvalterens salær af boets beholdning 12 — » — 8

Skiftebrevets beskrivelse paa 8 ark 4 — » — »

De tvende vurderingsmænd for deres umage 2 — » — »

Skifteforvalterens tjener. 1 — 2 — »

— 23 — 1 — »

Hvorefter boets beholdning bliver den summa 1184 — 3 — 6

Deraf enken madame Anne Samuelsdatter tilkommer

den halve del med 592 — 1 — 15

Sønnen Christen Christensen. 296 — » — 19¹/₂

Sønnen Samuel Christensen 296 — » — 19¹/₂

Gjør modstaaende summa 1184 — 3 — 6

Med slig registrering og vurdering samt skifte og deling haver dette arveskifte naaet sit vedbørlig endskab og rigtighed, hvorved sluttelig blev observeret, at enken madame Anne Samuelsdatter sal. Christen Kaastrups følgelig lovens lydende forbliver sine umyndige

XXVII

børns værge og formynderske for deres tilfaldne arvemidler, for hvilke hun erlægger rede penge og samme paa rente hensætter myndlingerne til bedste. Dog saa længe børnene hos hende forbliver, nyder hun arvekapitalen rentefri, imod at hun forskaffer sine børn en skikkelig og krist sømmelig opdragelse, saaledes som hun med en god samvittighed for Gud og øvrigheden agter at til- og forsvare.

Saaledes paa arvetomten at være passeret og forrettet samt sluttet den 23. oktober 1738 bekræftes med haand og hostrykte signet.

Skifte efter Maren Johnsdatter Lars Rørs

afholdt i Næskilen 17. august 1757.

[Retsprotokol 2419, fol. 442. Stiftsarkiverne i Kristiania.]

Henrich Arnoldus Thaulow, kongl. Maj.ts allerunderdanigste byfoged og skifteforvalter udi Arendal og Øster Risør gjør vitterligt, at aar 1757 den 17. august blev udi Næskilen udi afg. borgerske til Arendal madame *Maren sal. Lars Nielsson Rørs* efterlode stervbo hus med tilnævnte 2 borgermænd af Arendal ∴ Christen Nielsson og Anders Talberg en lovlig registrering, vurdering, skifte og delingsafhandling efter mad. *Maren sal. Lars Nielsson Rørs* og hendes efterlode børn og arvinger, som er 3 sønner og 1 datter, nemlig: 1. ældste søn sr. *Niels Larsson Rør*, borger og indvaaner udi Arendal, gift, 2. søn sr. *Peder Larsson Rør*, borger og skipper til Arendal, iligemaade gift, 3. søn *Anders Larsson*, borger til Arendal, myndig og ungarl, datteren *Benedicte Dorothea Larsdatter* udi ægteskab med borger til Arendal sr. *Christen Samuelson*, forlængst ved døden afgangen og efterlode sig 7 børn, nemlig 4 sønner og 3 døtre: 1. søn *Samuel Christensen*, 6 aar gl., 2. søn *Lars Rør Christensen*, 5 aar gl., 3. søn *Jon Larsson Christensen*, 4 aar gl., 4. søn *Benedictus Samuelson*, 3 aar gl., 1. datter *Maren Christensdatter*, 13 aar gl., 2. datter *Anna Chatharina Christensdatter*, 9 aar gl., 3. datter *Sidsel Sophie Christensdatter*, 7 aar gl. Af de umyndige arvinger, som alle var paa reise til udenrigs steder, var alene tilstede sr. Niels Larssøns kjæreste mad. Margrethe, og sr. Peder Larssøns kjæreste mad. Margrethe Pedersdatter, anmeldte boets tilstand at være følgende, der blev registreret og vurderet ifølge forseglings forretning af 23. mai 1757.

De registrerede og vurderede findes i auktionsprotokollen indført.

Anno 1758 den 24. januar blev en lovlig skifteret sat og administreret udi sr. Niels Larssøns hus her udi Arendal til en lovlig skifte- og delingsafhandling efter borgersken til Arendal afg. sal. mad. *Maren sal. Lars Nielsson Rørs* og hendes efterlode arvinger, som forindført, ∴ sr. Niels Larsson Rør, sr. Peder Larsson Rør, sr. Anders Larsson Rør og datteren sal. *Benedicte Dorothea Larsdatters* efterlode mand sr. Christen Samuelsen, der alle personlig var tilstede for skifteretten, saavel som til skifterettens betjening de 2 opnævnte og førindførte borgermænd ∴ Ole Lind og Christen Nielsson Alstrup, hvor da dette stervbos indtægt blev samlet efter samtlige arvingers anmeldelse saaledes som efterfølger:

Ældste søn sr. Niels Larssøn Røer som anordnet inkassator for dette stervbo for auktionerede løsøreeffekters beløb indleverede en under 9., 10. og 11. november 1757 beskreven given auktionsforretning, efter hvilken dette stervboe føres til indtægt Rdr. Mrk. Skill. som rent kontant beholdning kapital	950 — » — 13
Dette stervboes $\frac{1}{6}$ part af skibet Laurentius & Maria, førendes af sr. Niels Larssøn Røer, det hele efter samtlige arvingers vedtagelse taxeret for 7000 rdr., er paa bemeldte $\frac{1}{6}$ part	1 166 — 2 — 16
Stervboets $\frac{1}{4}$ part i skibet Emanuel, førendes af sr. Peder Larssøn Røer, det hele taxeret for 1800 rdr., er paa bemeldte $\frac{1}{4}$ part	450 — » — »
Stervboets $\frac{1}{8}$ part i skibet Elsebet Magdalena, førendes af sr. Anders Røer, for 6500 rdr., er paa bemeldte $\frac{1}{8}$ part	812 — 2 — »
Stervboets $\frac{1}{16}$ part i skibet Laurentius, førendes af sr. Christen Samuelson Eide, det hele taxeret for 5500 rdr., er paa $\frac{1}{16}$ part	343 — 3 — »
Halvparten af 4 $\frac{31}{40}$ del kalvskinds jordegods i Vaagsnes under gaarden Lien i Tromø sogn beliggende, nu taxeret for	125 — » — »
Stervbohusene i Næskilen med al mur- og nagelfast indredning taxeret for	400 — » — »
1 pantebrev, udstedt af Aanon Olssøn Alvigen, dateret 3. september 1747 paa et stykke jordegods .	40 — » — »
Sr. Mathias v. Westen Falenkam i Arendal skyldig til stervboet efter tilstaaelse	126 — » — »
Endel af den sal. mand efterladte gangklæder af samtlige arvingerne taxeret for	74 — 2 — 16
Summa boets indtægt kontant	4 488 — 2 — 21

Boets bortskyldige gjeld:

Til sr. Christen Samuelson Eyde efter vedtagelig regning af dato 9. december 1757	58 — 2 — 2
Til sr. Peder Larssøn Røer ligeledes efter regning af dato 9. december 1757	22 — 2 — 13
Til sr. Anders Larssøn Røer efter regning af 7. december 1757	194 — » — 23
Til sr. Niels Larssøn Røer efter regning af 10. december 1757	120 — 3 — 21
Til Niels Jørgenson Næskilen efter af arvingerne antagelig regning	29 — 3 — 2
Til arvingernes søskendebarn Johanne Christophersdatter, som har tjent sal. mad. Lars Nielssøn Røer i adskillige aar, efter bemeldte sal. madames vilje i levende live og samtlige arvingers tilstaaelse erlægges	100 — » — »
Til en gammel tjenestepige, navnlig Gunborg Christensdatter Hastensund, skyldig	19 — » — 8

Til tjenestepigen Torborg Nielsdatter paa hendes tjenesteløn skyldig 4 — 2 — 8

Dernæst sagde samtlige tilstedeværende arvinger, nemlig sønnerne sr. Niels, Peder og Anders Larssønner Røer samt Christen Samuelson Eide, Maren Jonsdatter Næskilen, afgangne Lars Nilssøn Røers enke, nemlig Benedicte Larsdatter Røer, at dette stervbo ei var mere til indtægt eller utgift at beregne end skifteomkostningerne. Derhos deklareredes af dem alle, at der i henseende til stervboets første effekter saasom stervboets huse i Næskilen, de til stervboets indtægt beregnede skibsparter, jordegodset og pantegodset, kaldet Siristykket, er saaledes bleven enige, at de til eiendom bliver udlagt deraf, saasom Niels Larssøn Røer $\frac{1}{6}$ part udi hans førende skib Emanuel kaldet og pantegodset Siristykket kaldet, Anders Larssøn Røer stervboets tilhørende $\frac{1}{8}$ part i hans førende skib Elisabeth Magdalena kaldet saa og stervbohusene i Næskilen med alt sit tilhørende af mur og nagelfast indredning, intet deraf adskilt i nogen maade, saaledes som hans sal. moder til hendes dødsdag samme har eiet, brugt og beboet, saavelsom stervboets halvpart af $4\frac{1}{2}$ kalvskinds jordegods i Vaagsnes under gaarden Lien i Tromø sogn, samt Christen Samuelson Eyde paa sine børns vegne og iblandt deres arv at udlægges $\frac{1}{16}$ part i hans førende skib Laurentius kaldet, hvad da deraf kunde skyde tilovers, som mere der kunde falde dem til arv, erbyder enhver af dem for sig at lægge til dem eller de, som skifteretten efter boets beskaffenhed behager at udlægge, og hvad enhver af dem kunde komme til kort, om de mere skulde arve, ventes dem godtgjort af boets øvrige effekter, det de ventede dem af skifteretten at nyde bifald og det saameget mere, som de myndige arvinger om det proponerede udi et og alt ere enige. Derhos begjærede skiftets endelige slutning denne sinde, da de som meldt ikke ved noget videre til stervboets indtægt eller udgift at anføre end allerede skeet er, og saaledes med saadan behandling er og vil blive fornøiet, som de synes retmess at være paa begge sider.

Hvornæst anføres dette skiftes omkostninger saasom:

Det kongl. stemplede papir til dette skiftebrevs skrivelse no. 9	Rdr. Mrk. Skill. 12 — » — »
Skifteforvalterens salarium efter loven og justitsforordningen af 19. august 1705 1 % af boets beholdne formue	39 — 1 — 12
Mænds opnævnelse til dette skifte	» — 2 — 16
For stervboets forsegling og derved gjorte bekostninger med mændene	6 — » — »
Skiftebrevets beskrivelse paa 26 ark à 2 mark	13 — » — »
Skifteforvalterens tjener efter loven	2 — » — »
De 2 mænd, som ved denne skiftebehandling har havt besvær og registrering og vurdering bivaaset, pro persona 2 rdr. 2 mark	5 — » — »

Tilsammen 78 — » — 4

	Rdr.	Mrk.	Skill.
Summa boets bortskyldige gjeld	627	— 3	— 9
Naar nu fra boets indtægt	4 488	— 2	— 21
drages boets bortskyldige gjeld	627	— 3	— 9
Bliver til deling imellem arvingerne	3 860	— 3	— 12

Af hvilken boets beholdne formue paa ældste søn			
sr. Niels Larssøn Rørs broderlod	1 103	— »	— 10
2. søn sr. Peder Larssøn Rørs broderlod	1 103	— »	— 10
3. søn sr. Anders Larssøn Rørs broderlod	1 103	— »	— 10
Og datteren sal. madame Benedicta Dorothea Larsdatters efterladte og i ægteskab med sr. Christen Samuelsen Eyde sammen avlede 4 sønner og 3 døtre, deres tilfaldne søsterlod 551 rdr. 2 mark $5\frac{1}{7}$ skill.			
Hvoraaf 1. søn Samuel Christensøn 1 broderlod	100	— 1	— 3
2. søn Lars Rør Christensøn 1 broderlod	100	— 1	— 3
3. søn Jon Larssøn Christensøn 1 broderlod	100	— 1	— 3
4. søn Benedictus Christensøn 1 broderlod	100	— 1	— 3
Ældste datter Maren Christensdatter 1 søsterlod	50	— »	— 13
2. datter Anna Chatarina Christensdatter 1 søsterlod	50	— »	— 13
3. datter Sidsel Sophia Christensdatter 1 søsterlod	50	— »	— 13

Balancerer boets beholdne formue 3 860 — 3 — 12

Afg. mad. Benedicta Dorothea Larsdatters efterladte børns tilfaldne søsterlod 551 rdr. 2 mark $5\frac{1}{7}$ skill.

Dertil udlagt:

$\frac{1}{16}$ udi det af deres fader sr. Christen Samuelsen Eydes førende skib Laurentius kaldet med tilhørende inventarium for Rdr. Mrk. Skill. taxerede summa	343	— 3	— »
Og udi auktionspengene hos inkassator sr. Niels Larsøn Rør at annamme kontant	207	— 3	— $5\frac{1}{7}$

Er fuldt udlæg 551 — 2 — $5\frac{1}{7}$

Og de enhver af sal. madame Benedicta Dorothea Larsdatters efterladte 4 sønner som før indført for deres broderlod nyder af forestaaende søsterlod et hundrede rigsdaler en ort tre skilling og enhver af de 3 pigebørn for deres søsterlod halvtredsindstiuge rdr. $13\frac{3}{4}$ skill. Saa annammer faderen sr. Christen Samuelsen Eyde samt lige børns tilfaldne 551 rdr. 2 mark $5\frac{1}{7}$ skill. og for samme efter loven værger saaledes, som han i sin tid for øvrigheden vil til og ansvarlig være.

Skifte efter Christen Samuelsen Eyde,

afholdt i Arendal 18. august 1767.

[Retsprotokol 2421, fol. 360. Stiftsarkiverne i Kristiania.]

Henrich Thaulow, kongelig May.ts byfoged og byskriver samt skifteforvalter udi Arendal og Øster Riisøer,

Gjør vitterligt: at aar 1767 den 18. augusti efter anmeldelse under 14 hujus fra mad. *Margretha salig Christen Samuelsen*, om bemeldte hendes salig mands dødelige afgang i Truro i England, har forn. byfoged sr. Henrich Arnoldus Thaulow indfundet sig paa embeds vegne med tilnævnte testes, borgere og indvaanere her ibidem 2: sr. Thomas Toft og sr. Niels Mauritzen udi velbem.te *salig Christen Samuelsen Eydes* hus her udi Arendal, for udi samme stervbo at gjøre en lovlig registrering og vurdering til videre paafølgende behandling samt skifte og deling imellem den salig afdødes kreditorer og efterladte tvende kuld børn, nemlig første kuld avlet i ægteskab med den salig afdødes første salig hustru *Benedicta Dorthea* 4 sønner, nemlig 1 *Samuel Christensen*, 17 aar gammel, 2 *Lars Christensen*, 15 aar gammel, 3 *John Christensen*, 14 aar, 4 *Benedictus Christensen* og 1. datter *Maren Christensdr.*, 23 aar gl., 2. datter *Anna Cathrina Christensdr.*, 19 aar gammel, og 3. datter *Sidsel Sophia*, 17 aar gl. Udi 2det kuld med nu efterladte enke Margretha Sophia avlet i lovlig ægteskab 2 sønner, nemlig *Søren Hagerup Christensen*, 8 aar gl., og *Michael Christian Tønder Christensen*, 6 aar gammel. Enken mad.me Margretha Sophia salig Christen Samuelsen var tilstede og deklarerede sig *frugtsommelig* efter hendes salig afdøde mand. Paa de samtlige umyndige børns vegne var personlig tilstede efter skifteforvalterens budskikkelse den afdødes halvbroder, dog nærmeste fødte værge efter loven sr. *Johannes Salvesen Kallevig*. Hvorda stervboenken anmeldte dette stervbos tilstand at bestaa udi efterfølgende, nemlig

Sølv i sølvskabet i storstuen:

	Rdr.	Mrk.	Skill.
1 stor sølvkande, vegtig 82 lod à 2 ort pr. lod	41	—	» — »
1 liden ditto, vegtig 46 lod à 2 ort pr. lod	23	—	» — »
1 mindre ditto, vegtig 19 lod	9	—	2 — »
1 glaskrus med sølvlaag, vegtig 6 lod.	3	—	» — »
1 buklet sølvbæger med laag, vegtig 20 lod à 2 ort	10	—	» — »
2 sølv saltkar, vegtig 18 lod à 2 ort	9	—	» — »
1 sølv sukkerdaase og peberdaase, vegtig 19 lod à 2 ort	9	—	2 — »

	Rdr.	Mrk.	Skill.
1 sølv potageslev og en fiskeske, vegtig 20 lod	10	—	» — »
1 dusin sølvskeer, vegtig 43 lod à 2 ort	21	—	2 — »
1 dusin gl. ditto, vegtig 35 lod à 1 ort 16 skill.	14	—	2 — 8
1 rødt steenkruis med sølvlaag, vegtig 14 lod	7	—	» — »
1 hvidt steenkruis, vegtig 11 lod à 2 ort	5	—	2 — »
1 kaffekande med fødder og birhane med fod til, vegtig 99 lod à 2 ort pr. lod	49	—	2 — »
1 thekande, puklet med fod, vegtig 46 lod.	23	—	» — »
1 puklet spylbølle, vegtig 19 lod	9	—	2 — »
2 puklede melkepottes og 2 theflasker, vegtig 31 lod à 2 ort pr. lod	15	—	2 — »
2 ovale sukkerfadede theskeer med knapper paa enden samt 4 ditto, 1 skummeske og 2 sukkerklyper og en marvske, vegtig tilsammen 20 lod à 2 ort	10	—	» — »
1 punscheske med træskaff	2	—	» — »
1 puklet sølv thekjedel med fod under, vegtig 34 lod à 2 ort	17	—	» — »

Træboskab i storstuen:

1 ferneret sølvskab med trækkiste under og messing- foryldt beslag	8	—	» — »
1 egeskab	1	—	2 — »
1 lakeret krogskab	1	—	2 — »
1 blaalakeret husklokke	16	—	» — »
1 speil med blaa lakering	5	—	» — »
1 lidet mahogny slagbord	2	—	» — »
1 mahogny thebord	3	—	» — »
1 mindre ditto.	2	—	2 — »
1 malet slagbord	1	—	2 — »
1 dusin og 2 forgyldte læderstole	16	—	» — »

Udi blaa-kammeret.

1 blaamalet skab med hylder	2	—	» — »
1 lidet egetræschatol.	1	—	2 — »
1 lidet blaat slagbord	1	—	1 — »
1 lidet brunrammet speil	1	—	» — »
1 rødt lakeret thebord	1	—	» — »
1 kobber themaskine med 2 birhaner	1	—	2 — »
1 kobber lampe-skjænk-kjædel	3	—	» — »

Mørke-kammeret:

1 furu lysekiste med rum udi	»	—	2 — »
1 ditto	»	—	2 — »

Udi grønne-stuen.

1 gl. egetrækkiste med beslag	1	—	2 — »
1 gl. grønmalet skjænk	1	—	» — »
1 quadrillebord	1	—	2 — »
1 speil med brun forgyldt ramme med skrue til	2	—	2 — »

XXXIV

	Rdr.	Mrk.	Skill.
1 gl. ege-slagbord	»	— 2	— »
1 lidet blaamalet nøgleskab	»	— 1	— »
3 porcellæns punscheboller	1	— 1	— »
1 hvid forgyldt porcellæns kaffekande og sort forgyldt sten ditto	»	— 2	— 16
1 tin vandmaskine med birhane	1	— 1	— »
8 stykker gl. læderstole og en lænestol	2	— »	— »

Grønkammeret ovenpaa:

1 lidet natbord med sribet kammerdugs dækken	3	— »	— »
1 nyt, langt kahytspiel med brun forgyldt ramme	2	— »	— »
1 smaa natbordspeil med ferneret ramme	1	— 2	— »
1 dusin røde maqvais stole med læner	12	— »	— »
1 par sribede nye kammerdugs gardiner med kapper til	3	— »	— »
1 rødmalet seng med karniss og rød maqvais omhæng	10	— »	— »
1 bolsters underdyne, blaa og hvid sribet	10	— »	— »
1 ditto med fryndser om	10	— »	— »
2 olmerdugs hovedpuder	6	— »	— »
2 bolsters ditto	5	— »	— 5
1 blaa og hvidsribet bomulds dunoverdyne	11	— »	— »
1 sirts kattuns stoppet dækken	5	— »	— »
1 lakeret thebord	»	— 2	— 16

Paa rødsalen:

1 stort lakeret slagbord med klapper	4	— »	— »
1 brunt rundt thebord	1	— 1	— »
1 ottekantet slagbord	1	— 1	— »
1 mahogny vaskestol med skuffe	1	— »	— »
1 liden firkantet forgyldt speil	2	— 2	— »
1 nyt egeskab med hylder og rum udi samt 2 døre og laaser	2	— »	— »
1 gl. egetrækkiste	1	— »	— »
1 skjærbret, malet	4	— »	— »
1 stort malet linnedskab med 2 døre	2	— »	— »
1 dusin nye forgyldte stole og 2 lænestole	24	— »	— »
1 kinesisk lakeret thebret	»	— 2	— »
2 trykte papirstykker med forgyldt ramme, præsenterer den danske kirke i London med glas for	2	— »	— »

Paa svalen næst ved:

1 hollandsk skab med 2 laaser og døre	1	— 2	— »
1 stort furu gjestebord	1	— »	— »
1 grøn kamellotes foret kjole med forgyldte knapper	6	— »	— »

Paa blaasalen:

1 stort indlagt hollandsk skab med 4 døre og laaser	8	— »	— »
1 speil med brun ramme	2	— »	— »
1 egeslagbord med klapper	2	— »	— »
1 dusin gl. tvistes stole	8	— »	— »

	Rdr.	Mrk.	Skill.
1 grøn og 1 blaa taburet	»	— 2 —	»
1 blaamalet egekiste med furu laag, laas og beslag .	3	— » —	»
1 klaver i fuldkommen stand	5	— » —	»
1 ny reisekuffert, overtrukken med sort læder, laas og beslag	3	— » —	»
1 grøn macqvais omhæng til en seng med hvide snorer omkantet, fuldkommen med kapper og spænder samt dækken til	6	— » —	»
1 bomuldstøi topseng med sengested og omhæng samt over- og underdyne med puder	12	— » —	»

Den salig mands eget kammer:

1 blaa lakeret speil	4	— » —	»
1 mahogny slagbord	3	— » —	»
1 gl. ovalt thebord, med voxbug overtrukket	»	— 2 —	»
6 stk. rørstoler	1	— 2 —	»
1 topseng med lærrets omhæng og dækken til	6	— » —	»
hvorudi en blaa og hvid sribet bolster underdyne 10 rdr. og en do. ældre 6 rdr.	16	— » —	»
2 graa og hvidsribet bolsters hovedpuder	4	— 2 —	»
1 olmerdugs brun overdyne	8	— » —	»
1 egebrevskab	1	— » —	»
1 jernbeslagen skrin	1	— » —	»

Paa skolekammeret:

1 topseng med sribede omhæng med sengeklæder	10	— » —	»
1 ditto seng uden omhæng med sengeklæder	3	— » —	»
1 ditto seng næstved med sengeklæder og blaa rye	2	— » —	»
1 slagbænk med pigens klæder udi	1	— 1 —	»
10 stk. lavryggede læderstole	2	— 2 —	»
1 firkantet furubord med fødder under	»	— 1 —	8
1 ditto	»	— 1 —	»

Paa gangen:

1 egetrækbord	»	— 1 —	12
1 stor lang kistebænk med laas og nøgel til	»	— » —	16
1 ditto mindre rødmalet med laas og nøgel	»	— 1 —	8
1 stort rundt furubord at stryge paa	»	— 1 —	8
1 tønde fyldt med adskillig jernredskaber, pumperedskaber, øxer, høvler, borer, knive og deslige	1	— 1 —	»

Formedelst aftenens paakomme udsat til i morgen formiddag, som er 19. hujus, til videre fremme.

H. A. Thaulow. Thomas Toft.
Niels Mauritzsen. I. S. Kallevig.

Den 19. augusti 1767 blev med denne registrerings og vurderings forretning udi forindførte testes den fødte værges samt enkens og de tilstedeværende 3 pigebarns overværelse fremdeles kontinueret og

fortfaret, da efter enkens anvisning blev anvist følgende til registrering og vurdering, nemlig:

Paa drengbørnenes kammer:

1 blaa og hvid bolsters underdyne	4 — » — »
1 ditto	4 — » — »
1 brun og hvid ditto	5 — » — »
1 ditto	5 — » — »
1 rød og hvid overdyne	5 — » — »
2 hovedpuder af bolster	3 — » — »
1 kattuns rød og hvid edderduns overdyne	7 — » — »

Udi køkkenet, tin:

1 par fladbredede tinfade, vegtig 12 R à 20 skill.	2 — 2 — »
1 par ditto, vegtig 12 R à 20 skill.	2 — 2 — »
1 par ditto, vegtig 12 R à 20 skill.	2 — 2 — »
3 gl. bredbreddede flade fade, vegtig 19 R à 16 skill.	3 — » — 16
2 dybe nye fade, vegtig 10 R à 18 skill.	1 — 3 — 12
2 dybe ditto, vegtig $6\frac{1}{2}$ R à 16 skill.	1 — » — 8
1 enkelt ditto, vegtig $3\frac{3}{4}$ R à 16 skill.	» — 2 — 12
2 gl. flade ditto, vegtig 8 R à 16 skill.	1 — 1 — 8
2 gl. flade ditto, vegtig 8 R à 12 skill.	1 — » — »
1 enkelt dybt ditto, vegtig $2\frac{3}{4}$ R à 16 skill.	» — 1 — 20
1 hulfad, vegtig $3\frac{3}{4}$ R à 20 skill.	» — 2 — 17
3 gl. smaa fade, vegtig $6\frac{1}{2}$ R à 16 skill.	» — 3 — 19
1 hulfad, vegtig $3\frac{1}{4}$ R à 20 skill.	» — 2 — 17
2 smaa flade fade, vegtig $4\frac{3}{4}$ R à 14 skill.	» — 2 — 17
1 stor præsentertallerken med fod under	» — 1 — 4
1 barberfad	» — 1 — 4
1 dusin nye tintallerkener, flade	2 — » — »
1 dusin ditto	2 — » — »
1 dusin ditto	2 — » — 12
1 dusin ditto	2 — » — 12
1 dusin ditto	2 — 1 — »
1 dusin ditto, mindre	2 — » — »
$\frac{1}{2}$ dusin ditto	1 — » — »
1 dusin gl. dybe ditto	1 — 2 — »
1 dusin gamle flade ditto	1 — 2 — »
1 dusin flade ditto	1 — 1 — »
8 stykker dybe ditto	1 — » — »
11 stykker flade gamle ditto	1 — » — »
1 dusin dybe nye tallerkener med bredder om	2 — 3 — »
4 par tinstager med piber	4 — » — »
1 potage tinskaal med hanker og fødder	1 — 1 — »
1 tin thekande med fod	» — 1 — 8
1 ditto	» — 1 — 8
2 større spylboller	» — 1 — 12
2 gl. mindre ditto	» — 1 — »
2 krusede tin thefade	» — » — 16

XXXVII

	Rdr.	Mrk.	Skill.
1 gl. tinkux med ører og en melkekande med træshank	»	—	» — 20
1 større tinkande med tud og hank	»	—	3 — 4
1 mindre ditto, lang	»	—	2 — »
1 ny tin natpotte	»	—	2 — 12
1 ditto	»	—	1 — 16
1 ditto	»	—	1 — »
1 par dreiede lysestager uden pibe	»	—	2 — »
1 par gamle ditto	»	—	1 — »
1 liden tobaks lysestage	»	—	» — 12
1 lysesaxfutral paa fod	»	—	» — 16
2 ditto, mindre	»	—	» — 16

Messing:

1 messing puklet fad	1	—	2 — »
1 fyrbækken med jernskaft	1	—	» — »
1 messing dørs slag, fortinnet inden udi	»	—	2 — 16
1 syltekjædel, fortinnet med jernhank	»	—	2 — 16
1 fyrfad med ringer og fødder	»	—	2 — »
1 ditto med træskaft	»	—	1 — »
1 bordring	»	—	» — 12
1 skummeske med jernskaft	»	—	» — 16
1 liden kaffekande	»	—	» — 12
1 messing skummeske med jernskaft	»	—	» — 16

Kobber.

1 stor kobber potagepande med laag, fortinnet, med jernben og hanker, vegtig 17 \mathbb{R}	4	—	» — »
1 rund ditto med laag, vegtig 8 $\frac{1}{2}$ \mathbb{R}	2	—	» — »
1 ditto med jernskaft, vegtig 8 \mathbb{R}	2	—	2 — »
1 høi ditto med laag, vegtig 6 \mathbb{R}	1	—	2 — »
1 ditto med laag, vegtig 5 \mathbb{R}	1	—	1 — »
1 buddingform med laag, vegtig 4 \mathbb{R}	1	—	2 — »
1 liden tærtepande med laag, vegtig 8 \mathbb{R}	2	—	» — »
1 liden høi fiskekjædel, fortinnet med jernhank, vegtig 3 $\frac{1}{2}$ \mathbb{R}	1	—	» — »
1 stor thevandskjædel	1	—	2 — »
1 dybt dækkefad	»	—	3 — »
1 god ny thevandskjædel	2	—	9 — »
1 stort dybt dørs slag	1	—	» — »
1 mindre ditto	1	—	2 — »
1 mindre ditto	1	—	» — »
1 kobber chokoladekande	»	—	1 — 12
1 sukkerbrødform, fortinnet	»	—	3 — 8
1 stor kobbertragt	»	—	1 — 12
1 mindre ditto	»	—	1 — 12
1 fyrfaddæksel, og et gl. laag	»	—	1 — 8
1 kobber rivjern	»	—	1 — 12
1 kobber fyrbækken med træskaft	2	—	» — »

XXXVIII

	Rdr.	Mrk.	Skill.
1 gl. kobberlaag	»	— 1 —	»
11 stykker store sukkerbrødformer	»	— 3 —	»
11 stykker mindre ditto	»	— 2 —	»

Blik:

1 stor oval sukkerbrødform	»	— » —	16
1 mindre ditto	»	— » —	14
1 ægostform	»	— » —	8
1 fiskedæxel	»	— 2 —	»
1 mindre ditto	»	— 1 —	12
2 gl. udpuklede dæxler	»	— » —	8
1 fiskedæxel	»	— » —	16
1 gl. thekjedel og en stor tragt	»	— » —	12
1 blik halvpottemaal	»	— » —	8
1 stor vid rum lyseplade	»	— 1 —	12
1 lidet dørslag med hanker	»	— » —	12
1 lidet messing og blik rivejern	»	— » —	16
1 kaffekværn med vinde	»	— 2 —	3
1 ditto	»	— 2 —	»
2 lakerede blik presentertallerkener	»	— 2 —	»
1 ottekantet blik glaslygte	»	— 3 —	»
1 firkantet ditto	»	— 2 —	»
1 ditto	»	— 2 —	»

Jern:

1 stort stegespid med buk!	»	— 2 —	»
1 ditto	»	— 1 —	12
1 hakkeskjære	»	— » —	12
1 dryppejernske	»	— » —	8
1 stegerist	»	— » —	12
1 mindre ditto	»	— » —	6
1 stor høj gryde i bryggerhuset	2	— » —	»
1 mindre ditto	1	— » —	»
1 malmpande med skaft	»	— 2 —	»
1 fire L [⊗] vegt	1	— 2 —	»
1 to L [⊗] ditto	1	— » —	»
1 jern ildskuffe, ildtang og skrabe	»	— 2 —	»

Linklæder:

20 stk. fine dreiels servietter med 2 duger til af samme mønster, 7 og 4 ¹ / ₂ al. lang	30	— » —	»
1 ditto, smaa mønster, 2 al. lang	2	— » —	»
30 stk. ditto med 2 duger 3 ³ / ₄ og 3 ¹ / ₄ al. lang	20	— » —	»
30 stk. ditto servietter og 2 duger, hver 4 al. lang	24	— » —	»
1 dusin servietter og en dug, 4 al. lang	10	— » —	»
1 dusin ditto og en dug, 4 al. lang	10	— » —	»
1 dusin do. og en dug, 4 al. lang	10	— » —	»
1 aflang kurv	»	— 2 —	»
1 dusin striedreiels servietter og 1 dug, 2 ³ / ₄ al. lang	5	— » —	»

	Rdr	Mrk.	Skill.
1 dusin ditto og 1 dug, 4 al. lang .	6	—	» — »
10 stk. ditto og 1 dug, 4 al. lang	6	—	» — »
11 stk. ditto og 1 dug, 4 al. lang	5	—	» — »
1 enkelt dug, $5\frac{1}{2}$ al. lang	4	—	» — »
1 ditto $3\frac{3}{4}$ al. lang	2	—	2 — »
1 ældre ditto, $3\frac{3}{4}$ al. lang .	1	—	2 — »
1 ældre ditto, $3\frac{3}{4}$ al. lang	1	—	» — »
1 ditto, $2\frac{1}{4}$ al. lang	1	—	» — »
1 ditto, $3\frac{3}{4}$ al. lang	1	—	1 — »
1 ditto, $2\frac{3}{4}$ al. lang	1	—	» — »
1 ditto, 4 al. lang	2	—	» — »
1 ditto, 4 al. lang	2	—	» — »
1 ditto, $3\frac{3}{4}$ al. lang	1	—	2 — »
1 ditto, $3\frac{3}{4}$ al. lang	1	—	2 — »
1 striedreiels ditto, $3\frac{3}{4}$ al. lang	1	—	2 — »
1 ditto	1	—	2 — »
1 ditto	1	—	2 — »
1 ditto	1	—	2 — »
1 ditto	1	—	2 — »
1 ditto	1	—	2 — »
1 ditto	1	—	2 — »
1 ditto, nyere, $3\frac{1}{2}$ al. lang	1	—	2 — »
1 ditto	1	—	2 — »
1 ditto	1	—	2 — »
1 ditto	1	—	2 — »
1 ditto	1	—	2 — »
1 ditto	1	—	2 — »
1 ditto, $2\frac{3}{4}$ alen	1	—	1 — »
1 ditto	1	—	2 — »
1 liden dreiels dug, $2\frac{1}{4}$ al. lang	»	—	3 — »
1 gaasøiet ditto, $3\frac{3}{4}$ al. lang	1	—	» — »
6 stk. damaskes theservietter og 1 dug	4	—	» — »
3 stk. dreiels theservietter	1	—	1 — »
3 stk. ditto	1	—	1 — »
4 stk. ditto	1	—	1 — »
2 damaskes haandklæder, hver 4 al. lange, gode og nye	2	—	2 — »
1 par fine lærredslagen, 3 bredder, $4\frac{3}{4}$ al. lang	7	—	» — »
1 par ditto, 3 bredder, $4\frac{1}{2}$ al. lang	6	—	» — »
1 par ditto, ældre, 3 bredder, $4\frac{3}{4}$ al. lang	6	—	» — »
1 par ditto, 2 bredders, $3\frac{1}{2}$ al. lang	3	—	» — »
1 par ditto	3	—	» — »
1 par ditto	3	—	» — »
1 par ditto	3	—	» — »
1 par ditto	3	—	» — »
1 par ditto	3	—	» — »
1 par fine hvidsøms pudevar, $1\frac{3}{4}$ al. lang	2	—	2 — »
1 par ditto med kniplinger for enden	2	—	1 — »
1 par ditto med sprang for	2	—	1 — »

	Rdr.	Mrk.	Skill.
1 par ditto, slette for enden . . .	2	—	» — »
1 par ditto	2	—	» — »
1 par ditto	2	—	» — »
1 par ditto, grovere	1	—	2 — »
1 par ditto	1	—	2 — »
1 par ditto	1	—	2 — »
1 par ditto	1	—	2 — »
1 par ditto	1	—	1 — »
1 par ditto	1	—	1 — »
1 par flamsk groft lærredslagen, 2 bredder, 3 ¹ / ₄ al. lang	2	—	2 — »
1 par ditto	2	—	2 — »
1 par ditto	2	—	2 — »
1 par ditto	2	—	2 — »
1 par ditto	2	—	2 — »
1 par ditto	2	—	2 — »
1 par ditto	2	—	2 — »
1 par ditto	2	—	2 — »
1 par ditto	2	—	2 — »
1 par ditto	2	—	2 — »
1 par ditto	2	—	2 — »
1 par ditto	2	—	2 — »
1 par ditto	2	—	2 — »
1 par ditto	2	—	2 — »
1 par ditto	2	—	2 — »
1 par hjemmevævede strielagen, 3 ¹ / ₄ al. lang .	2	—	» — »
1 par ditto	2	—	» — »
1 par ditto	2	—	» — »
1 par ditto	2	—	» — »
1 par ditto	2	—	» — »
1 par ditto	2	—	» — »

Aftenen var for haanden, hvorføre forretningens videre fremme udsat til imorgen formiddag, som er den 20. augusti.

H. A. Thaulow. Thomas Toft.
Niels Mauritzsen. I. S. Kallevigen.

Den 20. augusti kontinueret med denne forretning med forindførte testes, de umyndiges frænde sr. Kallevig og stervboenken, som i kontinuitet af forandførte anmeldte til registrering og vurdering følgende:

1 rul striedreiel, holder 89 ¹ / ₂ al. à 24 skill.	22	—	1 — 12
1 ditto, holder 40 al. à 24 skill. pr. al.	10	—	» — »
1 ditto, 54 al. à 24 skill.	13	—	2 — »
1 ditto lærredsdreiel à 10 skill. al., holder 75 al.	7	—	3 — 2
3 par kammerdugs vinduesgardiner med 3 kapper	5	—	» — »
2 par randede netteldugs ditto med 2 kapper til	3	—	» — »
2 par netteldugs ditto slette med kapper	2	—	2 — »
3 par lærreds ditto med 3 kapper til	1	—	2 — »

	Rdr.	Mrk.	Skill.
Porcellæn:			
1 dusin blaa og hvide thekopper	1	— 2	— »
1 dusin kaffekopper	2	— »	— »
9 par røde og sorte emallierede thekopper, en melke-			
kande og en spylbolle med fod	3	— »	— »
1 rød og hvid sukkerbolle med laag og en spylbolle	»	— 1	— 12
1 porcellæns thekande	»	— 1	— 8
1 blaa forgyldt punschebolle	2	— »	— »
1 ditto	2	— »	— »
1 Liverpools forgyldt kaffekande uden laag og en			
thedaase, og en sort forgyldt melkekande, samt			
en brun forgyldt kaffekande	»	— 2	— »
1 hvid graveret kaffekande med fod til og en glas			
smørkande	»	— »	— 16
1 dusin vinglasser	1	— »	— »
1 pokal	»	— 1	— 8

Paa øvre pakboden:

Summa 1 624 — 2 — 8

Paa strykekammeret:

Udi kramboden:

= 209 — 1 — 16

Aftenen var for haanden; thi blev med denne forretning videre fremme udsat til nærmere foretagelse.

H. A. Thaulow. Thomas Toft. Niels Mauritzsen.
I. S. Kallevigen.

Anno 1767 den 30. oktober blev udi afgangne salig Christen Samuelsen Eydes stervbohus her udi Arendal en skiftesession sat og administreret, efterat stervboets anmeldte registrerede og vurderede løsøreffekter ved lovlig auktion var udbragte. Nærværende enken mad.me Samuelsen og hendes laugværge hr. kammerraad Hagerup og de umyndiges fødte værge sr. Johannes Kallevig saavelsom sr. Niels Larssen Røer, udi overværelse af forindførte testes sr. Thomas Toft og Niels Mauritzen, da skifteretten i anledning afsat skipper Lars Eriksen, som skal have ført et dette stervbo tilhørende skib og derpaa rekotreret udi stormende veir, skade af bausprid og fokkemast forlist, anmodede enken mad.me Samuelsen til stervboets indtægt at anmelde, hvor stor part stervboet udi bemeldte skib er eiende og hvad flere redere udi bemeldte skib er participerede. Stervboenken madame Margretha sal. Christen Samuelsen anmeldte da dette stervbo at være eiende udi skibet Laurentius, drægtig 194 læster trælaster, en halvpart

og madame Cathrina sal. Strangers paa Bragernes i Drammen den anden halve part. Under denne deklaration indfandt sig hr. kammerraad Ebbell, som i hænde havde skipper Lars Eriksens til stervboens enke mad.me Samuelsen udstedte anvisning til John Olsøn Brækkestø for til skibets Laurentii bjergning og indbuxering af sjøen beløbende 35 rdr., hvilke tredive og fem riksdaler under forbeholden af den halve part deraf at nyde godtgjørelse af mad.me Stranger blev med enken, hendes laugværge hr. kammerraad Hagerup og de nærværende fødte værgers konsence hr. kammerraad Ebbell som kommissionær givet anvisning paa den fulde summa hos dette stervbos inkassator af auktionspengene sr. Niels Mauritzsen.

Enken mad. Christen Samuelsen indleverede Aasulv Svendsens kvitteringsbevis af 23. october for at lodse skibet Laurentius fra Brækkestø havn med ringepenge 15 rdr. 1 ort, og da mad. Stranger i Drammen deraf tilkommer at betale det halve, saa begjærede enken ikke desmindre det hele med 15 rdr. 1 ort paa stervboets inkassator for auktionspengene at blive anvist, som af skifteforvalteren og de umyndiges værger blev konsenteret. Derefter anmeldte enken mad.me Margrethe salig Christen Samuelsen dette stervbo at være tilhørende udi gaarden Traalum i Fjære sogn $\frac{1}{2}$ huds jordegods og $\frac{4}{10}$ kalvskind i Vesøen i bem.te Fjære sogn, som saavel enken som de umyndiges værger var begjærende skifteforvalteren ville rekvirere hos vedkommende taxeret til videre foranstaltning til boets indtægt. Videre var for nærværende tid ikke at foretage, thi blev denne skifteforhandling til videre, som enken og arvingerne skulle blive bekendt, udsat.

H. A. Thaulow. Thomas Toft. Niels Mauritzsen.

1768 den 22. aprtl blev en lovlig skifteret sat.

da sr. Niels Mauritzsen som anordnet inkassator for dette stervbos for auktionerede løsøres beløb indleverede den ham under 30. september 1767 tilleverede auktionsforretning over løsøret, hvorefter dette stervbo beregnes til indtægt kapital 1 876 rdr. 2 mark 2 skill.

Hr. kancelliraaden (P. B. Brønsdorph) alene til hjemmel for sin deklaration nu i denne skifteret anviste det originale samfrændeskiftesbrev, behandlet efter salig Christen Samuelsen første hustru *mad.me Bente Dorthea Larsdatter Røer* den 4. martii 1757 og under Nedenes lehns jurisdiktion thinglyst den 27. junii og 5. julii samme aar, i hvis følge han forbeholdt myndlingerne den dem derved tildelte prioriterede udlægsberettigelse for deres fulde arvelod 2 002 rdr. skaesløs efter skifterettens egen lovlige beregning, som hr. kancelliraaden var forlangende maatte blive hannem udbetalt til de navngivne fødte værger: mrs. Johannes Kallevig og Niels Røer, da han siden, naar betalingens erlæggelse ham maatte tilmeldes og værgemalets inddeling nærmere forlanges, skal være villig derudi at separere hvorvidt enhver in specie kommer til ansvar. Saa maatte og ermeldte kancelliraad Brønsdorph tilkjendegive, at han udaf den for Nedenes

XI.III

jurisdiktion holdne overformynderrulle fornemmer at afg. sal. Christen Samuelsen, da sr. Johannes Næskil flyttede fra Kolbjørnsviken til Drammen, har antaget sig værgemalet for Berthe Maria og Anna Stiansdøtre af Næskilen og da under deres midler modtaget kapital 200 rdr., hvorudaf renterne skal være betalt til 24. februar 1767, som, da den ene af samme kapital ejere, nemlig Berthe Maria Stiansdatter, ved døden er afgangne, er altsaa den hele kapital med tilbagestaaende rente beregnet à 5 % Anna Stiansdatter alene tilhørende, hvorfor hr. kancelliraaden under børnemidlernes fulde prioritets ret paastod den her indestaaende arvekapital og renter udaf dette stervbos redebareste midler udbetalt og erlagt til myndlingens søstersøn sr. Hans Herlofsen her af Arendal, som værgemalet nu igjen er paa- lagt, hvorfor og sr. Herlofsen for at lette boet for videre renters ansvar til den behørig annæmmelse nu her ved skifteretten er tilstede. Videre blev Christen Samuelsen Eydes til hospitalsforstander sr. Johan Etters Beck udgivne pantobligation av 4. augusti anno 1764 for laante kapital 500 rdr. imod prioritetsforsikring udi $\frac{1}{2}$ huds jordegods i gaarden Øvre Traalum saavelsom $\frac{4}{10}$ kalvskind i gaarden Vesøen, paa hvilken kapital hefter renter fra 11. december 1767 til 21. april 1768, tilsammen kapital og renter 509 rdr. 36 skill., som paa inkasator er assigneret og udbetalt. Bemeldte pantobligation med sine paategninger lyder saaledes:

Christen Samuelsen Eyde, borger og boende i Arendal, vedgaar herved: at jeg af hospitalsforstander sr. Johan Etters Beck haver af afgangne Hans Sørensen Tyschs legerede midler bekommet til laans kapital 500 rdr., hvoraf jeg forbinder mig og mine arvinger til at svare aarlig rente 5 % fra afvigte juni maanedes udgang, der fremdeles i 2 terminer nemlig til hvert aars ultimo decembris og ultimo juni skal kontinuere og prompte til nuværende eller efterkommende Arendals hospitalsforstander blive erlagt og betalt, saalænge kapitalen hos mig indestaar, som jeg bliver pligtig til igjen at betale efter $\frac{1}{2}$ aars opsigelse paa enten af siderne; og paa det nuværende eller efterkommende hospitalsforstander og alle vedkommende for denne kapital fem hundrede rigsdaler med renter og skadegjeld kan være betrygget, saa pantsætter jeg hermed min eiende $\frac{1}{2}$ huds jordegods i gaarden Øvre Traalum i Fjære sogn, som jeg mig af Karen Larsdatter afg. John Olsøn Traalums enke haver tilkjøbt efter skjøde dateret 5. januari 1746, thinglyst den 4. juli næstefter, saavelsom og mine eiende $\frac{4}{10}$ kalvskind i gaarden Vesøen i ditto sogn, som mig ved follaugs- kontrakt med bemeldte enke den 18. aprilis 1754, thinglyst den 1. juli næstefter og senere paa skiftet efter hende den 9. octobris 1758 er tilfalden; hvilket forbem.te jordegods med alt hvad dertil hører skal forblive til et trygt pant med 1ste prioritets ret indtil forbemeldte kapital 500 rdr. med renter og, i tilfælde af renters udeblivelse til foreskreven termin, da rentesrente, samt alle omkostninger skadesløs er vorden erlagt og betalt, og desuden i alle tilfælde jeg og mine arvinger at holde Arendals hospitalsforstander og alle vedkommende for denne afgangne Hans Sørensen Tyschs legerede og mig laante kapital i alle maader skadesløs; til bekræftelse under min haand og signet.

Arendal den 4. augusti anno 1764.

Christen Samuelsen Eyde (L. S.).

Lydeligen læst inden retten paa Bringsværs skibredes almindelige høstething i Sandstø den 5. november 1764, og da derimod af mig som sorenskriver gjort protest i henseende til at debitor indsidder med hans børns efter moderen her i lehnet tilfaldne arvemidler, som dem reserveres af deres fader, nuværende pantsætters, eiende effekter at nyde følgelig justisprotokollens udvisende folio 183, hvor denne panteforskrivelse findes ekstraheret samt derefter i den anordnede panteprotokol paa folio 462 ord til andet indført. Vedgaar

P. Buch Brønsdorph.

Sr. Niels Larsen Røer indleverede sin forfattede general propositionsregning over hvad dette stervbo er tilkommende for sal. Samuelsens anpart i Frolands Jernverk, dateret Arendal den 18. april 1768 kapital 1 898 rdr. 78 skill. Bemeldte regning er af saadan indhold:

General Propositions Regning

over delingen imellem de forrige 6 interessentere af Frolands Jernverk, som haver solgt sine $\frac{6}{7}$ parter derudi til hr. kammerraad Hagerup med sine nye interessentere for 12 000 rdr., naar enhver af dem nyder i proportion af sine udlagte penge, nemlig:

	Rdr.	Skill.		Rdr.	Mrk.	Skill.
Sr. Jens Pedersøn for	4 133	— 36	annammer	2 210	— 3	— 9 ⁴²³³ / ₄₄₈₇
James Norman for . . .	4 101	— 60	—	2 193	— 3	— 11 ²⁸⁴³ / ₄₄₈₇
Jens Holm for . . .	3 800	— »	—	2 053	— 2	— 3 ³⁰⁹⁹ / ₄₄₈₇
Christen Samuelsens						
arvinger for . . .	3 550	— »	—	1 898	— 3	— 6 ²⁷¹⁸ / ₄₄₈₇
Thomas Toft for . . .	3 500	— »	—	1 872	— »	— 7 ⁸⁴⁷ / ₄₄₈₇
Niels L. Røer for . . .	3 350	— »	—	1 791	— 3	— 8 ⁴²⁰⁸ / ₄₄₈₇
	<hr/>			<hr/>		
	= 22 435	— »		= 12 000	— »	— »

Specialregning

Over de sparte udgifter Frolands Jernverk betræffende, som af mig er bleven betalt og ei vedkommer den akkorderede kjøbesumma, hvilket bliver at repareres til afdrag paa de samtlige $\frac{6}{7}$ parters forrige interessenters anpart af betalingen, nemlig:

— 379 rdr.

Afgangne broder Christen Samuelsens stervbo.

Debet.	Rdr.		Skill.		Credit.
	Rdr.	Skill.	Rdr.	Skill.	
1768 tilkommer stervboet at svare pro quota af hafte udgifter ved det solgte jernverks affærer efter medfølgende			Pr. tilkommende andel af det solgte Frolands Jernverk, efter hosfølgende generalproportions regning	1 898	— 78

	Rdr.	Skill.		Rdr.	Skill.
speciel regning. .	59	— 93		[transp.]	1 898 — 78
efter skriftlig til-					
sagn af dato 15.					
februar sidstl. har					
hr. byfoged Thau-					
low beskikket mig					
til formynder og					
værge for 2 sønner					
og 2 døtre af afg.					
monsr. Samuelsens					
børn tilsammen ka-					
pital	1 392	— 81 ¹ / ₂			
Pr. balance til-					
kommer stervboet,					
som staar parat til					
udtælling	445	— 95 ¹ / ₂			
	<hr/>			<hr/>	
Summa =	1 898	— 78		1 898	— 78

Arendal den 18. april 1768.

Niels Røer.

Niels Larsen Røer som kommissionær af de mrs.rs Benjamin Dixon, Jens Pedersen og George Wolf i London, indleverede sin paa bemeldte messieurs vegne forfattede skrift, dateret 20. april 1768, hvorefter han fordrede £ 357 15 shilling 8³/₄ pence. Bemeldte skri- velse er saalydende :

Velædle hr. byfoged sr. Henrich Arnoldus Thaulow!

Da jeg nu ligger paa min reise, er det ikke ventelig jeg personlig kan møde paa session i afg. sal. Christen Samuelsen Eydes stervbo blive berammet, altsaa vil jeg herved paa det ærbødigste kommunikere Deres velædelhed det krav, som efterfølgende personer har at fordre i bemeldte stervbo efter de mig meddelte regninger og fuldmagter nemlig:

	£	sh.	d.
Sr. Benjamin Dixon i London hans fordring efter tilsendte regning, dat. 27. november 1767 er .	170	— 17	— 3 ³ / ₄
Sr. Jens Pedersen i do. hans fordring efter til- sendte regning, dat. 24. november do. aar. .	137	— 6	— »
Sr. George Wolf i do. hans fordring efter brev, dat. 25. november 1767 og regning sendt til søster Samuelsens	50	— 12	— 5

Tilsammen 357 — 15 — 8³/₄

hvilket krav jeg paa bedste maade vil have rekkommenderet til afgjø- relse i sin tid. Forblivende med megen soumission og høiagtelse, velædle hr. byfoged Deres ærbødigste tjener

Niels L. Røer.

Arendal den 20. april 1768.

Saa og lod sr. Thomas Toft indlevere sit skriftlige missive, dateret Arendal den 8. april 1768, hvorudi han melder for mr. Søren Torner i dette bo at fordre £ 476 og for John Steinmets at komme tilgode £ 28 18 sh. 6 pence. Bemeldte missive er saalydende:

Sr. Hans Tysch Dedekam indfandt sig og indleverede sr. Claus Heides forfattede regning, hvorefter han fordrede udi dette stervbo at komme tilgode £ 81.17.8 d.

Mr. Jourdain de Gron & Rich lod ved stervboenken indlevere sin regning, hvorefter han fordrer 91 £ 17 sh. 8 d. men efter en senere indleveret regning kun 71 £ 9. 8. Bemeldte regninger, som i det engelske sprog skrevne, forbigaaes.

Fru Cecilia sal. Søren Jørgensens i Kjøbenhavn lod indlevere sin forfattede regning, dateret 2. januar 1768, hvorefter hun fordrede i dette stervbo 535 rdr. 8 skill.

Skipper Lars Erichsøn Lund indgav sin regning, dateret Arendal den 1. februar 1768, hvorefter han fordrer 78 rdr. 10¹/₂ skill.

Friderich Christian Krugge fra Flensburg lod indlevere sin regning, hvorefter fordrede 143 rdr. 10 skill. Bemeldte regning forbigaaes som i det tyske sprog skrevet.

Sr. Johannes Valk i Amsterdam indgav sin regning, hvorefter han fordrede 245 gylden styver, beregnet hver gylden til 2 ort, som er 122 rdr. 16 skill.

Hr. general-toldforpagter Juell indleverede en af ham forfattet regning, dateret Arendal den 27. mai 1768, hvorefter han fordrer i dette stervbo 157 rdr. 43¹/₄ skill.

Anno 1768 den 21. oktober blev udi afgangne Christen Samuelsen Eydes stervbo her udi Arendal sat en lovlig skifteret til at taxere stervboets hus og gaard, saasom stervboenken haver frasagt sig arv og gjeld. Nærværende forindførte testes, hvortil blev opnævnt til takationens fuldbyrdelse de 2 borgermænd Sti Nielsen og Lars Aschildsen, hvor da kjøbstedhusene blev af dem taget i nøie begrænsning og øiesyn og befandt samme efter no. 180 udi 4. rode, som udi brandtaxten efter sin beskrivelse er ansat og taxeret for kapital 1 450 rdr.

Saaledes for nærværende tid at være passeret og vurderet stadfæster

Arendal ut supra.

H. A. Thaulow. Jens P. Schioldborg. Niels Mauritzsen.
Sti Nielsen. L. Aschildsen.

Anno 1772 den 4. mai.

Paa skifteforvalterens tilspørgsel og anmodning indleverede enken mad.me Samuelsen tvende regnskabsbøger, som var de hendes salig

mand havde holdt ved sin handling i den tid, hun har været i ekte-
 skab med ham, med deklaration at af det udestaaende, som derudi
 maatte findes anført, var aldeles intet af hende inkasseret fra hendes
 salig mands dødsfald indtil denne tid. Ligeledes indleverede mad.me
 Samuelsen en brevkopibog og en portefeuille, hvorudi var endel breve
 og løse papirer, hvilket alt blev af skifteforvalteren taget under for-
 segling og bevaring til nærmere revision. Videre indleverede mad.me
 Samuelsen endel regninger

af indhold som følger:

1767 in juni	Regning for min principalinde mad.me sl. Christen			
og juli	Samuelsen Eyde over de penge, som jeg paa min prin- cipals vegne haver anammet af sr. Tom Daniel baade i hans levende tid saavel som da han ved døden afgang, som jeg haver reist for principal i hans ærinde tid efter anden i den tid, vi have ligget her til Truro & Pouten, hesteleie med videre.			
den 18. juni.	Maatte reise til Pouten og 2 mand med mig til øl tilsammen	£	sh.	d.
» 23. juni.	Maatte jeg reise til Truro, til folkene og mig ost og brød og øl	»	»	6
» 26. juni.	som jeg blev stoppet, maatte jeg og Niels reise 2 gange til Pouten og maatte blive der indtil klokken 12 om natten til Willi kom tilbage fra Tom Daniel, øl, ost og brød	»	»	»
» 1. juli.	Laant ham selv i Falmouth	»	»	»
no. 12.	kjøbt og betalt en top sukker for ham, vegtig 11 ¹ / ₂ ℥ à 7 ¹ / ₂ p. pr. ℥	»	»	2
» 15. juli.	Reise til Truro til folkene og mig selv, øl, ost og brød	»	»	4
	4 stk. hovedkaal og 2 bunter næper	»	»	10
	2 rageknive at sætte op for ham	»	»	8
» 22. juli.	maatte reise til Truro igjen til folkene, øl 4 bunter med næper	»	»	9
	Havre til hønsene	»	»	4
» 25. juli.	4 gallen med spl.ærter à ¹ / ₂ gallen	»	»	6
	Betalt for ham selv i vertshuset for havre med videre	»	»	3
	Kaal og rødder og næper til folkene	»	»	11
	Til øl og ost og brød til folkene, mig selv	»	»	6
	Da jeg kom ombord maatte jeg reise til Pouten	»	»	6
		1	6	5
» 26. juli.	Fra denne dags dato, da <i>min principal</i> <i>ved døden afgang</i> , maatte jeg reise til Truro for at lade sr. Daniel vide det. Heste- £ sh. d. leie med videre » 1 9			

XLVIII

	£	sh.	d.	£	sh.	d.
Den 27. juli. Maatte jeg reise til Pouten og derfra til Truro for at overhale ladning og konferere				»	—	» — 9
» 28. juli. Maatte reise igjen i tanke at gjøre opregning, men kjøbmanden var ikke hjemme, 4 mand øl, ost og brød				»	— 1	— 8
En bushel med havre til hønsene				»	— 2	— 3
For mig og Samuel fra den 28. til den 29. ditto				»	— 3	— »
» 30. juli. Maatte igjen reise til Truro, hesteleie med videre				»	— 2	— »
Leveret Niels for at reise ned til Falmouth til Peder Fridrikson med et brev				»	— 1	— 6
Frisk fisk til kahytten				»	— »	— 6
Til 4 mand som var paa Pouten med de bord, som han holdt tilbage i skibet				»	— »	— 8
						» — 14 — 1
» 25. juli. Indhente hans udstedte bevis og bestalt	10	—	10	—	—	»
No. 1. Prokuratoren for office fik som regningen udviser	1	—	8	—	3	1/2
No. 2. Betalt 5 stk. 1/2 anker eddike	»	—	14	—	—	»
» 27. juli. Slagterens regning bet.	7	—	3	—	—	9
No. 4.						
» 29. juli. Doktorens regning	8	—	4	—	—	1
No. 5.						
No. 6. Til hans broder som regningen udviser	1	—	17	—	—	3
No. 7. For ligkisten	4	—	4	—	—	»
Til presten	»	—	10	—	—	6
Til klokkeren	»	—	2	—	—	6
Til den som grov graven	»	—	5	—	—	6
No. 8. Betalt i vertshuset, hvor vi tog ind	»	—	7	—	—	9
No. 9. Toldbodsklareringen	6	—	12	—	—	4
No. 10. For ballasten og lodspenge, for op og ned til Falmouth	4	—	10	—	—	»
No. 11. Betalt som regning udviser	»	—	8	—	—	»
No. 12. Staar paa den anden side.						
No. 13. Betalt Hokens som regning udviser	25	—	14	—	—	9 1/2
No. 14. Trade-mandens regning	7	—	11	—	—	4

XLIX

	£	sh.	d.
No. 15. Betalt hans udstedte bevis for fyrpenge og 6 kister bananer	17	—	» — »
No. 16. 1 bushel erter	»	—	5 — 6
Betalt en sæk med hvedemel	2	—	5 — »
No. 17. Betalt for 10 R puddersukker, en top til hjemreisen	»	—	11 — 10
No. 18. Til konsulen, som regning udviser	5	—	3 — 2
No. 19. 8 par med sorte handsker	»	—	13 — »
No. 20. Betalt til bryggeren for 2 fader øl	1	—	4 — »
Lampeolje til skibet	»	—	5 — »
Betalt til clarkerne ved kontoret in alles	2	—	6 — 6
Til arbejdsfolkene i gaardene	»	—	5 — »
Til klaringbaaden	»	—	2 — 6
	112	—	6 — 1

Credit.

Den 15. juli. Bekommet af Thom Daniel paa min principal den summa £ 31—10, deraf betalte han mig, da jeg kom ombord, det resterende af min, som var £4.11 sh., blev tilbage	26	—	9 — »
» 29. juli. Annammet af ham den summa	63	—	» — »
Ditto anden gang	10	—	10 — »
	=	99	— 19 — »
Ligeledes forbrugt de penger, som jollen og prammen blev solgt for	7	—	10 — »
Solgt et par aarer	»	—	2 — »
Udlagt af min hyre, som kommer mig hos dem tilgode	4	—	15 — 1
	112	—	6 — 1

100 enkelte furubord à 4 £ 15 sh. à hund.e.
Resten af bordene 4 £ 12 sh. hund.e.

Arendal den 14. august 1767.

Lars Erichsen Lund.

Speciel regning for høistærede principalinde mad.me Cathrina salig Lars Stranger og Magretha salig Samuelsen's over den med skibet Laurentius hafte tur i aaret 1767, lydende som følger:

	Rdr.	Mrk.	Skill.
Den 15. aug. Ringepenge i Arendal	»	—	2 — »
» 16. aug. Betalt lodsen Mons Larsen fra sjøen og indtil Rødtangen den summa	5	—	1 — 14
» 17. aug. Lodsen fra Rødtangen og op til Drammen	1	—	2 — 20
Kjøbt fersk fisk til kahytten	»	—	» — 18
Betalt til lodsen Mons Erichsen for at gaa med os fra ballastpladsen og op til Holmen	»	—	2 — »

d — Eyde.

L

	Rdr.	Mrk.	Skill.
Betalt til bødkeren Mogens Worm, lagt paa vandligger 76 baand à 3 skill. 32 baand à 2 skill. stk., do. 80 baand paa ølfader à 1 skill., er in alles efter regning	3	—	3 — 12
Drikkepenge til arbejdsfolkene i land	»	—	1 — 16
Kjøbt et ledigt oxehode til vandfad	»	—	2 — »
Ditto en pibe til vandligger	»	—	2 — 16
Betalt til visitør Wendel for at maale skibet.	»	—	1 — »
Den 26. aug. Betalt hr. Arboes regning	5	—	2 — 23
Betalt til smeden for en gryde at gjøre ved og en nøkkel	»	—	1 — 20
Betalt til 2 arbejdsmænd 6 dage à 16 skill. om dagen	2	—	» — »
Til drikkepenge	»	—	1 — »
En skanseflaade	»	—	2 — »
Til søkapt. 1 rdr., til mons.r Wejer 1 rdr., til Jobson 2 mark	2	—	2 — »
Kjøbt til skibet 6 b ^{te} 6 ^{te} drev à 1 mark 4 skill. er	1	—	3 — 13
1 tønne med tjære	3	—	» — »
1 tylt med haandspiger	»	—	1 — 16
Til folkene, som roede mig, til underholdning i den tid, vi var i Drammen	»	—	2 — 8
» 27. aug. Til Drammens lods i drikkepenge	»	—	» — 8
» 28. aug. Ringepenge i Svelviken	»	—	2 — »
» 29. aug. 2 baader at hjælpe os over Strømmen	2	—	» — 12
Ditto en baad	»	—	3 — »
» 2. septb. Betalt lodsen fra Svelviken og tilsjøs	6	—	3 — 8
» 5. setpb. Kjøbt et egeband til baaden	»	—	» — 16
Kjøbt fersk fisk til kahytten	»	—	» — 8
Repareret et skibskompass, for samme betalt	»	—	2 — 8
1/2 times glas	»	—	» — 16
» 25. aug. Kjøbt af sr. Niels Omsted i Drammen til kahytten 1 dusin rødvin 3 rdr., 1/2 anker hvidvin 3 rdr., 1 anker brændevin 7 1/2 rdr.; tilsammen	13	—	2 — »
Betalt for protest	7	—	» — »
	<hr/>		
Summa	63	—	» — 12
Høistærede principalinde mad.me Cathrina sal. Lars Strangers forskudsregning af dato den 26. august	189	—	1 — 28
Høistærede principalinde mad.me Samuelsen forskudsregning af dato	144	—	3 — 4
Alle skibets udgifter in alles	397	—	1 — 15

	Rdr.	Mrk.	Skill.
Den halve part for mad.me Strangers regning er hendes forommeldte forskudsregning	198	— 2	— 19 ¹ / ₂
	189	— 1	— 23
Altsaa tilkommer mig hos hende herpaa	9	— »	— 20 ¹ / ₂
Den anden halve part for mad.me SamuelSENS regning er	198	— 2	— 19 ¹ / ₂
hendes forskudsregning er stor	144	— 3	— 4
Altsaa mig tilgode herpaa	53	— 3	— 15 ¹ / ₂

Skulde imod forhaabning nogen forseelse herudi befindes, er jeg villig samme at godtgjøre og forbliver med største estime dydædle mad.me høigunstige patronesse Deres tjenstydmygste tjener

Lars Erichsen Lund.

Arendal den 1. februar anno 1768.

Mr. Christen SamuelSEN Eyde med Cathrina sal. Lars Strangers.

Debet.	Rdr. Skill.		Kredit.	Rdr. Skill.	
1766 in decbr. Ved afregning skyldig	405	— 10	1767 mai 11. Pr. konstant betalt	150	— »
1767 in mai. Til sin føring Iste reise:			Ditto 9. Tilkommer efter indgiven re-		
1 000 enkelte furulast à 14 rdr.	140	— »	ning	248	— 71
300 ditto granlast à 10 rdr. .	30	— »	Summa	398	— 71
1 700 ditto furuvrage à 10 rdr.	170	— »	Pr. balance skyldig . .	346	— 35
NB. Aparte skibet vedkommende					
59 rdr. 8 skill.			Pr. mad.me Strange		
Summa	745	— 10	Summa	745	— 10

Bragernes den 12. mai 1767.

J. Riiber.

Monsieur Eyde.

Endskjønt at I ikke efter mit forlangende udi seneste skrivelse har villet udlade Eder med at begjære hvad fragt I for skibet enten paa London eller Canalen prætenderede, saa dog for at forekomme at ikke skibet, os begge til skade, skal blive forsinket, eller og at I skulde antage en urimelig fragt derpaa, hvorved aarsens tid for meget skulde hengaa, saa vil jeg give Eder for første reise, der Eder tilhører paa Falmouth pr. reis £ 205 og aparte udi kaplaken 5 guiner, hvorom jeg med allerførste post vil forvente Eders svar til min nærmere underretning, enten det bliver saa eller ikke, forblivende med konsideration monsieurs tjenstskyldige tjenerinde

Cathrina sal. Lars Strangers.

Bragernes den 27. februar 1767.

P. S. Skipper Niels Willemsen har været her og tilbudt sit skib for ovenmeldte fragt.

Udskrift.

A Monsieur Mr. Christen Samuelsen Eyde.

Franco.

Marchand a Arendal.

Mr. Christen Samuelsen Eyde til sin føring 1ste reise.

		Debet.
1767 mai.	1 000 enkelte furulast à 14 rdr.	140 rdr.
	300 ditto granlast bord à 10 rdr. .	30 »
	og 1 700 ditto furuvrag à 10 rdr. .	170 »
	Summa	340 rdr.
Ditto	Derpaa kontant betalt .	150 »

Igjen skyldig derpaa = 190 rdr.

Bragernes den 11. mai 1767.

Pr. mad.me Stranger

P. Lillør.

Af 300 bord betalt baade K. & L. 5 rdr.

Mr. Christen Samuelsen Eyde, skibet vedkommende:

		Debet.		
		Rdr.	Mrk.	Skill.
1767 in mai.	Svarer af toldbodudgifter	39	— 2	— 22
	6 favner birkeved à 1 rdr. 12 skill.	6	— 3	»
	1 td. kjød	8	»	»
	1 td. tjære	2	— 3	»
	1 tylt enkelt furulast bord	1	— 1	— 14
	1 stk. 12 fods 3 tommer god furu	»	— 2	»
	1 stk. ditto vrag	»	— »	— 20
	Summa	59	— »	— 8

Bragernes d. 12. mai 1767.

Pr. mad.me Stranger

P. Lillør.

Arendals overformyndere srs. Carl Friderik Bøse og medkollega Jacob Eilersgaard indfandt sig ved denne skifteforretning at observere de umyndiges tarv, hvorefter de for det første gav tilkjende at Christen Kaastrup, som gjort umyndig efter en kongelig dispensation, som er søgt af hans formynder salig Christen Samuelsen Eyde, er nu efter sigende død, men ei til visse haves efterretning derom, og broderen Samuel Kaastrup, som nu er død og efterladt sig børn som rette arvinger imellem dem og deres moder, er det komparenterne hermed paastaar og begjærer at skifteforvalteren hr. byfoged Heinrich Thaulow vilde endelig se derhen og anordne igjen en formynder.

Sr. Niels Larsen Rør deklarerede som forhen at han var for-
mynder for Samuel Christensen Eyde, som ved døden er afgaaet, og
følgelig at hans hos ham indestaaende arv 464 rdr. 1 mark 3 skill.
vilde tilfalde hans andre søskende, som efterlever.

Paa afgangne Samuel Christensen Kaastrups vegne mødte pro-
kurator Ole Lind og gav tilkjende det ermeldte Kaastrup den 19.
april 1768 har til komparenten udstedt sin fuldmagt for udi dette
stervbo i hans fraværelse at møde og paase hans tarv efter hans
forhen afdøde broder Christen Christensen Kaastrup, der efter ved-
kommendes forlangende var af hans Maj.t udsat fra myndigheds og
udi umyndigheds stand, for hans tilhørende og eiende midler, der
ungefehr skal bestige alene udi kapital 1 150 rdr., som udi dette bo
er hvilende og under ansvar til udtælling med sine paastigende renter,
hvilken fuldmagt komparenten nu fremlagde til indtagelse udi denne
skifteforretning, hvorefter han forbeholder sig nærmere og under for-
retningens behandling at beobachte hvad til Kaastrups tarv og i dets
sted, siden Kaastrup er ved døden afgangne, da hans enke Ingeborg
Christensdatter og hendes eneste datter Karen Samuelsdatter, som
eneste og rette arving til afgangne Christen Kaastrups i dette bo
indestaaende 1 150 rdr. med interesse, foruden og hvad løsøreffekter
udi stervboet har været, da derom nærmere at handle og give regning
for, om ikke enken mad.me Samuelsen samme in natura kan eller
vil fremlevere til Samuel Kaastrups efterladte arvinger. Bemeldte
fuldmagt lyder saaledes:

Da min moderbroder salig Christen Samuelsen Eyde udi afvigte
aar 1767 ved døden er afgangne og han af hans May.ts allernaadigst
beskikket som formynder for min broder Christen Kaastrup og for-
visset om at være død, siden ingen kundskab er faaet fra ham eller
andre om levende eller død, sluttelig jeg som broder og eneste ar-
ving til kapital, der omtrent beløb sig til 1 150 rdr., skriver elleve
hundrede rigsdaler og halvtredsinstyve, foruden hvad interesse af
samme fra første til sidste kan bestige, ligesom jeg og forvisset at
hos salig moderbroder er bestaaende et chatol, et par guldknapper
med vores salig moder Anna Samuelsdatters navn samt endel bøger
og videre, hvortil jeg ligesom til kapitalen er arvfalden, og som jeg
ligger for en reise seilfærdig til Island og desformedelst ei kan paase
mit tarv, saa i mit sted haver jeg kommitteret prokurator mr. Ole
Lind paa mine vegne, ligesom jeg hermed beskikker og befuldmæg-
tiger bemeldte prokurator Lind til at komparere udi salig moderbroder
Christen Samuelsen Eydes stervbo paa hvad tid samling eller skifte
sker for at paastaa, observere og protestere, hvad som lov og forord-
ninger tilholder, min ret og krav til min i broders sted udi stervboet
havende ret til kapitalen, interesse og videre meldt, som skal ansees
ligesaa gyldig, som jeg selv var tilstede, og endelig at adressere sig
til sr. Mogens Groos, som ved slutning modtager og kvitterer for
alt hvad til min fordel og rigtighed efter loven maatte indkomme,
hvorfor og sr. Mogens Groos udreder hvad udgifter, som fornødiges
til endelig regning og lovformelig godtgjørelse er skeet. Dette til

bekræftelse haver jeg denne min fuldmagt underskrevet og forseglet.

Arendal den 19. april 1768.

Samuel Kaastrup (L. S.).

Det er nu i sommer 7 aar siden hans umyndige aar. (L. S.).

Enken mad.me Samuelsen svarede til prokurator Linds anførsel, at der var 12 stykker guldlæders stole, som blev solgt paa hendes salig mands auktion og hun købte, men tilhørte Christen Kaastrup, ligesom og her i huset var bestaaende et chatol, som tilhørte Christen Kaastrup og blev efterstaaende ved hans afreise, men hvad det øvrige, som anføres udi fuldmagten, angaaende guldknapperne med det videre vidste hun aldeles intet om.

Ellers indleverede mad.me Samuelsen en bundt regninger, som skulde angaa stervboets Christen Kaastrup og Samuel Kaastrups mellemværende, hvilke af skifteforvalteren blev lagt under forsegling tilligemed stervboets bøger til nærmere eftersyn.

Paa sr. Conrad Brandts vegne som befuldmægtiget for sr. Johan Turner i London at indtale og anfordre det her i stervboet tilgodehavende mødte Anders Falkenberg og indleverede 1) sr. Conrad Brandts indlæg af dags dato, dernæst en pantobligation paa $\frac{1}{8}$ part i skibet Laurentius, udstedt af afgangne Christen Samuelsen i det engelske sprog den 6. august 1755, ligesaa blev indleveret den salig afdøde mands til bemeldte Turner udstedte overdragelsesbrev eller skjøde paa $\frac{1}{16}$ part udi det saakaldte nye Frolands jernverk af 13. juni 1764, hvorom nærmere paastand og andragende ved næste session af sr. Brandt forbeholdes, og i det øvrige begjærede Falkenberg de tvende sidstbemeldte dokumenter af retten paategnet og tilbageleveret. Bemeldte indlæg med deri allegerede 2 bilag lyder saaledes:

Velædle hr. byfoged Henrich Thaulow, som skifteforvalter i Arendal!

Ved det idag atter berammede skifte efter afgangne Christen Samuelsen Eyde i Arendal maa jeg paa sr. Thomas Tofts vegne som befuldmægtiget kommissionær for mr. John Turner af London herved til paafordring have fuldkommen anmeldt bemeldte mr. Turners i dette stervbo havende præntioner, der er grundet paa følgende dokumenter: 1) Afgangne Christen Samuelsens udstedte pantforskrivelse i det engelske sprog af 6. august 1755 paa $\frac{1}{8}$ part udi hans skib Laurentius, og med vedheftet notarialoversættelse udfærdiget 2. juni 1768, hvoraf i begge sprog herved fremlægges til indtagelse lige lydende gjenparter, da originalerne efter anvisning begjæres med paategning tilbageleveret. 2) Bemeldte afgangne Samuelsens overdragelsesbrev og skjøde til mr. Turner paa $\frac{1}{2}$ parten af sælgerens $\frac{1}{8}$ part, og altsaa paa $\frac{1}{16}$ part udi det nye Frolandske jernverk udgivet 15. juli 1764 og notarialiter oversat den 2. juni 1768, hvis original ligeledes anvises og kopi saavel af den engelske original som oversættelsen lægges ad acta.

Paa grund af disse autentique dokumenter henholder mr. Turner sig først til skibet Laurentius og den for samme i sin beskadigede

tilstand udbragte kjøbesumma 1 610 rdr. for det halve skib, hvoraf Turner for sin panthavende $\frac{1}{8}$ part i skibet tilkommer kapital 402 rdr. 2 mark med reservation af den paaløbende lovtilladelige rente fra den tid, inkassationstiden er udløben og pengene kunde været udbetalt. Dernæst i henseende afgangne sr. Christen Samuelsen forhen hafte hele $\frac{1}{8}$ part udi det Frolandske jernverk, der af det nye interessentskab skal ligemed andre være udløst og betalt med 1 800 rdr., som sr. Niels Larsen Rør paa Samuelsen's stervbos vegne helt skal have annammet og oppebaaret, lader mr. Turner ifølge hannem meddelte her fremlagte hjemmelagtige dokument og adkomstbrev paastaa og udfordre hans for deraf hjemlede halve part, som er $\frac{1}{16}$ part i verket, forlængst tilhørende halve summa 900 rdr. med deraf flydende 5 % fra den tid betalingen og pengene af sr. Niels Rør er modtaget og strax burde været eieren Turner selv eller hans her i boet sig forhen anmeldte kommissionær sr. Toft ihændeleveret og udbetalt; i hvilken henseende og saavidt disse penge partens rette eiermand er bleven betaget og endnu forholdes, sr. Turners ret og regres til vedkommende herved dog bliver reserveret. Endvidere har mr. Turner til denne hans $\frac{1}{16}$ part i verket tid efter anden forskudt, som Samuelsen har paa ham trukket, for ialt den summa 476 £ sterling eller 2 380 rdr. dansk kurant, da dog Turners anpart forskud i proportion med de daværende øvrige participanters forskudder virkelig og neppe opnaar 1 800 rdr., som Samuelsen dertil har udbetalt, men de øvrige 580 rdr. bør komme mr. Turner tilgode og regres hos Samuelsen, og dette hans bo derfor at nyde til sammes skadesløse udbetaling.

Saaledes bliver da disse mr. Turners præntioner ved hans befuldmægtigede kommissionær sr. Thomas Toft til anfordring og betalings erholdelse i dette stervbo anmeldt og indlemmet med reservation af hvad videre tilsvaer, omstændighederne inden skiftets endelige slutning maatte give anledning til, og med det faste haab at dette bos skiftebehandling nu under Deres velædelheds administration herefter maatte blive trakteret med mere alvorlighed og fremgang, end dette nu paa 5te aar henstaaende skifte til kreditorernes tab hidindtil har manglet.

Arendal 4. mai 1772.

Paa kommissionæren sr. Tofts vegne som fuldmægtig

C. C. F. Brandt.

Translateret fra det engelske sprog:

Herved bekendtgjøres til alle og enhver at jeg Christen Samuelsen Eyde, skipper udi Arendal i Norge, er beholden og sandfærdigen skyldig til hr. Thomas Turner, kjøbmand boendes udi Lyme-house udi høvdingdømmet Middlesex udi den straffbare sum af fire hundrede pund af store britaniske lovlige penge til at blive betalt til bem.te Thomas Turner eller hans visse fuldmægtig, exekutor, forstandere eller assings, for hvilken betaling at blive vel og sandfærdigen gjort jeg binder mig selv, mine arvinger, exekutorer og forstandere fasteligen formedelst dette nærværende forseglat med mit segl, dateret den 6. dag af august i det 29. regjeringsaar af vores

suveraine herre George den anden, formedelst vor herres naade konge, forsvarere af troen og udi anno Christi et tusinde syv hundrede og fem og halvtredssinstyve. Imedens som samme Thomas Turner haver, formedelst kjøbebrev dateret paa samme dag som dette assigneret, transfereret og overantvordet til den ovenbundne Christen Samuelsen Eyde, en ottende part af det gode skib eller fartøi kaldet Lawrence, mens nu Cathrina, liggendes udi Thames River, af hvilket bemeldte Christen Samuelsen er nu skipper, foruden at bemeldte Christen Samuelsen haver for samme betalt nogen slags belønning til Thomas Turner, nu vilkaarene af den ovenstaaende obligation er saaledes, at om bemeldte Christen Samuelsen Eyde hans arvinger, exekutorer, forstandere eller assigners gjør og skal fra tid til tid og alle tider herefter vel og oprigteligen betale eller foraarsage at blive betalt til bemeldte Thomas Turner hans exekutor, forstandere eller assigners en fuld og lige ottendedel af alle og hver, og er den klare og frie profit, gevinst, formering og al fortjeneste, hvilket bemeldte skib Lawrence skal paa noget sæt faa, fortjene, erholde eller blive institueret til, for, eller formedelst nogen reise eller reiser, det maa være hvad det vil, hvilket bemeldte skib skal gjøre til eller fra nogen havn eller havner, plads eller pladser paa nogen tid eller tider herefter indtil afsælgning af bemeldte skib med samtykke af bemeldte Thomas Turner, hans exekutors, forstandere eller assigners, eller til en forlisning af samme skib, hvilket Vorherre forbyde; og i fald samme skib skulle sælges med samtykke af bemeldte Thomas Turner, hans exekutors, forstandere eller assigners, eller i fald samme skib skulle ulykkeligen blive forlist eller blive et vrage paa saadan maade at nogen del af dets skrog, takkelage eller tilhørigheder skulde blive bergede, da i en af samme tilfælde, om bemeldte Christen Samuelsen Eyde, hans arvinger, exekutorer eller forstandere gjør og skal vel og oprigteligen betale eller foraarsage at blive betalt til bemeldte Thomas Turner hans exekutor, forstandere eller assigner fuld og lige ottendedel af det klare og frie producering af samme skib og dets tilhørings sælgning eller af saadan part af bemeldte skib og tilhørigheder, som skal blive berget i fald det skulde ulykkeligen blive forlist eller vraget; da er ovenstaaende obligation til at blive ugyldig eller til at forblive udi fuld styrke og kraft. (!!!)

Christen Samuelsen Eyde (L. S.). John Clements.

Forseglet og overgivet, værendes først rigtig stemplet i nærværelse af Abr.s Ogier Not.s Publ.s 1755.

.....
 Translateret fra det engelske sprog:

Eftersom jeg Christen Samuelsen Eyde, boendes udi Arendal, er engageret udi en ottendedel af en jernmine, anlagt tæt ved Arendal, kaldet Frolands jernbrug, og saasom jeg haver akkorderet at skilles ved en part af samme til John Turner, boendes udi Lymehouse, navnlig en lige halv, som er en sekstende del, med vilkaar at han udlægger lige udgifter for at etablere samme, lad det beløbe sig til hvad det vil, hvilket efter regning er i det mindste fem hundrede pund for hver og en sextende del, jeg derfor hermed sælger og

overgiver den samme $\frac{1}{16}$ del og forbinder mig selv til at blive ansvarlig for hvad som helst samme proportionablig maatte producere; til bevis af samme haver jeg her tilsat mit navn og segl. (!)

London den 15. juni 1764.

Christen Samuelsen Eyde.

Sr. Niels Larsen Røer, som var nærværende, deklarerede i anledning af det fra sr. Conrad Brandt indleverede indlæg, at han rigtignok havde imodtaget de 1 800 rdr. for $\frac{1}{8}$ part i Frolandsverket og hvoraf dette stervbo tilkommer de 900 rdr., men for disse 900 rdr. havde hr. Røer allerede indgivet regning og gjort rigtighed her til stervboet, nemlig saaledes, at da han var ansat til formynder for nogle af afgangne Samuelsen's børn af 1ste kuld, saa havde han likvideret derudi deres arvemidler, som i stervboet indestod og derudi skulde likvideres; ligesom han og havde for de øvrige 900 rdr. gjort rigtighed her til stervboet, saa at han paa de fulde 1 810 rdr. 80 skill. for afg. Christen Samuelsen's part i Frolandsverket bliver efter indleveret regning af 18. april 1768 skyldig her til stervboet 354 rdr. 58 $\frac{1}{2}$ skill., som staar hos ham til udtælling.

Skifteforvalteren som forefandt at der til debitorer & kreditorer indkaldelse var af forrige byfoged Henrich Arnoldus Thaulow under 7. januar 1768 udstedt proklama i dette stervbo, som var publiceret ved det almindelige Hellig Tre Kongers laugthing den paafølgende 12. ditto, saa blev samme indtaget til inddragelse i skifteakten og er af saadan indhold:

Proklama!

Henrich Arnoldus Thaulow, kongl. Maj.ts bestalter byfoged og skifteforvalter udi Arendal og Øster-Risør

Gjør vitterligt: at saasart mig borger og skipper her til Arendal Christen Samuelsen Eydes dødsfald var berettet, som i England er skeet, er af mig som skifteforvalter her paa stedet foretaget med registrering, vurdering og auktion over endel af hans efterladte effekter, men som enken var frugtsommelig er ei til denne tid mere ved auktion bortsolgt, som bemeldte bo er tilhørende. Men for forderligst at se dette bo tilendebragt skulde jeg ved dette proklama have indkaldet stervboets arvinger med fødte vægger, saavel som debitorer & kreditorer at møde udi afgangne Christen Samuelsen Eydes efterladte stervbohus her i Arendal inden den tid, Norske Lov befaler, eller i mangel deraf tage skade for udeblivelsen, da vedkommende maa og være betænkt paa at legitimere sig med autentique beviser, saaledes som loven efter død mand allernaadigst foreskriver. Ærbødigt skal jeg udbede mig at denne proklama maatte blive for forekommende retter læst og protokolleret og mig med paategning tilbageleveret imod betaling.

Arendal d. 7. jan. 1768.

H. A. Thaulow (L. S.).

Anno 1773 den 21. september blev skiftesamling efter foregaaende advarsel ved plakater af 11. september sidstleden holden udi afgangne Christen Samuelsens stervbohuse, som nu er hans efterladte enke tilhørende, i overværelse af tvende vidner Otto Mørk og Svend Lund.

Bemeldte skifteplakat lyder saaledes:

Skifteplakat!

Da det for afg. Christen Samuelsen Eyde, forhen borger og indvaaner her i Arendal, hans efterladte stervbo udstedte proklama til laugthinget forlængst er udløben, saa bliver til skiftets endskabs befordring tirsdagen den 21. september førstkomende eftermiddag kl. 2 slet holdt skiftesamling i stervbohuset her i Arendal, som nu beboes af enken mad.me Margretha Sophia sal. Eydes, hvorefter bemeldte stervbos debitor & kreditores samt arvinger med fødte værgere og Arendals overformyndere herved indkaldes til bem. te tid og sted at møde for at fremkomme med, hvad de i skiftet maatte have at indgive og derefter kan vente at vederfares hvad ret er efter loven.

Arendal den 11. september 1773.

Henrich Thaulow.

Da og stervboenken var nærværende saavel som stervboets inkassator Niels Mauritzen, som indleverede følgende auktionsforretninger, hvorefter dette stervbo bliver til indtægt at beregne, saasom:

1. Auktionsforretningen, holden ved byfoged Henrich Arnoldus Thaulow den 4. februar 1768, over stervboets tilhørende $\frac{1}{2}$ part i skibet Laurentius, som til sr. Gabriel Omsted paa hans svigermoder mad.me Strangers vegne er bortsolgt ialt Rdr. Mrk. Skill. for den summa 1 613 — » — »
2. En ved bemeldte byfoged Henrich Thaulow den 31. mai 1768 behandlet auktion over endel stervboets egetømmer, som er udbragt til den summa 336 — 2 — 4
3. En af hr. kancelliraad og sorenskriver Peter Buch Brønsdorph den 29. august 1768 holden auktionsforretning over noget stervboet tilhørende jordegods, nemlig $\frac{1}{2}$ hud i gaarden Traalum og $\frac{4}{10}$ kalvskind i gaarden Vesøen i Fjære sogn, som tilsammen er bortsolgt og udbragt til . . . 385 — » — »
og endelig
4. En over stervbogaarden her i Arendal den 17. november 1768 ved byfoged Henrich Arnoldus Thaulow holden auktionsforretning, som viser at bemeldte stervbohuse ved offentlig auktion er bortsolgt og udbragt til 1 455 — » — »

Bemeldte auktionsforretninger, fire i tallet, følger skifteakten in originali.

Videre meddelte skifteforvalteren, at han siden sidste skiftesession havde foranstaltet opsagt de 500 rdr., som sr. John Bukiær var skyldig efter obligation af 4. februar 1761 efter opsigelsens nærmere formeldt af 7. september a. p., men da sr. John Nielsen Bukiær haver omvexlet bemeldte sin obligation ved i steden derfor til stervboet

at udstede sin pantobligation under dato 13. april sidstleden med 1. prioritet i hans hus og effekter for kapital og paaløbende renter, i alt 657 rdl. 32 skill., saa blev bemeldte ogsigelse og pantobligation indtagen udi dette skifte i steden for den forrige. Bemeldte opsigelse og pantobligation med paategning lyder saaledes:

Den paafølgende 28. septembr. blev dette skifte efter udsættelse fra 21. septembr. næstforhen igjen foretaget udi stervbohuset her i Arendal. Nærværende de tvende skiftevidner Svend Lund og Otto Mørck, da og enken mad.me Margaretha salig Eydes var tilstede. Da skifteforvalteren siden stervboets forefundne 3de regnskabsbøger nu var ved de 2de skiftevidner Svend Lund og Otto Mørck bleven henbragt til de mes.rs. Thomas Toft og Knud Kodal, begge borgere og handelsmænd her i byen, paa det samme af dennem som for dette stervbo udnævnte likvidationsmænd kunde vorde igjennemgaaet og efterseet og deres givende revisionsforretning derefter i skiftet at indleveres, foretog sig de forefundne løse papirer til revision, og blev da forefunden følgende:

Stervboets mellemværende med afg. Christen Christensen Kaastrups vedkommende:

Sr. Thomas Toft lod indlevere sit Pro memoria til skifteretten af dags dato i henseende hans som kommissionær for mr. John Turner her i stervboet havende prætentio. Bemeldte Pro memoria er saalydende:

Pro memoria

til skifteretten i stervboet efter afgl. Christen Samuelsen Eyde!

Paa grund af den mig fra mr. John Turner af London den 10. juni 1768 tildelte formelige fuldmagt og i continuation af den ved prokurator Brandt forhen fremkomne interims anmeldelse og paastand, samt i kraft af de derunder til denne skifteret frembragte og producerede mr. Turners 2de dokumenter, det ene af 6. augusti 1755 med prioritets ret i skibet Laurentius for $\frac{1}{8}$ part, og det andet af 2. juni 1768 med ejendomsret udi $\frac{1}{16}$ part i det nye Frolands verk, som halve delen af den afdødes forrige ejende $\frac{1}{8}$ part i samme jernverk, maa jeg herved for mr. John Turner ærbødig lade paastaa at mig paa hans vegne som prioriteret og forlods bliver udbetalt:

1. af stervboets bortsolgte $\frac{1}{2}$ part i skibet Laurentius for 1613 rdl. mr. Turners deraf tilkommende $\frac{1}{4}$ del eller for $\frac{1}{8}$ part i det hele skib.
2. af de her i stervboet for $\frac{1}{8}$ part i Frolands jernverk indbragte 1800 rdl. mr. Turners tilkommende halvdel for $\frac{1}{16}$ part overdragne ejendom i bemeldte jernverk, saavel som
3. at mr. Turner for det øvrige af den laante kapital 476 £ sterling, saavidt ei af den solgte skibspart er udbragt, nyder konkurs og betaling med de øvrige stervboets kreditorer efter boets beskaffenhed; og

4. at dette alt efter nærværende vekselskurs af engelske penge til betaling vorder beregnet. Da iøvrigt med lige paastand indstilles at mr. Turner nyder lovlig interesse af de kontante penge, der for skibsparten og jernverket er indkommen i al den tid, samme har staaet ham af hænderne fra den tid at regne, som pengene til stervboets vedkommende er bleven betalt og indtil han igjen nyder sammes udtælling; hvilket saaledes med reservation af mr. Turners ret indleveredes under skifterettens lovmedholdige decision og behandling.

Arendal den 28. septbr. 1773.

Thomas Toft

Videre kunde ei denne sinde foretages, ligesom og ingen ellers sig indfandt; thi blev skiftet stillet i bero til førstkommande 7. oktobr. eftermiddag klokken 2 slett.

Hvorefter blev saaledes anført:

Boets indtægt:	Rdl.	Mrk.	Skill.
Stervboets løsøre effekter (ekcept endel kramvarer, som efter anførsel udi registreringsforretningen er den 22. augusti 1767 enken til forhandling udlleveret efter vurdering) er efter fremlagt auktionsforretning, begyndt 30. septbr. 1767 og sluttet 9. oktbr. næstefter, og inkassator Niels Mouritzsens fremlagte inkassationsregnskab af 14. decembr. 1774 ved offentlig auktion bortsolgt og udbragt til den summa	1976	—	2 — »
Udsolgt ved auktionen en blaa og hvidstribet bolsters underdyne med fryndser om, som hos enken mad.me Eyde beroende, taxeret for	10	—	» — »
De stervboet tilhørende kramvare, som den 22. augusti 1767 af forrige skifte forvalter byfoged Heinrich Arnoldus Thaulow er leveret stervboenken mad.me Margaretha afgl. Christen Samuelsens til forhandling efter vurdering, beløber efter registrerings og vurderingsforretningens bemeld til den summa	209	—	1 — 16
Stervboets tilhørende $\frac{1}{2}$ -part udi skibet Laurentius, drægtig 194 trælast eller 132 kommercelæster, er den 4. februari 1768 efter fremlagte auktionsforretning og inkassator Niels Mauritzsens indgivne inkassations regnskab af 14. december 1774 ved offentlig auktion bleven bortsolgt og udbragt til den summa	1613	—	» — »
Endel stervboet tilhørende ege materialier er den 31. maj 1768 efter fremlagt auktionsforretning og inkassator Niels Mouritzsens inkassations regnskab af 14. december 1774 bortsolgt og udbragt til den summa	336	—	2 — 4

Stervboets tilhørende $4\frac{7}{10}$ kalvskinds jordegods i gaarden Vesøen i Fjere sogn med paastaende husbygninger og udhuse samt alle andre til- og underliggende herligheder, saavel som og $\frac{1}{2}$ hud eller 6 kalvskinds jordegods i gaarden Øvre Traalum i ditto sogn, uden vaanhuse med tilhørende lade, bestaaende paa Vesøstranden samt alle andre til- og underliggende herligheder, er ved offentlig auktion den 21. september 1768 efter fremlagt auktionsforretning under ét bortsolgt for den summa 385 — » — »

Stervbogaarden med sine tilhørigheder her i Arendal er ved offentlig auktion den 17. november 1768 efter fremlagt auktionsforretning bortsolgt for den summa 1 455 — » — »

Efter sr. Niels Larsen Rørs skifte sessionen den 4. mai 1772 indgivne regning af dato 18. april 1768 er for stervboets anpart af kjøbesummen for $\frac{6}{7}$ parter udi det Frolandske jernverk, endel udgifter fradraget, til indtægt at anføre den summa 1 747 — 2 — 16

Afgangne Jørgen Olsen Ovelands enke og arvinger efter den i dette stervbo forefundne pantobligation af 16. december 1763 thinglyst Rdl. Mrk. Skill. 3. juli 1764 skyldig 650 — » — »

hvortil kommer:

1. Rente af kapitalen beregnet à 5 % aarlig fra 16. decembr. 1763 til 11. decembr. 1775, som udgjør . 389 — 2 — »

og 2. Allerede paaløbne omkostninger ved det til denne pantobligations gjelds inddrivelse foranstaltede søgmaal og effektuerede forretninger efter prokurator Brandts lерom indleverede beregningers nærmere udvisende til bøløb 82 — 3 — 20

Tilsammen kapital, renter og omkostninger til denne tid 1 122 — 1 — 20

Sr. John Nielsen Bukiær efter den i stervboet forefundne obligation af 4. februar 1761 skyldig laante kapital af Christen Kaastrups midler 500 rd, hvoraf renterne à 5 % aarlig findes under afgangne Christen Samuelson Eydes haand afskreven at være betalt for sex aar, nemlig fra 4 februar 1761 til 4. februar 1767, men efter at skifte forvalteren efter fremlagte skriftlige opsigelses dokument af 7. september 1772 havde for debitor ladet løskyndige bemeldte kapital til betaling, haver sr. John Nielsen Bukiær i steden for obligationen af 4. februar 1761 udgivet sin pantobligation under 13. april 1773,

thinglyst 19. april næstefter, hvorved er given prioriteret panteforsikring udi debtors iboende huse her i Arendal med sjøbod og alle tilhørende appertinenter saavel som hans ejende løsøre effekter for kapital og resterende renter samt opsigelsens og thinglysnings bekostning, beregnet til den	Rdl. Mrk. Skill.
summa	657 — 1 — 8
som tilberegnes renterne 4 % aarlig fra pantobligationens udstedelsesdato til 11. december 1775 er	70 — » — »
Tilsammen kapital og renter til forberemelte tid .	727 — 1 — 8
Anders Olsen af Kolbjørnsvik efter pantobligation af 17. septbr. 1766, thinglyst 29. oktbr. samme aar, skyldig kapital . .	Rdl. Mrk. Skill. 89 — » — »
Renter deraf 5 % aarlig fra 17. septembr. 1766 til 11. decembr. 1775 er	41 — » — »
Og omkostninger, som ved det herom foranstaltede søgmaal og effektuerede forretninger allerede er falden ham til ansvar, bestaar i følgende: Idømte processomkostninger ved hjemtinget	Rdl. Mrk. Skill. 5 — » — »
beregnete exekutionsomkostninger	7 — 3 — 20
Auktionsomkostninger efter prokurator Brandts indleverede beregning af 1. juli 1775	12 — 3 — 6
	25 — 3 — 2
Tilsammen	155 — 3 — 2
hvorfra afgaar de nu exequerede løsøre effekters auktionsbeløb	15 — 2 — 3
Altsaa Anders Olsens gjeld til stervboet, af kapital, renter og omkostninger til ovenmeldte tid .	140 — » — 23
Stervbo enken mad. me sal. Eydes efter hendes skiftesessionen den 14. decembr. 1774 indleverede regning af dato 6. septembr. 1768 skyldig	24 — 2 — 22
Ole Knudsen Krogen efter forefundne bevis af 17. januarii 1764 og regnskabsbogen no. 2 fol. 62 til rest skyldig	3 — 1 — 18
Knud Jensen efter hans i stervboet forefundne anvisning, udstedt 13 oktobr. 1755 til Christen Andersens, tillæst afg. Christen Samuelsen, skyldig til stervboet, og som en uvis restance anføres	12 — 1 — 8

Tilstaaende boggjeld eller restancer, der ansees
 uvisse, men efter den over stervboets regnskabs bøger
 skede revisionsforretning anføres saaledes:

Boets indtægtsbeløb .

. 10912 — 3 — 12

Boets udgift.

Efter inkassator Niels Mauritzsens fremlagte inkassations regn-
 skab af 14. decbr. 1774 og vedfulgte bilage er af stervboets auktions-
 penge allerede udredet og betalt følgende stervboets gjeld og udgifter:

Til John Olsen Brækkestø for	Rdl. Mrk. Skill.	Rdl. Mrk. Skill.
skibet Laurentii bjerg-		
ning og indbuxering	Rdl. Mrk. Skill.	
af sjøen	35 — » — »	
Ligesaa til Aasulv		
Svendsen for at lodse		
skibet Laurentius fra		
Brækkestø havn, med		
ringepenge	15 — 1 — »	
		50 — 1 — »
Til skipper Lars Erichsen Lund		
for anvendte udgifter paa skibet		
Laurentii føring		8 — » — »
Til mad.me Margretha sal. Eydes		
for gjorte forskud til skibet Lauren-		
tius		300 — 3 — 2
Til Arendals hospitals forstander		
sr. Johan Etters Beck efter pante-		
obligation af 4. augusti	Mrk. Rdl. Skill.	
1764 kapital	500 — » — »	
og renter	21 — 3 — 12	
		521 — 3 — 12
Til sr. Hans Herlofsen som født		
værge og formynder for Birthe Maria		
og Anna Stiansdøtre deres i sterv-		
boet indestaaende arve-	Rdl. Mrk. Skill.	
kapital	200 — » — »	
og renter	10 — 3 — 8	
		210 — 3 — 8
Til sr. Salve Kallevig som beskik-		
ket værge for Benedictus Eyde, hans		
i stervboet indestaaende mødrene og		
bedstemødr.s arv		464 — 1 — 3
Til sr. Johannes Kallevig som født		
værge og formynder for John Chri-		
stensen Eyde og søster Maren Eyde,		
deres i stervboet indestaaende arv		
efter mor og bedstemor, nemlig John		

LXIV

	Rdl.	Mrk.	Skill.	Rdl.	Mrk.	Skill.	Rdl.	Mrk.	Skill.
Christensen Eyde	464	—	1 — 3						
og Maren Eyde	232	— »	— 13 ³ / ₄						
				696	—	1 — 16 ³ / ₄			
Auktionsomkostninger for stervboets løseøreffekter	99	—	3 — 6						
Do. for endel stervboet tilhørende egelast	17	—	2 — 21						
Bekostning paa samme egelasts henbringelse til Arendal samt optælling og sortering med videre	5	—	1 — 4						
Bekostning af en bythings attest om endel af egelastens forbrugelse	5	— »	— 16						
Bekostning af en attest angaaende endel egeplankers forbrugelse	11	— »	— »						
Taxations- og auktionsomkostninger for stervboets tilhørende gaardeparter i Vesøen og Traalum	27	—	3 — »						
Auktionsomkostningerne for stervbohusene	26	—	1 — 3						
Til afg. kancelliraad og sorenskriver Brønsdorph for Anders Olsens pantobligations paaskrivning	1	— »	— »						
Bekostning af opsigelsen for Jørgen Ovelands enke og arvinger betræffende Jørgen Ovelands pantobligation af 16. decbr. Rdl. Mrk. Skill. 1763	2	—	3 — 12						
Ligesaa opsigelsen for JohnNielsen Bukiær og thinglysnings betkostningen af hans udstedte pantobligation, dat. 13. april 1773	2	— »	— »						
				4	—	3 — 12			
Sr. Niels Mauritzsens beregnede inkassationssalarium 2% af stervboets samtlige løseøreffektters auktionsbeløb 2 522 rdl. 2 mrk. 1 skill., Rdl. Mrk. Skill. der udgjør	50	—	1 — 18						
Do. inkassationssalarium af stervboets faste auktionsbeløb 3 453 rdl. er	34	—	2 — 2						
				84	—	3 — 20			
Sr. Niels Mauritzsen har og for bivær ved skiftet og auktionerne beregnet sig 16 rdl. 2 mrk. 16 skill., hvilke her forbigaaes, men saavidt samme hannem kan tilstaaes, bliver under skifte omkostningerne betregnet og anført.									

Summa stervbogjeld og udgifter som forlods af
auktionspengene er udbetalt 2 536 — 1 — 3³/₄

Sr. Niels Larsen Røer har udi sin indgivne reg-
ning anført til liqvidation udi den hos hannem inde-
staaende afgangne Christen Samuelsen's stervboes til-
kommende andel af kjøbesummen for det solgte Fro-
landske jernverk den summa 1 392 rdl. 81¹/₂ skill.,
saasom han var ansat til formynder for 2 sønner og
2 døtre af afg. Christen Samuelsen's børn af første
kuld, hvis møderne arv derudi skulde liqvideres, som
da bliver for:

	Rdl.	Mrk.	Skill.
Samuel Christensen Eyde	464	— 1	— 3
Lars Christensen Eyde	464	— 1	— 3
Anna Cathrine Eyde	232	— »	— 13 ³ / ₄
og Sidsel Sophia Eyde	232	— »	— 13 ³ / ₄

Der udgjør forbemeldte summa 1 392 — 3 — 9¹/₂

Sr. Benjamin Dixon i London hans ved kommis-
sionær sr. Niels Larsen Røer paafordrede regnings-
krav £ 170, 17 sh., 3³/₄ d. sterling, som i danske
penge udgjør 854 — 1 — 7¹/₂

Sr. Jens Pedersen i London hans ved kommis-
sionær sr. Niels Larsen Røer paafordrede regnings-
krav 137 £ 5 sh. sterling, der i danske penge udgjør 686 — 2 — »

Sr. George Wolff i London hans ved kommissio-
nær sr. Niels Larsen Røer paafordrede regningskrav
50 £ 12 sh., 5 d sterling, der i danske penge udgjør 253 — » — 10

Sr. Claus Heide & comp. i London efter deres
ved kommissionær Hans Tysch Dedekam indleverede
regning, tilgode 81 £, 17 sh., 6 d. sterling, der i
danske penge udgjør 409 — 1 — 12

Sr. Jourdain de Gron & Rich i London efter
indleverede 2de regninger af 21. aug. 1767 og 15.
april 1769, tilgode £ 71, 9 sh., 8 d, som i danske
penge udgjør 357 — 1 — 16

Sr. John Steinmetz i London hans ved kommis-
sionær sr. Thomas Toft paafordrede regningskrav
28 £, 18 sh., 6 d. sterling, som i danske penge udgjør 144 — 2 — 12

Fru Cecilia sal. Søren Jørgensens & comp. i
Kjøbenhavn efter indleveret regning af 31. december
1767 tilgode 535 — » — 8

Sr. Friderik Christian Knigge af Flensborg efter
indleveret regning af 18. sept. 1767 tilgode 143 — » — 10

Sr. Johannes Valk i Amsterdam efter hans ind-
leverede 2de regninger af 26. sept. 1767 og 27. maj
1771 tilgode 244 fl. 5 sk., som i danske penge ud-
gjør 122 — » — 16

Hr. toldforpagter Nicolay Juell efter regning af
27. mai 1767 fordrede hvad afgl. Christen Samuelsen

<p>som interessant udi told- og konsumptionsforpagtnin- gen til ansvar er beregnet med</p> <p>Mad.me Sara Hegelund afgangne raadmand Lunds i Christiansand fordrede efter indgiven Rdl. Mrk. Skill. regning af 22. januari 1768 31 - 2 - » hvorfra vil afgaa hvad afg. raadmand Lund udi revisionsforretningen findes anført efter bogen no. 2 fol. 42 her til stervboet at være skyldig 18 - 2 - 12</p>	157 - 1 - 19 ¹ / ₄
<p>Igjen 12 - 3 - 12</p> <p>Prokurator sr. Conrad Brandt paa afg. kapt. Falchs arvingers vegne anmeldte regningskrav 32 - » - 6</p> <p>Christen Christensen Kaastrups ved kongel. aller- naadigste bevilling af 15. mai 1761 afgl. Christen Samuelsen Eyde under værgemaal anbetroede midler, som fra dette stervbo efter kongl. allernaadigst reskript til stiftbefatingsmand hr. Hans Hagerup af dato 23. juli 1773 skal mod behørig kvittering og nøiagtig kaution udleveres til Samuel Kaastrups stervbo, bliver efter hvad herom ved skiftet til oplysning er frembragt saaledes anført og til udgift beregnet:</p> <p>1. Hos afgl. Jørgen Olsen Ovelands enke og arvinger efter pantobligation af 16. dec. 1763, thing- lyst 3. juli 1764, indestaaende Rdl. Mrk. Skill. kapital 650 - » - »</p> <p>Renter deraf beregnet à 5 % aarl. fra 16. dec. 1763 til 11. dec. 1776, som udgjør 389 - 2 - »</p> <p>Paaløbne omkostninger ved det til denne pantobligations gjelds ind- drivelse foranstaltede søgsmaal og effektuerede forretninger efter proku- rator Brandts herom indleverede be- regninger til beløb 82 - 3 - 20</p>	
<p>Tilsammen kapital, rente og om- kostninger til ovenmeldte tid 1122 - 1 - 20</p> <p>2. Hos sr. John Nielsen Bukiær efter den i stervboet forefundne obli- gation af 4. febr. 1761 indestaaende kapital 500 rdl. med resterende ren- ter fra 4. febr. 1767, hvilket tillige med opsigelses og thinglysnings be- kostning er inddraget udi en ny obligation, som debitor sr. Bukiær i steden for den forrige af 4. febr. 1761 under 13. april 1773 har ud- givet med panteforsikring udi hans</p>	

LXVII

Rdl. Mrk. Skill. Rdl. Mrk. Skill.

iboende huse her i Arendal med tilhørende sjøbod og videre appertinentier samt hans ejende løsøreffekter, lydende paa den summa 657 rdl. 1 mark 8 skill. efter saadan beregning: Rdl. Mrk. Skill.

Kapital	500 — » — »
Resterende rente til 13. april 1773	154 — 2 — 16
Opsigelsen med forkyndelse samt pantsobligationens thinglysning	2 — 2 — 16

Udgjør forbemeldte summa	657 — 1 — 8
hvoraf beregnes renter 4 % aarlig fra 13. april 1773 til 11. dec. 1775 er	70 — » — »

Tilsammen kapital og renter til ovenmeldte tid	727 — 1 — 8
--	-------------

3. Renterne af forbemeldte sr. John Nielsen Bukiaers obligationsgjeld fra 4. febr. 1761 til 4. febr. 1767, som afg. Christen Samuelsen efter hans paa obligationen af 4. februar 1761 tegnede qvitteringer har modtaget	150 — » — »
---	-------------

4. Efter stervboenken mad. me Margrethe sal. Eydes anmeldelse tilhørte Christen Christensen Kaastrup et dusin guldlæders stole, som ved auktionen over stervboeffekterne blev solgt og enken tilslagen for 20 rdl. 1 mark, hvoraf fragaar endel auktions- og inkassations-salarium med 1 rdl. 20 skill. Igjen	19 — » — 4
---	------------

Saa er og efter mad. Eydes anmeldelse i stervbohuset staaende et chatolle Christen Christensen Kaastrup tilhørig.

Tilsammen 2018 — 3 — 8

hvorfra afgaar:

1. Christen Christensen Kaastrups debet til afgangne Christen Samuelsen Eyde efter bogen no. 2 fol. 78 og revisionsforretningen, hvis rigtig

LXVIII

Rdl. Mrk. Skill. Rdl. Mrk. Skill.

hed for det meste er oplyst med de i stervboet forefundne papirer Christen Kaastrup og afg. Samuelsens mellemværende betræffende, som den 28. sept. 1773 i skiftet er indtaget og for resten ikke er Rdl. Mrk. Skill. bleven imodsaugt . . . 169 — 2 — 6

2. Tilkommer stervboet godtgjørelse for bekostningen paa opsigelse for Jørgen Ovelands enke og arvinger efter Niels Mauritzsens inkassations regnskab, beløbende til 2 — 3 — 12

og 3. Ligesaa bekostningen af opsigelsen for John Nielsen Bukiær med sammes forkyndelse og den af ham udstedte pantobligations tinglysning 2 — 2 — 16

175 — » — 10

Saaledes Christen Christensen Kaastrups afgl. Christen Samuelsen Eyde under værgemaal betroede midlers beløb (hvorudi de paa Jørgen Ovelands enkes og arvingers pantobligations gjelds inddrivelse allerede medgaaende omkostninger er indbegrebet, og altsaa deraf bliver prokurator Conrad Brandt forlods at godtgjøre) 1 843 — 2 — 22

Skipper Lars Erichsen Lund efter indgivne regning af 9. juni 1768 fordrer 3 — 2 — 12

Mad.me Stranger i Drammen findes udj revisionsforretningen anført at tilgodekomme 396 rdl. 3 mark 10 skill., men ved hendes indgivne regning af 12. mai 1769 beregner Rdl. Mrk. Skill. hun sig tilgode 346 — 1 — 11 og end videre efter regning af 11. mai 1767 skibet Laurentius vedkomende 59 — » — 8

Tilsammen 305 — 1 — 19

Hvorfra skjønnes at bør afgaa:

1. Halve parten af de skiftesessionen den 30. oktober 1767 anførte udgifter skibet Laurentius ved

LXIX

Rdl. Mrk. Skill. Rdl. Mrk. Skill. Rdl. Mrk. Skill.

kommende 50 rdl. 1
mark er 25 — » — 12

og 2. Hendes ansvarende $\frac{1}{2}$ part af det, skibet Laurentius efter den i stervboet forefundne skibsjournal har tabt paa 1ste reise i aaret 1767, nemlig: 70 £ 15 sh. 9 d. sterling, hvoraf den halve part 35 £ 7 sh. 10 $\frac{1}{2}$ d. i danske penge udgjør 176 — 2 — 21

202 — » — 9

Igjen som til udgift anføres 203 — 1 — 10

Prokurator sr. Conrad Brandt efter regning af 17. juli 1775 fordrer som anvendte omkostninger til inddrivelsen af Anders Olsen Kolbjørnsvikens til stervboet skyldige pantobligationsgjeld Rdl. Mrk. Skill. 129 — 1 — 4

hvorudi kommer til afdrag de udeexequerede løsøre effekters auktionens beløb 15 — 2 — 3

Igjen 13 — 3 — 1

Revisionsmændene sr. Thomas Toft og Niels Kodahl for deres ved stervboets regnskabs bøgers revision hafte umage forrede efter indgivne regning af 20. jan. 1774

15 — » — »

Sr. Thomas Turner i London ved kommissionær sr. Thomas Toft har i dette stervbo anmeldt tvende fordringer, nemlig: 1) Fordres efter en af afg. Christen Samuelsen Eyde til bemeldte Turner den 6. aug. 1755 udstedt forskrivelse paa $\frac{1}{8}$ part i skibet Laurentius den samme $\frac{1}{8}$ part paakommende andel af 1 613 rdl., som Samuelsens halve part i bemeldte skib ved auktionen er solgt for, og 2) Efter et af afg. Christen Samuelsen til sr. Turner den 15. juni 1764 udstedt overdragelsesbrev paa halvparten av Samuelsens ejende $\frac{1}{8}$ i det Frolandske jernverk, hvorpaa han af Turner skal være blevet forstrakt med 476 £ sterling, som i danske penge udgjør 2 380 rdl.

Hvilke bemeldte 2de fordringer anføres stervboet til udgift saaledes: For den $\frac{1}{8}$ part i skibet Laurentius nyder sr. Thomas Turner prioritert betaling for $\frac{1}{4}$ part af ovenmeldte kjøbesum Rdl. Mrk. Skill. 1 613 rdl., der udgjør 403 — 1 — »

Ligeledes skjønnes, at sr. Turner bør have prioriteret betaling for $\frac{1}{2}$ part af den stervboet til indtægt beregnede afg. Samuelsens andel af udløsnings- eller købesummen for det Frolandske jernverk 1747 rdl. 2 mark 16 skill., der udgjør . . . 873 — 3 — 8

Tilsammen til prioriteret udlæg og betaling udføres 1 277 — » — 8

Men i henseende til den øvrige del af efter forskrivelsen af 15. juni 1764 paafordrede 476 £ sterling eller danske penge 2 380 rdl., da som afg. Samuelsens part i det Frolandske jernverk skal have kostet 3 550 rdl., hvorfor ikkun er erholdt 1 747 rdl. 2 mark 16 skill., bliver det en følge, at sr. Turner deraf paa den halve part ansvarer 1 775 rdl. og ej for samme kan tilkomme anden erstatning end ovenberegne 873 rdl. 3 mark 8 skill. Rdl. Mrk. Skill. Og naar saaledes fra hovedsummen 2 380 — » — » ifradrages forbemeldte . . . 1 775 — » — » bliver til rest . . . 605 — » — »

Hvilke 605 rdl. ansees som en betroet gjeld og regningskrav, og saaledes til konkurrence med andre lige berettigede kreditorer anføres til udgift med . . . 605 — » — »

Flere fordringer er ikke blevet anmeldte: thi vel bemelder revisionsforretningen, at en person navnlig Peter Elster skal være antegnet at tilgodekomme 3 rdl. 12 skill., og en anden navnlig William Sanders 114 rdl. 18 skill., men da ingen af disse under skiftebehandlingen har ladet anmelde noget krav, er det at formode at samme af afg. Samuelsen i hans levende live er afgjort, men forglemt i boet at udskrive, hvorfor og samme ansees at bør henfalde og ikke komme boet til udgift.

Skiftets paagaende omkostninger anføres og beregnes saaledes:

For mænds opnævnelse til stervboets løsøre effekters og egelastens item stervbohusenes taxation Rdl. Mrk. Skill. 1 — » — »

Skiftevidners opnævnelse » — 1 — 8

Proklamations bekostning ved det udstedte proklama til laugthinget og udfærdigede skifte plakater med videre 16 — » — »

Skifte salarium da dette falitbos indtægtsbeløb overstiger 10 000 rdl. er 100 — » — »

Det kongl. stempl. papir til skiftesbrevet 3 ark à 1 mark » — 3 — »

	Rdl.	Mrk.	Skill.	Rdl.	Mrk.	Skill.
Skiftebrevets beskrivelse kalkuleret til 150 ark à 2 mark pr. ark justitskassens tilkommende indbegrebet	75	—	»	—	»	—
Skiftebrevets forsejling	»	—	1	—	16	
Dets indbinding	»	—	2	—	16	
Skifteforvalterens tjener efter loven	2	—	»	—	»	
Forkyndelsesbekostning af den for sr. John Nielsen Bukiær udfærdigede opsigelse	»	—	2	—	16	
Aflysnings bekostning for afg. Samuelsens pantobligation til Arendals hospital af 4. aug. 1764	1	—	2	—	16	
For den over skibet Laurentius skede taxationsforretning og sammes tilligemed auktionsforretningens beskrivelse	2	—	»	—	12	
De derved brugte taxationsmænd neml. de 4 skippere og borbere hver 1 rdl. er	4	—	»	—	»	
De 4 haandverks mænd, hver 2 mark 16 skill. er	2	—	2	—	16	
	8	—	3	—	4	
Sr. Niels Mauritzsen har for bivaer ved auktioner og taxationer samt skiftesamlinger beregnet sig	16	—	2	—	16	
hvoraf udgaar for auktionerne over skibet, trælasten og huset, som i auktionsomkostningsberegningerne er anført, saa og for taxationen over skibet som ovenanført	2	—	2	—	16	
Igjen	14	—	»	—	»	
Sr. Thomas Toft ligedan	14	—	»	—	»	
De tvende haandverksmænd for stervbohusets taxation hver 2 mark 16 skill. er	1	—	1	—	8	
De tvende skiftevidner, som fra skiftesessionen den 4. mai 1772 og fremdeles har bivaanet skiftebehandlingen i 8 sessioner, nyder hver 2 mark daglig, som for dem begge udgjør	8	—	»	—	»	
						243 — 3 — 20
Boets udgiftsbeløb						11 842 — 2 — 23

Hvorimod boets ganske indtægt som foranmeldt ikkun bestiger til 10 912 rdl. 4 mark 12 skill., og mangler altsaa til boets gjeld og udgifters betaling den summa 929 rdl. 3 mark 11 skill. foruden at en anselig del af boets indtægt ikkun bestaar i uvisse restancer, som indtægtsberegningen nærmere udviser.

.....
Saaledes er dette skifte sluttet og tilendebragt, som bekræftes under min haand og segl, samt de medhafte mænds underskrift og hostrykte signeter.

Actum anno, diebus & loco ut supra.

Henrich Thaulow.

Som vidner: Otto Mørch, Søren Olsen.

Skifte efter Samuel Christensen Eyde,

afholdt i Arendal 16. december 1775.

[Retsprotokol 2421 folio 328. Stiftsarkiverne i Kristiania.]

Henrich Thaulow, hans kgl. May.ts bestalter byfoged og byskriver samt skifteforvalter udi Arendal og Øster Risør, gjør vitterligt: at aar 1775 den 16. december blev paa Arendals bythingsstue efter foregaaende sædvanlig bekjendtgjørelse ved udstedte skifteplakater af 9. december næstforhen et lovligt arveskifte foretaget efter *Samuel Christensen Eyde* som in october 1769 er paa en sjøreise i Portugal ved døden afgaaet, men her efterladt sig en arvedel efter hans moder og bedstemoder, der er beroende under sr. Niels Larsen Rørs værge-maal, og som nu tilfalder hans efterladte søskende som eneste arvinger.

.....
Og var ved dette skifte tilstede den afdødes kjødelige morbroder og formynder sr. Niels Larsen Rør samt sr. Johannes Kallevig, som formynder for den afdødes broder John Eyde og sr. Salve Kallevig, som har været formynder for en den afdødes senere bortdød broder Benedictus Eyde, hvis stervbo ligeledes staar under skifterettens behandling, og af den afdødes søskende messrs. Lars Eyde og John Eyde, samt sr. Lars Nielsen Rør paa sin hustru mad. Maren Eydes vegne som en fuldsøster til den afdøde. Hvilke forbenævnte formyndere og arvinger meldte at den afdødes efterladte søskende er følgende:

Fuldsøskende 3 brødre og 3 søskende (!), nemlig:

Brødrene:

1. *Lars Eyde*, 23 à 24 aar gammel, selv ved skiftet tilstede og hvis formynder er ovenmeldte morbroder sr. Nielsen Larsen Rør.
2. *John Eyde*, 22 à 23 aar gammel, ligeledes ved skiftet nærværende, hvis formynder er sr. Johannes Kallevig som ovenmeldt.
3. *Benedictus Eyde*, som en tid efter Samuel Eydes dødelige afgang ligeledes er bortdød, og hvis stervbo her paa stedet staar under skifterettens behandling.

Søstrene:

1. *Maren Eyde*, som i ægteskab med nærværende sr. *Lars Nielsen Rør*, borger til Arendal og boende i Næskilen.
2. *Anna Cathrina Eyde*, ugift og umyndig, men opholdende sig hos skiftmoderen mad. afgangne Christen Samuelsen Eyde her i Arendal.

3. *Sidsel Sophia Eyde*, ligeledes ugift og opholdende sig hos sr. Niels Larsen Røer.

For hvilke benævnte 2 ugifte søstre sr. Niels Larsen Røer er formynder.

Halvsøskende 2 brødre og en søster, nemlig:

Brødrene:

1. *Søren Hagerup Eyde*, 16 aar gammel og opholdende sig hos moderen mad.me afgangne Christen Samuelsen Ejdes.
2. *Michael Christian Tønder Eyde*, 14 aar gl. og ligeledes opholdende sig hos moderen.

Og endelig halvsøsteren:

3. *Christina Eyde*, 8 aar gammel og ligeledes opholdende sig hos moderen.

Hvorefter sr. Niels Larsen Røer fremlagde sin under d. d. forfattede formynderregning saalydende:

Afgangne Samuel Christensen Eyde i regning med Niels L. Røer.

Debet.

Rdr. Mrk. Skill.

Credit.

Rdr. Mrk. Skill.

1769	I Portugal døde	Blev mig hr.	
in octbr.	bemeldte Samuel	byfoged Henrich	
	Christensen Eyde	Arnoldus Thau-	
	og der begravet,	low skriftlig an-	
	hvilket efter da-	befalet som værge	
	værende skipper	at være formyn-	
	Lars N. Røers til	der for bemeldte	
	mig indgivne spe-	Samuel Christen-	
	cielle regning,	sen Eydes tilkom-	
	koster i doctor,	mende arvemidler	
	logi og begra-	efter sin salig mo-	
	velse i engelsk	der og bedste-	
	sterling 3 £ 12 s.	moder beløbende	
	1 d., som efter	efter skiftebre-	
	vexelkursen à 5	vene til den	
	rd. 36 skill. pr.	summa	464 - 1 - 3
	£ sterling bliver	Deraf bliver vel	
	i dansk courant.	19 - 1 - 11	renten at svare
	Pr. ballance jeg	for 7 aar og 10	
	pligtig at godt-	maaneder à 4 rdr.	
	gjøre de reste-	pct. aar.	144 - 3 - 16
	rende arvinger		
	den summa. . .	588 - 3 - 8	
	Summa 608 - » - 19		Summa 608 - » - 19

Arendal den 16. december 1775.

Niels L. Røer.

Hvorefter den afdødes hos ham indestaaende arvemidler med renter til d. d. udgjør den summa 588 rdr. 3 mrk. 8 skill.

Det forbeholdte formyndere og tilstedeværende arvinger enstemmig erklærede at være det eneste, som for dette stervbo kan være til indtægt, da den salig afdøde intet videre sig haver efterladt undtagen nogle ringe gangklæder, som til forbeholdte hans søskende er bleven uddelt, da samme ikke var af den værd, at nogen auktion derover kunde være at afholde, ei heller var videre end regningen indeholder til udgift at anføre.

Fra ovenmeldte stervboets indtægt	Rdr. Mrk. Skill.	588 — 3 — 8
afgaar : dette skiftes paagaende omkostninger, der saaledes beregnes og anføres		15 — 1 — 8

I behold til deling imellem arvingerne den summa 573 — 2 — »
Hvoraf tilfalder:

Fullbrødrene:

Lars Eyde paa hans fuldbroderlod	99 — 2 — 22 ^{22/23}
John Eyde ligesaa	99 — 2 — 22 ^{22/23}
og Benedictus Eyde, eller nu hans stervbo	99 — 2 — 22 ^{22/23}

Fuldsøstrene:

Maren Eyde paa hendes fulde søsterlod	49 — 3 — 11 ^{11/23}
Anna Cathrina Eyde ligesaa	49 — 3 — 11 ^{11/23}
og Sidsel Sophia Eyde ligedan	49 — 3 — 11 ^{11/23}

Halvbrødrene:

Søren Hagerup Eyde paa sin halve broderlod	49 — 3 — 11 ^{11/23}
og Michael Christian Tønder Eyde ligedan	49 — 3 — 11 ^{11/23}
og endelig halvsøsteren Christina Eyde paa hendes halvsøsterlod	24 — 3 — 17 ^{17/23}

Som igjen udgjør foranførte boets beholdning 573 — 2 — »
Thi sker vedbørlig udlæg saaledes som følger:

De tvende mindreaarige arvinger mesrs. Lars Eyde og John Eyde paastod ifølge lovens 3die bogs 19 kap. 34 artikel selv at modtage og forestaa denne efter afdøde broder tilfaldne arvedel, under opsyn af kurator, hvortil de proponerede deres svoger sr. Lars Nielsen Røer.

Altsaa anammer sr. Lars Nielsen Røer selv den hannem paa hustrus vegne tilfaldne arvedel. Ligesaas modtager og forestaar de 2 brødre Lars Eyde og John Eyde som mindreaarige selv deres tilfaldne arvedele under opsyn af svogeren sr. Lars Nielsen Røer, borger til Arendal, som for dennem herved beskikkes til kurator. Betræffende den afdøde broder Benedictus Eyde, da bliver den hannem tilfaldne arvelod udi hans stervbo at indføre og til indtægt at beregne. Men for de 2 umyndige fuldsøstre Anna Cathrina Eyde og Sidsel Sophia Eyde bliver sr. Niels Larsen Røer som født værge til formynder beskikket. Ligesaas bliver for den afdødes efterladte halvsøskende Søren Hagerup Eyde, Michael Christian Tønder Eyde og Christina Eyde deres morbroder hr. kammerraad Hans Hagerup her i Arendal som

nærmest fødte værge for dennem til formynder beskikket, hvilke be-
nævnte formyndere udi disse dennem anbetroede værgemaale sig
saaledes haver at forholde, som de vil være gestændig og agter at
forsvare.

Saaledes er dette skifte sluttet og tilendebragt, som bekræftes
under min haand og segl samt de tvende medhafte vidners under-
skrift og hostrykte signeter. Actum ut supra.

Henrich Thaulow.
(L. S.).

Som vidner:

Otto Mørch (L. S.). Søren Olsen (L. S.).

Skifte efter Benedictus Eyde

afholdt i Arendal 16. december 1775.

[Retsprotokol 2421 fol. 330. Stiftsarkiverne i Kristiania.]

Henrich Thaulow, hans kgl. May.ts bestalter byfoged og byskriver samt skifteforvalter udi Arendal og Øster Risør

Gjør vitterligt at aar 1775 den 16. december blev paa Arendals almindelige bythingsstue et lovligt arveskifte foretaget efter den paa en sjøreise her fra stedet in november 1773 ved døden afgangne unge person *Benedictus Eyde*, som har efterladt sig endel arvemidler med videre, der tilfalder hans efterlevende fuld- og halv søskende, følgelig herom under 9. december næstforhen udstedte skifteplakater, der paa sædvanlig maade er bleven publiceret. Plakaten lyder saaledes:

Nærværende som vidner Otto Mørch og Søren Olsen, da og var tilstede af arvingerne de 2 fuldblødre Lars og John Eyde og sr. Lars Nielsen Røer, som er i ægteskab med den afdødes søster Maren Eyde samt sr. Salve Kallevig som afgangne Benedictus Eydes formynder og sr. Niels Larsen Røer samt sr. Johannes Kallevig som hidtil værende formynder for nogle den afdødes søskende. Forbemeldte tilstedeværende arvinger og formyndere erklærede, at den salig afdøde havde som eneste arvinger efterladt sig følgende fuld- og halv søskende. Fuldsøskende 2 brødre og 3 søstre, nemlig

Brødrene:

1. *Lars Eyde*, 23 à 24 aar gammel, selv ved skiftet tilstede, og hvis hidtil hafte formynder er sr. Niels Larsen Røer.
2. *John Eyde*, 22 à 23 aar gammel, ligeledes ved skiftet nærværende, hvis hidtil hafte formynder er ovenmeldte sr. Johannes Kallevig.

Søstrene:

1. *Mad.me Maren Eyde*, som i ægteskab med nærværende sr. *Lars Nielsen Røer*, borger til Arendal og boende i Næskillen.
2. *Anna Cathrina Eyde*, ugift og umyndig, men opholdende sig hos stiftmoderen mad.me afgangne Christen Samuelsen Eydes her i Arendal og
3. *Sidsel Sophia Eyde*. Ligeledes ugift og opholdende sig hos sr. Niels Larsen Røer. For hvilke benævnte 2 ugifte søstre sr. Niels Larsen Røer er formynder.

Halvsøskende 2 brødre og en søster, nemlig:

1. *Søren Hagerup Eyde*, 16 aar gammel, opholdende sig hos moderen mad.me afgangne Christen Samuelsen Eydes.
2. *Michael Christian Tønder Eyde*, 14 aar gammel og ligeledes opholdende sig hos moderen; og endelig halvsøsteren *Christina Eyde*, 8 aar gammel og ligeledes opholdende sig hos moderen.

Hvorefter blev fremlagt og indtaget den over denne afdødes efterladenskaber under 30. marts 1774 skeede registrerings- og vurderingsforretning, saalydende:

Anno 1774 den 30. marts blev efter velædle hr. byfoged og skifteforvalter sr. Henrich Thaulows respektive ordre til mig som dette steds underfoged, som og tilnævnte 2 testes Otto Mørch og Søren Olsen, en lovlig forseglingsforretning foretaget udi sr. Salve Kallevigs hus for efter angivende til øvrigheden af John Christensen Eyde et dødsfald, der ulykkelig er existeret med hans broder Bendix Eyde paa sjøfarten in november 1773 paa sjøen, og derom at registrere hans afdøde broders efterladenskaber til en nærmere skifte og deling imellem den afdødes søskende som er 1) John Eyde som nærværende. Lars Eyde nu udi Flensborg, Maren Eyde, gift med sr. Røer udi Næskilen, Anna Cathrina hjemme hos mad.me Eyde, 22 aar gammel, Sidsel Eyde, 21 aar, hos sr. Niels Larsen Røer, 2) halvsøskende, som den salig afdødes fader afgangne Christen Samuelsen Eyde af sit ægteskab med mad.me Margrethe Hagerup sig haver efterladt, og er 2 sønner og en datter, ældste søn Søren 14 aar, 2den søn Michael, 13 aar gammel, og datteren Christina 6 aar gammel, alle hjemme hos moderen mad. Eyde. Hvor da sr. Kallevig i nærværelse af sr. John Eyde til registreringen anviste den salig afdødes efterladenskaber, saasom:

	Sølv:	Rdr.	Mrk.	Skill.
1 gammelt og lidet lommeuhr med sort baand og et glassignet for		6	—	» — »
1 par skospænder med jernhager		1	—	2 — »
1 par knæspænder, sølvblik		»	—	» — 4

	Linnet:			
6 stk. gl. grove lærredsunderskjorter		1	—	» — »
9 stk. manschetteskjorter à 2 mk.		4	—	2 — »
6 stk. gl. grove lærredsunderskjorter		1	—	» — »
3 stk. ditto		»	—	1 — »
2 blaa og hvide ditto		»	—	» — 16
1 par gl. koilagen		»	—	1 — »

	Gangklæder:			
1 rødviolet kjole og vest, bedærvet		1	—	» — »
1 graa surtout		»	—	2 — »
1 gl. blaa kjole med gl. plüschs vest		»	—	1 — 8
1 sort kjole med kamelotes buxer		2	—	» — »
1 par gamle kamelotes buxer		»	—	» — 16
1 gl. blaa kjole med en brun vest		»	—	» — 16

	Rdr.	Mrk.	Skill.
1 hvid Nankins vest og buxer	»	—	» — 16
1 par traastrømper, et par sorte uldne ditto og et par brungrove ditto	»	—	» — 16
1 par gl. sko	»	—	» — 8
1 gl. skibskiste	»	—	1 — 8
1 rød og hvid sribet koieoverdyne	»	—	2 — »
1 stor og en liden hovedpude	»	—	1 — 8
1 gl. rye	»	—	» — 8
1 quadrant	»	—	» — 8
1 gl. viol	»	—	2 — »
	Summa	21	— » — 4

Videre blev ei anvist, men sr. Kallevig og John Eyde sagde, at endel arv den salig afdøde tilfalden udi sr. Christen Samuelsens bo indestaende, som bliver denne Benedictus stervbo forbeholden under dette boets behandling at lade videre anføre til boets indtægt. Saaledes at være passeret, registreret og vurderet, Arendal ut supra.

O. T. Lind. Otto Mørch. Søren Olsen.
Salve Kallevig. John Christensen Eyde.

Videre blev fremlagt den over de registrerede effekter under 5. mai samme aar holdne auktionsforretning, der viser at samme er udbragt til den summa 46 rdr. 1 mark 20 skill.

Bemeldte auktionsforretning følger skifteakten in originali.

Omkostningerne for denne auktion beløber efter beregning til 6 rdr. 1 mark 4 skill., som inkassator til auktionsforvalteren har betalt, beregningen lyder saaledes :

Tilsammen 6 rdr. 1 mark 4 skill.

Henrich Thaulow.

Inkassator Niels Berg for sin ved inkassationen havende møie og ansvar paastod og ventede sig udi salario godtgjort 2 rdr.

Inkassator Niels Berg meddelte at arvingerne havde paa auktionen kjøbt og ladet sig tilslaa af stervboeffekterne efter auktionsforretningens udvisende, nemlig sr. Lars Eyde for 16 rdr. 2 mark 12 skill., sr. John Eyde for sig selv 5 rdr. 2 mark 21 skill. og for Christopher Kloed, saasom Kloed havde overladet ham de ham tilslagne effekter, 10 rdr. 1 mark 22 skill., er 16 rdr. 19 skill., og endelig sr. Lars Rør 2 rdr. 1 mark 4 skill., det inkassator forment at kunne blive likvideret udi de forbenævnte arvinger formodentlig tilfaldende arvelodde, hvormed de og nu erklærede sig fornøiede.

Skifteforvalteren derefter fremlagde det forhen under denne d. d. behandlede og sluttede skiftebrev efter den afdødes forhen afdøde broder *Samuel Christensen Eyde*, der udviser, at dette stervbo er til indtægt som Benedictus Eyde tilfalden fuldbroderlod den summa 99 rdr. 2 mark $22\frac{22}{23}$ skill.

Bemeldte skiftebrev, for saavidt deraf bliver at inddrage, lyder saaledes .

Hvorefter sr. Salve Kallevig som anordnet formynder for afgangne Benedictus Ejde, og under hvis værgemaal hans arv efter moder og bedstemoder er beroende, indleverede sin under d. d. forfattede skriftlige optegning over de for afgangne Benedictus Ejde hafte udgifter og gjorde udtællinger, hvorved som bilage fulgte 2 regninger af sr. Mathias Falenkam, dat. 18. april 1769 og 5. mai 1770 samt en ditto regning af mad. sal. Eydes af 27. december 1770 saa og Peder Johannesen Holsts kvittering af 29. april 1772 for til ham betalte 20 rdr. og endelig Benedictus Eydes skriftlige begjæring til sr. Kallevig af 28. juni 1773, hvorefter han til Andreas skomager har paa Eydes vegne betalt 3 rdr. 2 mark. Bemeldte optegning med hosfulgte bilage er af saadant indhold.

	Rdr.	Mrk.	Skill.
Regning over hvad jeg haver betalt for sal. Benedictus Eyde fra aaret 1768.			
Leveret ham kontant i Gauvenco	1	—	1 — »
Betalt for 2 par sko at saale	»	—	2 — 8
Betalt til Martinus Müller for en ny peruque	2	—	» — »
For 1/2 aars akkomodation	»	—	1 — 12
1 favn ved til sr. Falenkam	»	—	1 — 12
Betalt for strenger til en violin	»	—	1 — 10
2 bøger skrivepapir	»	—	1 — 8
D. 1. december betalt for et par nye sko	1	—	» — 4
Til blæk betalt.	»	—	» — 4
Til monsr. Nicolai Them betalt for information paa violin	3	—	» — 12
	=		9 — 1 — 27

For aaret 1769.

Den 12. jan. bekommet 1 ¹ / ₄ al. blaat klæde à 1 rdr.	1	—	1 — »
2 al. ubleget lærred à 16 skill. al.	»	—	1 — 8
1 ¹ / ₂ dusin knapper	»	—	» — 12
Dvellik, kamelhaar, silke	»	—	» — 18
Betalt nyttaarsgave til mr. Falenkam	»	—	2 — 20
Til mons. Feddersen	»	—	1 — 10
Betalt for et par sko at saale	»	—	1 — 8
5 al. blaat klæde à 2 mark 16 skill.	3	—	1 — 8
4 ¹ / ₂ al. blaa satin	1	—	2 — 15
2 dusin knapper, 2 al. lærred	»	—	2 — 8
Kamelhaar og traad	»	—	» — 14
Betalt arbejdsløn af et par buxer og en trøie	»	—	3 — 16
Betalt for at sætte nyy fod i et par støvler	1	—	2 — »
2 par sko at saale	»	—	2 — 8
1 par sorte strømper	»	—	2 — 16
Betalt for skolegang til mr. Falenkam	1	—	3 — »
Kjøbt et stykke lærred, 62 al. à 16 skill.	10	—	1 — 8
Betalt for at sy skjorter	2	—	» — »
1 stk. fint lærred til ytterskjorter	5	—	» — »
For et par sko saalet	»	—	» — 20
Kontant til et bryllup	2	—	2 — »

	Rdr.	Mrk.	Skill.
2 ¹ / ₂ al. sort Iwerlasting à 3 mark	1	—	3 — 12
3 al. lærred, 1 ¹ / ₂ dusin knapper	»	—	2 — 12
Dvellik, kamelhaar, traad	»	—	1 — 12
7 al. blaåt surtouttoi à 1 mark 20 skill. .	3	—	» — 20
2 dusin knapper, 2 al. lærred .	2	—	2 — »
Kamelhaar, traad .	»	—	» — 20
	=	41	— 1 — 1

1770.

Nytaarsgave til mr. Falenkam . . .	»	—	2 — »
Til studenten	»	—	1 — »
1 par sorte strømper	»	—	2 — 16
1 par fingervanter	»	—	» — 16
1 par støvler, ny fod .	1	—	1 — 16
1 par sko saalet .	»	—	2 — 14
1 par ditto	»	—	1 — 16
2 par støvler saalet .	1	—	» — 1
1 par sko ditto .	»	—	1 — 16
30 al. uldbaand	»	—	2 — 12
2 ³ / ₄ al. bomuldsfløiel à 1 rdr. .	2	—	3 — »
³ / ₄ al. dvellik, ¹ / ₂ al. lærred .	»	—	» — 22
¹ / ₂ al. shallan .	»	—	» — 18
3 ¹ / ₂ al. bomesie	»	—	3 — 12
3 dukker kamelhaar	»	—	» — 12
2 dusin knapper, silke, traad	»	—	1 — 14
Til konfirmation 4 slette daler .	2	—	3 — 8
Nok kontant	»	—	» — 18
1 par sorte strømper .	»	—	3 — »
1 par sko saalet	»	—	1 — 4
Leveret til en ny klædning 5 al. fint dobbeltbred klæde à 2 rdr.	10	—	» — »
7 al. shallan à 1 mark 12 skill.	2	—	2 — 12
2 ¹ / ₂ al. blaåt foret lærred	»	—	2 — 2
1 ¹ / ₂ al. dvellik, 1 ¹ / ₂ al. hvidt lærred	»	—	1 — 20
1 al. ubleget lærred	»	—	» — 14
2 ¹ / ₂ dusin store, 1 ¹ / ₂ dusin smaa knapper .	»	—	2 — 17
1 lod silke, 1 ¹ / ₂ lod kamelhaar .	»	—	2 — 12
1 par nye støvler	4	—	» — »
1 par sko saalet	»	—	1 — 12
Betalt arbejdsløn af en klædning med .	2	—	2 — »
Kontant leveret	1	—	» — »
Betalt til faster sal. Samuelsen efter regning fra David Larsen	3	—	3 — »
Betalt til mr. Falenkam for skolegang .	2	—	» — 8
	=	43	— 1 — 13

LXXXII

For aaret 1771.		Rdr.	Mrk.	Skill.
1 par nye sko		1	—	1 — »
1 par støvler saalet		»	—	2 — »
1 par sko saalet		»	—	1 — 16
Betalt for 6 halvskjorter at sy med ærmer til		1	—	1 — »
Traad dertil for		»	—	» — 16
2½ dusin tambakknapper for		»	—	2 — 12
½ lod silke, 4 dukker kamelhaar		»	—	1 — 16
3 bøger papir til navigationsbog		»	—	2 — »
Betalt for indbinding		»	—	» — 20
		=	3	— 1 — 8

For aaret 1772.

Betalt til mr. Peder Johannesen Holst for information i navigationen		20	—	» — »
Til examinations testes		2	—	» — »
Til kaptein Abo		2	—	» — »
Nok leveret Benedictus kontant		1	—	3 — 17
2 al. hvidt lærred		»	—	2 — »
		=	26	— 1 — 17

For aaret 1773.

Mai, leveret Benedictus kontant		8	—	» — »
Betalt til Andreas skomager i Kolbjørnsvik for et par nye støvler		3	—	2 — »
Sr. Anders Meldahl leveret Benedictus i Portugal		7	—	» — 21
		=	18	— 2 — 21

Arendal den 16. december 1775.

Salve Kallevig.

Mr. Salve Kallevig fornemme ven!	Debet.
For Benedictus Ejdes skolegang fra 3 okt. 1768 til 22. marts 1769 er 5 maaneder, men afgaar for julen en maaned, bliver igjen 4 maaneder à 1 mark 16 skill. er	Rdr. Mrk. Skill. 1 — 2 — 16
Herimod bekommet af ham 25 ₤ risengryn à 7 skill., er 1 rdr. 3 mark 7 skill., bliver jeg saa skyldig som hermed følger.	» — » — 15
Balancerer	1 — 3 — 7

Arendal den 18. april 1769.

Fra mr.s tjenstergivne tjener
Mathias Falenkam.

Monsr. Salve Kallevig, fornemme ven! Debet.

For Benedictus Ejdes skolegang hos mig fra 7. okt. 1769 til julen den 16. dec. 1769 er 2 maaneder.
Efter jul fra den 22. jan. 1770 til den 24. april 70,
er 3 maaneder, tilsammen 5 maaneder à 1 mark 16 skill. Rdr. Mrk. Skill.
2 — » — 8

Som notificeres af mrs. tjenstergivne tjener
Arendal den 31. mai 1770. Mathias Falenkam.

Mr. Benedictus Eyde!

		Debet.
1767.		
Den 28 september.	Gjort et par fløiels buxer for ham	Rdr. Mrk. Skill. » — 1 — 12
	Silke og kamelhaar	» — » — 12
Den 12. marts.	Gjort en søtrøie	» — 1 — 20
Den 18. marts.	Gjort en vest	» — 1 — 8
Den 18. marts.	Forstykket 2 par buxer	» — » — 20
Den 18. marts.	Gjort en klædning	2 — 1 — »
	Summa	3 — 3 — »

Indholden betalt, hvorfor kvitteres.

Arendal den 27. december 1770. Margretha sal. Eydes.

For at informere Benedictus Eyde i navigationen og astronomi brugelig tilsjøs saa og for examen haver sr. Salve Kallevig betalt mig 20 rdr., hvorfor kvitteres.

Arendal den 9. april 1772.

Peder Johannesen Holst.

Monsr. Salve Kallevig!

Vil han behage efter vores aftale at betale halv fjerde rigsdaler til Andreas skomager i Kolbjørnsviken, saasom jeg med største tak vil den igjenbetale.

«Fire Søstre» den 28. juni anno 1773.

Benedictus Eyde.

Efter hvilken skriftlige optegning sr. Kallevigs udgifter for myndlingen i den tid, værgemaal et hannem efter faderen sr. Christen Samuelsen Eydes dødelige afgang har været anbetroet, nemlig:

		Rdr. Mrk. Skill.
	Pro anno 1768 den summa	9 — 1 — 22
	» » 1769 » »	41 — 1 — 1
	» » 1770 » »	43 — 1 — 13
	» » 1771 » »	5 — 1 — 8
	» » 1772 » »	26 — 1 — 17
og endelig	» » 1773 » »	18 — 2 — 21

Udgjør tilsammen 144 — 2 — 10

	Rdr.	Mrk.	Skill.
Hvorimod den hos sr. Kallevig indestaaende af- gangne Benedictus Eydes arv efter moderen og bedste- moderen udgjør den summa	464	— 1	— 3
Hvoraf beregnes rente 4 0/0 aarlig fra 15. febr. 1768, som den tid, at denne arvedel hannem fra af- gangne Christen Samuelsens stervbo blev udbetalt, der til dags dato er 7 aar og 10 maaneder og altsaa udgjør	144	— 3	— 16
Tilsammen	609	— »	— 19
Hvorfra afgaar ovenanførte udgift	144	— 2	— 10
I behold	464	— 2	— 9

Arvingerne og de benævnte formyndere derefter erklærede, at intet andet eller videre end, hvis foran anført findes, er dette stervbo til enten indtægt eller udgift at anføre, hvorfor de ventede at skiftet denne sinde vorder sluttet, da videre ophold var ufornöden; hvorhos de 2 brødre og mindreaarige arvinger mrs. Lars Eyde og John Eyde paa grund lovens 3 bogs 19 kapitels 34 art. ventede og paastod, at dennem tilstedes deres ved dette skifte tilfaldende arvelodder selv at modtage og forestaa under opsyn af kurator, hvortil de proponerede deres svoger sr. Lars Nielsen Røer, som forhen i lige tilfælde ved det efter den først bortdøde broder Samuel Christensen Eyde i dag behandlede og sluttede skifte er skeet, og hvorved han og i henseende til den dem efter bemeldte Samuel Eyde tilfaldende arv er som kurator beskikket.

Hvorefter saaledes blev anført:

	Boets indtægt:	Rdr.	Mrk.	Skill.
1. Efter fremlagte auktionsforretning er sterv- boets tilhørende løsøreeffekter ved offentlig auktion den 5. mai 1774 bortsolgt og ud- bragt til		46	— 1	— 20
2. Efter fremlagte skiftebrev, under dags dato behandlet og sluttet efter den afdødes for- hen bortdøde broder Samuel Christensen Eyde, kommer dette stervbo til indtægt af- gangne Benedictus Eydes efterbemeldte Sa- muel Christensen Eyde tilfaldne og hos sr. Niels Larsen Røer her i Arendal indestaaende fuldbroderlod		99	— 2	— 22 ^{22/23}
og 3. Efter den afdødes hafte formynder sr. Salve Kallevigs under dette skifte aflagte formyn- derregnskab er af den sr. Salve Kallevig under værgemaalet anbetroede Benedictus Eydes arvedel efter moder og bestemoder i behold og hos bemeldte Salve Kallevig indestaaende		464	— 2	— 9
Boets indtægts beløb		610	— 3	— 32 ^{22/23}

	Rdr.	Mrk.	Skill.
Boets udgift:			
1. Auktions omkostningerne for stervboets bortsolgte effekter som af auktionspenge udbetalt med	6	1	4
2. Inkassator Niels Berg for sin inkassations møie og ansvar paastod salarium	2	»	»
og 3. Dette skiftes paagaende omkostninger, som anføres og beregnes saaledes:			
Mænds opnævnelse til			
stervboeffekternes taxa	Rdr.	Mrk.	Skill.
tion	»	1	8
For skiftevidners opnævnelse	»	1	8
For skifteplakaters udstedelse og proklamation	2	»	»
Skiftesalarium	6	»	»
Det kongelige stemplede papir til skiftetbrevet no. 3	1	2	»
Skiftetbrevets beskrivelse paa 16 ark à 2 mark pr. ark justitskassens tilkomme indbegreben	8	»	»
Skiftetbrevets forsegling	»	1	16
Dets indbinding	»	»	16
Skifteforvalterens tjener efter loven	1	3	16 ^{22/23}
Mændene for bivær ved registrering og skifte	1	1	8
	-----		22 — » — 22/23
Boets udgifts beløb	30	1	4 ^{22/23}
Naar da fra boets indtægts beløb drages udgifter	610	3	3 ^{22/23}
	-----		30 — 1 — 4 ^{22/23}
bliver i behold til deling imellem arvingerne den summa	580	1	23
hvoraf tilfalder:			
Fuldbroderne:			
Lars Eyde paa hans fuldbroderlod	122	»	20
og John Eyde ligesaa	122	»	20
Fuldsøstrene:			
Maren Eyde paa hendes fuldsøsterlod	61	»	10
Anna Cathrina Eyde ligesaa	61	»	10
og Sidsel Sophia Eyde ligedan	61	»	10
Halvbroderne:			
Søren Hagerup Eyde paa sin halvbroderlod	61	»	10
og Michael Christian Tønder Eyde ligedan	61	»	10
og endelig			
halvsøsteren Christina Eyde paa hendes halvsøsterlod	30	2	5
Som igjen udgjør foranførte boets beholdning	580	1	23

Thi gjøres vedbørlig udlæg saaledes som følger:

.....

Sr. Lars Nielsen Røer som myndig arving annammer selv den hannem paa hustrus vegne tilfaldne arvedel. Ligesaa imodtager og forestaar de 2 brødre Lars Eyde og John Eyde som mindreaarige selv deres tilfaldne arvedel under opsyn af svogeren sr. Lars Nielsen Røer, borger til Arendal, som for dennem herved beskikkes til kurator. Men for de 2 umyndige fuldsøstre, Anna Cathrina Eyde og Sidsel Sophia Eyde, bliver sr. Niels Larsen Røer som født værge til formynder beskikket. Ligesaa bliver for den afdødes efterladte halv søskende, Søren Hagerup Eyde, Michael Christian Tønder og Christina Eyde deres morbroder hr. kammerraad Hans Hagerup her i Arendal, som nærmest fødte værge, for dennem til formynder beskikket. Hvilke benævnte formydere udi disse dennem anbetroede værgemaal sig saaledes haver at forholde, som de vil være gestændig og agter at forsvare.

Saaledes er dette skifte sluttet og tilendebragt, som bekræftes under min haand og segl, samt de 2 medhafte mænds underskrift og hostrykte signeter. Actum ut supra.

Henrich Thaulow (L. S.).

Som vidner:

Otto Mørch (L. S.).

Søren Olsen (L. S.).

Skifte efter John Eyde

afholdt i Arendal 3. januar 1794 og i Flekkefjord 23. jan. 1794.

[Retsprotokol 4839 fol. 69 og 5729 fol. 224.]

Anno 1794 den 3. januar blev, paa anmeldelse af kjøbmand herr Niels Beck om at *John Christensen Eyde* var ved døden afgaaet i bemeldte herr Becks iboende hus her i Arendal, foretaget skiftebehandling efter benævnte afdøde. Overværende som vidner Søren Christiansen og Joseph Hammer. Ved ankomsten i fornævnte herr Becks hus forefandtes Beck selv tilligemed hustru Christine Eyde og svigermoder mad. Margarethe Sofia salig Christen Samuelson Eydes som den afdødes stifmoder nærværende. Bemeldte herr Niels Beck anmeldte, at den afdøde kom i hans hus et logere for omtrent en 3 ugers tid siden ved anledning, at han fór som styrmand med et herr kammerherre Anker i Christiania tilhørende og af kapt. Jacob Natvig førende skib, «Falken» kaldet, som her formedelst hændet sjøskade paa en langvarig udenrigs sjøreise er indkommen og beliggende under havari. Ved hans indkomst her i huset medbragte han alene nogle gamle gangklæder og sagde at hans skibskiste med hvad videre ham tilhørte beroede ombord paa benævnte skib. Videre anmeldte herr Beck, at den sal. afdøde har efterladt sig enke og 4 børn, som alle opholder sig i Flekkefjord hos den afdødes svigermoder fru Anne Kloed, hvor den sal. afdøde ogsaa, naar han ikke har været i sjøfarten, har havt tilhold.

Den afdødes enkes navn anmeldte mad. Beck at være: *Birgithe Sophia Kloed*, ligesom hun og anmeldte, at børnenes navne er: a. ældste søn *Christen Eyde*, b. anden søn *Samuel*, c. ældste datter *Anne Benedicte* og d. yngste datter *Anne Catharina*, alle umyndige.

I anledning af herr Becks anmeldelse om at den afdødes kiste og øvrige eiendele skulle bero ombord paa fornævnte skib, blev nu afsendt bud til bemeldte kapt. Natvig med anmodning at han vilde opgive samme. Hvorefter den afdødes her i huset efterladte klæder med videre paa skifteforvalterens anmodning, blev af herr Beck anvist og fandtes bestaaende i følgende: 7 stk. over- og underskjorter, 5 par uldstrømper, 1 par bomuldsstrømper og et par halv ditto, et par silke ditto, et par strømpebaand, et par to-tomles vanter, en halsklud, 2 lommestørklæder, et par blaa langbuxer, 4 diverse vester, 2 par buxer, 2 kjoler, en over-ditto, en blaa trøje, 2 par støvler og et par sko med pletspænder samt en rund hat og et gammelt sort silketørklæde.

Videre blev af herr Beck indleveret en bog med nogle skrevne og nogle rene blade samt en gammel tegnebog med nogle breve og andre papirer, et nyt brunt og grønt silketørklæde samt 4 stk. En rigsdalers banco sedler og 34 skill. i sølvmynt, tilsammen: 4 rdr. 34 skill., med anmeldelse at samme ogsaa tilhørte den afdødes stervbo, og derhos begjærede at pengene maatte blive ham overleveret til afdrag paa begravelsesudgifterne, de han imidlertid vilde besørge.

Det afsendte bud til kapt. Jacob Natvig kom derefter tilstede og medbragte en gammel skibskiste med laas og haandgreber, hvortil nøglen var fundet blandt den afdødes efterladenskaber her i huset, en oktant i futeral, en skrivetavle, en liden blækbutelje, et pennefuteral, et tobakspiberør og 2de peberkager i et graat papir, samt en pose med nogle gamle gang- og køjklæder etc., hvoriblandt forefandtes et lagen paasyet en rye, som blev fraspøttet og overleveret herr Beck til brug for livet. Alt det øvrige blev liggende i posen og denne ombunden med seilgarns traad samt forsegleet. Disse effekter lod kapt. Natvig anmelde at være alt, hvad den afdøde havde efterladt sig ombord i hans førende skib, men han skulle desuden have nogle skjorter og tørklæder paa vask hos en kone paa Sandviken, men vidste ikke hvormange. Derefter blev forbemeldte kiste aabnet og deri forefundet nogle sjøkort-bøger og papirer med videre, til hvilket blev nedlagt samtlige foran specificerede effekter undtagen den forseglede pose med klæder, oktanten og pengene; hvilke sidste efter herr Becks forlangende blev ham overleveret til begravelsen; hvor- efter kisten blev omslagen med seilgarns traad og af skifteforvalteren og vidnerne forsegleet samt nøglen dertil af skifteforvalteren modtaget i bevaring. Paa skifteforvalterens tilspørgende erklærede herr Beck, at ligesom her i huset ikke beror andet eller mere den afdøde John Eydes stervbo tilhørende, saa vidste han ei heller andet eller mere dertil at opgive end det, den afdøde har sagt for ham det han havde endel tilgode hos Jacob Natvig paa sin hyre, og at han havde et sølvlommeuhr hos guldsmed Arhusiander til reparation. Videre var nu ikke ved denne skiftebehandling at udrette; thi blev sammes nærmere foretagelse til anden tid forbeholdet, da herr Beck imidlertid lovede at være ansvarlig for effekternes bevaring her i huset.

Niels Beck.

Som vidner:

S. Christiansen. Joseph Hammer.

Anno 1794 den 25. okt., efterat skifteforvalteren med sidste post til svar paa sin skrivelse af 4. jan. d. a. var indløben herr kancelli- raad og sorenskriver Balles pro-memoria af 18. okt. sidstl., som her- ved fremlægges, hvorved han begjærer John Eydes efterladenskaber bortsolgt jo før jo heller med videre, haver stedets skifteforvalter med 2 vidner, Joseph Hammer og Søren Christiansen, indfundet sig udi herr Niels Becks iboende hus for at foretage lovlig registrering og vurdering over bemeldte John Eydes der forseglede og beroende efterladenskaber, i hensigt til sammes salg ved offentlig auktion samt om- kostningernes betaling med videre.

LXXXIX

Ved ankomsten i stervbohuset, nemlig herr Becks iboende hus, var herr Niels Beck tilstede og fremleverede den ommeldte oktant samt den forseglede skibskiste og pose med stervboets effekter, hvis paasatte forsegling forefandtes ubrudt. Hvorefter derudi blev forefunden og registreret som følger:

	Rdr.	Mrk.	Skill.
1 mørkegrøn klædes kjole med silke knapper	3	—	» — »
1 gulstribet silke vest	»	—	2 — »
1 gammel sort silke underklædning	»	—	2 — »
1 gammel brun klædes kjole med blanke knapper	1	—	1 — »
1 blaa klædestrøje med gule knapper	1	—	2 — »
1 gammel graa overkjole	»	—	3 — »
1 sort og hvidstribet ulden vest	»	—	1 — »
1 par grønne tiksets buxer	»	—	2 — 12
1 par blaa langbuxer	»	—	1 — »
1 gl. graa reise kjole	»	—	1 — 8
1 gl. gul kjole med en ærmer	»	—	» — 16
1 gl. blaa trøie og et par sorte buxer	»	—	» — 12
1 par gamle sorte og 1 par graa buxer	»	—	» — 16
1 par graa buxer og 3 gamle vester	»	—	» — 12
3 gamle skjorter	»	—	1 — 12
3 par gamle strømper	»	—	» — 4
3 gamle sko, 1 læst og 1 gammel sort silketørklæde	»	—	» — 6
1 par nye støvler	1	—	2 — »
1 par gl. ditto	1	—	» — »
1 par gl. sko med 1 par plet spænder	»	—	2 — 12
1 klædesbørste	»	—	» — 12
1 sort silketørklæde	»	—	1 — »
2 brogede lommetørklæder	»	—	1 — »
1 par hvide silkestrømper	»	—	2 — »
1 par hvide bomulds ditto	»	—	2 — »
1 par sribede, 1 par graa og 1 par halvstrømper	»	—	1 — 12
1 par nye hvide uldhoser	»	—	1 — 4
1 par grovere ditto	»	—	» — 16
1 par gamle ditto	»	—	» — 12
1 par 2 tommes vanter og 1 par strømpebaand	»	—	» — 6
5 lærreds natskjorter	1	—	» — »
2 ditto ditto	1	—	» — »
1 gammel overskjorte og 1 halsklud	»	—	2 — »
1 overskjorte	»	—	1 — 8
2 ditto overskjorter	1	—	» — »
1 natskjorte	»	—	1 — 8
1 barberkniv, 1 spænde og 1 messing instrument	»	—	» — 12
1 pennehus og 1 benkam samt 1 piberør og 1 hytte	»	—	1 — »
1 blæk butelje og 1 daggert	»	—	» — 4
1 nyt silketørklæde og 1 piskebaand	»	—	3 — »
1 gl. skrivetavle	»	—	» — 8
1 gl. rund hat	»	—	1 — »
1 skuf med noget skrab	»	—	» — 4
1 lidet agates signet og 1 par halvstrømper	»	—	» — 16

	Rdr.	Mrk.	Skill.
9 stk. gamle journaler og sjøbøger	»	—	» — 12
2 gode sjøkort og nogle gamle ditto	»	—	» — 16
Brochmanns huspostil	»	—	2 — »
2 tykke pebberkager	»	—	» — 8
1 graa pude	»	—	2 — »
1 gammel køjdækken	»	—	» — 16
1 pudevar	»	—	» — 12
1 par sammensyede køjlagen, som udgjør den pose, hvori adskillige af foranførte effekter har været nedlagt	1	—	» — »
Den forhen anmeldte skibskiste	»	—	2 — »
En oktant i futeral	5	—	» — »

Videre forefandtes ikke at registrere og vurdere, men i kisten forefandtes nogle tegnebøger og løse papirer, som blev udlagt til nærmere revision af vedkommende skifteforvalter udi en tom sukkerkasse, som derefter behørig blev tilspigret og af skifteforvalteren og vidnerne paa omslagen snøre blev forseglet og indtil videre af stedets skifteforvalter taget under bevaring.

Herr Niels Beck anmeldte, at Mickal Jensen paa Sandvigen har til ham indleveret 3 skjorter, som han for den afdøde John Eyde havde besørget vasket og derfor med videre for den tilkommende vaskerløn har fordret betaling, men hvormeget kunde Beck nu ikke erindre. De anmeldte 3 skjorter blev anvist og taxeret, saasom:

1 gammel overskjorte	»	—	1 — 8
2 natskjorter	»	—	2 — »

Guldsmed Arhusiander lod ved sin stiftsøn Johan Henrich Dahl indlevere et sølv lommeuhr no. 2497 af Thomas Blithes arbeide, med anmeldelse, at samme er det, som ham af sal. John Eyde til renovation og reparation var overleveret, og at han derfor tilkommer i reparations- og rengjørelsesbekostning 6 rdr. (!)

Bemeldte sølv lommeuhr med vedhørende staa-kjæde blev vurderet for 6 — » — »

Herr Niels Beck paa stervboenkens og fraværende arvingers vegne maatte anmerke i anledning af Arhusianders fordring, at den synes at være overdreven, da han ikke kunde skjønne at reparationen paa foranmeldte uhr kunde være mere værd end en fjerdedel af det paastaede. Paa skifteforvalterens tilspørgende erklærede vidnerne ogsaa enstemmig, at de ikke anser mere renovation og reparation udført paa dette uhr, end at samme tilstrækkelig kan være betalt med 1 rdr. 2 mark.

I anledning af, at endel af foran registrerede klæder fandtes meget skidne og smudsige, ansaaes det fornødent, at samme forinden auktionen bliver vasket og rengjort, paa det samme des bedre kan blive indbragt til fordel for boet. Til dette at forrette blev vaske-

konen, Ingeborg Marie, Niels Andersens hustru, antaget, og da hun nu indfandt sig til saadan ende, blev hende overleveret 2 køjlagen, 1 pudevar, 6 skjorter, 3 par gamle buxer, 2 gamle vester, hvorfor hun paastod vaskerløn i mindst 48 skill., som hende og af skifteforvalteren blev akkorderet, imod at hun indleveret tingene tilbage i rengjort stand forinden auktion derover i næste uge skal afholdes. Herr Beck derefter indleverede den afdøde John Eydes bevis til ham af 25. november 1791, stort 7 rdr. 43 skill., for hvilke han paastod udlæg i boet forsaavidt samme kan tilstrække. For de registrerede og vurderede effekter, saavidt ikke til vask udleveret, erklærede herr Niels Beck sig at være ansvarlig, indtil auktion derover kan blive afholdt, hvilken han proponerede til næste fredag, og havde ikke noget imod at samme sker her i huset.

Skifteforvalteren i anledning heraf overlod effekterne til herr Becks bevaring uden forsegling og berammede auktionen derover til næste fredags eftermiddag klokken 2 slet, efter sædvanlig bekjendtgørelse samt antog Niels Hald til auktionsbeløbets inkassation mod sædvanlig sallario og behørig rigtigheds aflæg. Videre var nu ikke ved dette skifte at udrette; thi blev sammes foretagelse til anden tid, efter omstændighederne, forbeholden.

Niels Beck.

Som vidner:

Joseph Hammer. S. Christiansen.

Anno 1794 den 12. dec. blev skiftesessionen efter udsættelse fra gaarsdagen igjen fremholdet paa Arendals bythingsstue; nærværende 2de vidner Niels Hald og Christen Møller.

Hvor da blev foretaget:

Skiftet efter John Christensen Eyde. Hr. Niels Hald var tilstede og fremlagde hans inkassations regnskab til stervboet af 10. d. m. med deri paaberaabte originale auktionsforretning og flere bilage, trede i tallet; hvorefter han ansvarer 64 rdr. 1 mark 10 skill. og erklærer sig villig til sammes udbetaling, omendskjønt forfaldstiden først i dag er udløben og de fleste af auktionspengene endnu udestaar. Hvorefter byfogden sluttede det passerede for at tilsendes den kompetente skifteforvalter herr kancelliraad og sorenskriver Balle i følge hans rekvisition af 18. okt. sidstl. og forbeholdt af den hos inkassator Niels Hald beroende balance at modtage betaling for havte udgifter og tilkommende sallarium og gebyr ved og for det hidtil passerede.

Christian Severin Balle, deres Kongl. Majestæts bestalter virkelige kancelliraad og sorenskriver over Lister lehn

Gjør vitterligt: At anno 1794 den 23. januar blev i følge en fra herr byfoged Berg i Arendal indløben skrivelse til mig under jan. sidstl., hvorved tilkjendegives den der afdøde skipper John Chr. Eydes dødelige afgang hos sin svoger kjøbmand Beck, foretaget her udi Flekkefjord paa Næss gaard, hvor denne afdøde med efterladte

enke og familie tildels har opholdt sig hos svigermoderen fru Kloed, en lovlig registrerings- og vurderingsforretning i overværelse af de 2de vurderingsmænd lensmand Niels Oustad og Anders Dyvig over, hvad denne afdøde her har efterladt sig til rigtig og lovmæssig skifte og deling mellem hans efterladte arvinger efter at den bevislige medbeheftede gjeld er fradraget, hvilke ere enken mad.me *Birgitta Sophia*, 2de sønner og 2de døtre: ældste sønnen *Christian Eyde*, 11 aar gl., anden sønnen *Samuel*, 7 aar gl., ældste datteren *Anne Benedicta*, 9 aar gl., yngste datteren *Anna Cathrine*, 5 aar gl. Ved forretningen var tilstede enken mad.me Eyde med sin antagne laugværge Morten Mølbach, nu forsikrede at opgive alt hvad boet kunde komme til indtægt, som hos hende er beroende, og til den ende opgav følgende:

	Rdr.	Mrk.	Skill.
4 sølv thesker	1	—	1 — 8
1 sukkertang	1	—	» — »
6 tintallerkener	1	—	» — »
6 dybe ditto	1	—	» — »
1 tinfad	»	—	2 — »
1 dybt ditto	»	—	1 — 12
1 par stager	»	—	2 — »
1 thekjedel	»	—	2 — »
1 pande med laag	»	—	3 — »
1 pande	»	—	2 — »
2 gryder	1	—	» — »
1 skore	»	—	» — 16
1 ildtang	»	—	1 — »
1 præsentertallerken	»	—	» — 10
1 chatol	4	—	» — 2
6 stoler med lænestole	4	—	» — »
1 thebord	»	—	3 — »
1 bord	»	—	2 — »
1 do. . . .	1	—	» — 8
1 sengested	1	—	» — »
1 kuffert	1	—	» — 1
1 speil	»	—	2 — 16
2 duger	4	—	» — 1
4 ditto	4	—	» — 1
3 par lagen	6	—	» — »
2 par lagen	1	—	3 — »
6 pudevar	4	—	» — »
2 grove do. . . .	»	—	3 — 6
6 hovedklæder	»	—	2 — »
2 theduger	1	—	» — »
3 gardiner	»	—	2 — »
1 kattuns omhæng med dækken	1	—	3 — »
2 store hvide fader	»	—	2 — »
2 smaa do. . . .	»	—	1 — »
1 dusin gule flade tallerkener	1	—	» — 7
Nogle gamle potter og ringer etc. tilsammen for	»	—	1 — 12

Videre anmeldte enken med laugværge af løsøreffekter her ei at være ejende, men derimod tilkjendegav: At hun med hendes afdøde mand var af hendes moder fru Kloed tilakkorderet $3\frac{1}{2}$ engl. paa feedevarre beregnet udi hendes ejende gaard Næss, hvorpaa de og til opfyldelse af denne akkord havde udlagt 150 rdr. Til fuldkommen oplysning om rigtigheden enken med laugværge nu lovede inden dette skiftes slutning at fremkomme med det paaberaabende dokumente. Og da intet videre denne sinde var at foretage, bliver denne forretning til debitor og kreditorers lovlige indkaldelse udsat til videre foretagelse efter lovlig bekjendtgjørelse, ligesom det da og bliver at anføre til indtægt, hvad den afdøde udi Arendal maatte ha efterladt sig, da samme ifølge herr byfoged Bergs anmeldelse ej endnu bestemt er samlet, alt ifølge den fra ermeldte herr byfoged Berg i sin tid indløbende lovformelige forretning, og saaledes beror da denne forretning til videre.

Anno 1795 den . . oktober blev efter foregaaende udløben proklama saavel i Den Berlingske Tidende som Den Altonaiske Mercur samt videre bekjendtgjørelse ved plakater dette skifte foretaget til afhandling og endelig slutning udi Flekkefjord i overværelse af lensmand Niels Oustad og Peder Nielsen samt Henrich Snabel som af fogden opnævnte mænd. Ved forretningen mødte enken mad.me Eyde med laugværge Mølbach. Ligesaa var og tilstede de umyndiges anordnede formynder mr. Ole Sundt som deres morbroder [p: moderens svoger], man foretog sig herefter at samle stervboets

Indtægt.

Og bliver da boets løsøre, som ved offentlig auktion den 9. april f. a., er bortsolgt undtagen linnedet og noget mere efter forretningens advis, som nærmere bliver til indtægt at anføre, og det bortsolgte tilssammen udbragt efter omkostningernes fradrag, der nu til indtægt bliver at anføre og boets inkassator Mølbach ansvarlig for Rdr. Mrk. Skill. 27 — 2 — »

Hvad som ikke ved auktionen er bortsolgt af løsøret beløber sig ialt til 23 — 1 — 12

Herefter bliver da at anføre det ved registreringen anmeldte jordegods.

Hvor da enken med laugværge fremlagde det af hendes moder fru Kloed udstedte skjøde af dato 4. juni 1790, thinglyst sommerthinget s. a. paa de anmeldte $4\frac{1}{2}$ engl. i gaarden Næss for den summa 700 rdl., hvoraf hun har betalt kontant 240 rdr. og de øvrige 460 rdl. betales til herr oberstlieutenant von Tobiesen. Og da boet saaledes har lovlig hjemmel for dette gods, anføres og samme nu til indtægt for kjøbesummen 700 — » — » imod at herr oberstl. Tobiesens tilkommende ved udgifterne skal blive observeret.

Videre fremlagde nu skifteforvalteren den ham fra herr kancelliraad og byfoged Berg i Arendal til

sendte registreringsforretning af 3. jan. 1794, sluttet den 12. decbr. s. a., over den afdødes der efterlode effekter, hvilken forretning dette skifte bliver følgende, tilligemed den videre i denne forretning paa beraabende auktionsforretning over disse effekter af 31. oktbr. s. a., i hvis følge nu boet bliver til indtægt at anføre hvad samme haver udbragt efter omkostningernes fradrag og som til skifteforvalteren indsendt den summa 53 — 3 — 3

Hvorfor til oplysning anmeldes, at i henseende til det i disse forretninger omtalte lommeuhr, da har samme ikke ved den derover anstillende auktion udbragt videre end dets reparationsomkostninger, og saaledes kan intet deraf komme boet til indtægt. Videre var ei til boets opkomst efter skifterettens ompørgende.

Summa indtægt 809 — 2 — 15

Herimod er følgende stervboets gjeld og udgift:

	Rdr.	Mrk.	Skill.	Rdr.	Mrk.	Skill.
1. Til herr oberstleutenant v. Tobiasen i følge det skjøde, som rester paa det til indtægt beregnede jordegods den summa	460	—	»	—	»	—
Resterende renter	60	—	»	—	»	—
				520	—	»
2. Til herr Christian Larsen efter indleveret regn.	60	—	1	—	4	
3. Til herr Brynild Thorsen efter indleveret regn.	36	—	3	—	23	
4. Stervboenken for sit begravelsesvederlag	25	—	»	—	»	

Videre gjeld var boet ei medbeheftet, thi anføres dette skiftes omkostninger:

Stemplet papir	1	—	»	—	12	
Sallarium	1	—	2	—	»	
Beskrivelsen	3	—	»	—	»	
Thinglysningen	»	—	2	—	16	
Fogden	»	—	1	—	8	
Revisionskontoret	»	—	2	—	»	
				7	—	»
Tjeneren	»	—	1	—	8	
Lensmanden	1	—	»	—	»	
Mændene ved rev. og skiftet	»	—	2	—	»	
Videre udgift	»	—	2	—	»	

Summa udgifter 651 — 2 — 23

XCV

	Rdr.	Mrk.	Skill.
Naar nu fra boets indtægts-summa, som er .	809	— 2	— 15
fradrages bemeldte udgift	651	— 2	— 23

Bliver igjen 157 — 3 — 16

Deraf enken det halve med .	78	— 3	— 20
de tvende sønner hver .	26	— 1	— $6\frac{2}{3}$
og de tvende døtre hver .	13	— »	— $15\frac{1}{3}$

.
Hermed skiftet sluttet og tilendebragt.

Skifte efter Margrethe Sophie Hagerup

sal. Christen Samuelsen Eydes

afholdt i Arendal 1. febr. 1800.

[Retsprotokol nr. 4840 fol. 56. Stiftsarkiverne i Kristiania.]

Anno 1800 den 1. febr., paa anmeldelse at mad. *Margrethe Sophie Hagerup* salig *Christen Samuelsen Eydes* var ved døden afgaaet udi hendes tilholdssted udi svogeren [s: svigersønnen] kjøbmand Niels Becks tilhørende og iboende hus her i Arendal, har skifteforvalteren med trede vidner indfundet sig til lovlig skifteforretnings foretagelse.

Den afdøde har ikke efterladt sig andre livsarvinger end en søn *Michael Tønder Eyde*, som, saavidt erindres, bortreiste tilsjøs i aaret 1782 og siden ikke er tilbagekommet, men efter nogenledes sikker underretning skal være død paa en sjøreise fra Amsterdam til Ceylon med skibet «De trende Brødre» kaldet, ført af kapt. Jan Rudolfz, den 15. juli 1787, og en datter *Christine Benedicte Eyde*, som er bemeldte Niels Becks hustru.

Hr. Beck forklarede at hans sal. svigermor, som i en del aar er bleven forsørget med det nødvendige af ham og hustru, ikke har efterladt sig videre hendes stervbo tilhørende end alene hendes brugte gangklæder. Disse blev værdsat til 14 rdl. og overleveret Nils Beck, som til den afdødes begravelse havde udlagt 40 à 50 rdl.

Skifte efter Samuel Eyde

aabnet i Kjøbenhavn 22. novbr. 1822.

[Hof- og Stadsretten i Kjøbenhavn, dens skiftekommissions forseglingsprotokol.
Landsarkivet, Kjøbenhavn.]

Anno 1822 den 22de November indfandt Skiftecommissionen sig ved Fuldmægtig Schram og Skifteskriveren ved Copiist Beenzgaard med Betienten Dam i Huuset No. 170 i *Overgaden* neden Wandet for ifølge Cancellieraad og Borgemester i Callundborg, Cederfeldts Skrivelse af 18de d. M., som nu blev fremlagt, og hvori han anmelder, at Skibscapitain Samuel Eyde, der førte Skibet De 3de Venner, er død under jydsk Kyst og af Styrmand Malmeeen besørget begravet i Callundborg, at tage fornævnte afdødes og efterlevende Enkes fælleds Boe under Behandling. Ved Forretningen var tilstede *Enken, Stine Eyde*, som tilkiendegav, at det var Natten imellem den 5—6te d. M., at hendes Mand ved Døden er afgaaet og at han af sit Egteskab med hende efterlader sig 4 *umyndige Børn*.

Hun anviste Boets Eiendele, som bleve registrerede og til sand Værdie vurderede saaledes:

	Rdr.	Mrk.	Skill.
1 Egeskatol med Skab	8	—	» — »
1 Himmelseng med Omhæng og Teppe	8	—	» — »
2 Dynner, 2 Puder, 1 Pr. Lagen	12	—	» — »
1 Barneseng, 2 Dynner, 2 Puder, 1 Pr. Lagen	6	—	» — »
1 lidet Fløybord	»	—	3 — »
10 forskellige Stole	5	—	» — »
1 Birketræes Divan	6	—	» — »
1 Egetræes Spillebord	1	—	» — »
1 firkantet Fyrbord	1	—	3 — »
1 Staal Strygejern	1	—	» — »
1 Thekiedel, 1 Kaffe Do.	2	—	» — »
2 Karaffer, 6 Glas	1	—	» — »
1 Trefod, 1 Ildtang, noget Steen- og Leertøi	1	—	» — »
1 Vandspand, 1 gl. Slagbenk	1	—	» — »

Nogle forefundne Papirer blev indlagte i en Lerreds Pose samt forsynet med Rettens Sejl blev tagen i Rettens Bevaring.

Videre end anførte erklærede Enken, at hun ei vidste at opgive Boet tilhørende.

Hvorhos Comparentinden tilkiendegav, at Skibet, den afdøde har ført, tilhører Commerceraad Nordberg, men at Skibets indehavende Ladning, bestaaende af Bord, tilhører Boet, og videre end bemelte Ladning saavel som, hvad der maatte findes ombord i Skibet, er hende ikke bekendt, at Boet er tilhørende.

Anno 1822 den 12te december blev foretaget Session i afgangne Skibs-Capitain Samuel Eyde og efterlevende Enke, Stine Eydes Boe.

Skifte-Commissionen fremlagde en indkommen Skrivelse fra Procurator Beyer, dateret 3die d. M., hvorved han paa Handelshuset I. Prætorius & Sønners Vegne begierer Commerceraad Nordberg indkaldet til en Skifte-Samling m. v. efter Skrivelsens Indhold.

Procurator Lange mødte for Commerceraad Nordberg og i Anledning af den i den fremlagte Skrivelse giorte Opfordring til Legitimation af Eiendoms Ret til Skibet, som den afdøde har ført, foreviiste en original Leie Contract, hvorved Skibet er leiet den afdøde, og dernæst fremlagte Copie af Contracten, samt under fornøden Forbeholdenhed maatte igien opfordre Hr. Procurator Beyer til foreløbigen at legitimere Prætorius & Sønners Competence til at handle om dette Anliggende paa Diderich von Cappelens Vegne; endnu fremlagte han en Copie af Nordbergs Brev af 12te d. M. til Prætorius & Sønner tilligemed en fra dette Huus tilbageleveret Seddel, hvorved loves Svar paa Brevet at skulde komme fra Hr. Beyer som sidste Tirsdag, men hvilket ikke er indløbet. Comparenten henholdt sig til Brevet og afventede Hr. Procurator Beyers Svar under ald Reservation.

Procurator Beyer mødte for Prætorius & Sønner og foreviiste det i hans acterede Promemoria ommeldte Connossement, udstædt af den afdøde i Scheen den 24 Octbr. sidstleden for et Partie Bord, afskibet af Diderich von Cappelen, for at afleveres i Odense til Prætorius & Sønner eller Ordre, hvorved altsaa disses Competence til at fordre Ladningen udleveret er legitimeret, derimod har Commerceraad Nordberg ei legitimeret sig som Rheder af Skibet, og omend saadant bevistes, ville dog den af ham fremlagte Leie Contract medføre, at han ingen Ret har til at accordere om Fragt med Ladningens Modtager, som kuns med Skifteretten kan afhandle desangaaende.

Procurator Lange, der ikke for Tiiden kunde erkiende Connossementets Egthed, fremlagte en original Regning fra Diderich von Cappelen i Scheen til Beviis om, at Lasten er solgt af ham til den afdøde og i alt Fald crediteret den afdøde Beløbet, hvorfor Comparenten anmodede Hr. Beyer om at oplyse, hvorvidt Ladningen er betalt, ligesom han og begierede bemeldte Ladning eller Regningens Gienstand taget under Skifterettens Behandling som Boets Eiendom.

Procurator Beyer fandt det uforløbet og upassende at indlade sig med Commerceraad Nordberg angaaende de Vahrer, Connossementet paalyde, men forlangte Connossementet efterkommet af Eyde eller nu hans Boe, og hvad den fremlagte Regning angaaer, da ved-

kommer samme ikke Nordberg, ligesom den og blot ommelder, at Beløbet bliver betalt ved Vexel paa Prætorius & Sønner, hvorhos Comparenten maa bemerke, at denne Vexel ei er bleven accepteret og følgelig heller ingen Betaling erlagt.

Prokurator Lange under ald fornøden Forbeholdenhed, navnlig til anden og subsidiær eller alternativ Procedure, foreviiste et originalt Pantebrev, hvorved den afdøde har givet Nordberg første Panteret i alt, hvad han eier og eiende vorder, hvilket Document, hvoraf han fremlagte Afskrift, læst i Callundborg, hvor Ladningen er beliggende, og da Nordberg altsaa alene er berettiget til Beløbet for Ladningen eller denne selv som Boets Eiendom og altsaa hans Pant, saa modsagde han ethvert Krav fra Hr. Prokurator Beyers Mandants Siide som i ald Fald sildigere prioriteret og paastøed enten Ladningen, hvis Indkiøbs Priis, circa 208 Norske Species, nok som viser, at den ikke er værd Beløbet af Nordbergs Fordring, extraderet eller udlagt denne eller og Ladningen uopholdelig realiseret til Indtægt for Nordberg, dersom hans Paastand om Udlæg ikke skulde kunde gives Medhold.

Prokurator Beyer benægtede, at Godset er Eydes eller hans Boes Eiendom og det fremviiste Connossement beviiser det urigtige af dette foregivende, ligesom og Regningen ikke er qvitteret, ligesaa lidet som den ommeldte Vexel er bleven accepteret og indfriet, hvoraf Comparenten protesterede imod, at Boet bemægtigede sig de Vahrer, Connossementet repræsenterer, og til hvilke Prætorius & Sønner efter dette har en fuldkommen Ret.

Prokurator Lange henholdt sig om Connossementet til sit forrige og bemærkede, at samme Document under ingen Forudsætning kunde hiemle Cappelen eller hans Committerede her imod hans egen Regning nogen Ret, som kunde præjudicere Nordbergs Panteret, om end den afdøde virkelig ikke har betalt Lasten, for hvis Beløb da ikkun have af Sælgeren Krav her i Boet efter Regning eller i ald Fald efter Vexel, hvorimod Lasten ved at afleveres den afdøde i Hænde er bleven hans Eiendom og altsaa er endeel af Nordbergs Pant.

Prokurator Beyer vilde ikke Commissionen langere med videre Protokollation, men exciperede mod Hr. Langes Tilførsel som ugrundet og forventede Skifterettens Foranstaltning til Vahrernes Udlevering i Følge Connossementet.

Prokurator Lange henholdt sig ligeledes til sit forrige og maatte blot gjøre Skifteretten opmærksom paa Nødvendigheden af, at der uopholdeligen tages en Bestemmelse til Vahrernes Realisation eller dog deres Udlosning i Callundborg, imod hvilken han antoeg at Prætorius & Sønner intet har; kun maatte en saadan i al Fald foreløbig Foranstaltning snarest mueligt træffes og formeenes rettest at skee ved at tilskrive Callundborgs Magistrat om at modtage Lasten.

For at Enken kan blive tilsagt, blev Boet udsat til førstkommende Løverdags den 14de denne Maaned Kl. 11.

Anno 1822 den 14de December blev foretaget Session i Afgangne Skibs Capitain Samuel Eyde og efterlevende Enke Stine Eydes Boe.

Prokurator Beyer mødte for De Herrer Prætorius & Sønner og for at viise disses Ulyst til Strid og Vitløftighed tilbød han paa

deres Vegne, at de vilde modtage de til dem afsendte Bord i Callundborg, uagtet de efter Connossementet skulde leveres i Odense, og strax efter rigtig Aflevering betale 100 Rd. Sedler som Fragt, omendskiønt Fragten i Almindelighed ikkuns er circa 2 Mk. pr. Tylt, som for dette her omhandlede Partie ei kunde beløbe til 50 Rd., men hvis denne Proposition ei strax antages, da forlanges Vaherne leve-rede i Odense imod sædvanlig Fragt, som paa lovlig Maade kan vorde bestemt, om mindelig Foreening ei derom treffes.

Prokurator Lange mødte og erklærede, at han havde ingen Bemyn-digelse til at indlade sig paa det giorte Forslag, hvorimod han, der gientagende modsagde Prætorius & Sønners Ret for Cappelen til Ladningen, paastod denne uopholdelig behandlet som Boets Eiendom efter sit forhen tilførte.

Paa Enkens Vegne mødte Fuldmægtig Saxild og tilkiendegav, at hun er aldeles uvidende om hendes Mands Handling i den her om-handlede Affaire; hun overlod derfor til Skifte Commissionens Be-stemmelse, hvorledes Parterne skal ansees i Henseende til Ladningen, Skibet, Fragt og videre.

Prokurator Beyer indleverede til Rettens Eftersyn og Afbetiening det forhen ommeldte af Eyde udstedte Connossement, det han for-beholdt sig derefter at faae tilbageleveret, samt iøvrigt reserverede hans Mandanters Ret for det dem foraarsagende Ophold, Tab og Skade og saaledes indlod det omventilerede til Resolution eller Decision.

Prokurator Lange paakastede Prætorius & Sønner saavel i eget Navn som paa v. Cappelens Vegne Ansvaret for det Tab, der ved deres ugrundede Modsættelse af Boets Eiendoms lovlige Behandling er opstaaet og fremdeles kan opstaae for Nordberg deels som Pant-haver deels som Skibets Eier og er saaledes nødsaget til at indlade det omventilerede til Decision.

Prokurator Beyer refererede sig til sit forrige og fremlagte endnu bekræftet Gienpart af en notarial Requisition, hvori Nordberg hen-viiser Sagen til Ventilation og Afgiørelse her i Skifteretten.

Prokurator Lange bemærkede, at Nordberg, da denne Beskik-kelse passerede, endnu ikke var i Stand til at documentere med v. Cappelens Regning, at Connossementet i alt Fald var pro forma og at Lasten var den afdødes Eiendom, hvorfor han den Gang havde fundet Anledning til subsidialiter at æske Fragt, men ligesom Beskikkelsen i Begyndelsen viiser, at Nordberg allerede da betragtede Lasten som den afdødes Eiendom ifølge dennes eget Brev, saaledes viiser ogsaa Slutningen ved de Ord: i ald Fald at denne Fordring om Fragt ikke var subsidiair. Iøvrigt viiser Beskikkelsen, at Prætorius & Sønner, der ikke boer i Odense men her, ingen Ret har under nogen Omstændigheder.

Prokurator Beyer benægtede, at Connossementet skulde være pro forma og at Eyde var Eier af de Vahrer, samme paalyder, hvor-næst han under Modsigelse af Hr. Langes Tilførsel som urigtig ind-lod Sagen i Henhold til sit forrige.

Prokurator Lange henholdt sig til sit forrige og indlod ligeledes det ventilerede.

Skifte Commissionen optoeg derpaa det omventilerede til Eftersyn, Resolution eller Decision og udsatte derefter Boet til videre.

Anno 1822 den 31de December blev foretaget Session i afgangne Skibscapitain Samuel Eydes og efterlevende Enke Stine Eydes Boe.

Hvorda blev afsagt Decision:

Da Skibs Capitain Samuel Eyde, som var boesiddende heri Staden paa en Reise fra Norge til Danmark med en Ladning Bord i Slupskibet De Tre Venner kaldet, er død under den Jydske Kyst, er Skib med Ladning blevet indbragt til Callundborg og den afdødes og hans efterlevende Enkes Boe er derpaa taget under Skifte-Commissionens Behandling, under hvilken Commerceraad Nordberg, som den, der har lejet den afdøde bemeldte Skib og tillige som Creditor i Boet efter Obligation af Julii 1821, hvorved den afdøde har pantsat ham sine da allerede indkjøbte eller derefter anskaffede Effecter for 500 Rbd. Navne Værdi, har ladet møde og paastaar den ommeldte Ladning behandlet som Boets Ejendom, og til Beviis for, at den er det, har han produceret en under 24. October sidstleden af Diderich v. Cappelen i Skeen udstædt Regning for en Deel Bord, der efter Proceduren maae antages at være de samme som de, hvoraf Sluppens nu indehavende Ladning bestaaer, i Følge hvilken Regning den afdøde skulde skylde Udstæderen for bemeldte Bord Sp. 208—1—11 S., hvilket Beløb, som det hedder i Regningen, bliver mig betalt ved Trækning paa de Herrer Jeppe Prætorius & Sønner i Kjøbenhavn med Vexel af Dags Dato.

Derimod har Handelshuset J. Prætorius & Sønner foreviist et til samme fra Norge nedsendt og ligeledes under 24. October sidstleden i Skeen udstædt Connossement, hvorved den afdøde tilstaaer i forbemeldte sit førende Skib at have af Diderich v. Cappelen modtaget de samme Vare, som i ovennævnte Regning ere specificerede, hvilke han forbinder sig til at levere i Odense til De Herrer Jeppe Prætorius & Sønner eller Ordre imod at betales Fragt efter Aftale, hvorhos nysnævnte Handelshuus har bemærket, at den i Regningen ommeldte Veksel ikke er bleven accepteret og følgelig ingen Betaling erlagt.

Paa Grund heraf har det protesteret imod, at Boet bemægtiger sig de Varer, Connossementet repræsenterer, og forlangt dette Document efterkommet af Boet og Varene leverede i Odense imod sædvanlig Fragt.

Spørgsmaalet er altsaa, om bemeldte Handelshuus skal ansees berettiget til at erholde Ladningen udleveret efter Connossement eller om denne skal betragtes som Boets Ejendom, i hvilken Henseende der vel synes at være Strid imellem den fremlagte Regning og det foreviiste Connossement, men det skjønnes dog ikke, at Boet derfor kan fritages for at opfylde den Forpligtelse, den afdøde ved sidstnævnte Document havde paadraget sig eller at den omhandlede Ladning kan betragtes som Boets Eiendom paa Grund af den fra Nordbergs Side producerede Regning, saalænge det af den afdøde selv udstædte Connossement vidner om det modsatte.

Da intet er oplyst om den i Connossementet ommeldte Aftale angaaende Fragten, vil denne i Mangel af mindelig Foreening, saa

ledes som J. Prætorius & Sønner have tilbudet, være at bestemme paa lovlig Maade.

Thi decideres:

Det af afdøde Skibs-Capitain Samuel Eyde førte Slupskibs indehavende Ladning, forsaavidt samme bestaaer af de i det af Handels-huset J. Prætorius & Sønner foreviiste Connossement af 24. October 1822 specificerede Varer kan ikke ansees som den afdødes og hans efterlevende Enkes Boe tilhørende, hvorimod bemeldte Handelshuus bør være berettiget til at erholde disse Varer paa Boets Bekostning leverede i Odense imod til Boet at erlægge sædvanlig Fragt som i Mangel af mindelig Forening desangaende bestemmes paa lovlig Maade, samt fremlagt en til i Dag passeret vidnefast Tilsigelse til Procuratorerne Beyer og Lange om at møde i Boet i Dag i Anledning af den afsagte Decision. Procurator Beyer mødte og forventede den afsagte Decision bragt til Udførelse. Prokurator Lange var mødt og reserverede at afgive nærmere Erklæring paa Commerceraad Nordbergs Vegne.

Boet blev til videre udsat.

Anno 1823 den 6e Januarii blev foretaget Session i afgangne Skibs-Capitain Samuel Eyde og efterlevende Enke Stine Eydes Boe.

Prokurator Lange mødte for Commerceraad Nordberg og reserverede deres Ret i Henseende til Decisionen, men havde forresten intet imod, at Lasten uden Bekostning for Nordberg udlosses for at see, om den udgjør meere eller andet, end hvad Prætorius & Sønner gjøre Fordring paa, og at saadant tages under Behandling som Boets Eiendom. Iøvrigt bemærkede han, at Nordberg ikke fandt sig pligtig at gjøre noget til Lastens Fremskaffelse til Odense, men forbeholdt hans Ret mod alle vedkommende for det Tab, der er skeet og videre skeer ved Henligningen m. m.

Prokurator Beyer mødte for Prætorius & Sønner og tilkiendegav, at disse ikke kunde have noget imod, at Lasten udlosses i Callundborg, og er de villige til samme Steds at modtage det Gods, som Connossementet paa lyder.

Skifte-Commissionen udleverede derpaa til Prokurator Beyer de af ham til Afbenyttelse under Decisionens Affattelse indleverede Connossement og vedtog desuden i Anledning af det i Dag passerede at tilskrive Skifteretten i Callundborg.

Boet blev derefter udsat til videre.

Anno 1823 den 30d Januarii blev foretaget Session i afgangne Skibs-Capitain Samuel Eyde og efterlevende Enke, Stine Eydes Boe.

Skifte-Commissionen fremlagte en indkommen Skrivelse af 28. d. M. fra Amtmand Knuth, hvorved han fremsender en Udskrift af Callundborg Kiøbstæds Skifte-Protokol, hvoraf det vil erfares, at der i det afdøde Skibs-Capitain Samuel Eyde førende og ved Callundborg beliggende Skib, ei er anden Ladning end den, der er anført paa Connossementet af 24d Octbr. f. A. til Handelshuset Prætorius & Sønner.

Boet blev derefter udsat til videre.

Anno 1823 den 24de Maj blev foretaget Session i afgangne Skibs-Capitain Samuel Eyde og efterlevende Enke Stine Eydes Boe.

Hvor da blev fremlagt en Skrivelse fra Cancellieraad Cederfeldt i Callundborg af 19d Maj d. A., hvori han begiærer Underretning om, hvorledes der skal forholdes med nogle i Callundborg beroende den afdøde tilhørende Effecter.

Den afdødes Enke mødte og efter at være bleven bekendt med fornævnte Skrivelses Indhold erklærede, at hun under Reservation af hendes Ret til at erholde Beløbet udbetalt, ønskede, at de i Callundborg beroende Effecter ved Auction maae blive solgte.

Da Commerceraad Nordberg, som var tilsagt, ikke mødte, blev Boet udsat til videre.

Anno 1823 den 6e Junii blev foretaget Session i afgangne Skibs-Capitain Samuel Eyde og efterlevende Enke Stine Eydes Boe.

Skifte Commissionen acterede en indkommen Skrivelse af 4de d. M. fra Commerceraad C. I. Nordberg betreffende Fragtens Bestemmelse af den af Prætorius & Sønner modtagne Ladning Tømmer samt Realisation af Boets Effecter, som beroer i Callundborg m. v.

Prokurator Beyer mødte for Prætorius & Sønner og for om mueligt at see videre Tvistighed afværget erklærede, at disse endnu vedblive deres Tilbud, som er tilført Protokollen under 14de Decembris f. A.

For at Commerceraad Nordberg kan vorde tilsagt, udsatte Skifte Commissionen Boet til Tirsdagen d. 10d d. M.

Anno 1823 den 10e Juni blev foretaget Session i Skibs-Capitain Samuel Eyde og efterlevende Enke Stine Eydes Boe.

Prokurator Lange mødte og begiærede Boet en kort Tid udsat for at tale med sin Mandant i Anledning af Prokurator Beyers sidst Tilførte.

Skiftekommissionen fremlagde en Skrivelse fra Byfoged Cederfeldt i Callundborg af 5te d. M. samt en med samme sendt Udskrift af Callundborg Kjøbsteds Auctions-Protocol; saa tilkjendegav Commissionen og at have modtaget de med samme ovenmeldte Skrivelse ligeledes sendte 24 Rdl. 3 Mark 4 Skill. Sedler og Tegn under fornøden Reservation.

Boet blev udsat til videre.

Anno 1823 den 2den October blev foretaget Session i Afgangne Skibs-Capitain Eydes og efterlevende Enkes Boe.

Commerceraad Nordberg mødte tilligemed Prokurator Lange, som begiærede, at Boet maatte blive extraderet Commerceraaden baade som Panthaver i alle den afdødes Eiendele og for Begravelses-Omkostningerne, hvilke han haver udlagt; navnlig begiærede han i Extraditionen indbefattet sin eller Boets Fordring paa Handelshuset Prætorius & Sønner, hvorom ingen mindelig Forening har været at treffe.

Stervboenken Jensine Christine Eyde var mødt og erklærede, at hun mod den af Commerceraad Nordberg forlangte Extradition intet fandt at erindre.

For at de sig her i Boet anmeldte Creditorer kan vorde kaldet for at erklære sig over forestaaende udsatte Skifte-Commissionen Boet i 8te Dage [og videre ang. Afdødes Husleie Kontrakt indtil:]

Anno 1823 den 18de December blev foretaget Session i afgangne Skibs-Capitain Samuel Eydes Boe.

Prokurator Lange mødte og foreløbigen benegtede, at Prokurator Hansens Mandant har nogen Fordring her i Boet, da den ommeldte Leie-Contract er oprettet med Madame Eyde og benegtes at medføre Fordring paa Boet. Han protesterede derfor imod Prokurator Hansens Indblanding i Boets Anliggender og forbeholdt i alt Fald særligt Tilsvar paa hans Indlæg.

Prokurator Hansen exciperede mod Prokurator Langes tilførte, idet han bemærkede, deels at Huusleilighed er af de Nødvendigheder, Hustruen under enhver Omstændighed maa kunde contrahere om i Mandens Fraværelse, deels at Leiligheden er afbenyttet til til lige deri at opbevare fælleds Boets Effecter og endelig deels, at da Stervboe-Enken har erkendt Lieutenant Engelsteds Fordring og denne Geld er stiftet førend Eydes Død, vedkommer den allene af den Grund nærværende Boe og Comparentens Mandant maa derfor ansees berettiget, som Vederparten udtrykker sig, at blande sig i Boets Anliggender. Da iøvrigt Bedømmelsen af, hvorvidt Lieutenant Engelsted har Fordring i Boet, maa ansees at henhøre under Realiteten, protesterede Comparenten imod, at dette bliver Gienstand for noget særskildt Decret, hvorimod han provocerede Prokurator Lange at fremme Boet fra sin Side og forøvrigt forbeholdt det fornødne.

Prokurator Lange benægtede baade at Eyde var fraværende, da Contracten oprettedes, og at Contractens Slutning i al Fald var nødvendig, da Eyde kunde og maatte forudsættes at have vildet give sin Kone eller andre Fuldmagt til saadan Contract, dersom dens Oprettelse i hans Fraværelse var nødvendig. At Boets Effecter mueligen have været paa Stedet, viser ikke heller Nødvendigheden af at leie til saa høi Priis. At det første Qvart Aars Leie ikke er betalt benægtes til Overflod og det modsatte maa antages efter Contracten. Enkens Stiltienhed kan ikke forbinde Boet eller dets Creditorer. Comparenten vedblev sin Paastand om Boets Friefindelse for Engelsteds Fordring, og forbeholdt, dersom Decisionen skulde antage det modsatte, at besvare Indlægget, som først da kan komme under Paaskiendelse.

Prokurator Hansen, da han ikke fandt det passende at opholde Skifte-Commissionen for at give Tilsvar til Protokollen paa Prokurator Langes anbragte, begierede Boet udsat til en anden for Retten beleilig Dag idet han reserverede det fornødne.

Skifte-Commissionen udsatte Boet til Løverdagen den 27d d. M. Kl. 11 [og derefter til:]

Anno 1824 den 10de Januari blev foretaget Session i afgangne Skibs-Capitain Samuel Eydes Boe.

Procurator Lange mødte og tilkjendegav, at han nu var bemyndiget til at erklære, at det vel maatte formodes, at afdøde Eyde var fraværende den 15de Marts 1822, men Leiecontracten er ligefuldt en Nullitet her i Boet, saa meget meer som Madame Eyde ikke har nævnet, at den sluttedes af hende paa hendes Mands Vegne, hvilket derfor saa meget mindre kan formodes. Ei heller er Contracten paa nogen Maate ratihaberet af Manden, hvilket, dersom det havde været

Meningen at ratihabere den, let kunde været skeet, da Eyde siden den Tid har været her i Staden. Comparenten vedblev altsaa sin Paastand, at Boet friefindes for Engelsteds Tiltale. In subsidium bemærkes mod Procurator Hansens Indlæg 1, at Eydes Indlevering af Obligationen grunder sig deri, at Nordberg og han begge fulgtes sammen til Pantecontoiret, men da fandt det lukket, hvorpaa Eyde paatog sig at vente med Obligationen, medens Nordberg udrettede et Ærinde, og da Nordberg kom tilbage, havde Eyde imedens indleveret den. Det er ogsaa ligegyldigt, at Nordberg har haft den Tillid til Eyde for et Øjeblik at betroe ham Obligationen, hvis Læsning denne ogsaa skulde betale ved Indleveringen. Til overflødigt Beviis for, at Eyde endog siden har erkjendt at være Nordbergs Debitor, fremlægges et Beviis af 1822. 2, Imod den Mening, at Eyde skulde være umyndig formedelst en Fallit at pantsætte sine siden erhvervede Eiendomme, exciperes. 3, at Nordberg har givet Beviis for, at Eyde, intet skyldte efter Pantebrevet benægtes. 5, at Skjødet paa Skibet er Parternes Tvist uvedkommende.

Leiecontracten kan saaledes i intet Fald komme i Betragtning uden bagefter Pantebrevet, især da det i Callundborg værende Løsøre ei henhører blant det indflyttede Huusgeraad.

Procurator Hansen mødte ved Fuldmægtig Molholm og i Anledning af det i Dag tilførte begjærede Boet under fornøden Reservation udsat i 8te Dage.

Boet blev udsat i 8te Dage [og videre til:]

Anno 1824 den 20de Maii blev foretaget Session i afg. Skibscapitain Samuel Eydes Boe, hvor da blev afsagt Decision.

Decision

i afgangne Skibscapitain Samuel Eydes og efterlevende Enke Stine Eydes Boe

afsagt den 20de Mai 1824.

Lieutenant v. Engelsted har ved Skrivelse af 25de November 1822 her i Boet anmeldt en Fordring, stor 90 Rbdlr. Sedler for Huusleie i Følge en, som det i Skrivelsen heder, imellem Madame Eyde /: Stervboe-Enken :/ og mig /: maa være Lieutenant Engelsted, hvis Navn findes under Skrivelsen :/ oprettet Leiecontract. Men den Skrivelsen medfulgte Leiecontract omtaler aldeles ikke Lieutenant Engelsted, hvorimod dent bortleiede i Contracten kaldes Jomfrue Kjerulff. Saalænge Lieutenant Engelsted altsaa ikke har godtgjort, at han ved Arv, Giftermaal eller paa anden Maade er indtraadt i den Ret, som efter Leiecontracten tilkommer bemeldte Jomfrue Kjerulff, kan han følgelig ikke ansees kompetent til her i Boet at fordre nogen Huusleie efter bemeldte Contract eller paa Grund af denne at fremkomme med Indsigelser imod andre Creditors Fordringer. Heraf følger, at ligesom Lieutenanten under disse Omstændigheder ikke kan tillægges den paastaaede Forlods-Betaling af 90 Rbdlr. Sedler for Huusleien, saaledes maa det ogsaa ansees ufor nødvendent ved denne Decision at afgjøre, om den af den afdøde til Commerceraad Nordberg for 500 Rbd. Sedler udgivne Panteforskrivning af Julii 1821 bør, som Engelsted har ladet paastaae, kiendes ugyldig at være.

Da imidlertid Fordring for Huusleie i Følge Placat af 23de Julii 1819 sammenholdt med Lovens 3—14—37 gaaer foran for Underpart i Løsøre, saa vil Commerceraad Nordberg, om den ommeldte Forskrivning end ansees for gyldig, dog ikke paa Grund af denne kunne erholde Boet extraderet, saafremt der hviler Huusleie paa det, og den vedkommende Huusvært, der maa være berettiget til at fremkomme med Erklæring og Paastand i denne Henseende, vil protestere imod Extraditionen.

Forsaavidt Nordberg tillige har begjært sig Boet extraderet for Begravelsesomkostningerne, som han foregiver at have udlagt, vil hans Begjering heller ikke kunne opfyldes af den Aarsag, at han hverken har opgivet disse Omkostningers Beløb eller beviist, at de af ham ere udlagte.

Thi decideres:

Commerceraad Nordberg bør være uberettiget til under nærværende Omstændigheder at erholde Boet extraderet. De af Lieutenant Engelsted i Egenskab af Huusvært her i Boet fremførte Paastande kunne ikke komme i Betragtning.

I Anledning heraf være Prokuratorerne Lange og Hansen vidnefaste tilsagte til Møde i Dag, hvorom Tilsigelse nu blev fremlagt.

Ingen av de tilsagte mødte. Boet blev derefter udsat til videre.

Anno 1824 den 25de Maii blev foretaget Session i afg. Skibs Capitain Samuel Eydes Boe. Prokurator Hansen mødte for Lieutenant v. Engelsted og fremlagte en af Professor og Sognepræst Brorson den 12te Decbr. f. A. udstædt Attest, som viser: Comparentens Mandant er ægteviet med Jomfru Anne Cathrine Kierulff den 19de Octbr. 1822.

Da nu den under 20de dennes afsagte Decision udtrykkeligen forudsætter, at Lieutenant Engelsted nærmere kan legitimere sin Adkomst til den fordrede Huusleie og hvilket desuden følger af Tingens Natur, han nu har beviist at være Mand og Værge for Huusværtinden forrige Jomfrue Kierulff, ingen anden Fordring for Huusleie eller nogen fortrinligere Fordring er anmeldt eller in specie for Huusleie kan fremkomme, da Dødsfaldet netop indtraf, medens Leie-maalet med Jomfrue Kierulff varede, saa maatte Comparenten ved forøvrigt at henholde sig til, hvad han under den passerede Procedure har anbragt, paastaae: At Lieutenant Engelsted udlægges Boet som det er fremfor enhver anden for sin her i Boet anmeldte Fordring; saaledes afvartede Comparenten under fornøden Reservation Skifte-Commissionens Resolution eller Decision.

Boet blev derefter udsat i 8te Dage [og videre til:]

Anno 1824 den 14. Octbr. blev foretaget Session i afg. Skibs Capitain Samuel Eydes Boe. Stervboeenken mødte og gientog sit forhen givne Samtykke til Boets Extradition til Lieutenant Engelsted for Huusleie.

Den til i Dag passerede vidnefaste Tilsigelse blev fremlagt.

For Lieutenant Engelsted mødte Prokurator Hansen, og da Commerceraad Nordberg, skjønt flere Gange tilsagt og til i Dag vidnefast, ei i Dag mødte, saa paastod han Boet extraderet til Lieute-

nant Engelsted uden videre Udsettelse af sammes Behandling og derhos anmodede om, at den endelige Extradition maatte berammes til i Dag 8te Dage, da Lieutnant Engelsted formedelst Tienesteforretninger ei i Dag har kundet give Møde.

Boet blev udsat i 8te Dage [og videre til:]

Anno 1824 den 23. Oktbr. blev foretaget Session i afg. Skibs Capt. Samuel Eydes Boe.

Huusverten Lieut. v. Engelsted af det kong. Artillerie paa sin Hustrues forhen Jomfr. Kiærulffs Vegne mødte og da Boets Beholdning ikkun bestaaer i de beskrevne Effecter, vurderet til sand Værdie for 54 Rdr. Sedler og de 24 Rd. 3 Mark 4 Skill. Repræsentativer, som ere indsendte fra Skifteretten i Callundborg for Boets der realiserede Effecter og disse saaledes i alt 78 Rdl. 3 Mark 4 Skill. Repr. udgjør meget mindre end Comparentens Fordring for Huusleie begjærede han sig Boet extraderet til noget Vederlag for hans tilgodehavende Huusleie imod at extradere den til Boets indleverede Leiecontract, i hvilken Extradition han bemærkede at Stervboe Enken saavel i Sessionen den 14de dennes som tidligere har meddelt sit Samtykke.

Paa Grund heraf blev til Lieutenant v. Engelsted extraderet Boets Effecter ligesom og til ham blev udbetalt de hos Skiftecommissjonen i Behold værende 24 Rdl. 3 Mark 4 Skill. Repr. alt imod hans skadesløse Qvittering ved Navns Underskrift i Protocollen og hvormed Behandling af dette Boe saaledes blev sluttet.

INDHOLDSFORTEGNELSE.

	Side
Nørholm-slegten i Eide. Oversigtstavle	9
Adelsætten Friis til Landvik. Oversigtstavle	10
Slegten Eydes herkomst gennem de Friis'er fra det gamle norske kongehus	11—13
Slegten Eyde af Arendal	15—111
Dens oprindelse fra Jordtvæt i Eide	19
Dens tilknytning til Ausøen i Eide	23
Den Flekkefjordske gren af slegten	50—59
Den danske gren af slegten	66—77
Minister Eyde	86—110
Billeder fra minister Eydes hjem og eiendomme	112—145
Adresser og gaver til generaldirektør Eyde i anledning af hans 50 aars fødselsdag	147—153
Generaldirektørens gaver i samme anledning	154
Slegten Stephansen	155—163
Skiftebreve vedkommende slegten Eyde. Tillæg	I—CVII
Skifte efter Elling Rasmussen Eide 1699.	I
» » Salve Johannessen Kallevig 1699.	IV
» » Maren Løvorsdatter, Samuel Eides, 1738	X
» » Christen Christensen Kaastrup 1738	XXIII
» » Maren Johnsdatter, Lars Rørs, 1757	XXVIII
» » Christen Samuelsen Eyde 1767	XXXII
» » Samuel Christensen Eyde 1775	LXXIII
» » Benedictus Eyde 1775	LXXXVII
» » John Eyde 1794	LXXXVII
» » Margrethe Sophie Hagerup, sal. Christen Eydes, 1800	XCVI
» » Samuel Eyde i Kjøbenhavn 1822	XCVII

RETTELSER.

Side 27, linje 9 og 10 fra neden: *Schultz*, læs: *Schulz*.
 » 44, » 4 fra neden: 16 oktbr. 1752, læs: 29 decbr. 1753.

ALFABETISK NAVNEREGISTER.

	Side		Side
Aall, Jacob	161	Borthig, Dorthe Falch	43
Aastrup, Birgitte Cathrine	10	— Niels	43
— Nils	10	Brandt, Anna Ingeborg	75
Adriane Samuelsdtr.	9	Brechling, Marie Cathrine	66
Agnete Lanritzdr.	9	Brekke, Ellen Marie	59
Albrekt Lauritzen til Grefsvold	9	v. Brockdorff, Chr. Christopher	69
Andersen, Kathrine	72	— Henrik R. Chr.	69
— Severin Christian	34	Brockenhuus, Peder	23
— Tørres Madsen	34	Byschou, Fred. Brechling	66
von Ansbach, Karen Jørgensdtr.	10	— Niels	66
von Arnold, Hans Balthasar Reinhold	109	— Nielsine Marie Kirstine	66
— Otto	109	Bystrup, Adolphine W. F.	71
Aschoug, Sophie Amalie	159	Bøckmann, Christian S.	157
Ausøen, Christen Pedersen 9, 13, 21, 23 flg.		— Kirsten Wright	157
Axelsen, Jan Georg	56	Bøeg, Svenne Maria	159
— Ole Christian	56	Christen Clementsen, prest	48
Baat, Alis Hansdtr.	9	— Madsen, raadm.	49
Bakken, Bernhard Johan	56	Christensen, Thorv., kammerherre	81
Bast, Dorthe	46	Claus Jørgensen, prest	9
— Dorthe Thomasdtr.	43	Clemens Pedersen, kantor i Oslo	48
Beck, Johan Etters	47	Coldevin, Inger	155
— Niels	47	— Johanne Jansen	155
Benkestok, Trond	10, 13	Dannevig, Lauritz Christensen	9
Berg, Jacob	54	Elling Rasmussen, Jordtvæt	21
— Lars	54	Engel Jensen, lagm.	10
Bergh, Henrikke Christine	57	Engelbreth, Gorm	73
Birkeland, Christian, professor	98	— Marie Christine	73
Bjerck, Hans Peter	59	— Wulff Fredrik	73
— H. P. Egede	59	Engelsdtr., Maren	10
Blich, Christian Julius	85	Engelsen, Lazarus	10
— Paul Fredrik	85	Erik Steensen	10
Bodil Stephansdtr.	27	Evensen, Halvor Julius	53
		— Ole	53, 59
		— Susanne Kirstine	59

CXII

	Side		Side
Eyde, Andreas Evald Meinert Tang	76	Eyde, John Møller	53
– Anna Cathrine *Hachenberg	110	– John Severin	50 flg., 55
– Anne Benedicte *Andersen	59	– Johnine Marie	43
– Anne Cathrine *Kloed	43	– Johnine Nielsine *Engelbreth	73
– Astri Mørner *von Arnold	109	– Josepha Martine	54
– Benedicte	55	– Karen	56
– Benedicte *Valentinsen	55	– Karen *Axelsen	56
– Benedicte Dorothea	46, 50	– Lars Røer	43, 44
– Benedictus	44	– Laura Birgitte	53, 55
– Birgitte Marie	66	– Lauritz	54
– Christen	53, 59	– Liv Mørner	110
– Christen, i Flekkefjord	55	– Louise *Wiig	59
– Christen Johnsen	50	– Louise Gjertine	53
– Christen Samuelsen	35 flg.	– Ludvig	56, 59
– Christen S., i Arendal	83	– Maren *Røer	43
– Christian Severin	54	– Margrethe Louise	57
– Christine *Nielsen	71	– Margrethe Louise *Schatte-	
– Christine Benedicte *Beck	46	burg	58
– Christopher Strøjberg	70	– Marianne *Blich	84
– Clara Christine	54	– Marie *Norshuus	59
– Edvardine Johnine	111	– Marie Strange *Hansen	72
– Eiler Hagerup	46	– Michael C. Tønder	44
– Elinor *Ugland	84	– Niels, i Flekkefjord	55
– Else Johanne Birgitte *Theill	75	– Niels	56
– Elise Strange	72	– Olga	55
– Ellen Strange *Jørgensen	72	– Olga *Bjerck	59
– Frederik Wilhelm	73	– Olga Fredrikke *Bakken	56
– Fredrik Wilh. S.	72	– Ole Johannes Sundt	58
– Haakon	110	– Otto Johan	71
– Halfdan	56	– Paula Strange	72
– Hulda	77	– Pauline	73
– Jacob Petrus Martin	57	– Peter Brechling Løgstrup	73
– Jenny Christine	86	– Peter Brechling Løgstrup,	
– Jenny Eline *Walsted	73	konsul	75
– Jenny Marie *Berg	54	– Petrea Christine *Brockdorff	
– Jensine Christine *Møller	77	og *Madsen	67
– Johan Peter Martin	56	– Petroine Louise	56
– Johan Severin	54	– Sam John	72
– Johanne Benedicte	55, 56	– Samuel, skibsfører i Køben-	
– Johanne Benedicte *Hess	57	havn	59 flg.
– Johanne Martine	55, 56	– Samuel, skibsrheder, konsul	
– Johanne Sophie	53	i Arendal	77 flg.
– Johannes Julian Leopold	57	– Samuel, minister	86 flg.
– Johannes Wiborg	54	Eide, Samuel Christensen i Arend-	
– Johannes Wiborg, jr.	56	dal	25 flg.
– John, i Herning	66 flg.	Eyde, Samuel Christensen	44
– John, i Herning, jr.	71 flg.	– Samuel Emanuel	77
– John, i Veile	73	– Samueline Christine *Tygesen	70
– John Larsen	44, 47 flg.	– Sidsel Sophie *Løkke	44

CXIII

	Side		Side
Eyde, Sigurd Mørner	109	Hüberts, Lars Chr. L.	34
-- Sophie	84	Høgenhof, Ingeborg	34
-- Sophie Frederikke	73	Jacob Justsen	9
-- Sophie Petrine	110	Jessen, Dorothea C. Amalie	160
-- Søren Hagerup	45	-- Peter Krogh B.	160
-- Volmer Strange	72	Jordtvæt, slegt i Eide	19, 21
-- Wilborg Johanne	55	-- Svenning Rasmussen	9, 25
Fabricius, Anna Cathrine	159	Jæger, Anne Marie	9
-- Casper Laur.	159	Jørgensen, Elias Winther	158
Falenkam, Fedor Arntsen	35	-- Jørgen Nielsen	72
-- Milde Margrethe	33, 35, 43	-- Marianne	77, 158
Ferøe, Helene	50	-- Sigrid	56
Foyn, Svend	156	-- Simon	56
Frandsen, Jacob Peter	77	Kaastrup, Christen	33
-- Mary Kathrine	77	Kallevig, Salve	27
Friis, slegten af Landvik	10, 13	Kalleviken, Anne	27
-- Maren	9, 13, 23	-- Johannes Jensen	27
-- Niels Jacobsen	9, 13	von Kampen, Hans Arntsen	10
-- Sara Lovisa Ulrika	109	Kloed, Familien	48
Fritsche, Gunde Rosina	111	-- Bendix Heide	34, 43, 47
Gandil, Anna Jacobi	158	-- Birgitte Sophie	47, 49
Hachenberg, Hans P.	111	-- Christopher	43
-- Johan S. Fritsche	110	-- Niels Borthig	44
Hagerup, Margrethe Sophie	35	Kløcker, Caroline Sophie Dorothea	84
-- Søren Hansen	35	Krabbe, Kirsten	10
Halling, Hansine Constance	86	Lauritz Madsen, prest	9
Hans Sørensen, prest	9, 10	-- Nielsen, prest	9
Hansen, Andreas Michael	158	-- Samuelson	9
-- Claus	159	Lazarus Engelsen	10
-- Niels Kjeldsen	72	Leganger, Philip Wilh. N.	86
Haugaard, Maren Larsdtr.	21	von Linné, Carl	155
Havsøen, Maren Gunleksdtr.	27	Lucretia Samueldtr.	9
Heegaard, Anne Cecilie	159	Lund, Christiane Augusta	84
Heide, Anders, prest	48	-- Hilradt Henriksdtr.	10
-- Bendix	48	-- Niels Jacobsen	10
-- Peder Johansen	48	-- Peter Lorentz Jessen	84
Heldal, Ole Halvorsen	21	Lunøe, Erik	159
Hess, Fredrik Aug.	57	-- Karen Thomine	159
-- Henrik Aug.	57	Løgstrup, Petrea Christiane	66
Hesselberg, Else Petersdtr.	157	Løkke, Lauritz	44
-- Hans Jørgen	159	Mads Christensen, borgerm.	49
-- Iver	34, 159	-- Thuesen, sorenskr.	9
-- Magnus	159	Madsen, Lars Christian	69
Hiis, Kirsten	27	Mandal, Jørgen Olufsen	9
-- Nils Ellefsen	27	-- Samuel, prest	9
Hofgaard, Gjertrud	156	Maren Løvorsdtr.	27
-- Stephan Rasmussen	156	Meidel, Sophie Cathrine	34
Holst, Jørgen Pedersen	155	-- Søren	34
-- Martha	155	Meldahl, Elisabeth	156

CXIV

	Side		Side
Mikkel Povlsen, sorenskriver	9	Pedersen, Ole	55
Mjaasund, Anders N.	59	Petersen, Valborg Karen Marie	73
Moe, Axel	86	von Poll, Josephine Maria	109
— Eugenie Nicoline Jacobine	86	Poulssoen, Emilie	85
— Halvor Georg Theodor	88	Qvisling, Sophie	34
Molberg, Chr. Gran	155	Reinhardt, Sophie Marie	77
— Georgia Rebekka Amalie	155, 158	Riis, Johan	9
Mormand, Anders	10	Ristvedt, Ottar	54
— Inger	10	Rodsted, Jens Christensen	10
Mule, Anders, prest	10	Røer, slegten i Arendal	33 flg. 35
Muus, Bodil	9	— Lars Nielsen	43
— Lauritz	9	— Niels Larsen	43
Mylting, Helle	10	Røiland, Louise	56
— Jesper Jacobsen	10	Samuel Jørgensen til Holme	9
Møglestue, Nils Andersen	21	— Lauritzen til Nørholmen	9, 10
Møller, familien af Hitterø	52	Sandfeldt, Niels Peter	65
— Johanne Martine	55	— Peter Truelsen	66
— John Sivertsen	77	Schatteburg, Atte Alexander	58
— Søren Larsen	77	— Henrik	58
Mørch Abraham Chr.	49	Schram, Elisabeth Concordia	159
— Anna	49	Schrøder, Birgitte Christine	49
— Michel	49	— Mathias	49
— Thomas Andreasen	53	Schulz, Carl	27
Mørner af Morlanda, Anna Ulrika, grevinde	109	— Thomas Norberg	27
— Carl Robert Stellan, greve	109	Sejersløv, Anna	156
Mærdø, Søfren Pedersen	27	— Margrethe	156
Nebel, Anne	66	— Niels	157
Nils Hansen, sorenskr.	27	— familien	157
— Hellesen i Oslo	10	Simonsen, Elida [Elly]	109
— Samuelsen til Nørholmen	9	Sinding, Anne Hedvig	44
Nielsen, Jens Peter	71	Skade, Helvig	10, 13
Niemand, Gjert Clausen	23	— Nils	13
Norberg, Anna	27	Stabel, Birgitte	48
Nordbye, Birthe Kirstine	59	— Claus Bastiansen	48
Norshuus, Amund	59	Stange, Benedicte	53, 54
— Ole	59	— Isak	52
Nyeland, Anne Cathrine	156	— Jacob	53
Nærbø, Bendix	10	— Marthe	53
Næskilen, Anders Nielsen	33	— Nicolay	52 flg.
Nørholmen, Anne Samueldtr.	23	— Niels	52, 55
— Helvig Nilsdtr.	21	— Sivert	53
— Nils Samuelsen	21	Stenkuhl, Elisabeth	48
— Samuel Lauritzen	23	— Johan	48
Oftedahl, Lauritz Andreas	27	Stephan Povlsen	27
Oluf Lauritzen, prest	48	Stephansen, slegten	155 flg.
Ording, Kirsten Boyesdtr.	155	— Elina Christine	77
Pedersen, Elida Johanne	55	— Lauritz Christian	77
		Stockdorph, Jacob P.	10
		Storch, Anders Jørgensen, prest	49

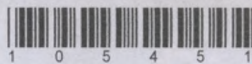
CXV

	Side		Side
Storch, Anne Birgitte	47, 49	Tønder, Benedicte Christine	53
— Edvard, prest	49	Tønnesen, Jørgine	58
— Evert Andersen	49	Ugland, Caroline Margr.	84
— Jørgen Hemmingsen	49	— Jens Lassen	84
— Samuel	49	Valentinsen, Annette Louise	58
Strange, Fredrikke Christiane Laura		— Johannes	56
Ottilie	71	— John	58
— Poul Abraham	71	— Valentin	56
Svege, Jacob Damianussen	53	Voigt, Laura	73
Svenning Rasmussen paa Eide	21	Waage, Gjertrud	52
Søren Nielsen, sorenskr.	49	Walbom, Inger Margrethe	53, 55
Søyland, Marie Elisabeth	53	— Peter Svendsen	53
Teiste, Anna	9, 10, 13	Walsted, Lauritz	73
— Brynhilde	10	— Lauritz Anton	73
— Hans Jonsson	13	Walter, Wilhelm	53
Thaulow, Henrik Arnoldus	34	Weberg, Johan Christian	159
Theill, Edvard Julius Constantin	75	Werenskiold, J. M. C. W.	156
— Thomas Christian	75	Wesseltoft, slegten	155
Thomas Christensen paa Guldmed-		von Westen, Sidsel Mathiasdr.	35
engen	27	Wiborg, Johannes	50
Thorsager, Jensine Christine	60	— Petrine Louise	50
— Peder Nielsen	60	Wiig, Christoffer	59
Thurmann, Lauritz	9	— Niels	59
Toft, Peder Jensen	10	Willerup, Magdal. Dor.	160
Topdal, Maren	9	Winge, Paul Clausen	158
Torup, Dorthe Christensdr.	10	— Rudolf	158
— Michel Sørensen	10	Winther, Anne	155
— Sten Iversen	10	— Elias Hansen	155
Trinnepol, Cornelius Jansen	10	With, Kirsten	49
Trommestad, Marthe Thorsdr.	27	— Marcus	49
Tvede, Elise Amalie	156	Wolf, Elchen	9
— Jens, prest	156	— Jacob Justsen	9
— Nicolai Sejersløv	156	— Just	9, 10
Tygesen, Lauritz	70		

Av nærværende slegtshistorie blev kun de første 3 ark med tilhørende del av tillægget trykt i 1916. Bogen forøvrig blev av forskjellige grunde først færdigtrykt i januar 1923.

Finne Grønn.

DIS-Danmark

1 0 5 4 5 1